لاڙي لهجي جي لغت

مُرتب ۽ مُحقق
عبدالڪريم 'آزاد' سميجو

سنڌي ڊڪشنري بورڊ،
ثقافت، سياحت ۽ نوادرات کاتو،
حڪومت سنڌ

لغات سنڌي محاورات
ٿري لهجي جي لغت
اترادي لهجي جي لغت
ڪوهستاني لهجي جي لغت
لاسي لهجي جي لغت

لاڙي لهجي جي لغت

مُرتب ۽ مُحقق

عبدالڪريم 'آزاد' سميجو

سنڌي ڊڪشنري بورڊ،
ثقافت، سياحت ۽ نوادرات کاتو، حڪومت سنڌ

ڇپائيندڙ جا حق ۽ واسطا محفوظ

ڪتاب: لاڙي لهجي جي لُغت
مُرتب ۽ محقق: عبدالڪريم "آزاد" سميجو
ڇاپو پهريون: 2022ع
ٽائيٽل ڊيزائن: نعيم ديسوالي
لي آئوٽ : اين. اي مسڻ
تعداد: 1000
قيمت: 500 رپيا
ڇپيندڙ: ڪاڇو پبليڪيشن ڪراچي 0300-2879794
ڇپائيندڙ: سنڌي ڊڪشنري بورڊ
ثقافت, سياحت ۽ نوادرات کاتو حڪومتِ سنڌ

ISBN: 978-969-8100-80-3

Culture, Tourism & Antiquities Department
Government of Sindh. ADP 119

Dictionary of Laari Dialect of Sindhi Language

Compiled & Research by: Abdul Karim Azad Samejo
First edition: 2022
Title: Naeem Deswali
Layout: N.A. Massan
Quantity: 1000
Price: Rs: 500
Published by: Sindhi Dictionary Board
Culture, Tourism & Antiquates Department, Government of Sindh
Printed by: Kachho Publication Karachi, Sindh.
0300-2879794

Digitized by: M. H. Panhwar Institute of Sindh Studies, Jamshoro.
پاران ايم ايچ پنهور انسٽيٽيوٽ آف سنڌ اسٽڊيز، ڄامشورو.

فهرست

- پيغام — سيد سردار علي شاهه — 5
- پبلشر نوٽ — مدد علي سنڌي — 7
- مقدمو — عبدالڪريم "آزاد" سميجو — 9

لغات

الف	15	ز	146
ب	43	س	148
ٻ	50	ش	164
ڀ	59	ص	166
ت	64	ض	166
ٿ	69	ط	166
ٽ	71	ظ	167
ٺ	77	ع	167
پ	79	غ	168
ج	90	ف	169
ڄ	95	ڦ	170
جھ	96	ق	175
ڃ	100	ڪ	177
چ	107	ک	194
ح	114	گ	204
خ	115	ڳ	211
د	116	گھ	218
ڌ	121	ل	223
ڏ	124	م	230
ڊ	133	ن	245
ڍ	138	و	250
ذ	139	ه	257
ر	140	ي	263

پيغام

هڪ ساميءَ جي چوڻيءَ موجب لغت سمورن علمن جي ماءُ هوندي آهي ۽ ويا ڪرڻ (گرامر) جي حيثيت پيءُ واري ٿئي ٿي. علمي دنيا جي هر فن جي تشريح، توضيح ۽ تعبير ۾ لغت جو بنيادي ڪردار هوندو آهي. سائنس ۽ ٽيڪنالوجي توڙي ٻيا قانوني ۽ سماجي علوم پنهنجي تشريح ۾ لفظ (اصطلاح) ۽ معنيٰ (مفهوم) جي محور تي ڦرن گهرن ٿا. لغت جو موضوع بہ دراصل لفظ (ساخت، ذات ۽ پريوگ) ۽ ان جي معنيٰ (مفهوم، حقيقت ۽ مجاز) جي چوڌاري ڦري گهري ٿو. لفظ درحقيقت قالب (ڍانچا) آهن ۽ معنائون انهن جو روح ٿينديون آهن. اهو ئي لغت جو موضوع آهي ۽ اها ئي حقيقت لغت کي ٻين علمن جي ماءُ جو درجو ڏئي ٿي.

ڪنهن بہ سماج ۾ نہ فقط ٻولي، پر مُروج هر قسم جي علوم ۽ فنون جي ارتقاءُ ۽ اوسر لاءِ لغت نويسيءَ جا ادارا ۽ افراد اهميت جا حامل هوندا آهن. ڪنهن بہ ٻولي جا ڳالهائيندڙ جيستائين لغت جي فن ۾ نواڻ ۽ ارتقاءُ جي تسلسل کي جاري رکندا رهندا، تيستائين ان ٻولي جي زندهہ رهڻ ۽ ترقي ڪرڻ جا امڪان روشن ٿيندا رهندا.

سال 2018ع جي چونڊن ۾ پاڪستان پيپلز پارٽي جيئن ئي سنڌ جي صوبائي حڪومت جون واڳون سنڀاليون، تہ مون کي تعليم ۽ ثقافت جا ٻئي اهم قلمدان سونپيا ويا. مون پنهنجي حڪمت عملي تحت ادارن ۽ اتان جي ڪارڪنن کي پڻ پنهنجي ٽيم جو حصو بڻائڻ شروع ڪيو انهن ۾ زبردست لغتن جي سيريز جو مُرتب ۽ محقق آزاد سميجو بہ هڪ آهي. جنهن جو اسان جي خاندان سان روحاني تعلق پڻ رهيو آهي. مون ڪيس سندس فن ۽ دلچسپي مطابق سنڌي لغت سازي ۽ ڪي ٻيا ٽاسڪ حوالي ڪيا، موصوف پنهنجي مدد پاڻ تحت اڪيلي سر پهرئين مرحلي ۾ سنڌي ٻولي جي مکيہ لهجن تي مشتمل لغتن جي هڪ مڪمل سيريز تيار ڪري ثقافت کاتي جي حوالي ڪئي، جن ۾: ڍاٽڪي سنڌي لغت، اترادي لهجي جي لغت، لاڙي لهجي جي لغت، ٿري لهجي جي لغت، ڪوهستاني لهجي جي لغت ۽ لاسي لهجي جي لغت شامل آهن.

آئون سمجهان ٿو تہ اهو ڪم هڪ منظم رٿا تحت هڪ ئي وقت سمورن لهجن جي انفرادي خوبين ۽ اجتماعي مشابهتن جي تقابلي جائزي واري تحقيق جي آڌار تي عمل ۾ آندو ويو آهي، جيڪو سنڌي ٻولي جي ترقيءَ جي راهون هموار ڪرڻ سان گڏوگڏ لسانيات جي ميدان ۾ ڪم ڪندڙ محققن، استادن ۽ شاگردن لاءِ هڪ مُستند پرائمري سورس پڻ ثابت ٿيندو.

آئون يقين سان چوان ٿو تہ جيڪڏهن سنڌي ٻولي جي ترقي ۽ تعمير لاءِ قائم ٿيل ادارا: سنڌي لئنگويج اٿارٽي، ماجد ڀرڳڙي انسٽيٽيوٽ آف لئنگويج انجنيئرنگ، سنڌي ادبي بورڊ، سنڌالاجي ۽ مختلف يونيورسٽين جا سنڌي شعبا انهيءَ ڏس ۾ پنهنجو ڪليدي ڪردار جاري رکندا، تہ سنڌي زبان جي وجود توڙي واڌ ويجهہ کي للڪارون، خطرا ۽ طوفان ٽري ويندا ۽ اسان جي ٻولي رهندي دنيا تائين قائم ۽ دائم رهندي. مونکي خوشي آهي تہ سنڌ جو سينيئر اديب مدد علي سنڌي، جيڪو محمد ابراهيم جويو ٽرانسليشن بيورو جو بہ ڪم سنڀالي رهيو آهي، اِهو ڊڪشنري بورڊ اسڪيم جي، ڪم جي نگراني ڪري رهيو آهي، سندس ڪيل محنت جي هتي آئون واکاڻ ڪندي اميد ٿو ڪريان تہ سنڌي، انگريزي، فارسي سنڌي ۽ ٻين ڪتابن جي اشاعت جلد تڪميل تائين پهچندي، تہ جيئن سنڌي ادب علمي طور تي وڌيڪ شاهوڪار ٿي سگهي.

تاريخ: 23 مارچ، 2022ع
مطابق 19 شعبان المعظم 1434هہ

سيد سردار علي شاهہ
وزير
ثقافت، سياحت ۽ نوادرات کاتو
حڪومتِ سنڌ

پبلشر نوٽ

سنڌي هڪ قديم ٻولي آهي. ان جي تحريري، تقريري ۽ دستاويزي تاريخ موهن جي دڙي ۽ هڙپا جي آثارن کان شروع ٿئي ٿي. هيءَ ٻولي سنڌو سڀيتا جي دؤر کان وٺي، سُپت سنڌو کان ٿيندي، اچڪلهه جي محدود جاگرافيءَ ۾ قيد ننيڍڙي سنڌ تائين پنهنجي وجود جي بقاءَ ۽ بچاءَ جا ڪيئي جتن ۽ جوکا کڻندي آئي آهي. جيتري سنڌو تهذيب جي تاريخ قديم آهي، تيتري ئي اسان جي ماءُ ٻولي جي تقريري، تحريري، دستاويزي ۽ تدريسي تاريخ قديم آهي.

سنڌي ٻوليءَ جو تحريري ۽ دستاويزي سلسلو موهن جي دڙي ۽ هڙپا جي تهذيب کان شروع ٿي، موجوده دؤر تائين پهچي ٿو. انهيءَ پنج هزار سال جي تاريخي سفر ۾ سنڌي ٻولي گردش دوران جي ڪيترين ئي تبديلين، تحريفن ۽ ترميمن مان گذري آهي. ان جا ڪيترائي رسم الخط تبديل ٿيا آهن ۽ ڪيتريون ئي صورتخطيون ۽ حرف تهجي جا نمونا نوان مان گذريا آهن.

ٻوليءَ جي حيات جو بنيادي ايڪو لفظ ۽ ان جي معنيٰ ٿين ٿا. جيستائين لفظ ۽ معنيٰ جي تحفظ ۽ تجديد تي ڪم ٿيندو رهندو، تيستائين ٻولي پنهنجي ٻين هم عصر ٻولين جي مقابلي ۾ پنهنجو وجود قائم رکڻ ۾ ڪامياب رهندي آهي. لغت دراصل انهيءَ لفظ ۽ ان جي معنيٰ جي تحفظ جو ئي ذريعو هوندي آهي. ان ڪري لغت جي علم کي ٻين هڙني علوم ۽ فنون کان وڌيڪ فوقيت ڏني ويندي آهي، بلڪ لغت کي علوم جي ماءُ به سڏيو ويو آهي.

انهيءَ ضرورت جي پيش نظر سنڌ حڪومت پاران سال 2020ع "سنڌي ڊڪشنري بورڊ" جي اسڪيم متعارف ڪرائي وئي، جنهن ۾ پهرئين مرحلي ۾ هڪ تفصيلي سنڌي لغت بعنوان "مفصل سنڌي لغت" جي تياري جو انتظام ڪيو ويو جنهن جا هن وقت تائين ڪل ڇهه جلد ڇپجي، مارڪيٽ ۾ اچي چڪا آهن ۽ اڃا تائين اهو سلسلو هن اسڪيم جي مرڪزي آفيس واقع سنڌي لئنگويج اٿارٽي ۾ جاري ۽ ساري آهي، جتي مون سميت ڪي ورڪر لغت سازي ۽ لغت نويسيءَ جي انتهائي معارت طلب محاذ تي پنهنجون خدمتون سرانجام ڏئي رهيا آهن.

اهڙي ريت اڳتي هلي انهيءَ تسلسل ۾ سن 2018ع کانپوءِ ثقافت ۽ سياحت کاتي جي موجوده وزير سيد سردار علي شاهه پاران پنهنجي ذاتي نگرانيءَ هيٺ ڪجهه ڪم ڪراچي ۾ پنهنجي ذاتي آفيس ۾ شروع ڪرايو ويو جنهن جي نگراني جا فرائض منهنجي حوالي ڪيا ويا هئا. ان سلسلي ۾ اسان پهرين مرحلي ۾ ڪل ڇهه لغتون تيار

ڪرائڻ ۾ ڪامياب ٿيا آهيون. جن جا تفصيل هن ريت آهن: (1) ڊاٽڪي سنڌي لغت (2) اترادي لهجي جي لغت (3) لاڙي لهجي جي لغت (4) ٿري لهجي جي لغت (5) ڪوهستاني لهجي جي لغت (6) لاسي لهجي جي لغت. انهن مان "ڊاٽڪي سنڌي لغت" اشاعت لاءِ سنڌي لئنگويج اٿارٽي، حيدرآباد جي حوالي ڪئي وئي آهي. ان کان علاوه "لاسي لهجي جي لغت" اڃا زير ترتيب آهي. باقي پنج لغتون "سنڌي ڊڪشنري بورڊ" جي پليٽ فارم تان شايع ٿي، اوهان جي هٿن ۾ پهچي رهيون آهن. هيءَ لغت پڻ انهيءَ سلسلي جي ڪڙي آهي. هن سيريز جون سيئي لغتون هڪ جامع رٿا تحت لهجن جي موضوع تي ئي ترتيب ڏنيون ويون آهن، جن ۾ هر هڪ لهجي جي انفرادي خاصيتن کي نظر ۾ رکندي، انهيءَ لهجي جا چونڊ لفظ محاورا، پهاڪا، ترڪيبون ۽ ورجيسون شامل ڪيون ويون آهن. انهيءَ لغت جي مُرتب عبدالڪريم "آزاد" سميجي چئن سالن کان مسلسل محنت سان پنهنجي مدد پاڻ تحت اڪيلي سر اهو ڪم سرانجام ڏنو آهي. انهيءَ رٿا جي تياري ۾ سنڌي ٻولي جون ڇپيل موضوعاتي ۽ غير موضوعاتي لغتون، لاڳاپيل لهجن جا نثري ڪتاب بطور ماخذ پڻ استعمال ڪيا ويا آهن.

ڪنهن به ٻوليءَ ۾ لغت سازي ۽ لغت نويسيءَ جو ڪم هڪ جاري ۽ ساري عمل هوندو آهي. ان ۾ هر وقت سنوار ۽ سُڌار جي ضرورت پڻ رهندي آهي. نوان لفظ، نوان اصطلاح ۽ نيون معنائون پيدا پيون ٿينديون آهن ۽ انهن کي شامل پيو ڪبو آهي. تنهنڪري انهيءَ لغت جي اشاعت کانپوءِ سنڌي ٻولي جو ڪو به ڪارڪن يا ڳمڻگھرو ليکڪ، اديب، لغت نويس ان جي ترميم ۽ تصحيح جي سلسلي ۾ تجويزون پيش ڪندو ان جي نه فقط آجيان ڪبي، بلڪ انهن تجويزن کي ايندڙ ورقي يا برقي اشاعت جو حصو پڻ بڻايو ويندو.

انهيءَ لغاتي سيريز جي تياري جو ڪريڊٽ سنڌ جي باهمت وزير سيد سردار علي شاهه ڏانهن وڃي ٿو جنهن سنڌي زبان توڙي ثقافت سان ذاتي دلچسپي سبب انهي اسڪيم جي نگرانيءَ ڪئي. نتيجي ۾ اهو ڪم شايع ٿي، اوهان جي مطالعي، مشاهدي ۽ معائني جي زينت بڻيو آهي. منهنجي خواهش آهي ته سنڌي ڊڪشنريءَ بورڊ طرفان فارسي، سنڌي، ۽ ٻين ٻولين جون ڊڪشنريون پڻ شايع ڪيون وڃن ۽ انهيءَ ڪم ۾ اسين سنڌ جي باشعور اديبن کي صلاحن ۽ مشورن جي اپيل ڪريون ٿا.

تاريخ: 23 مارچ، 2022ع
مطابق 19 شعبان المعظم 1434هه

مدد علي سنڌي
پروجيڪٽ ڊائريڪٽر (اعزازي)
سنڌي ڊڪشنري بورڊ
ثقافت، سياحت ۽ نوادرات کاتو حڪومت سنڌ

مُقدمو

سنڌي ٻوليءَ ۾ لُغتن جي اشاعت جي تاريخ سترهين صدي عيسوي کان شروع ٿئي ٿي. ان ۾ ابتدائي طور تي ٻه ٻوليائي ۽ عمومي نوعيت جون درسي لغتون لکيون ويون. انهن مان گهڻي ڀاڱي فارسي نصابي لغتون هيون ۽ ڪي دوايا ٿوايا پڻ لکيا ويا هئا. جيڪي ٻه ٻوليائي لفظي فرهنگن جي شڪل ۾ هئا.

موضوعي لغتون تمام گهڻو بعد ۾ لکجڻ لڳيون. اُنهن ۾ سن 1866ع ۾ لکيل پادري جارج شرٽ جي لغات "اکر ڌاتو" شامل آهي، جنهن ۾ چوندڊ سنڌي لفظن جا ڌاتو يعني بنياد ڏنل آهن. جيڪي سندس خيال مطابق سنسڪرت مان سنڌيءَ ۾ ٽڊيوَ روپ ۾ بدلجي آيا آهن. اهڙي ريت سن 1886ع ۾ لکيل جهمٽ مل جي لغت "وئتپتي ڪوش" پڻ انهيءَ سلسلي جي ڪڙي آهي. جنهن ۾ فقط اهڙا سنڌي لفظ چونڊي ڏنا ويا. جيڪي سنسڪرت مان نڪتل آهن.

انهن لغتن کان سواءِ سنڌي ٻوليءَ ۾ ٻيون به ڪي موضوعاتي لغتون شايع ٿيون آهن، جن ۾ مُحاورن، مُخففن، مُرڪبن جون لُغتون الڳ الڳ نموني تيار ڪيون ويون آهن. انهيءَ تسلسل ۾ عبدالجبار جوڻيجو صاحب جي لغت، "لاڙ جي لغات" جيڪا 1975ع ۾ اسان جي استاد علامہ غلام مصطفيٰ قاسمي صاحب جي مقدمي سان شايع ٿي. ان کانپوءِ مخدوم محمد زمان طالب المولىٰ صاحب 1991ع ۾ "لغات سنڌي مخففات" تيار ڪئي، جيڪا سنڌي ادبي بورڊ شايع ڪئي. محترم غلام قادر سومري صاحب "سنڌي ٻٽن لفظن جي لغت" تيار ڪئي، جيڪا ثقافت ۽ سياحت کاتي، حڪومت سنڌ پاران 1996ع ۾ ڇپائي پڌري ڪئي وئي. ان کان علاوه شمس الدين عرساڻي صاحب جي لُغت "اوسر ڀهاڪاتي اڀياس"، محترم عبدالوهاب سهتي صاحب جون ڀهاڪن جي موضوع تي مشتمل نيم ڪتابي لغتون پڻ انهيءَ سلسلي جي ڪڙي آهن.

ان کان علاوه ڪي مخصوص ڪتاب تحقيقي اڀياس ۽ سفرناما پڻ شايع ٿيا. جن ۾ مختلف لهجن جي چوڻين، ڀهاڪن، محاورن، اصطلاحن جو پڻ تفصيل سان ذڪر ٿيل آهي. انهن ۾ ديوان ڪيول رام سلامت راءِ آڏواڻي جو ڪتاب "گل شڪر"، ڪاڪي ڀيرو مل مهرچند آڏواڻي جو ڪتاب "گلقند"، بشير احمد شاد صاحب جو ڪتاب "سنڌي ٻوليءَ جون خُسناڪيون"، الهبچايو يار محمد سمون جا ڪتاب "سير ڪوهستان"، جيڪو 1942ع ۾ سنڌي ساهت لاءِ مرڪزي صلاحڪاري بورڊ، ڪراچي مان شايع ٿيو ۽ ساڳئي مصنف پاران "لاڙ جا سير" پڻ تصنيف ٿيو جن ۾ ڪوهستان ۽ لاڙ جي نج ٻولي ۽ اصطلاح استعمال ڪيا ويا آهن. محمد اسماعيل عرساڻي جا ڪتاب "بدنصيب ٿري" ۽

"سير ريگستان"، جن ۾ ٿري لهجي جي لفظن، اصطلاحن، محاورن ۽ ورجيسن جو عام استعمال ٿيل آهي. اهڙي ريت محمد سومار شيخ جو ڪتاب، "ڪڇين جا قول"، ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ جو ڪتاب، "ٻيلاين جا ٻول" پڻ انهيءَ سلسلي ۾ وڏي اهميت جا حامل آهن. ان کان علاوه سنڌي لئنگويج اٿارٽيءَ پاران مختلف لهجن، جهڙوڪ: اترادي، شڪارپوري، لاڙي، ٿري، درياهي وغيره جي موضوعن تي شايع ٿيل ڪتابن ۾ ڏنل مختلف موضوعاتي لفظن جون فهرستون پڻ ڪافي ڪارآمد آهن ۽ انهن ۾ پڻ جدا جدا لهجن جا محاورا، پهاڪا، چوٽيون وغيره شامل ڪيون ويون آهن. ان کان علاوه محاورن جي موضوع تي هڪ لغت "سنڌي اصطلاح" غلام اصغر ونديرپاران تيار ڪئي وئي آهي، جيڪا مهراڻ اڪيڊمي، شڪارپور جي طرفان 2010ع ۾ ٻيهر شايع ڪئي وئي آهي.

اوهان جي هٿن ۾ موجود هيءَ لغت بعنوان "لاڙي لهجي جي لغت" آهي. اها لغت پڻ مٿي ذڪر ٿيل موضوعاتي لغتن جي زمري ۾ اچي ٿي. جيئن ته هيءَ هڪ لهجي جي لغت آهي، ان ڪري اڳ ۾ ٻولي ۽ لهجي جي باهمي نسبت کي سمجهڻ ضروري آهي. اسين بخوبي ڄاڻون ٿا، ته دنيا ۾ روز اول کان وٺي ٻولين جي ارتقاء، تڪثير ۽ ترويج ۾ اهو ئي اصول ڪارفرما آهي، جيڪو انساني نسل جي تڪثير، ترويج ۽ پکيڙ ۾ آهي. جهڙي ريت انسان پنهنجي نسل جي بقاءَ لاءِ ٻار کي جنم ڏئي ٿو ٻار ڀرئين جوان، پوءِ بالغ ۽ نيٺ وڏو ٿئي ٿو ان جي ٻارن مان خاندان جي تشڪيل ٿئي ٿي، پوءِ اهو سلسلو وڌندو قبيلي جي شڪل اختيار ڪري وٺي ٿو ۽ مختلف قبيلا گڏجي هڪ قوم جو روپ ڌارين ٿا. ساڳئي طرح ٻولي به هڪ اشاري مان جنم وٺي ٿي، اشاري مان لفظ، لفظ مان فقرو فقري مان جملو ۽ جملي مان اقتباس جُڙي ٿو انهن اقتباسن مان مختلف لساني جاگرافين ۾ ننڍا ننڍا محاورا يا اُپ لهجا (Accents) پيدا ٿين ٿا ۽ انهن مان وري لهجن(Dialects) تشڪيل ٿئي ٿي. اهي لهجا جڏهن پختگيءَ جي بلوغت ۾ پهچن ٿا، ته هڪ ٻوليءَ جي شڪل ڌارين ٿا. ساڳئي طرح انهيءَ مخصوص لهجي مان ڦُٽي نڪتل ٻولي اڳتي هلي، جوان جماڻ ٿئي ٿي، پوڙهي ٿئي ٿي ۽ ماءُ ٿي وڃي ٿي. اهڙي طرح ٻوليءَ جو جمڻ جو اهو چڪر قائم ۽ دائم رهي ٿو ائين اهو ازل کان ابد تائين جاري ۽ ساري رهندو. يعني محاوري مان لهجو لهجي مان ٻولي ۽ ٻوليءَ مان وري لهجو ۽ لهجي مان محاورو جڙندو رهي ٿو. هڪ لحاظ کان هيءَ هڪ ٻه رخو عمل يا سائيڪل آهي.

سنڌي ٻولي ۾ زبان، لهجو محاورو ۽ ٻولي جا اصطلاح ۽ انهن جو استعمال هميشه کان مبهم ۽ منجهيل رهيو آهي. ڪيترن ئي محققن ٻوليءَ کي زبان جي معنيٰ ۾ ڪم آندو آهي ۽ لهجي کي اردو لسانيات جي ماهرن جي تائيد ۾ مُحاوري جي معنيٰ ۾ ڪم آندو آهي ۽ لهجي کي وري انگريزي اصطلاح "Accent" جي معنيٰ ۾ استعمال ڪيو اٿن. مثال طور: ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ صاحب سنڌي ٻوليءَ جي بااختيار اداري جي سربراهي واري مدي ۾ لهجي جي بدل طور "ٻولي" جو اصطلاح ڪم آندو آهي، جيئن ته انهيءَ دؤر ۾ سنڌي ٻوليءَ جي لهجن جي مطالعي لاءِ تيار ٿيل ڪتابن جا نالا ئي "ٻولي" جي اصطلاح

سان. جهڙوڪ: اترادي ٻولي، شڪارپوري ٻولي، لاڙي ٻولي، ٿري ٻولي، ماڃر، ڪڪرالي ۽ ڪاري جي ٻولي وغيره رکيا ويا هئا. بعد ۾ ڪن صاحبن وري انهيءَ سلسلي کي جاري رکندي، ان سلسلي جي ڪتابن جا نالا بدلائي "ٻولي" بدران "لهجو" جي عنوان سان رکڻ شروع ڪيا. جهڙوڪ: "سنڌي ٻوليءَ جو درياهي لهجو" وغيره. ان کان علاوه ڪن صاحبن "لهجي" جي متبادل اصطلاح طور "محاورو" جو اصطلاح بہ ڪم آندو آهي، ان ۾ ڊاڪٽر عبدالجبار جوڻيجو صاحب جو نالو سرفهرست آهي. ڪاڪي ڀيرومل وري انهيءَ اصطلاحبندي ۾ سنسڪرتي گماڙيتي جي تابعداري ڪئي آهي. ٿلهي ليکي عربي فارسي گماڙيتي جي انهن اصطلاحن جي درجيبندي کي سائنسي بنيادن تي سميٽجي، تہ ان جون ڪل چار ڪئٽيگريون هن ريت بيهن ٿيون:

(الف) زبان، ٻولي، لهجو

(ب) ٻولي، لهجو محاورو

(ج) زبان، لهجو ٻولي

(د) ٻولي، لهجو اپ لهجو

اسين جيتوڻيڪ برصغير جي مروج علمي ماحول جي وسيع تناظر ۾ انهن اصطلاحن جي درجيبندي ۾ "ج" ڪئٽيگري جي درجيبندي کي مناسب سمجهون ٿا، پر جيئن تہ "ب" ڪئٽيگري جي درجيبندي جو استعمال تمام گهڻو آهي، ان ڪري اڪثريت جي راءِ کي ڪل جي مصداق سمجهندي، انهيءَ لغاتي سلسلي کي "لهجاتي لغتن" جو سلسلو قرار ڏيون ٿا. اوهان جي هٿن ۾ موجود لغت انهن لهجاتي لغتن جي سيريز جي ئي ڪڙي آهي. ان کان علاوه سنڌي ٻولي جي مختلف لهجن تي لغتن جي تياري جو هيءُ پهريون جامع علمي ۽ عملي قدم پڻ آهي. ان کان علاوه زبردست لغت اهڙين خاص لهجاتي لغتن جي سلسلي ۾ هڪ سنو واڌارو پڻ آهي.

جڏهن ڳالهہ "لاڙي لهجي جي لغت" جي پئي هلي، تہ اڇو تہ سڀ کان پهرين لاڙي لهجي جي لساني جاگرفي جو جائزو وٺجي. ان لاءِ سمجهڻ گهرجي، تہ ڪنهن بہ لهجي جي لساني جاگرافي روينيو جي حدبندين جي محتاج نہ هوندي آهي. روينيو جون حدبنديون، هُتان جون انتظامي حدبنديون هونديون آهن. جڏهن تہ لساني حدبنديون خالص فطري ۽ قدرتي نوعيت جون ٿينديون آهن. ان ڪري ڪنهن بہ ٻولي، لهجي يا محاوري جون حدبنديون طئي ڪرڻ ۾ اسان کي اهڙي قسم جي گنجائش رکڻي پوندي آهي. هيٺ اسين سنڌي لسانيات جي ماهر عالمن پاران مختلف وقتن تي لاڙي لهجي جي لساني حدبندين جي حوالي سان مقرر ڪيل معيارن تي نظر وجهون ٿا. ان لاءِ سمجهڻ گهرجي، تہ لاڙي لهجو سنڌي ٻوليءَ جو هڪ وسيع لهجو آهي. ان کي سنڌي جي وڏن لهجن مان هڪ ليکيو وڃي ٿو انهيءَ لهجي تي نٿي، ڪڇ ۽ ڪاٺياواڙ جي قديم سنڌي علمي مشربن جو سڌي ۽ اڻ سڌي طرح اثر بہ آهي. هن لهجي تي اهو نالو انهيءَ جي لساني جاگرافيءَ سببان پيو آهي. ڇاڪاڻ، تہ سنڌ جي ڏاکڻين ڀاڱي کي "لاڙ" ڪوٺيو ويندو آهي. تنهنڪري انهيءَ

لهجي تي لاڙي لهجي جو نالو پيو. ان جا ڪي پيا ننڍا محاورا بہ آهن. جن ۾ ٺٽي ضلعي جي ساموندي پٽي سان لڳو لڳ ننڍو محاورو بہ ڳالهايو وڃي ٿو. جنهن کي "ڪاري" جو محاورو چون ٿا. ان کان علاوه هتان جي ٻن قديم ماڳن ماڄر ۽ ڪڪرالي جي حدن ۾ بہ هڪ ننڍو محاورو ڳالهايو ويندو آهي. انهن ننڍين ننڍين محاورن تي محترم حافظ حبيب سنڌي جو هڪ جدا ڪتاب پڻ ڇپيل آهي. اهڙي ريت هن لهجي جي لساني حدن ۾ مختلف قبيلن پاران ڳالهائجندڙ ننڍا ننڍا محاورا پڻ شامل آهن. جن ۾ جتڪي ۽ ڪڇي لهجا يا محاورا پڻ سر فهرست آهن.

سنڌي ٻوليءَ جي هن زرخيز ۽ وسيع لهجي تي ٻين پاڙيسري لهجن جا بہ اثرات نمايان آهن. انهيءَ جون حدون اتر پاسي معياري لهجي جي لساني جاگرافي سان. تہ اولهہ طرف کان ڪوهستاني لهجي جي سرحدن سان ۽ اوڀر کان ٿري لهجي واري علائقي سان بہ ملن ٿيون.

هن لهجي جي لساني جاگرافيءَ جي مکيہ ايراضي بدين ضلعي ۽ ان سان دنگئي پارت جي ڪڇ پرڳڻي جي وچ تي ڪڇ جو رڻ آهي. ان کان علاوه انهيءَ لهجي جي اندروني فرق ۾ ماڄر، جاتي، شاهبندر، ڪاري ۽ ڪڪرالي جا ننڍا محاورا بہ آهن. اهڙي ريت بدين جي پسگردائي وارو ننڍو محاورو ماڄر وغيره کان مختلف بہ آهي.

سنڌي ٻولي جي لاڙي لهجي جي لساني جاگرافي جي حوالي سان سنڌي لسانيات جي ماهرن ۾ جزوي اختلاف بہ نظر اچي ٿو. ان حوالي سان ڪيترن ئي عالمن پنهنجا ويچار ونڊيا آهن. پر انهن ۾ ڪاڪي ڀيرومل مهرچند آڏواڻي، ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ، ڊاڪٽر غلام علي الانا، ڊاڪٽر عبدالجبار جوڻيجي ۽ حافظ حبيب سنڌي جو ڪم نهايت نمايان نظر اچي ٿو. هيٺ اسين لاڙي لهجي جي لساني جاگرافي بابت انهن عالمن جي ويچارن جو جائزو پيش ڪريون ٿا.

لاڙي لهجي جي لساني جاگرافيءَ متعلق ڪاڪو ڀيرومل مهرچند آڏواڻي لکي ٿو تہ: "هي محاورو سنڌ جي هيٺين ڀاڱي ۾ ڳالهائيو ويندو آهي، سندس خيال موجب لاڙ جي ايراضيءَ ۾ سنڌ جو ڏاکڻو ڀاڱو جو وچولي کان هيٺ آهي، جو وڃي سمنڊ سان لڳو آهي، سو لاڙ سڏجي ٿو. لاڙ جا بہ ڀاڱا ٿيا: هڪڙو حيدرآباد ضلعي وارو لاڙ جو ڀاڱو جيڪو بدين، ٽنڊي باگي کان هلي ٻلڙي شاهہ ڪريم تعلقي گوني تائين آهي. اُتان ڪوهہ ڏيڍ پري ميرپور ٻٺوري تعلقي جي جهوڪ شريف (ميران پور) ۾ شاهہ عنايت صوفي جي درگاهہ آهي، انهن ٻنهي نامور درگاهن جي وچ کان وٺي ڪراچي جو سمورو ڏاکڻو ڀاڱو جيڪو ڪيٽي بندر ۽ ڪراچي طرف لڙي اچي سمنڊ سان لڳو آهي، سو ڪراچيءَ وارو لاڙ آهي".

هاڻي ضلعيوار صورتحال بلڪل بدلجي وئي آهي، پر ايراضي ساڳي آهي. حيدرآباد ۽ ڪراچي مان بدين، ٺٽو ضلعا ٺاهيا ويا هئا. اڳتي وري انهن مان ٺٽي ضلعي کي ٽوڙي سجاول ضلعو قائم ڪيو ويو ۽ ان کان علاوه پراڻي حيدرآباد جي حدن مان ٽنڊو محمد خان

ضلعي جو پڻ اضافو ڪيو ويو آهي. اهڙي ريت هن وقت ماتلي ضلعي جي قيام جون تياريون پڻ جاري ۽ ساري آهن.

جديد دؤر ۾ سنڌي لسانيات، سماجيات، تاريخ ۽ عوامي ڏاهپ جي موضوعن تي وسيع تناظر ۾ ڪم ڪندڙ عالم ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ صاحب لکي ٿو ته لاڙي لهجي ۾ حيدرآباد ضلعي جي ڏاکڻي ڀاڱي ۽ اُن سان لاڳو ٺٽي ۽ ٿرپارڪر ضلعن وارن ڀاڱن جي ٻولي شامل آهي. ڪاڪي ڀيرو مل ۽ ڊاڪٽر بلوچ جي خيال ۾ فرق صرف ٿرپارڪر ضلعي جي جاگرافيءَ جي شموليت ۽ غير شموليت جو آهي. اسان جي خيال موجب ترجيحي طور تي ٿرپارڪر ضلعي جي ايراضي سنڌي ٻولي جي ٿري لهجي جي لساني جاگرافي سمجهڻ گھرجي. بهرحال اها به حقيقت آهي، ته ٻولي، ان جا لهجا ۽ ننڍا ننڍا محاورا روينيو جي انتظامي حدن جا محتاج نه هوندا آهن ۽ نه وري ٿي اهي حدون ڪو سنڌي ٻولي جي لساني جاگرافي کي مد نظر رکندي مقرر ڪيون ويون هيون. ان ڪري سنڌ جي انتظامي ضلعن جي حدبندين جي تناظر ۾ ان جي لهجن جي لساني جاگرافي جو خاڪو تيستائين سئو فيصد درست نه چئي سگھبو جيستائين اسان انهيءَ مطالعي کي وڌيڪ باريڪ بيني سان هيٺ تعلقن، ٽائونن، يونين ڪائونسلن تائين ڪٿي نه وجھبو. اهو ئي سبب آهي، جو ڊاڪٽر عبدالجبار جوڻيجي صاحب لاڙي لهجي جي لساني جاگرافي جي تشريح ان جي دنگئي لهجن جي حدبندين جي تناظر ۾ ڪئي آهي، هو لکي ٿو ته "انهيءَ جون حدون اتر پاسي معياري لهجي جي لساني جاگرافي سان، ته اولهه طرف کان ڪوهستاني لهجي جي سرحدن سان ۽ اوير کان ٿري لهجي واري علائقي سان ملن ٿيون." هو اڳتي اهو پڻ لکي ٿو ته لاڙي لهجو سنڌ جي ضلعي ٺٽي ۽ بدين ۾ ڳالهايو وڃي ٿو.

زيردست "لاڙي لهجي جي لغت" انهيءَ لهجي جي عمومي ۽ خاص طور تي انهن مٿي ذڪر ڪيل ننڍين ننڍين محاورن جي لغت آهي، جنهن ۾ لاڙي لهجي جا مخصوص لفظ، جيڪي مفرد، مرڪب، مشتق يا مرتب شڪل ۾ ٿين ٿا، سي شامل ڪيا ويا آهن. ان کان علاوه انهيءَ لغت ۾ لاڙي لهجي جا ڪي مخصوص محاورا، اصطلاح، پهاڪا، ورجيسون يا ڪي روزمره پڻ شامل ڪيا ويا آهن. ان علاوه انهيءَ لغت ۾ اترادي لهجي جا ٻين لهجن ۾ ساڳئي ساخت سان استعمال ٿيندڙ اهڙا مشترڪ لفظ پڻ شامل ڪيا ويا آهن، جن جي معنيٰ زير بحث لهجي ۾ جدا نوعيت جي به آهي. انهيءَ لغت ۾ اهڙين داخلائن جو ڪل تعداد مجموعي طور تي لڳ ڀڳ چار هزار اٺ سئو پنجاسي (4885) آهي. يقينن ان کان علاوه ٻيا به ڪيترائي اهڙا لفظ هوندا، جن کي لاڙي لهجي جي لفظن جي ذخيري ۾ شامل ڪري سگھبو هوندو، پر هڪ لحاظ ابتدائي طور تي مرتب ڪيل لفظن جو هي پڻ هڪ مناسب تعداد آهي، جنهن ۾ اڳتي هلي ڪي واڌارا سڌارا پڻ ڪري سگھبا.

انهيءَ لغت جي تياريءَ جو سهرو اسان جي مانواري سائين ۽ وزير با تدبير سيد سردار علي شاهه جي سر تي سونهي ٿو. پاڻ سن 2018ع جي وچ ڌاري جيئن ئي تعليم ۽ ثقافت کاتي جي ٻنهي وزارتن جا قلمدان سنڀاليائون، ته مون کي پنهنجي شوق، ڪم ۽ دلچسپيءَ

مطابق ڪي اضافي ٽاسڪ ڏنائون، جيڪي آئون وقت بوقت پنهنجي دفتري اسائنمينٽ سان گڏوگڏ سرانجام ڏيندو رهيس. انهن ٽاسڪن ۾ بين لغتن کان علاوه سنڌي ٻوليءَ جي لهجن جي جدا جدا لغتن جي تياري جي اسڪيم پڻ شامل هئي، جنهن تحت هيٺ ڏنل ڇهه لغتون اڪيلي سر پنهنجي مدد پاڻ تحت تيار ڪري سنڌس حوالي ڪري رهيو آهيان:

(1) ڊاتڪي سنڌي لغت
(2) اترادي لهجي جي لغت
(3) لاڙي لهجي جي لغت
(4) ٿري لهجي جي لغت
(5) ڪوهستاني لهجي جي لغت
(6) لاسي لهجي جي لغت

انهن لغتن مان "ڊاتڪي سنڌي لغت" اشاعت لاءِ سنڌي ٻوليءَ جي بااختيار اداري جي حوالي ڪئي وئي. باقي چار لغتون "سنڌي ڊڪشنري بورڊ" جي اشاعتي سلسلي تحت ڇپجي اوهان جي هٿن ۾ پهچي رهيون آهن. ان سيريز ۾ صرف "لاسي لهجي جي لغت" اڃا تياريءَ جي مرحلي ۾ آهي.

آخر ۾ آئون "سنڌي ڊڪشنري بورڊ" جي پروجيڪٽ ڊائريڪٽر سائين مدد علي سنڌي صاحب جو پڻ ٿورائتو آهيان، جن جي ڪوشش، حوصلہ افزائين ۽ همت افزائين سان اهو ڪم پايئہ تڪميل تي پهتو.

ڪارساز ما به فکر کار ما
فکر ما در کار ما آزار ما

تاريخ: 20 مارچ 2022 عيسوي
مطابق 14 شعبان المعظم 1443هجري

عبدالڪريم "آزاد" سميجو
ايڊيشنل سيڪريٽري
تعليم ۽ خواندگي کاتو حڪومت سنڌ، ڪراچي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

الف

آبَٽ:	اسم مؤنث	آبت، آمد، اوپڙ.
آبوسا:	اسم مذڪر	مڪئي، ڪڻڪ، جُوار ۽ ٻاجهريءَ جي اڌ ڪچي- اڌ پڪي سنگن کي ٽانڊن تي سيڪي کائين. انهن پَڪَل سنگن کي آبوسا چون.
آبوسو:	اسم مذڪر	ڪاٺ جو ٽُڪرو جيڪو واڍا ڪِليءَ طور ڪم آڻين. اُن کي ڪاري جا ماڻهو سُونهڻ بہ چون.
آپڙجڻ:	فعل لازمي	پليت ٿيڻ، ناپاڪ ٿيڻ، ڇُوپجَڻ.
آٽُ:	اسم مذڪر	(1) گهر جا پاتي (تِڪيل يا تعلق رکندڙ) (2) مِٽ مائٽ (قريبي ڪٽنب وارو) (3) ماٽتاٽي لڳ لاڳاپي، ڪائڻ پيئڻ ۽ ڏيتي ليتيءَ وارا، تعلقدار قبيلي وارا ماڻهو (4) قبيلو ڪٽنب (5) اُبڙڪو اوڪارو (6) ڪاوڙ جو بحران، اُڌمو (7) لهر جو لاهو چاڙهو آٽ.
آٽاٽو:	صفت مذڪر	هڪ هندُ بهاريل، ٽانيڪو هنڌاٽتو.
آٽر پاٽر:	اسم مرڪب	آٽڙُ پاٽڙُ.
آٽڙ:	اسم مذڪر	(1) گهوڙي، ڏاند يا گڏهہ جي پٺيءَ تي رکيل ٽپڙي (2) گڏهہ جا ٽڙا، گڏهہ جي سنجڻ جو سامان (3) اُٺ جي پٺيءَ تي رکيل ٽپڙ (4) پراڻي رلي.
آٽِرڻ:	فعل متعدي	آٽِڙڻ.
آٽُوٽو:	صفت مذڪر	ناس وايو ناسوَتو.
آٽو:	اسم مذڪر	گهوڙي کي ڊوڙائڻ جو هڪ نمونو وراٽو آنتو.
آٽو ڏِيڻ:	محاورو	وراٽو ڏيڻ، آنتوڏيڻ.
آٽورو:	اسم مذڪر	ڪاري مينهن (وچولو)، پاڏو. (جمع: آٽورا)
آٽِي:	اسم مؤنث	ٻاراٽيءَ راند جو هڪ قِسم. (جمع: آٽِيُون)
آٺاڳُ:	اسم مذڪر	اڳَٺُ ناڙو. (جمع: آٺاڳ)
آپرمُو:	اسم مذڪر	اَڻ ڪاڏل يا ڪائڻ بعد بچيل پٽ يا ٻوڙ کي چئجي.
آجڪو:	صفت مذڪر	ڏکيو مشڪل. (آجڪو ڪم).
آجو تاجو:	اسم مرڪب	
آجهانمَ:	اسم مؤنث	آرام ننڊ، آجهاپُ.
آجهوچَڻ:	فعل لازمي	پاسي ٿيڻ، پاسو ڪرڻ، ٽَري وڃڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
آچاڙو:	اسم مذکر	(1) ڪانيءَ جو چيريل بيڪار چورس پاسو يا ٽڪرو چاڙهو (2) چٽن يا داغن لڳل پوتڙو. (جمع: آچاڙا)
آچلاڻ:	اسم مؤنث	چڊي لَسِي.
آچي پاچي:	اسم مرڪب	باقي تاقي، آخري پچاڙي
آداسِيو:	اسم مذکر	(1) ڪپڙي ۾ پيل بيو ڏاريو ٽُڪر، چتي (2) گج يا چولي ۾ وجهڻ لاءِ رنگين ڪپڙي جو ٽُڪر. (جمع: آداسِيا)
آڏيس:	اسم مذکر	آديس.
آڏِل:	اسم مؤنث	اڏ کُوهہ واءِ.
آڏوڙ:	اسم مؤنث	(1) ٻڪريءَ يا ڍڳي جي اڏ کل (جنهن تان وار ڪُرچي ٻير جا چوڏا وجهي رڱجڻ لاءِ تنگي چڏبي آهي) (2) آڏ يا تسانگ تي چڙهيل (سبيل) چوڙو (جنهن ۾ رڱجڻ لاءِ ٻير جي چوڏي يا رنگ جو پاڻي وجهجي) (3) اڏوڙ.
آڏوڙ:	صفت مذکر	(1) ڦوڪيل، سُڄيل (2) ٿُلهو متارو.
آڊو:	اسم مذکر	انديشو فڪر، ڳڻتي.
آڊِڻ:	فعل متعدي	(1) مالش ڪرڻ (2) پيٽ آڊِڻ.
آراتي:	صفت مؤنث	هڪ مهل تي نہ ڏُڌَل، سَندوڻَل. (جمع: آراتيوُن)
آرِٽي:	صفت مذکر	(1) نارُ هُرلي يا هر ۾ وهيل (ڍڳو) (2) وَهوُ (ڍڳو يا اُٺ). (جمع: آرِٽي)
آرڦ:	اسم مذکر	ڪارءِ صابڻ جو (ڪڙهيل يا رڌل) پاڻي، اوڪڙُ.
آرڻ:	اسم مذکر	(1) پيلو ٻوڏ جو جهنگ (2) چراگاهہ (3) گدرن ۽ هنداڻن جي پوک (4) پاچين جو باغُ (5) آراڻُ آرڙُ (6) آڏائوُن فصل (7) جنگ، لڙائي (8) آديسي فقيرن جي بيٺڪ. (جمع: آرڻَ)
آرو:	اسم مذکر	(1) آرُ پيارُ قربُ (2) حُب، سِڪ (3) دِل جو لاڙو (4) خواهش (5) لاڏ، ٻار جو انگل (6) مرضي (7) درياءَ جي پاوَڪ (8) درياءَ جي پاڻيءَ جي اُٿلَ (9) پاڻيءَ جو وهڪرو سيرَ، تِک (پاڻيءَ جي) (10) چوپائي مال جي وقت تي نہ مڙڻ واري حالت (11) ڪُڪڙِ (يا ٻئي پکيءَ) جي آنن تي ويهڪ. (جمع: آرا)
آرو:	اسم مذکر	ٻني، جنهن کي هڪ سال ائين ڇڏي ڏجي ۽ آباد نہ

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
		ڪجي.
آروپَوَڻ:	محاورو	چوپائيءَ کي وقت تي نـ ڏُهَڻ سبب وارو پوڻ.
آروٽ:	اسم مذڪر	بلڪل نئون.
آروڪِڙو:	صفت مذڪر	بي ڍولو بد شڪلو ماڻهو هي لفظ ڪڇي زبان جو آهي پر ڪاري جا ماڻهو ڳالهائين.
آرهاڙُ:	اسم مذڪر	آرهَڙُ. (جمع: آرهاڙ)
آرهو:	صفت مذڪر	ناراض ۽ رنج، ناخوش (ضد: سَرهو).
آريا:	اسم مذڪر	هيٺ ڳري ڍِلو ڪري جهلڻ (هيءَ لفظ خاص ڪري ڪاري جا ٻيڙياتا ڳالهائين).
آريا:	اسم مؤنث	سِڙهـ جي ٻڌڻ جي ڏگهي ڪاٺي.
آريا ڳَرڻ:	محاورو	(1) واءُ ۾ ٻيڙيءَ کي ٻنيرو هلڻ لاءِ مورگيل ۾ گوش وارو واجهـ ڍِرو ڪرڻ (2) (پتو) ڍِرو ڪرڻ (3) ميلڻ (4) آڏ جو ورمنائڻ (5) آڏ کي هوا موجب سِڌاري ٻڌڻ.
آريال:	اسم مذڪر	آرموش، پور جواني واروأٺ.
آريٺُ:	اسم مذڪر	(1) (اُٺن جي) وهڻ (يا ليٽڻ) جو هنڌ (2) اُٺَ جي ليٽ، وِهڪَ، جهوڪ.
آريڙي:	اسم مؤنث	گند جو ڍير، اَرُوڙي. (جمع: آريڙيون)
آرِيڙي:	اسم مؤنث	اِرڙي. (جمع: آرِيڙيون)
آرِيسَر گهر هوءِ تـ ٺَڪِيَن تي ٺورا ڪرين:	محاورو	بزرگ ۽ ولي آريسر جي ڪرامت کي ياد ڪندي چيو ويندو آهي.
آڙِپاڙِ:	اسم مؤنث	(1) آٽڻ ۽ موٽائي ڏيڻ جي حالت (2) سدويدل جو سودو (3) سودي جي لاڙِپاڙ مٽ سٽ.
آڙِجهاڙِ:	اسم مؤنث	(1) اناج جي مٽَ سٽَ (جيئن ڪڻڪ جي عيوض چانور ڏيڻ) (2) لاڙِپاڙِ.
آڙنگ:	اسم مذڪر	(1) برسات کان اڳي هواجي گهُٽ (2) ٻُوسَٽ، رُگهـ، رونبو. (جمع: آڙنگ)
آڙو:	اسم مذڪر	ڪانن جو ٻَنڊُ، گڏو. (جمع: آڙا)
آڙِيڪاپُ:	صفت مذڪر	حرفتي، چالاڪ.
آڙِيڪو:	اسم مذڪر	(1) ڪُنيو (2) آڪڙو آنڪڙو انگوڙو (3) ڪُنڊي (4) ڪلوڙو (5) پيچ، وَڪڙُ، وَرُ (6) ڏِنگ، وَرُ (ڪتي يا شينهن جي پيچ جو) "آڙِيڪو نـ اُلهي، توڙي

مکيه لفظ	گرامر	معنیٰ
		نڙانديءَ نوَسال". (جمع: آڙيڪا)
آزُڪي:	اسم مؤنث	(1) اُنين جو اٽِجاول ڪتو ڪير (2) ڦِتل ڪير جي ڪتاڻ.
آڙي نيرازي:	اسم مرڪب	عاجزي، ميڙ منٿ.
آس نراس:	اسم مرڪب	اميد نااُميد، اميد ۽ مايوسي.
آسا بند:	اسم مذڪر	(1) محبت، اڪين جو ڏوءُ (2) جهڙوڪ اولاد اڪين جو آسابند آهي.
آسالت:	اسم مؤنث	ساڃاهه، حياءُ.
آسَل:	اسم مؤنث	چنڊ جي پهرين تاريخ ۾ چڙهندڙ ويرن ڪي چئجي. (هي لفظ ڪاري جا ماڻهو ڳالهائين).
آڪِرو مانو:	اسم مرڪب	
آڪِرو:	صفت مذڪر	مهانگو (هيءُ لفظ ڪاوڙ لاءِ به استعمال ٿئي ٿو).
آڪڙ ساڪڙ:	اسم مرڪب	
آڪِر:	اسم مؤنث	مصيبت، وَيلُ.
آڪَلَ:	اسم مؤنث	قيءِ، اُلٽي.
آڪِلَڻ:	فعل متعدي	(1) آڪُرَڻ (2) قيءِ ڪرڻ، اُلٽي ڪرڻ.
آگلو:	صفت مذڪر	گدلو (مونث: اگلي).
آگَند:	اسم مذڪر	ايندڙ سال.
آڳوٺَ:	اسم مؤنث	پاڪڙي ڪي مضبوط رکڻ لاءِ ٻنهي پاسن ۾ ٻسر جي ڪڙن ۾ ٻڌل ڪشٽو. (جمع: آڳوٺُون)
آگهور:	صفت مؤنث	(1) سُهڻي (2) سُٺي، ڀَلي.
آلانگو:	اسم مذڪر	(1) آسانگو (2) اميد، آسرو (3) ڀروسو (4) لحاظ (5) لالانگهرو. (جمع: آلانگا)
آلَرڻ:	فعل متعدي	(1) بدن ڪي ڏرو ڪرڻ، آهِلَڻ، آڏرَڻ (2) ڏرڪڻ، ڏرڪي پوڻ (3) آرس ڪرڻ.
آلوڙي:	اسم مؤنث	تازي وٺايل مينهن يا ڳئون وغيره.
آليٽ:	اسم مؤنث	اُنن جي ليٽڻ جي جاءِ.
آنا فانا:	اسم مرڪب	وقت بوقت، بروقت، اُتي جو اُتي.
آنيار سانيار:	اسم مرڪب	آمهون سامهون.
آنڌَ اُٿَلَ:	اسم مؤنث	ماڻهن جو ميڙُ، ڳوڙُهه.
آنڙو:	اسم مذڪر	ننڍي سرميداڻي. (جمع: آنڙا)
آنڙو:	صفت مذڪر	هلڪي طبيعت وارو. (جمع آنڙا)
آنڪو:	صفت مذڪر	ساني ڏڳو اڻ ڪٽيل (ڏڳو). (جمع: آنڪا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
آنکيرو:	اسم مذکر	آکيرو. (جمع: آنکيرا)
آنگَرَ:	اسم مؤنث	(1) آڪڙَ سِيٽَ (2) هَڪلَ. (جمع: آنگَرُون)
آنگِرائِي:	اسم مؤنث	ڪَرَ پيڃڻ، آرس پيڃڻ، انگڙائي. (جمع: آنگِرَائِيُون)
آنگِرجَڻ:	فعل لازمي	وڙهڻ لاءِ تيار ٿي بِيهَڻ.
آنوري:	اسم مؤنث	گجرن جو اچار.
آنٽِڻ:	اسم مذکر	دويارو ڏرڻ جهڙيون چانورن گڏيل ساريون، آنُٽ.
آوارِ:	اسم مؤنث	گهوڙي جو تکو پنڌ، چوٽ، سراڙو.
آوَٽو:	اسم مذکر	پٽيءَ کان ڏنل سوَڙيا وهاڻي جي ٽيڪَ. (جمع: آوَٽا)
آوَڏُ:	اسم مذکر	(1) وڏي کَڏَ (2) اوڙاهُ (3) سوراخ، خال، پورَ (4) کوُهہ (جمع: آوَڏَ)
آوَرِي:	اسم مؤنث	آهُري
آوَرِي:	اسم مؤنث	(1) پٽائي گجرن جو آچار (2) هي خاص ماڇر طرف ڳالهائجي ٿو.
آهَتِ:	اسم مؤنث	اناج جي جنس ڏيڻ سان ڪاريگر کان ٿهيل مال وٺڻ. (وڙهيا وادِا، آڙيا آهتي).
آهُري:	اسم مؤنث	گجرن جو آچار.
آهَڙِ:	اسم مذکر	(1) وَلَرُ، ٽولي (2) جماعت. (جمع: آهَڙِيُون)
آهوڙُ:	اسم مذکر	لوهارن جي محاوري ۾ ڪنهن اوزار (ڪهاڙيءِ ڏاٽي، واهُلي، وغيره) جو اڌورو تيار ڪيل بوتو. (جمع: آهوڙَ)
آئُوڙو:	اسم مذکر	آواڙو آنهن. (جمع: آئُوڙا)
آئونٽرو:	صفت مذکر	آئٽرو. (جمع: آئُونٽِرا)
آئونٽرو:	صفت مذکر	لُچوءِ نياڳوپار.
آئي کان دائيءَ سُورَ:	محاورو	ڪم ڪنهن هِڪ ڪيو هُجي ۽ بار بار تڪليف جون دانهون ڪو ٻيو ڪري، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
آئيرَ:	اسم مذکر	مرد ماڻهو پر پوڙهو.
آيا ڪنگاڻي ويو پنجاريءَ مان پاڻي:	پهاڪو	ڪنهن ماڻهوءَ جي اچڻ سان ڪو ڪم نہ ٿيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
آيا سين سگ سُجاڻي هِت نکو پٽر نکو پاڻي:	پهاڪو	ڪنهن جي اميد ٽٽڻ جي موقعي تي چيو ويندو آهي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
آيل ڇشڪن لاءِ نہ ڦري ويلل ستّ نہ ڇڏي:	پهاڪو	ڪنهن ڪم يا شيءِ مان بلڪل هٿ نہ ڪڍڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
اُبت سُبت:	اسم مرڪب	(1) مٿيون هيٺيون پاسو (ڪپڙي جو) (2) اُٿل پُٿل، اُلٽ پُلٽ (3) اُبتو سبتو (4) گڏ وچڙ (5) هيٺ مٿي.
اُبٽڻُ:	اسم مذڪر	آٽي، مهلب ۽ خوشبوين جو مرڪب (جنهن سان مُنهن کي ۽ بدن کي مهٽي صاف ڪجي). شاديءَ وقت ڪنوار جي بدن کي مهٽڻ ۽ صاف ڪرڻ لاءِ اٽي، مهلب ۽ ٻين خوشبوين مان ٺهيل چورڻ، اُبٽڻُ، پيٺي. (جمع: اُبٽڻ)
اُبداڻُ:	اسم مذڪر	اُبداٽو. (جمع: آبداڻ)
آپيدانُ:	اسم مؤنث	ڪاري جي وڏي پيڙيءَ ۾ سڙهہ واري ٿُلهي ڪاٺيءَ کي مٽي ڪِڻڻ لاءِ وڏي ڪپي.
آپالو:	صفت مذڪر	غريب. جنهن جي غربت جو اندازو ڪپڙي لٽي مان لڳائجي.
اُپاهين:	اسم مؤنث	ٻار ڪنگهندي ٻڏي وڃي، تہ اُن کي "اُپاهينءَ پوڻ" چون.
آپڏي:	اسم مذڪر	ڪيٽو رسامو خاص طور ٻار جو ڪيٽو ۽ تيسو.
اُپامڻ:	فعل متعدي	ديڳڙي يا ڳني ۾ اُپام اَچي. جيڪي ٻيل هجي سو باهہ جي تپش ڪان مٿي اچي يا هارجي وڃي. (سڪٽي ڳني گهٽو اُپامي).
اُپتّ:	اسم مؤنث	آبت. ونگار. (جمع: اُپتّون)
اُپپائو:	صفت مذڪر	اُهو ٻار يا ڦَر جو جمڻ مهل ماءُ جي پيٽان اُبتو اچي (يعني پهرين پيراچن ۽ پوءِ مٿو عام طور پهرين مٿو ۽ پوءِ پير ايندا آهن). اَمهڙو. (جمع: اُپپائا)
اپرو سپرو:	اسم مرڪب	(1) هيٺو ڏاڍو (2) جهڙو تهڙو.
اپرو گڏهہ پاڻ ستّي:	پهاڪو	هيٺو يا ڪمزور پنهنجي ئي ڪمن ۾ پاڻ ئي ڦاسجي وڃڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
اُپِري:	اسم مؤنث	درياءَ جا ماٺهو پاڻيءَ مان ٻاهر نڪرڻ يا اچڻ کي چون.
اُپندِيو:	اسم مذڪر	ڏُڌ ولوڙڻ جو ٿانءُ يا منڍيو (جنهنکي بہ ڇٽا ٻيهي ولوڙين). (جمع: اُپندِيا)
اُپڻ:	فعل لازمي	اُپو ٿيڻ، اُڀهڻ، ڪڙو تي ٻيهڻ، مٿي تيڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
اُپيلڻ:	فعل لازمي	بيهڻ، کڙو ٿيڻ، اُٿڻ، اُبهڻ، اُپڻ.
آتاڳو:	صفت مذکر	(1) بنا سوچ سمجهہ جي ڪم ڪندڙ تکڙو اُبهرو (2) بي پرواهہ. (جمع: آتاڳا)
اُتتِ:	اسم مؤنث	بي آرامي، مونجهہ.
آترويلا:	اسم مؤنث	اُبهرائي، تکڙ.
اُتري:	اسم مؤنث	ڪاري جا ماڻهو لهڻ لاءِ استعمال ڪن.
آٿوبڙ:	اسم مؤنث	
آٿوتو:	صفت مذکر	اُهو مائٽ جو ٻئي مائٽ سان برادريءَ ۾ مخالفت ڪري. (جمع: آتوتا)
اُتوتي:	صفت مذکر	(1) هڪ ٻئي پنيان ڄاول ٻہ ڀار جنهن جي عمرن ۾ هڪ هڪ سال جو فرق هجي (2) اُهي گهٽو ڪري پاڻ ۾ وڙهندا رهندا آهن.
آتيت:	صفت مذکر	جنهن جو ڪير بہ نہ هجي ۽ خود بہ چڱو ڀيئل ماڻهو نہ هجي، بکيو آتيت.
اُٿ واٽيا ٿنهنجو ڪولو ڳرو:	پهاڪو	هر چٽي بار بار هڪ ئي ماڻهوءَ مٿان اچڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
اُٿامارَ:	اسم مؤنث	ٽِرڪ تال، لپوٿپو. (جمع: اُٿامارُون)
اُٿل پٿل:	اسم مرڪب	(1) هيٺ مٿي ٿيڻ جي حالت، ليٽ پيٽ، لوٽ پوٽ، اُلٽ پُلٽ (2) بي آرامي (3) مٿا ستا (4) انقلاب، ڦيرو (5) بي انتظامي، گڙبڙ رولو.
اُٿِلو:	اسم مذکر	(1) وَرَ گهمرو آنٽو (2) موڙُ (جمع: اُٿِلا)
اِٿوڙي:	اسم مؤنث	حُقي پيئڻ جي ڪاني.
اُٿِيَڻ:	فعل لازمي	(1) اُٿڻ (2) کڙو ٿيڻ، قائم ٿيڻ (3) جاڳڻ (ننڊ مان) (4) هلڻ، اُسهڻ (5) سنبرڻ، نڪرڻ (ٻاهر) (6) ڪوشش ڪرڻ.
اُٿيٺي:	اسم مؤنث	(1) اُٿٺي (2) اُٿڻ جو وقت، صبح. (جمع: اُٿيٺيون)
اُٽُ:	اسم مذکر	(1) ڊِڳُ، ڍيرُ، دڙو ھٽُ (2) ڪوڙي، گُندُ (3) بلندي، چوٽي (4) ڪُٻُ. (جمع: اُٽَ)
اُٽانگڻ:	فعل متعدي	(1) مٽڻ (ان) (2) تورڻ.
آٽو پيتو:	اسم مرڪب	بانبڙو نوڙيل
اُٽو:	صفت مذڪر	(1) گوڏن تي هٿ رکي ڊونبڙو ٿي ويهڻ، بانبڙو نِوڙيل، ٽورو (2) ڍير (اُٽُ، اُڊ). (جمع: اُٽا)
آٽو ڪاڏو ڪُوئي، مار	پهاڪو	هڪڙي جي سزا ٻئي کي ڏيڻ جي موقعي تي چئبو

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
پٺي گابي کي:		آهي.
اُٺ اُٺي ٺي ڪونہ پکت پاڙو:	پهاڪو	ڪنهن ڪم جي ٺيڪ ڪان اڳ ٺي اجرت جي طلب جي موقعي تي چئبو آهي.
اُٺ پٺِ:	اسم مرڪب	اُٺ ۽ ٻيو جانور اُٺن جو ڌڻ يا وڳ.
اٺَ جو بار ٻہ ڄڻ تي:	پهاڪو	امير جو غريب کان فائدو وٺڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
اُٺَ جي چوري پکي ۾ ٿوروئي لِڪي:	پهاڪو	وڏي شيءِ کي ننڍيءَ ۾ لڪائڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
اُٺ چڙهندي شِينهُن ٺي کاڌو:	پهاڪو	موقعي جو فائدو نہ وٺي سگهڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
اُٺ نہ مٿا پڙ ٻورا مٿا:	پهاڪو	ذميوارن بدران غير ذميوارين جي هاءِ گهوڙا ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
آٺاڳُ:	اسم مذڪر	آڳُٺُ. ناڙو ازار بند. (جمع: آٺاڳ)
آٺڙيو:	صفت مذڪر	ڇونري ۾ وڏل اٺن لڙهن مان هڪ لڙهو. (جمع: آٺڙيا)
آٺڪلو:	صفت مذڪر	(1) آٺڪائيو (2) سمورو سپ.
اُٺوپلِي:	ظرف مڪان	هڪ ٻئي پٺيان (اٺن وانگر). قطار ۾.
آٺور:	صفت مذڪر	(1) وڏو (2) ڏگهي ڏور جي عمر جي لحاظ کان ڪٽ.
آپاڪَ:	حرف ندا	اوچتو ڪنهن کي ڌڪ لڳي وڃي تہ چون "اپاڪ ڌڪ لڳي ويس" يعني ڪنهن چاٽي ٻجهي ڪو نہ هنيو.
اُپٽڻ:	فعل متعدي	کولڻ. پٽڻ.
اُپراسو:	اسم مذڪر	(1) آمدني، پيدائش، اُپت، ڪمائي (Income). ڪٽيو (2) صافي ڪمائي (3) لاڀُ، نفعو (4) فائدو (هي لفظ ڪڪرالي طرف ڳالهائجي).
آپهجُ:	صفت مذڪر	ٻي پهچ، ٻي طاقت، ٻي وَسُ.
اِجارَ:	اسم مؤنث	اِزار سلوار سُٿڻ. ڪانچ. (جمع: اِجارون)
آجڪو:	صفت مذڪر	آجو (جنهن ۾ ٻيو ڪير بہ ڀائيوار نہ هجي).
آجڻ:	فعل متعدي	مال جو ويهڻ.
اُجيري:	اسم مؤنث	(1) اکين جي بيماريءَ جو هڪ قِسم (جنهن ۾ رات جو نظر نہ پوي ۽ جا اڪثر حامل زالن کي ٿئي). شبڪوري (2) جيرانڊي (ٻڪريءَ جي. جنهن جو

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		ڪاٺڻ شبڪوريءَ جو علاج آهي).
أَچاڻُ:	اسم مذڪر	اُهڃ، اُهڃاڻ، نشان، علامت. (جمع: أَچاڻ)
أَچاريُون پاٽي پئين، ڏِڪاريون ڪونہ پئن:	پهاڪو	ڪنهن شيءِ جي ضرورت مطابق طلب هئڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
أَچاڙُو:	صفت مذڪر	(1) اُچاڙيندڙ ناس ڪندڙ (2) ڦِٽائُو. (جمع: اُچاڙُو)
أَچَمُ:	اسم مذڪر	اُدَمُ سعيو محنت، سرجوشي، اُتساه. (جمع: أَچَمَ)
أَچَهندو:	اسم مذڪر	(1) اوندهہ تاريڪي (2) اُڪلندو پورو ٿيندو.
أَچهہ:	اسم مؤنث	(1) جهوتَ (2) رولڙو پِتڪَ (3) مونجهہ، گِهٽي، آنڊ ماندَ.
آچهارَ:	اسم مؤنث	(1) درياءَ جو ڪرندڙ ڪَپَرُ (2) درياءَ جو وَرُ (جتان پاڻي ڊِرو وهي) گهٽو پاڻي (3) ٻڪرين جي واڙ. (جمع: آچهارُون)
أَچهارَڻ:	فعل متعدي	اُجارَڻ، نکارڻ، صاف سُٿرو ڪرڻ.
آچهان:	اسم مؤنث	(1) اجهها، پناهہ واري جاءِ (2) اولو. (جمع: آچهانئون)
آچهَڪو:	صفت مذڪر	تمام جهڪو گهٽ درجي وارو گهٽ، خسيس، معمولي، ڪمتر. (جمع: آچهَڪا)
أَچهَندو:	اسم مذڪر	(1) سچ لٿي جي مهل، نماشام (2) مُنهن اونداهي "سُجهندو" جو ضد. (جمع: أَچهندا)
آچهو اولو:	اسم مرڪب	گهر، اوٽ.
آچهورو:	صفت مذڪر	ڪمزور. (جمع: آچهورا)
أَچاٽڻ:	فعل متعدي	(1) ترڙي ڪيڻ، ديڇاري ڪيڻ (2) جادوءَ رستي دشمن يا حريف کي ناس ڪرڻ يا ان کي بيزاري ڪري ڪانئس ڏنڊو ڇڏائڻ (3) جدا ڪرڻ. (ٻوٽو پاڙ ڪاڻ پٽڻ.
آچاچيٺُ:	صفت مذڪر	(1) بي خبريءَ ۾ اوچتو اچانڪ (2) بنا اطلاع.
أَچانگڻ:	فعل متعدي	(1) ڪَنجَڻ (2) لڙڪيل شيءِ کي ڇڪي مٿي ڪرڻ.
أَچائِڻ:	فعل متعدي	(1) ڪٽڻ، ڪٽي ڏيڻ، تپائي ڪٽڻ، پائي ڪٽڻ، تنگ ڪرڻ، ستائڻ، آزارڻ (2) تڪليف پهچائڻ، ڏک ڏيڻ.
أَچڙڻ:	فعل متعدي	ڀِڃَڻُ، ٽُڪر ٽڪر ٿيڻ.
آچُڪَ:	صفت مذڪر	(1) چُڪ نہ ڪندڙ غلطي نہ ڪندڙ نہ ڀلجندڙ (2) صحيح، برابر.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
اچو پچو:	اسم مرڪب	ذرو پُرزو.
اِچي پچي:	اسم مرڪب	ذري پُرزي
آچَ پچَندِي:	ظرف زمان	ڪڏهن ڪڏهن، ورلي.
اِچا ہاجھہَ:	اسم مؤنث	(1) مهرباني، نوازش (2) ٿورو احسان، وڙُ.
اِچا:	اسم مؤنث	پٺي کي ورسائڻ.
اُچاترو:	صفت مذڪر	معمول کان ٻي طرح، ڪو ماڻهو اُبهرائي ڪري تہ اُن کي بہ اُچاترائي چون.
اُچاٽ:	اسم مؤنث	(1) ڏک، درد، رنج، افسوس (2) خفو ڳڻتي (3) فراق، وڇوڙو جدائي (4) کَپتَ، کِجائي، بيزاري (5) پريشاني. (جمع: اُچاٽُون)
اُچارَڻ:	فعل متعدي	(1) آچارڻ، آگهارڻ (2) اُٿارَڻُ.
آچاڙو:	اسم مذڪر	(1) ڪاٺيءَ جو ڪرٽ سان چيريل پاسو (جو چوراس ڪارائتو نہ هجي)، چاڙهو (2) لَهرِ (3) راڳُ. (جمع: آچاڙا)
آچت:	صفت مذڪر	بلڪل نئون مثال "اُچت ڪپڙو يا ٿانءُ"
اُچٽُ:	ظرف زمان	(1) يڪدم (2) جهٽ پٽ، تُرت، فورا، اُمالڪ (3) جلد، تڪڙو (4) کن ۾ لحظي (5) مٿي، بالائي، مٿاهون، مٿيون (6) رکڻ يا ڇهڻُ کان سواءِ.
آچراڻ:	اسم مؤنث	ميدان پوٺو.
اچري:	اسم مؤنث	ڏاڳن ويڙهڻ جو هڪ نمونو (جنهن ۾ ڏاڳو چوڪنڊيءَ وانگر ويڙهجي). (جمع: آچريُون)
اُچلو:	اسم مذڪر	(1) ڏڪڻي، رلڻي (2) ڏڪڻيءَ جو مرض (3) اُٺ جي بيماريءَ جو هڪ قِسم (جنهن ۾ ويهڻ مهل اُٺَ جون ٽنگون ڏکن) (4) ڳڏيڙيءَ جو مرض. (جمع: اُچلا)
اُچنگ:	اسم مذڪر	(1) اُچانگ، ٽپُ (2) اُڏڪو (3) بدن تي ڏارئي هٿ لڳڻ سبب ٿيل سيسراٽ. (جمع: اُچنگ)
اچو اُجرو:	اسم مرڪب	صاف سُٿرو اُجَل.
آچو پٿُون:	اسم مذڪر	ڪاري جي مڇيءَ جو هڪ قِسم، اچي رنگ واري پاپليٽ.
آچُوني:	اسم مؤنث	ٻڪريءَ جو هڪ قِسم (رنگ ڳاڙهو ڪن اچا، ڪير جي پلي).
آختڙ:	اسم مذڪر	اوچڻ، بسترو هنڌ.
آدلائي:	اسم مؤنث	خوشي، موج. (جمع: آدلايُون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
اُڊِي:	اسم مؤنث	ٿلهي متاري عورت.
ادي مُٺي، ادا چائو آسِين اوتري جا اوتِرا:	پهاڪو	ڪنهن شيءِ جو سبب ختم ٿيڻ باوجود نتيجو هر وقت ۾ عمر ۾ ساڳيو ئي رهڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
آڏ ہِڏرو:	صفت مذڪر	(1) ضعيف (2) محتاج.
آڏ ۾ آرِي آڏ ۾ آڪھ:	پهاڪو	ڪنهن فرد پاران حصي کان وڌيڪ فائدو حاصل ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
آڏاري:	صفت مذڪر	اُهو وهٽ جو اجا تائين وهو نہ ٿيو هجي، اَڻ وَهُو جَڙُ. (جمع: آڏاري)
اُڏِرَڻ:	فعل متعدي	(1) بچائڻ، ڇڏائڻ، نجات ڏيڻ (2) اُڏڙڻ، پاڙ پٽڻ، پٽي ڪيڻ (3) اُکلي وڃڻ (4) پٽجي وڃڻ (وڻ ٽڻ) (5) پکيڙڻ (6) چاڙهڻ، مٿي کڻڻ (7) ناس ڪرڻ (8) ڦيءِ ڪرڻ (9) قرض لاهڻ (10) ڇڏي وڃڻ (11) ٽڙي پکڙي وڃڻ، لڏي وڃڻ.
اُڏِڪو:	اسم مذڪر	(1) اُڏمو (2) جوشُ (3) جذبو.
اُڏَندو:	اسم مذڪر	افواھ، ڪوڙي خبر. (جمع: اُڏَندا)
آڏوِير:	اسم مؤنث	(1) ٽڪريءَ جي چوٽيءَ ۽ پاڙ جي وچ وارو هنڌ (2) لاهي، ليٽ، نشيب، نوڙ.
آڏوٽ:	اسم مذڪر	(1) ڦيرو موٽ، واپسي (2) اڏڙوٽ، پوڙهو ڪرڙ وڏ.
آڏوڪَ:	اسم مؤنث	ڪوہ وڏو ٽڪر. (جمع: آڏڪون)
آڏومُ:	صفت مذڪر	اڻ ڳڻيو بي انداز بي شمار. (جمع: آڏومَ)
اُڏي سامائي:	اسم مرڪب	جوان جماڻ، سامايل عورت.
اُڏي ڪاٺي رات وِيهائي:	پهاڪو	ڪنهن ڪم جي جلد مڪمل ٿيڻ يا ختم ٿيڻ جي اميد ڏيارڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
آڏِيارُ:	صفت مذڪر	اڌ ياڻيوار اڌ پتيارُ اڌ حصي جو مالڪ. (جمع: آڏيارَ)
اِڏُ:	اسم مذڪر	ڍِڳُ، انبار. (جمع: اِڏَ)
آڏُڻُ:	اسم مذڪر	رَڇ سڪائڻ لاءِ ڪُتل ڪاٺي. (جمع: آڏُڻ)
اِڍِ:	اسم مؤنث	ڪپڙن جو ڍِڳُ.
اِڍِر ڳِڍِر:	اسم مؤنث	هڪ باراٽي راند (جنهن ۾ هٿن کي هيٺ مٿي ڪبو آهي).
اُڍِسُ:	اسم مذڪر	ڍِڳُ، ڍيرُ، ڪوڙُ (جمع: اُڍِسَ)

مکيه لفظ	گرامر	معنىٰ
اُڊڪ:	اسم مؤنث	مکڻ کي تپائي گِهه ڪرڻ بعد پچاڙيءَ واري سڙيل لِسي رهي ٿي اُن کي اُڊڪ چئجي ٿو ان ۾ ڪنڊ، ماکي يا ڳڙ وغيره ملائي کائجي ٿو.
اُڍِ:	صفت مذڪر	گهٽي کائڻ وارو پيٽوڙو (هي لفظ جاتي طرف ڳالهائجي).
اُڍِ:	صفت مذڪر	لوڌڙو (هي لفظ خاص ڪري جاتي طرف ڳالهائجي).
اُڏِ:	اسم مذڪر	هنڌن بسترن جو ڍِڳ.
اِڍو:	اسم مذڪر	(1) انتها، ڇيهه، حد، دنگ، ڪُڙ (2) اوچائي، لنبائي (3) درجو مرتبو (4) دڙو نشان (5) عادت (6) قطار. (جمع: اِڍا)
آڍوري:	اسم مؤنث	(1) ٿوري گاهه وارو چراگاهه (جنهن ۾ مالُ نه مچي) (2) ڇِڙ، سيمَ.
اُرالَڻ:	فعل لازمي	اورائڻ، سُست ٿيڻ، ڪمزور ٿيڻ.
اربع خطاء ڪانه ٿي آهي:	چوٽي	ڪو نقصان نه ٿيو آهي، ڪو خطرو نه ٿيو آهي.
اُرَپ:	اسم مؤنث	اُها نندي رِڍَ جا اڃا ڍڪي ٿيڻ جي لائق نه هجي، اورنپ. (جمع: اُرپون)
اَرِجَڻ:	فعل لازمي	(1) ٽڪجڻ (2) گهٽي ڪم يا ٿڪاوٽ سبب سنڌ پڌجي وڃڻ، ڪُڙجڻ (3) ڪڪ ٿيڻ، ورچي پوڻ.
اَرِجَهڻ:	فعل لازمي	(1) پلجڻ، پنيولجڻ (2) ڦاسجڻ، گمراهه ٿيڻ، مُنجهڻ، منجهي پوڻ (3) بي سبب جهيڙو ڪرڻ (4) خيال ويڙهائڻ، دل من هڻڻ (5) پنڪيون کائڻ، جهوٽا کائڻ، گڏڻ، گهيرٽجڻ.
آرِرو:	اسم مذڪر	بکيڙو ڦڏو جهيڙو ضد. (جمع: آرِڙا)
آرِرو:	صفت مذڪر	ارڙو ڏاڍو ڏنگو زوراور ڪرڙو. (جمع: آرڙا)
آرِسَ:	اسم مؤنث	(1) گاڏيءَ جي ڌري، سرائي (2) آرسي. (جمع: آرِسون)
آرِڪ:	صفت مذڪر	ڪِري يا پرهيز نه ڪندڙ.
اُرڪُر:	اسم مؤنث	فڪر (هيو اُچار: اُرڪُر).
آرَنگ:	اسم مذڪر	گهوڙي جي مرض جو هڪ قسم. (جمع: آرَنگا)
اُرَڻ:	فعل متعدي	(1) اُرجڻ، ٽڪجڻ (2) لَڪڻ (ڪابه شيءِ) (3) اُورڻ (4) ڪائڻ (5) جلدي جلدي لَڪ هڻڻ.

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
آروڙ پروڙ:	ظرف مڪان	جتي ڪٿي، هر جڳهه، هر هنڌ.
آرهَن:	اسم مذڪر	(ڏهائيندڙ) مال جي اوهه تي سوڄ.
آرهُون:	اسم مذڪر	(ڏهائيندڙ) مال جي اوهه تي سوڄ.
ارهيال سرهيال:	اسم مرڪب	نيڪ بد، بيڪار سيڪار ڏکيو سُکيو.
اُري پُري:	اسم مرڪب	اڳتي پوئتي، هيڏانهن هوڏانهن.
اِڙُ:	اسم مذڪر	ڍير، ڍڳُ، انبار. (جمع: اِڙ)
آڙائي:	اسم مؤنث	ٻهريات ٻڪري، آوٽ، اَئِٽ. (جمع: آڙائيُون)
اُڙِل:	اسم مؤنث	ڀَن (وَل) جو ڏِيڀو. (جمع: اُڙِلُون)
اُڙو اُڙو:	اسم مؤنث	راند جو هڪ قسم.
اُساڪِرو اُساڪِڙو:	صفت مذڪر	(1) صاف ٽيل (2) آڌ آلو آڌ سڪل، ٽڪرو آڌوڪو اُساڪڙو (3) ڀُسائي سُڪائڻ بعد وٽجي ويندڙ. (جمع: اُساڪِرا، اُساڪِڙا)
اُست:	اسم مذڪر	ڪير جي لسي. (جمع: اُستَ)
اِستِي:	اسم مؤنث	عورت، زال، اِستري (جمع: اِستيُون)
آسوسُ:	صفت مذڪر	تار (پاڻي)، بي انداز (پاڻي)، تمام وڏو "واهه ڀر تہ پاڻي آسوسُ آهي". (جمع: آسوس)
اُسيڪو:	اسم مذڪر	وهاٽو تڪيو. (جمع: اُسيڪو)
آغير وَغير:	اسم مرڪب	هڪڙا ٻيا، ڪي چند، پنهنجا پرايا.
اُڪائڻُ:	فعل متعدي	ڪير کي خراب ٿيڻ کان بچائڻ لاءِ ڪير جي ڪُني کي ماڃي، پوءِ ان کي مارنگن تي اونڌو ڪري سيڪ ڏيڻ.
آڪيڪو:	صفت مذڪر	بي ٻولو ٿلهو متارو بي زورو آڪيگو. (جمع: آڪيڪا)
آڪيگو:	صفت مذڪر	آڪيڪو. (جمع: آڪيگا)
آڪ ڪارا ڪرڻ:	محاورو	ڪجهه بہ نہ ڪرڻ يا اونڌو ڪم ڪرڻ، ٽوڪ طور چون "فلاڻو کهڙا اڪ ڪارا پيو ڪري".
آڪارُ:	اسم مذڪر	آڪ جي تندن جو رسو. (جمع: آڪارَ)
آڪِبَندُ:	صفت مذڪر	سربَستہ، سڄو سمورو. (جمع: آڪِبَندَ)
اُڪراٽ:	اسم مؤنث	ڪاوڙ غُصو خارَ. (جمع: اُڪراٽُون)
آڪردو:	صفت مذڪر	آجو نويڪلو اڪثر سُون چون: "ننهن کي گهرجي آجو آڪردو گهر".
اُڪِرڙو:	اسم مذڪر	گند اُڇلائڻ جي جاءِ، اَروڙيہ دڙو ڍڳ. (جمع: اُڪِرڙا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
اُڪِرڻ:	فعل متعدي	لنگهڻ. درياءَ اُڪرڻ. پار ڪرڻ.
آڪمو:	صفت مذڪر	بيڪار. نِڪارُ. نِڪمو. (جمع: آڪما)
آڪن چَڪڻ:	اسم مرڪب	عاشق، مستان، مفتون، فدا، شيدا، قربان، صدقو بلهار.
اُڪو ڏُڪو:	اسم مرڪب	اٽڪل روءِ. اندازو. ڳڻ. ٽڪ.
آڪوڙ:	صفت مذڪر	آڻ ڪتريل (چوپايو مال). (جمع: آڪوڙا)
آڪيرو:	صفت مذڪر	اڳن وارو هنڌ. (جمع: آڪيرا)
آڪيلاريو:	اسم مذڪر	ڪانچي ڪيڻ لاءِ واڍي جو هڪ اوزار. (جمع: اڪيلاريا)
آڪيلي جو الله بيلي:	چوڻي	ڪنهن کي تڪليف ۾ تنهائي ۾ حوصلو ڏيارڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
اک ڪاٽي ڪجي پر ڏِس ڪاٽي نہ ڪجي:	پهاڪو	نقصان ڪجي، پر عزت تي حرف اچڻ نہ ڏجي، ڪنهن کان ٿوري فائدي لاءِ ڪو غلط ڪم تي وڃڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
اَکر ٻکر:	اسم مرڪب	خط وغيره. گارڪند. گهٽ وڌ ڳالهائڻ.
اُڪِرلو:	اسم مذڪر	اُڪڙو اُڪري (جمع: اُڪِرلا)
اُڪري ۾ مٿو وجهي مولڙي (موئلي) کان ڇو ٻججي:	پهاڪو	وڏي جوکي جي ڪم ۾ ننڍين خطرن کان بي پرواهہ ٿيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
اُڪَل:	اسم مؤنث	گوشت کان الڳ وِهہ (جمع اُڪلون)
اَڪولو:	اسم مذڪر	اک جو تارو دوڙو. (جمع: آڪولا)
اڪين جو ڏٺو پيٽ جي ٻُڪ:	پهاڪو	نعمت جي موجودگي باوجود فائدو حاصل ڪرڻ جو موقعو نہ ملڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
آڪِيو:	اسم مذڪر	ٻوڪي کي ڪيل سوراخ. (جمع: آڪِيا)
اُڳَتَ:	اسم مؤنث	خلق جو گوڙ. (جمع: اُڳتُون)
آڳر ٺڳر:	اسم مرڪب	
اُڳَرَس:	اسم مؤنث	کهُٽ. ٻوسٽ. (جمع: اُڳرسُون)
آڳُرَ:	اسم مذڪر	اڱڻ. آڱڻ. صحن. ايوان. آڳر. (جمع: آڳُرَا)
اُڳرو:	صفت مذڪر	اُڳرو بي سواد. نہ وٽندڙ (جمع: اُڳرا)
آڳوچاڙِي:	اسم مؤنث	(1) ماڙيءَ جي مٿان رکڻ لاءِ ڪيڙي جو ٽڪر (2) ٻنڌٽو (3) اڳوچڙِي. (جمع: اڳوچاڙِيُون)
اڳيان رُڪ پيو	پهاڪو	هر طرف سُڄ ٿي سُڄ ڏسجي، تہ ان موقعي تي چئبو

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
راڻيون ڪري:		آهي.
آڪيچٽي:	اسم مؤنث	ماٽيءَ کي ڍڪڻ لاءِ ڪپڙي جو ٽڪر، ڍنڍٽو. (جمع: آڪيچٽيُون)
اگهہ پار:	اسم مرڪب	قيمت، ڪاٽو مُلهہ
اگهہ ڪٽيو ڪاڄي نہ ماڻ ڪٽيو:	پهاڪو	ماپ تور ۾ ٺڳيءَ کان پاسو ڪرڻ جي ترغيب ڏيڻ جي لاءِ چيو ويندو آهي.
آگهراڻي:	اسم مؤنث	(1) اوڌر (2) اُڳاڙي، اوڳڙ، وصولي (3) قرض (4) رَڪت، رَهت. (جمع: آگهَراڻيون)
اُگَهلَ:	اسم مؤنث	(1) وَٿاڻ (2) ڪان ٻاهر مال جي ويهڻ جي جاءِ. (جمع: اُگهَلُون)
آلَ وِجَهڻُ:	محاورو	(1) رنڊڪ وجهڻ، روڪ ڪرڻ، اٽڪ وجهڻ (2) قطع تعلقات ڪرڻ، ناتا توڙي ڇڏڻ (3) چوپايو مال ڪنهن جي نالي ڪري ڇڏڻ.
اُلاڙَ:	اسم مؤنث	(1) هيٺ لاڙو جهڪاءُ (2) بار جو هڪ پاسي جهُڪاءُ، اوهَرَ (3) اُلَرَ، (ڌڪ) اولارڻ جي حالت. (جمع: اُلاڙون)
اُلاڙ:	صفت مذڪر	(1) لڏيل بار جو لڙيل ڳرو پاسو اوهر (2) لَڙيل، جهُڪيل. (جمع: اُلاڙَ)
اُلانبو:	اسم مذڪر	(1) ڄڀي، شُعلو اُلو (2) ڄيرو ڄراٽ، ڀَڄَرَ (3) چُوچڙي، پريل ٻُنڊي (4) عشق جي آڳ (5) اوپالو ڏوراپو مهڻو عتاب، طعنو. (جمع: اُلانبا)
اُلانگ:	اسم مؤنث	(1) اورانگهہ (2) ڪنهن شيءِ کي اورانگهي وڃڻ واري وک. (جمع: اُلانگُون)
آلاڙڻ:	فعل متعدي	ڇيڪ ڇڏڻ، وهٽ کي ڇوڙي ڇڏڻ، ڪوبہ چوپايو بنا ڌراڙ جي ڇوڙي ڇڏڻ.
آلبيلو:	صفت مذڪر	ٻالو ڀولو. (جمع: آلبيلا)
آلجَڪُ:	اسم مذڪر	سُٽڻ جو وَرُ. (جمع: الجَڪَ)
اُلڪو:	اسم مذڪر	ڳڻتي، فڪر، ڪٽڪو.
الله سائين مون نہ ڏٺين مَنَ پاڙي ڏٺين:	چوٽي	ڪنهن نعمت کان سخت مايوسي ٿيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
اللهورَ:	صفت مؤنث	سٺي، ڀلوڙ (ڳئون لهورَ آهي). (جمع: اللهورُون)
اُلنبو:	اسم مذڪر	(1) اُدمو ڀُورُ جوش، جَولانُ (2) ڄيرو شعلو. (جمع: اُلنبا)

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
آنگهين:	صفت مذڪر	جو اورانگهي يا لنگهي نہ سگهجي، وڏو تان تمام وڏو تمام گهڻو.
اُلوڙڻ:	فعل متعدي	اکوڙڻ، ڪِلو وغيره زمين مان ڇڪي ڪيڻ يا ٻڌل رسو واڻ وغيره کولڻ.
آلوکرو:	صفت مذڪر	چاڳلو (هي ڪڇي زبان جو لفظ آهي پر هتي عام طرح چاڳلي ٻار لاءِ ڪتب آڻين، پر عورتون وري آليکرو چون).
آلويڙُ:	اسم مذڪر	هٿ يا پير جي آڱوٺي جو هڪ ڪان وڏيڪ ورن وارو ڇلو. (جمع: آلويڙَ)
آلهاڻُ:	اسم مذڪر	الهندو طرف.
آلهڻ:	فعل متعدي	لهڻ، سج جو اُلهڻ، سج لٿي بدران "سج اُلٿي" بہ چون.
آلهو ٽلهو:	اسم مرڪب	سامان سٽرو شيءِ شڪل.
اِلهو:	اسم مذڪر	ڏڪر جوانيءَ کي اُسرائڻ لاءِ ڀهريون ڏڪ اِلو.
اُلهي ڪُلهي:	صفت مذڪر	ڪرائيءَ کان ڪلهي تائين چڙهيل چوڙو سڄي ٻانهين (ڪَنجَ ءِ ٻَڪُ ٻيٺي) "اُلهي ڪُلهي ٻانهين".
اُلهَيڙُ:	صفت مذڪر	(1) اُلڙيل، اُڪڙيل، ڍرو ٽيل (2) ڍرو ڍلو ڦلهڙو (3) عضون اڪڙيل، ماٺور (4) سست (5) رولو رولاڪ (6) رولو جانور، ڇڙواڳ جانور. (جمع: اُلهَيڙَ)
اُلِي:	اسم مؤنث	تؤنس، گهٽي اُڄ، ڪير گهٽي لسي يا پاڻي پيئي تہ چون: "اُلي آهيس يا رڻ تا لهي آيو آهي".
اُليٽِي:	اسم مؤنث	(1) ٻوٽي جو هڪ قسم (2) ڦيسُڙ لاٽِي، گڏهہ لاٽي. (جمع: اُليٽيون)
اُمر ڏُمر:	اسم مرڪب	واهہ ڪرڻ، چمر رَڪڻ.
اُمر ڪرڻ:	محاورو	(1) اکيون پوري روانو ٿيڻ (2) منهن ڪري وڃڻ (3) رخ رکي هليو وڃڻ.
اُماڃُ:	اسم مذڪر	(1) جسم جو ڏُن کان هيٺيون ڀاڱو (2) نهائين. (جمع: اُماڃَ)
اُمارو:	اسم مذڪر	(1) اوپارو اوير، اُپرڻ (2) تياري، سانباهو سنيت، قصد (3) پوري پڪي ارادي وارو ترت سانباهو. (جمع: اُمارا)
آماڻ:	اسم مؤنث	(1) امانت (2) امان، سلامتي (3) امانت ۾ رکيل (4) لاش جو امانت طور دفن ڪجي يا ٻئي پاسي دفن ڪرڻ لاءِ موڪلجي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
آمبَلَ:	اسم مؤنث	هيراڪ. (جمع: آمبَلُون)
آمجُهو:	صفت مذڪر	(1) نہ سمجهندڙ بي سمجهہ آياڻو (2) "سمجهُو" جو ضد. (جمع: آمجهوُ)
آمهاڙِي:	اسم مؤنث	اُها چوپائِي جنهن کي ويامڻ وقت ڦر مُنهن پر نہ اچي. (جمع: آمهاڙيُون)
اُميٺڻ:	فعل متعدي	ماپڻ، مٺڻ، ڀرڻ.
اُميري:	اسم مؤنث	چنل ڏاڳي کي خاص انداز ۾ ڳنڍڻ.
آناپو:	اسم مذڪر	نيلوفر جو ٻج، ڪُمر جو ٻج، ناپو (جو غريب ماڻهو ڏڪ طور آن ڪري کائين).
آناڙُ:	اسم مذڪر	بيجا هَلت، اَڏنگائي. (جمع: آناڙ)
آناڙُ:	صفت مذڪر	بيوقوف، احمق. (جمع: آناڙ)
آناڻُ:	صفت مذڪر	(1) صفا ڇريو ٻِنهہ موڳو (2) آنانُ. (جمع: آناڻ)
آنبَلَ:	اسم مؤنث	ويهاريل عورت، سينڌي
آنبَلُ:	اسم مذڪر	وهٽن جو ٽلو.
آنبَلُ:	صفت مذڪر	(1) پيار ڪندڙ (2) هٽ هيرو (3) هم صحبت.
آنبِي:	اسم مؤنث	انبڙي. (جمع: آنبِيُون)
آنبِيڪو:	اسم مذڪر	رنگريزن (کَتين) جي محاوري ۾ گدامڙيءَ جي ٻجن جو ٻورو (جو ڪپڙن رڱڻ جي ڪم اچي). (جمع: آنبِيڪا)
آنيو:	اسم مذڪر	تِکي کُٽ، پالو.
انت اپار:	اسم مرڪب	بي انتها، لامحدود، تمام گهڻو.
آنت شمار:	اسم مرڪب	بي شمار، لاتعداد، گهڻو.
آندِ:	اسم مؤنث	(1) آنت، ڇيهہ، ڇيڙو (2) ڪنارو، پاسو (ڪپڙي جو). (جمع: آندُون)
آندر ۾ ڪَئِنچُون ٻاهِر رام رام:	پهاڪو	ظاهري خوشامديءَ ۾ اندر ۾ عدوات جي موقعي تي چئبو آهي.
آندي:	اسم مؤنث	(1) ڪپڙي جي ڪناري (2) درياءَ جي پرين پِرَ. (جمع: آندِيُون)
آنڌَ ڳهو:	اسم مذڪر	امانت ۾ خيانت.
آنڌا بہ ٽا بازار گُهمَن:	چوڻي	نااهل جو ڪنهن وڏي ڪم ۾ هٿ وجهڻ ۽ ناڪام ٿيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
آنڌي اَکيان روئڻ پنهنجو نُور وڃائڻ:	پهاڪو	ڪنهن مان سخت مايوس ٿيڻ ۽ نااميد ٿي وڃڻ جي موقعي تي چئبو آهي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
انڌي پيلو ڪُتيءَ ڇنيو:	پهاڪو	ڪنهن اناڙيءَ طرفان ڪنهن ڪم کي ڦٽائي ڇڏڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
اِنڌَ:	اسم مؤنث	آکيرو. (جمع: اِنڌُون)
آنگ ڀنگ:	اسم مرڪب	جسم، بدن، عدد، شمار
آنگَڙُ:	اسم مذڪر	لوهارن جو هڪ اوزار، آنگڙو (جنهن سان ڪوري ۾ تاندا اُٿلائين). (جمع: آنگڙا)
آنگو:	اسم مذڪر	ڦرن کي ڏائڻ کان روڪڻ لاءِ وات تي ڪائين جو پوتاڙو.
اِنگونگپڙو:	صفت مذڪر	ڏنگو ڦڏو آڏو ڦڏو ورن وڪڙن وارو.
اِنگونگِڙُ:	صفت مذڪر	ڏنگو ڦڏو آڏو ڦڏو ورن وڪڙن وارو.
آنگهہ:	اسم مؤنث	(1) ڪنهن ڪاٺيءَ جي ٻاهر تي نڪتل ڪُٽَ يا وريل نوڪ (2) ڪاٺيءَ جو گوشو (3) آنگڙي، ڪنڊيو. لٺ جو ڪُنڊيو (4) لنگر جي شاخ (5) ڇهڪ، چيرُ (6) ڦاٽُ (7) ڏارُ. (جمع: آنگهون)
آنگهائي:	اسم مؤنث	ڪِڙِ جي پاسن واري رَسي. (جمع: آنگهائيُون)
آنگهڙي:	اسم مؤنث	ملهہ جو هڪ داءُ، جانئو. (جمع: آنگهڙيُون)
آنگهو:	اسم مذڪر	(1) ڪاٺيءَ مان نڪتل وڏي ڪُٽ (2) نشان. (جمع: آنگها)
اُنگهو:	صفت مذڪر	بنا گيهہ (پت)، گنب پَٽُ، رُکو اوسو. (جمع: اُنگها)
آنگيلي ۽ آنگيلِيُون:	اسم مؤنث	لوهي چُلهہ، ڪُل، سِگڙي، آڳيٺي.
اِنوڙي:	صفت مؤنث	پهريون پيٽ وياميل، پهريات. (جمع: اِنوڙيُون)
اُنهمُون:	اسم مذڪر	بيحال، ٿڪل، ڊوڙي يا روئي بيحال ٿيڻ.
اُڻ ٿڻ:	اسم مرڪب	
آڻ وِرتو:	صفت مذڪر	(1) ڏٽيءَ جي موڪل کان سواءِ، ري موڪل (2) بي عقل (3) اجايو بي فائدو. (جمع: آڻ وِرتا)
آٽائي:	صفت مؤنث	ڪچائِي، خطا، چُڪ، غلطي. (جمع: آٽائيُون، آٽايُون)
اُٽڪرُ:	صفت مذڪر	(1) اُٺندڙ (ڪپڙو وغيره) (2) ڪوري. (جمع: اُٽڪرا)
آٽگيلُ:	صفت مذڪر	(1) آٽانگي طبيعت جو (2) بي مزي (2) بيمار. (جمع: آٽگيلَ)
اُٺندو اُها جا ڪوريءَ جي ڦڻ ۾:	چوٽي	ڪنهن شخص پاران پنهنجي سمجهہ ۽ عقل مطابق فيصلو ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
آٿهارُ:	اسم مذکر	شاديءَ ۾ گهوٽ سان گڏ گهوڙي تي ويهاريل ٻار. (جمع: آٿهارَ)
آٿهول:	صفت مذکر	(1) اگهو بيمار (2) بيماريءَ جو ماريل، آيرو.
آٿهوند:	اسم مؤنث	(1) ڪجهہ بہ نہ هجڻ، ڪنهن کي پَلئُو هجي تہ ان کي "آٿهوندو" چون (2) خاص طور ڪاوڙ مان مائٽن ٻارن کي "آٿهوندو" چون.
آٿهيارُ:	اسم مذکر	شاديءَ ۾ گهوٽ سان گڏ گهوڙي تي ويهاريل ٻار. (جمع: آٿهيارَ)
آوارَّ:	اسم مؤنث	(1) جهوٽ، ڳولا، تلاش (2) رولڙو (تلاش ۾). (جمع: آوارُّون)
آوارَّ:	صفت مؤنث	اجائي،نڪمي، بيفائدي (جمع: آوارُّون)
آوايو:	صفت مذکر	(1) آوارو بتال، ڀٽڪندڙ گمراهہ رولاڪ (2) موڳو چريو نادان (3) بيڪار (4) جو ڏسي وائسي نہ هلي (5) ٿورو گهٽ، آوٽو (6) "سوايو" جو ضد. (جمع: آوايا)
اوباڪِي:	اسم مؤنث	(1) روئڻ ۾ ساهہ منجهي پوڻ جي حالت (2) ساهہ چڙهڻ وقت اُبو ساهہُ (3) ٻاڪَ. (جمع: اوباڪِيُون)
اوپارو:	اسم مذکر	ڪُنَ وانگر تکو پاٽي (ڪاري جا ماٿو ڳالهائين).
اوپالو:	اسم مذکر	ڪنهن کي ڏوراپو ڏيڻ.
اوپان:	اسم مذکر	چوپائي مال جي پاڻي پيئڻ جو حوض، آوارو آنهہ.
اوپڙ:	اسم مذکر	ٻيڙيءَ ۾ مُهڙ وارو هينيون تختو. (جمع: اوپڙ)
اوپِر، اوپِرُ:	اسم مؤنث	(1) ٻوٽن جي پيدا ٿيڻ يا وڌڻ واري حالت (2) اوسَرِ.
اوپِر سوپِر:	اسم مرڪب	رَهيل سَهيل، بچت سچت.
اوٽ:	اسم مؤنث	گهاٽو مِينهن. (جمع: اوٽُون)
اوتاڙي:	صفت مذکر	(1) آوتڙ (2) گمراهہ، ٿوائِي.
آوتَڙُ:	صفت مذکر	مٿانهون، اُڪيرو. (جمع: آوتَڙَ)
اوٽَ چَڙهڻ:	محاورو	ننڊ جو خمار چڙهڻ، ڳهر چڙهڻ.
اوٽَ وَرڻ:	محاورو	ننڊ جو خمار چڙهڻ، ڳهر چڙهڻ.
اوٽَ:	اسم مؤنث	(1) چپٽ (2) ڳري آفت "شل ڪا اوٽَ پويئي!" (3) پاپ، هچا (4) گهٽي ننڊ، ننڊ جو غلبو (5) ڳَهَرَ. (جمع: اوٽُون)
اوٿاڻُ:	اسم مذکر	ٻن پهرن جو چوپائي مال کي وٿاڻ ۾ وٺي اچڻ جي حالت.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
اوٽِلاڻِ:	اسم مؤنث	(1) اُھا ڍڳي يا مينھن جيڪا وري وري ڦرجڻ جي باوجود ڍُڪي نہ ٿئي (2) ٿُلھي. (جمع: اوٽِلاڻُون)
اُوٽو:	اسم مذڪر	جِيتَ جو ھڪ قسم (جو گرمِ ڪپڙي کي ٽُڪيندو آھي)، چُوٽو. (جمع: اُوٽا)
اُوٺ:	اسم مذڪر	ڍِڳ، ڍير (جو محض ڏيکاءَ لاءِ ھجي). (جمع: اُوٺ)
اوٺارُ:	اسم مذڪر	ڍير، ڍِڳُ، پِڙُ. (جمع: اوٺارَ)
اُوڙِڙو:	اسم مذڪر	بيل گاڏيءَ جي ھڪ ڪاٺي (اوڙِ جي اڳئين پاسي واري اُڀي ڪاٺي جنھن تي گاڏي سڌي بيھي)، رُونِڙو. (جمع: اُوڙِڙا)
اُوڙِٽو:	اسم مذڪر	بيل گاڏيءَ جي ھڪ ڪاٺي (اُھا ڪاٺي جا گاڏيءَ جي پولھہ کي مٿي ڪٽي بيھي)، رُونِڙو. (جمع: اُوڙِٽا)
اوڙو:	اسم مذڪر	(1) ليپي جو ھڪ قسم (واري، ڇيڻو ۽ مٽي ملايل ليپو) (2) گھر جي اڳيان ٿلھو (3) اڱڻ. (جمع: اوڙا)
اوڙَ:	اسم مؤنث	(1) اوٽ (2) بچاءُ، پناھہ (3) پرجھلو آڏار.
اوڙَ، اوڙِ:	اسم مؤنث	(1) وَس (2) جھجھي برسات (3) وُٺي جي ڇَر (4) مينھن جو گڏ ٿيل پاڻي، پلر "اُني اوڙِ اُتر کان، جانب ياد اچن" (5) مينھن جي پاڻيءَ جي ٻوڏ (6) مينھن جو پاڻي، جو مٿانھين، تان ڏوڪيندو ھيٺاھينءَ ڏانھن اچي. (جمع: اوڙُون)
اوڻارِ:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو ھڪ قسم (سنھن ڇلرن سان، ڊيگھہ چار پنج انچ). (جمع: اوڻارِيُون)
اوڻارو:	اسم مذڪر	خراب خواب، اوتارو.
اوڻو:	اسم مذڪر	اُھڃاڻُ، نِشانُ، پارُ پتو. (جمع: اوڻا)
اوڻِٺانگ:	اسم مذڪر	ايتري برسات جنھن مان اُٺ جي مُٺ جيتري پوسل ٿئي، تورو مِينھن.
اوڻِٺانگِڙو:	اسم مذڪر	ايتري برسات جنھن مان اُٺ جي مُٺ جيتري پوسل ٿئي، تورو مِينھن.
اوپاڄُ:	اسم مذڪر	(1) پيدا ٿيڻ جي حالت (2) پيٽان چاول (ٻار) (3) "نيپاڄُ" جو ضِد.
اوپو:	اسم مذڪر	پرائو بار ٻئي جي ذميداري
اوڇَھہ:	اسم مؤنث	(1) اُھڃاڻُ، نشاني، پارُ (2) روش، مھاندو (3) شبيھہ (جمع: اوڇَھُون)
اوڇاھَ:	اسم مذڪر	(1) چاھہ (2) شوق، وڻت (3) خواھش، سڌ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
اوڃمُ:	اسم مذڪر	(1) اُدم، سعيو، ڪوشش، تاڪيد (2) سرجوشي، اُتساهہ (جمع: اوڃمَ)
اُوچيڙو:	اسم مذڪر	مِينهَن بعد ڦُڪرائي، نِوائي، تڙڪو (جمع: اوچيڙا)
اوچَ:	اسم مؤنث	(1) ڪمينائي، رذالت (2) خسيسپائي، نيچپائي (3) مُونجهہ، حيراني (جمع: اوچُون)
اوچارَ:	اسم مؤنث	قيءِ، اُلٽي، ڪَيَ (جمع: اوچارُون)
اوچارڻ:	فعل متعدي	قيءِ ڪرڻ، اُلٽي ڪرڻ، اوڪارڻ.
اوڇاڙَ:	اسم مؤنث	(1) چادر يا ٻيو ڪو ڪپڙو جو ميت جي مٿان وجهبو آهي (2) فوتيءَ جي ويجهن عزيزن جو فوتيءَ جي وارث کي چادر وغيره بدران ڏنل عوض، ڇاڙَ (جمع: اوڇاڙُون)
اوڇاڻِي:	اسم مؤنث	(1) اوڇَڻُ، ڪپڙو (2) چادَر (3) پوشاڪ. (جمع: اوڇاڻِيُون)
آوڇڻ:	اسم مؤنث	ڪپڙو اجرڪ ۽ رلي وغيره، اوڍي سمهڻ لاءِ
اُودَ:	اسم مؤنث	ٻيل گاڏيءَ جي اڳين ڏڳهي ڪاٺي، پولَ (جمع: اُودُون)
اوڏَ:	اسم مؤنث	(1) ڪنهن ٻوٽي جي اُها ٽاري جانِوڙائي زمين ۾ پُوري ڇڏجي (جتان اُها ٽاري پاڙ هڻي ٻئي ٻُوٽي جي صورت وٺندي آهي) (2) وڻ جو گوشو يا انگور (3) پيوند، قلم (4) واڙ، ماچ. (جمع: اوڏُون)
اوڏانُ:	صفت مذڪر	اَن جي واڻُو. (جمع: اوڏانَ)
اوڏيلُ:	صفت مذڪر	(1) ڏڪاريل، لوڏيل (2) ٻي ٻها.
اوڏارُ:	اسم مذڪر	وڻ جي وڌيل پاڙ (جا زمين ۾ هجي)، لاهہَ مُنڍيو. (جمع: اوڏارَ)
اوڏڙو پير ڇُلهہ جو مارنگ:	پهاڪو	ڪنهن بزرگ يا عالم جو پنهنجي ۾ قدو نہ ٿيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
اوڏو:	صفت مذڪر	(1) ويجهو اوڏڙو بہ چون (2) نہ وڃي اوڏڙي گهر واري (ڪي اوڏا بہ ڏور ڪي ڏور بہ اوڏا سپرين).
اوڍِلاڻُ:	اسم مذڪر	اوپالو ڏوراپو. (جمع: اوڍِلاڻَ)
اوڍَ:	اسم مؤنث	سمهڻ وقت مٿان وجهڻ لاءِ رلي، سَوڙ وغيره.
اوڍارڻ:	فعل متعدي	جنڊ جي تانئر مان آٽو ڪيڏڻ.
اوڍلو:	اسم مذڪر	اولو پناهہ (جمع: اوڍِلا)
اوڌڻ:	فعل لازمي	پائڻ، ڍَڪڻ، پهرڻ (ڪپڙو) وِجهڻ (انگ تي ڪپڙو)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		هنڌ هڪبئي مٿان سَٽي رکڻ.
اوڍِڻي:	اسم مؤنث	(1) پوتي، رَئو (2) چُنِي (3) شاديءَ وقت ڪنوار جي ڍڪڻ جي چادر. (جمع: اوڍِڻيون)
اوڙِ پوڙِ:	اسم مؤنث	(1) آڇ وَڇُ (2) رُلَ پِنَ.
اورَ:	اسم مؤنث	چيچڙي ۾ ڪمند وجهڻ جي حالت.
اُورَ:	اسم مؤنث	گهٽيس، ماڻهن جي گهٽائي.
اورَ:	اسم مؤنث	(1) جُوئر يا ٻاجهريءَ جو لاباري بعد ٻيو اوڀڙُ (2) پوک جي ٻي مورَ.
اوراٽ:	اسم مؤنث	ڪنهن چوپائي جي ڪمزوري سببان ڪري پوڻ جي حالت.
اورَپ:	اسم مؤنث	نندي رِڍَ (جا اڃا وِيائي نہ هجي)، وَڏي گهيٽِي. (جمع: اورَپُون)
آوِرِٿو:	صفت مذڪر	اَجايو بيفائدو (ڪم)، رايگان. (جمع: آوِرِٿا)
آورٽ:	اسم مؤنث	نندڙي ٻار جي اُلٽي.
اُورَڙَ:	اسم مؤنث	(1) تکي ڊوڙ رُومڙ (جانور جو حملي لاءِ) (2) يلغار حملو.
آورَڪَ:	اسم مؤنث	مينهن جي سنهڙي بوند.
آورَڪَ:	اسم مؤنث	وڏو مينهن، گهاٽو مينهن، سخت برسات، آوريڪ. (جمع: آورَڪُون)
اورِگَڻ:	فعل متعدي	(1) اورکڻ، اوڙکڻ، سُڃاڻڻ، جاچي ڏسڻ (2) ڳولڻ (3) اورانگهڻ.
اورنگا ٽئو بندر وٺو:	چوڻي	ڪنهن پتڻ يا هنڌ جي آباد ٿيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
اورَڻ:	فعل متعدي	(1) ڏک سُک جو احوال ڏيڻ، سوُرَ بيان ڪرڻ. دل جو حال ڏيڻ ڳجهي ڳالهہ ڪرڻ (2) حال بيان ڪرڻ (3) حال ونڊڻ (4) چيچڙي ۾ ڪمند وجهڻ.
آورو پاسو:	اسم مذڪر	چَوپائِيءَ جو نہ ڏُهڻ وارو پاسو.
اورو:	صفت مذڪر	چيچڙي ۾ ڪماند وجهندڙ. (جمع: اورا)
آورو:	صفت مذڪر	خراب طبيعت وارو، آڏنگو اهنڊ. (جمع: آورا)
اورَهاڙو:	اسم مذڪر	ڪچو چاوَل ڦَر. (جمع: اورَهاڙا)
اورَهُون:	صفت مذڪر	اوريان (ضد: پرهُون).
اُوري پوري:	اسم مرڪب	سڃاڻپ، ڏيٺ وِيٺ، دعا سلام.
اُوري:	اسم مؤنث	اُرڙي، نندي ماتا.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
اوڙڪاڻ:	اسم مؤنث	(1) سُڃاڻپ، واقفيت (2) ملاقات.
اوڙڪاڻِي:	اسم مؤنث	(1) سُڃاڻپ، واقفيت (2) ملاقات.
اُوڙو:	اسم مذکر	اُٺ جي هڪ بيماري (جنهن ۾ ٽنگن ۽ کوڙي جي وچ ۾ ڦوڙهو ٿيندو آهي). (جمع: اُوڙا)
اوڙو:	اسم مذکر	کوهہ جي پرسان مال کي پاڻي پيارڻ لاءِ ڏهہ، بارهن فوٽ ڊگهي کونڊي ٺاهين ۽ ان کي پاڻيءَ سان ڀري ڇڏين. (ٻيو اُچار: اُواڙو).
اوڙهانڊُ:	اسم مذکر	تنيڙي ڪُنڊي (وڻ).
اوڙي ڏوڙي:	اسم مرڪب	سنگتي ساٿي، دوست يار.
اُوڙي:	اسم مؤنث	اُٺ جي کوڙي ۾ نڪتل ڦوڙهو (بيماري). (جمع: اُوڙيُون)
اوسا:	اسم مؤنث	فالَ. (جمع: اوسائُون)
اوسا:	اسم مؤنث	کَڏَ، کامو. (جمع: اوسائُون)
آوساء:	اسم مؤنث	پٽ تي آڱر يا ڪانيءَ سان ليڪا پائي فال ڪيڻ.
اوساءِ:	اسم مؤنث	قوٽن پيپل زمين (آلي زمين سڪڻ بعد ڇيرجي پوندي آهي).
اوساڱُون ڪرڻ:	محاورو	برسات جي موسم ۾ چوپائي مال جو آسمان ڏانهن نهارڻ.
اوسَڙُ:	اسم مذکر	(1) علاج، دوا درمل (2) چوپائي مال جو علاج (3) اوٽ. (جمع: اوسَڙا).
اوسِڙي:	اسم مؤنث	فال، اوسَهہ
اوڪارُ:	اسم مذکر	(1) اُڪرڻ جي جاءِ لانگهون لنگهہ (2) گهيڙُ.
اوڪاسُ:	اسم مذکر	(1) گهَٽُ، گهيڙ (2) لنگهہ، دروازو. (جمع: اوڪاسَ)
اوڪاسڻ:	فعل متعدي	(1) نهارڻ، جاچڻ (2) سِڪَ يا انتظار مان نهارڻ.
اوڪرُ:	اسم مذکر	پروسو.
اوڪڙُ:	اسم مذکر	ڪار ۽ صابڻ جو ڪڙهيل پاڻي (جنهن ۾ ميرا ڪپڙا ٿهڪايا ويا هجن).
اوکَرُ:	اسم مذکر	جهجهو گاهہ. (جمع: اوکَرَ)
اوکِراڻ:	اسم مؤنث	ڪراڻ يا ڪُرڇڻ واري حالت.
اوکَڙَ اوکَڙِ:	اسم مؤنث	(1) خشڪ هوا (2) گرم هوا، لُڪ، جهولو (3) ڏکڻ اُلهندي جي هوا، واهُوندو.
اوگانو:	صفت مذکر	اجايو بيفائدو (هلڻ).
آوگِرو:	صفت مذکر	ڪِنو يا ٻي افعالو (هي لفظ گهڻو ماڇر جا ماڻهو

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		ڳالهائين.
اوڳي:	صفت مؤنث	سموري، سڄي. (جمع: اوڳيون)
اوگهرَڻ:	فعل لازمي	(1) سُست ٿيڻ، ٽوٽي ٿيڻ (2) گدلو ٿيڻ.
اوگهمُ:	اسم مذڪر	(1) آگم، گهُٽ، جس (2) گرمي (3) برسات کان اڳ هوا بند ٿيڻ جي حالت، آڙنگ.
اوگهمِ:	اسم مؤنث	(1) آگم، گهُٽ، جس (2) گرمي (3) برسات کان اڳ هوا بند ٿيڻ جي حالت، آڙنگ.
اول پٽڻ:	محاورو	(1) مراد آهي هيڏانهن هوڏانهن هلڻ يا دربدر ٿيڻ (2) ڪنهن کي هرويرو ڪٿي چڪر ڪاٽيندي ڏسجي تہ ان کي "اول پٽڻ ٿيڻ" چئبو (3) "پٽڻ" ڪنهن ڪئنال کي پار اڪرڻ لاءِ ڪم اچي ٿو (4) اول پٽڻ ٿيڻ معنيٰ: پٽڻ کان هٽي توائي ٿيڻ.
اولَ:	صفت مذڪر	يرغمال (Hostage).
اولارَ:		ڏڳي ڳاڏيءَ جي پوئين حصي ۾ گهٽو بار هجي ۽ پانجاري اُڃاتري (مٿي) ٿي وڃي. (ضد: داباٺون)
اولاٽڻ:	فعل متعدي	اُلوٽڻ، اُڪوٽڻ.
اولاٽو:	صفت مذڪر	(1) بنا پلاڻ جي (وهٽ)، پلاڻ لٿل (اُٺ) (2) جاتولو چڙواڳ (مال). (جمع: اولاٽا)
اولَتِ:	اسم مؤنث	نڪاح ٻڌي زال، جوءِ.
اولڙ:	اسم مذڪر	ڪم آيل ۽ چپيل گاهہ.
اولمو:	اسم مذڪر	ڪپڙي جي ڪنار تي سيبو اوٽي، ٻهي، اُرمو.
آولَڻُ:	اسم مذڪر	ڪک ڪانا وغيره جيڪي پاڻيءَ جي وهڪري ۾ ڏڪجي ڪناري سان لڳي بيهن.
اولَڻ:	فعل متعدي	(1) رولڻ، تولڻ پتڪائڻ، دربدر ڪرڻ (2) ٿُلڪائڻ (3) ڏِڪڻ (ٻيڙيءَ کي اولي سان)، ٺيلهڻ (4) ٻيڙيءَ کي لهوارو ڪرڻ (5) خفا ڪرڻ، پريشان ڪرڻ (6) ڦاسائڻ، آڙائڻ
اومانَ:	اسم مؤنث	بدبوُ بانس.
اونَ:	اسم مؤنث	ڳڻتي، فڪرمندي، اوسيئڙو.
اُونارَجڻُ:	فعل متعدي	پاڻي وغيره پيئڻ مهل اُٿو اچڻ، اُتهڙجڻ.
اونٺرو:	صفت مذڪر	شرارتي (ٻار) حرڪتي، چلولو.
اُونجهرِ:	اسم مؤنث	آهنج، ايذاءِ، تڪليف.
اُونڊِرَڻ:	فعل متعدي	(1) واٺُرڻُ، صفا ڪرڻ (آن) وڇائڻ (بسترو)،

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		سينگارڻ (سيج) (2) سنجڻ (گهوڙو). سنجن سان سينگارڻ.
اونري:	اسم مؤنث	ڪنهن کي ڪم جو اهڙو شوق هجي، جنهن تي ماٺهو ٽوڪ ڪن ۽ چون تہ فلاڻي کي اونري (ڪُتي) ڪٽيو بيٺي آهي، يعني نقصان واري ڳالهہ کي چُهٽيو پيو آهي.
اُونگهو:	صفت مذڪر	(1) سٽپ ڪان سواءِ، اَٽپو (2) داغ ڪان سواءِ رَڌل طعام اُنگهو. (جمع: اُونگها)
اُونَڙِ:	اسم مؤنث	گول ڪڏ جنهن ۾ ڏڌ جي ماٽي ولوڙڻ لاءِ رکبي آهي، نِوڙ.
اونو:	اسم مذڪر	عذر بهانو.
آونو:	اسم مذڪر	ڳڻتي، فڪر.
اُونهاڙُ:	اسم مذڪر	اُونهائي، عمق.
اُونهاڙِ:	اسم مؤنث	اُونهائي، عمق.
اُوٺو جهُوٺو:	صفت مذڪر	مايوس، غمگين، ملول، ويڳاڻو.
اوٺو اُوٺو:	اسم مذڪر	چوٽي، پهاڪو. (جمع: اوٺا، اُوٺا)
اوهارَ:	اسم مؤنث	هڪ پاسي نِميل بارُ بار جي هڪ طرف ليٿ. (جمع: اوهارُون)
اوهارو ڪرڻ:	محاورو	سوهارو	(1) جهڙو تهڙو ڪم ڪرڻ (2) معمولي ڪم ڪرڻ (3) ڪم ٽپائڻ.
آوَهاندو:	اسم مذڪر	آڏ مان ٻاري ۾ ٻاٽيءَ اچڻ جي جاءِ، آواندو. (جمع: آوَهاندا)
اوهِڏَجڻ:	اسم مذڪر	مينهن يا ٻيو ڪو بہ ڊور آوتڙ يا اُپڪيري تان ڪِري ڦاسي پوي تہ ان کي مال جو اوهڏجڻ چون.
اوهِرَڻ:	فعل لازمي	(1) اُسرڻ، هَلڻ (2) ٻري وَڃڻ (3) بار جي هڪ پاسي ليٿ ٿيڻ، ليٿڻ، نِمڻ.
اوهہ:	اسم مذڪر	مال جي ٿڻن جي مڪمل حصي جي ظاهري شڪل صورت.
اوهِي واهِي:	اسم مرڪب	(1) ڏٽي سائين (2) نڏٽڪو اهو جنهن جو نہ اُوهي نہ واهي!
اوهِيڙ:	اسم مذڪر	(1) ڏهائيءَ جي مهل (2) وَٿاڻُ. (جمع: اوهِيڙ)
آوِي سَوِي:	صفت مذڪر	(1) ايندڙ ويندڙ (2) مسافر مڙو (3) پنهنجو پراجو.
اُوئِي:	اسم مؤنث	ڪلراٺِي زمين جي اُپاميل آچِي مِٽي (جا سوڏا ڪار

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		وانگر ڪپڙن ڌوئڻ جي ڪم اچي).
أهارڻ:	فعل متعدي	(1) مال پهرائڻ (2) پاڻي هارڻ، پاڻي وهائڻ.
أهارو:	اسم مذڪر	بار جو هڪ پاسي لاڙو اوهَرَ. (جمع: أهارا)
أهارو:	صفت مذڪر	لهوارو. (جمع: أهارا)
أهيڏو:	اسم مذڪر	آهِمو سهڪي، ساهہ جي مونجهہ.
آهَٽِرو:	صفت مذڪر	آئُونٽرو حرڪتي. (جمع: آهَٽِرا)
أهڃ:	اسم مذڪر	(1) سڃاڻپ جي نشاني (2) نشان، پار پتو ڏس (3) اشارو (4) أهڃاڻ (5) ساڃهيءَ اک جو اشارو (جو ڪنهن ڪم يا نشاندهيءَ لاءِ ڪبو آهي). (جمع: أهڃَ)
أهڃائو:	صفت مذڪر	ڏُکيو آهنجو مُشڪل.
آهڃائي:	اسم مؤنث	(1) ڪُپِتِ (2) ڏِنگائي.
آهڃو:	صفت مذڪر	(1) ڪُپِتِيو (2) ڏِنگو. (جمع: آهڃا)
آهڏُ:	اسم مذڪر	اونهي ڪڏ، اوڙاهہ، اوهَڏُ. (جمع: آهڏَ)
آهڏَڻ:	فعل متعدي	ڪڏ ۾ ڪرڻ، اوهڏڻ.
آهَرَ:	اسم مؤنث	(1) چوپائي مال لاءِ گهَر جو چارو (2) آهُرو (جمع: آهَرُون).
آهَرَڻ:	فعل لازمي	(1) آئُڙڻ، پسند آچڻ، وڻڻ (2) قبول ڪرڻ، خوش ٿيڻ، ريجهڻ.
آهَري:	اسم مؤنث	پتائي گجرن جو آچاں آهري (جمع: آهَريُون).
آهڙُ:	اسم مذڪر	وَلُڙ (چوپائي مال جو). (جمع: آهڙَ)
اهڙا جي تيل ستا هُئا، تہ ڳِدڙن بہ ڳلُون ڪيُون:	پهاڪو	ڪو ڪم ڪنهن جي وس ۾ طاقت ۾ نہ هُجڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
اِهڙو تِڪو آهي، جِهڙو آچار ڳاڙي:	چوڻي	ڪنهن جي چُستي ۾ ڦُڙتي جي موقعي تي چئبو آهي.
اِهڙي ڪر جو ساڪرو سهي:	پهاڪو	ڪنهن جي طرفان ظلم ۾ وڌي ويڃڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
آهڳور:	صفت مذڪر	سگها، ويجها (مائٽ).
أهمي:	اسم مؤنث	(1) گرمي، گهُٽ، مُونجهہ، موڙهہ (2) أڪرس (3) سهڪو (4) ماندڪائي.
أهنو:	اسم مذڪر	طعنو مِهڻو. (جمع: أهنا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
اِهي ٿيا جڙيئي چنڊَ وارا پارَ:	چوڻي	اتحاد ڪانپوءِ وري انتشار واري ڪيفيت پيدا ٿي پوڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
آڏنرو:	صفت مذڪر	ڏنگو لُچو ٻئر. (جمع: آڏنرا)
آڏنري:	اسم مؤنث	(1) ڏنگائي, ارڏائي (2) مصيبت, ڪُتي.
آئي:	اسم مؤنث	ٻڪريءِ پئون.
اِي جي ٻُونٽر يا ٻُونءِ ۾ تہ گهُنا بہ گهوڙين چَڙهيا:	پهاڪو	سُست ۽ ڪاهل ماڻهن پاران ڪجهہ نہ ڪري سگهڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
آياري:	اسم مؤنث	ٻيڙيءَ ۾ ڪوهي جي جهل وارو رسو. (جمع: آيارِيون)
ايبي:	اسم مؤنث	اُٺَ جي نڙيءَ ۾ ٿيل ڳنڍيو (بيماري). (جمع: ايبِيُون)
آيٽڻَ:	اسم مؤنث	رسي ٻيڄڻ جي ڪاٺي. (جمع: آيٽڻُون)
آيئو:	صفت مذڪر	اَڻ ڏوتل ٿانوَ.
ايرڙي:	اسم مؤنث	(1) ڳنڍ جو ڍير, اڙُوڙي (2) مالهہ ۾ ٻڌڻ جي ڪاٺي, اِرڙي (جمع: ايرڙيُون)
ايرڻ:	فعل متعدي	(1) ڇُتائِڻُ (زخم), ميرڻ (ڦٽ) (2) ٻِرڻ, انگورڻ (زخم, ڦٽ) (3) ڍِڳ ڪرڻ, هڪٻئي مٿان رکڻ (ٿانو) (4) سٿڻ (ڪاٺيون, وغيره) (5) ٺاهي رکڻ.
ايرو غيرو (خيرو):	اسم مرڪب	جاتل اَجاتل, سُڃاتل اڻ سُڃاتل, واقف اڻواقف.
آيڙُ:	اسم مذڪر	اِيڙ ٻڌُو. (جمع: آيڙا)
اِيڙا ٻيڙها:	اسم مرڪب	ٻهراڙيءَ جا, جهنگلي, تڪليف ڏڪ.
اِيسوٽو:	اسم مذڪر	ٻيل گاڏيءَ ۾ ڪم ايندڙ ڪاٺي (ٺانئي جي تري ۾ چاڪ وٽ لڳل ڪاٺي), چورسو. (جمع: اِيسوٽا)
ايڪواٽِي:	اسم مؤنث	هڪ قسم جو ڳُهڙ هڪ سرَ واري ڏري (جمع: ايڪواٽيُون)
ايڪوائِي:	اسم مؤنث	سونارن جو هڪ اوزار (ننڍڙي سنداڻ جنهن تي منڊيون يا ڇلا ويڙهي گول ڪندا آهن). (جمع: ايڪوائِيُون, ايڪوائيُون)
اِيل رَکڻ:	محاورو	لاڳاپو رکڻ, متعلق رکڻ, واسطو ڳنڍڻ.
ايلَ:	صفت مذڪر	(1) ٻاندي, قيدي (2) جهنگلي (3) ڌراڙ (4) رواجي ماڻهو. (جمع: ايلَ)
آيلَ, آيلهہ:	اسم مؤنث	فوج, لشڪر, سپاهہ, ڪٽڪ.
ايلاچي ٻيلاچي:	اسم مرڪب	ڦوٽا وغيره, ڦوٽا ۽ ان جي جنس جون ڪي شيون.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
اِيلاڙَ:	اسم مؤنث	ڪوڪون، منٿون.
آيمَتُ:	صفت مذڪر	ٿلهو متارو. (جمع: آيمَتَ)
آينڊُ:	اسم مذڪر	ڪکن مان ٺهيل اُٺ جو ٻلاڻ. (جمع: آينڊَ)
اِينڊُوڙِي:	اسم مؤنث	سينهوڙي، سينهِي. (جمع: اِينڊُوڙِيُون)
اِينَنهَن:	اسم مؤنث	ڀِهرئين ويمر واري چوپائي.
اينو:	صفت مذڪر	(1) ڪِنو خراب، بَدبُودار اوسنو (2) اوبارو (ڪاڏو). (جمع: اينا)
اِينهارَ اِيهارَ:	اسم مذڪر	مهاندا، روش، آرِيڪرڻ.
آيواڙو:	اسم مذڪر	ٻڪرين جو واڙو.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

ب

باٺڪ:	اسم مؤنث	بيهوشيءَ ۾ وِٿُل، وِٿِلَ.
بارو:	اسم مذڪر	رَڃ ڪي پاٽيءَ ۾ هيٺ تي چڪي بيهارڻ لاءِ ٻڌل پٽر. (جمع: بارا)
بالا بالا:	اسم مرڪب	مٿيون مٿانهون، مٿان مٿان.
بان:	اسم مؤنث	توبهه ڪرڻ، بيزاريءَ ۾ ڪنهن ڪم تان هٿ ڪڍڻ.
بانپ:	اسم مؤنث	تمام وڏو ٿانءُ. (جمع: بانپُون)
بانسُلِي:	اسم مؤنث	(1) بانسري (2) واسڻي (3) ٻٽُون. (جمع: بانسُليُون)
بائُٺ:	اسم مذڪر	ميڙ تي آيل ماڻهو مِنٿائو (بائُٺ مُڙس معنيٰ ميڙ تي آيل ماڻهو). (جمع: بائُٺَ)
بائٺِ:	اسم مؤنث	خفت، گهڻو شوق، عام طور ڪنهن شئي جي گهڻي کائڻ ڪري چوندا آهن تہ: فلاڻي کي ڪاڏي جي بائٺ آهي.
بائُٺَ، بائُٺ:	اسم مؤنث	ٻائيچاريءَ جي منٿ، ميڙ سامَ ڪنهن وٽ پناهہ ۾ آيل.
بائُو:	اسم صوت	جن (خيالي جن)، ٻار کي ڊيڄارڻ لاءِ چئبو آهي، تہ "بائُو" پيو اچي.
ٻِٽِينگ:	صفت مذڪر	(1) تمام ٿُلهو متارو (2) وڏي پيٽ وارو. (جمع: ٻِٽِينگَ)
ٻَبُوئي، ٻَبُئِي:	اسم مؤنث	مسافريءَ ۾ پاڻي ساڻ کڻڻ لاءِ مِٽيءَ جي گهُگهي (جا بادامي شڪل تي ٿئي، ۽ بيهارڻ لاءِ ٽرو ڪونہ ٿئيس). (جمع: ٻَبُوئِيُون، ٻَبُئِيُون)
ٻُتو:	اسم مذڪر	(1) فريب، ٺڳي، ڌوکو ٻتاءُ (2) عذر بهانو (3) مقاطعو ٺيڪو. (جمع: ٻُتا)
ٻُتِي:	اسم مؤنث	ٻيڙيءَ جو هڪ قِسم. (جمع: ٻُتِيُون)
ٻَتِيلُ:	اسم مذڪر	ڪاري جي رَڃ جو هڪ پاڱو (ڪاميٺ جي مضبوطيءَ لاءِ سَت آٺ فوٽ ڊگهي ڪاٺي). (جمع: ٻَتيلَ)
ٻَتَلُ:	صفت مذڪر	ٻُتو جهُونو سَڙيل. (جمع: ٻَتَلَ)
ٻَٽانا، ٻَٽاٽا:	اسم مذڪر	هڪ قِسم جو اوڃڙ مِٺا مٽر يا چڻا (جي پاڄيءَ طور استعمال ٿيندا آهن)، وَٿاڻ.
ٻَٽو:	اسم مذڪر	مڪائيءَ جو سَنگ. (جمع: ٻَٽا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ٻُٽُ:	اسم مذکر	آرُوڙي (جمع: ٻُٽَ)
ٻَٽِ:	اسم مؤنث	تپش، ڪاڙهي جو ٻٽ يعني اُس، ڪنهن کي اُس ۾ وجهڻ کان روڪيندي چئجي "ڪاڙهي جو ٻٽ پيو پري".
ٻَٺو:	اسم مذکر	(1) بدن تي ڏَڪ جو نشان، ٻَنو وَڍ (2) بار بردار جانور جي پُٺيءَ تي ٿيل گاٺ. (جمع: ٻَٺا)
ٻُڃَ:	اسم مؤنث	گهاٽا وار (Shaggy long hair)، گهاٽن وارن وارو ڪُتو هجي تہ ان کي "ٻُڃر ڪُتو" چون.
ٻِجارَ:	اسم مؤنث	(1) نِيهَنڊ (2) ڍِل. (جمع: ٻِجارُون)
ٻَجَرِ:	اسم مذکر	ردي ۽ هلڪو مال.
ٻَجڪانو:	اسم مذکر	(1) پوتِڙو بوچڻ (2) چيلهہ ٻڌڻ جو ڪپڙو (3) سندرو (4) مولهاتو. (جمع: ٻَجڪانا)
ٻُجڪو:	اسم مذکر	گوتِرو ڪپڙي جو ٿيلهو جنهن ۾ عورتون اگِڙيون وغيره رکن. (حليمان جو ٻجڪو ڪٽي ويا ڇهہ چور).
ٻَجِيرِ:	صفت مذکر	وزير، ملاح قوم جي چڱي مڙس کي چون.
ٻُڇڻ:	فعل متعدي	(1) مُنهن ۾ ور وجهڻ (2) چِڙڻ سان ڳالهائڻ (3)اُبتو سبتو جواب ڏيڻ.
ٻِڇڙڻ:	فعل متعدي	تورو پاٽي وجهي ٿانءَ کي صاف ڪرڻ، وِچورڻ، آگهارڻ.
ٻُڇِڙي ٻيگان، تڏهن بہ ڏوهہ ڏاڻوءَ جو:	پهاڪو	ڪنهن تي هرو پرو ٻئي جي ڪئي جو ٻهتان هڻڻ تي موقعي تي چئبو آهي.
ٻُڇيو:	صفت مذکر	ٻُڇڙو خراب (ماڻهو). (جمع: ٻُڇيا)
ٻَد شَد:	اسم مرڪب	برو ڀلو خراب ڪنو.
ٻَدرو:	اسم مذکر	(1) چمڙي جي ٿيلهي (2) ڳَنڙي، ٻدڙي (3) وڏو پيٽ (4) ڦُوڪيل پيٽ. (جمع: ٻَدرا)
ٻِدو:	اسم مذکر	اِتيءَ ذڪر راند ۾ ڪم ايندڙ خاص قسم جي ٺُلهي ۽ ننڍي اِٽي. (جمع: ٻِدا)
ٻَڊِ:	اسم مؤنث	(1) اُٺ کي ڪُچُن وٽ گاٺ سبب ٿيل ڦَٽُ (2) ٻديہ هڙ. (جمع: ٻَڊُون)
ٻَڍِ:	اسم مؤنث	دل ۾ ڪينو يا بُغض رکڻ جي حالت.
ٻَڊا، ٻَڊرا:	اسم مؤنث	دغا، بيائي، کوٽ (اسان کي ڪنهن بہ قِسم جي ٻَڊا، دل ۾ آهي ئي ڪانہ). (جمع: ٻَڊائُون، ٻَڊرائون)
ٻَڊوکو ٻَڊروکو:	اسم مذکر	پاڻيءَ ۾ اُيرندڙ گاهہ جو هڪ قِسم (ڀَن ويڪرو

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
		اڪثر پاڻيءَ جي پڪين جو ڪاچ ٿئي)، تماڪ رکڻ جي ڳوٿري (جمع: ٻڊوڪا، ٻڊروڪا)
ٻڊي ٻڊري:	اسم مؤنث	(1) هٿن پيرن وڊيل جسم، ٻيري (2) ڇتي، ٻارُ ٻري (جمع: ٻڊيون، ٻڊريون)
ٻڙ:	اسم مذڪر	(1) پيٽ، شڪم (2) ڏند، ڇتي. (جمع: ٻڙ)
ٻرچڻ:	فعل متعدي	(1) مشابهت رکڻ (2) هُوبهو هُجڻ (3) ٺهي وڃڻ.
ٻرِڊُ:	اسم مذڪر	رازڪي ڪم جو هڪ اوزار اوساريءَ جي سڌائي جانچڻ جو اوزار شاهَلُ.
ٻَرڊُ:	اسم مذڪر	ڍڳو ڏاند، بيل، ٻَڙڊُ. (جمع: ٻرڊَ)
ٻرِڙو:	اسم مذڪر	هَرڻ ۽ ٻڪريءَ جي ميلاپ مان پيدا ٿيل ڇيلو. (جمع: ٻرڙا)
برسات ٻڙي:	اسم مرڪب	
ٻرڪَتَ:	اسم مؤنث	ڳاٽيٿو ڪندي اڪثر هڪ بدران برڪت چون.
ٻرمڻ:	فعل متعدي	ٿَهڻ، پري ٻچڻ.
ٻرو:	اسم مذڪر	(1) هَرڻ جهڙو هڪ قسم جو ٻڪر، ڇنڪمرو ٻڪر (2) ننڍين وارن ۽ ننڍين ڪنن وارو ٻڪر. (جمع: ٻرا)
ٻروڪِي:	اسم مؤنث	سنهون ڪپڙو.
ٻڙادو:	اسم مذڪر	(1) هُل، بغادو گوڙ وڌ (2) واتائي.
ٻڙاشِ:	اسم مؤنث	ٻتاڪ، داڙ لَباڙ
ٻڙتو:	اسم مذڪر	(1) ٻڪرين يا رڍن جي ڦرن لاءِ تارين ۽ گاهه مان ٺهيل واڙو (2) ٻرتو. (جمع: ٻڙتا)
ٻڙگ:	اسم مذڪر	ڪانگهارو. (جمع: ٻڙگ)
ٻڙهاٽ:	اسم مذڪر	(1) باهه ٻرڻ جو آواز (2) وڏو آواز. (جمع: ٻڙهاٽ)
ٻڙهه:	اسم مؤنث	ڏُڏڙ ڍُسڙ.
ٻُسي:	اسم مؤنث	مٽي، ڌوڙ ٻُسِڙ.
ٻُسُ:	اسم مذڪر	گند، ڪچرو. (جمع: ٻُسَ)
ٻسي:	اسم مذڪر	ڪاري طرف "وَس" کي چون.
ٻُسڻ:	فعل متعدي	ڀؤنڪڻ، ڀون ڀون ڪرڻ.
بصر ٻچي بانس ڪري:	چوٽي	ڪنهن شيءِ يا فرد ڀاران پنهنجي اصليت ظاهر ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ٻغادو:	اسم مذڪر	(1) گوڙ شور فساد (2) جهيڙي جو آوان ٻغاغو. (جمع: ٻغادا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ٻغلو:	اسم مذڪر	واڻ کان وڏو پيڙو. (جمع: ٻغلا)
ٻڪڻ:	فعل متعدي	(1) گهڻو ڳالهائڻ (2) ٻڪ ٻڪ ڪرڻ (3) بدشد ڳالهائڻ (4) واهيات ڳالهائڻ (5) وڪڻڻ (6) لباڙ هڻڻ (7) لڳ ڪرڻ. (جمع: ٻغلا)
ٻڪو:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قِسم (منهن چلرن سان، وات ويڪرو وچون حصو هٽ وانگر ويڪرو. ڊيگهہ 3 کان 9 انچن تائين). (جمع: ٻڪا)
ٻُڪو:	اسم مذڪر	(1) ذرو (2) چُورو.
ٻڪهُ:	اسم مذڪر	مُڱن يا مٽرن جو ڪَڄهہ.
ٻَڪَ نہ ماريءِ موت ماري:	پهاڪو	ڏکن ۾ تڪليفن کان نہ گهٻرائڻ جي نصيحت ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ٻڪائڻ:	فعل متعدي	(1) تجلو ڏيڻ (2) چمڪائڻ (3) صيقل ڪرڻ (4) پري کان ظاهر ٿيڻ (5) دونڪڻ (6) دڪائڻ، ڏڳائڻ (باهہ) (7) بخيا ڏيارڻ، تورا ٽانڪا ڏيارڻ.
ٻَکو:	اسم مذڪر	(1) بخيو ٻَکيو (2) توپو سيبو (3) اُٺ جي پوئين ٽنگ جو ڏڏ کان وٺي پُنيءَ تائين پاڱو. (جمع: ٻَکا)
ٻَکِيارَ:	اسم مؤنث	موچين جو هڪ اوزار بخيي واري آرَ (جا تمام سنهي بخيي يا توپي ڏيڻ لاءِ ڪم اچي).
ٻَکيو اُکهاڙو:	اسم مرڪب	غريب مسڪين، مُحتاج، گهرجائو.
ٻُگا:	اسم مذڪر	ڦر ڏائڻ وقت ٽڻن کي دونڏاڙي تہ ان کي ٻُگا هڻڻ چئبو.
ٻگِري:	اسم مؤنث	سوڙهي جاءِ (جمع: ٻگرِيُون)
ٻَگَڙُ:	صفت مذڪر	(1) اَڇو سفيد (2) ڀُورو (3) ڳورو (4) اڇن وارن وارو (5) ڳورو. (جمع: ٻَگڙا)
ٻگهڙ ٻگهڙ:	اسم مرڪب	ٻگهڙ ۽ ٻيا ڦاڙيندڙ جانور.
ٻگهياڙُ:	اسم مذڪر	ٻگهڙ، ناهر، گُرگ. (جمع: ٻگهياڙا)
ٻلاٽو:	صفت مذڪر	بلائتو قابو ۾ هتيڪو.
ٻُلڙُ:	اسم مذڪر	پراڻي شيءِ جو ٽُڪر. (جمع: ٻُلڙا)
ٻلو پيٽي:	اسم مرڪب	واسطو وڙو تعلق ۾ ڳانڍاپو.
ٻلو ڪرڻ:	محاورو	بندوبست ڪرڻ، پورائي ڪرڻ (پئسن جو ٻلو ڪرڻ، مال جو ٻلو ڪرڻ، ڪو ڪم ڪنهن جي ٻلي (ذمي) ڪرڻ، ڪٽي آڏار ۾ وسيلي جي بہ معنيٰ اٿس).

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
بمائڻ:	فعل متعدي	(1) ڪا شيءِ گم ڪرڻ (2) چوري ڪرڻ (3) ڏاڍيان ڏڪ هڻڻ.
بمبُلَ:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قِسم. (جمع: بمبُلُون)
بڻبَرُ:	صفت مذڪر	ٿُلهو متارو.
بڻيٽُ:	اسم مذڪر	(1) ٻجُ (2) ٻنيٽ، ٻيڙ. (جمع: بڻيٽَ)
ٻنيُري:	اسم مؤنث	(1) جيت جو هڪ قِسم، ٻنيُوري (2) ٻبر جي شڪل پلڙي مان نهيل ڦِرٽي (جا هوا تي ڦرندي آهي). (جمع: ٻنيُريُون)
بڻيو:	اسم مذڪر	(1) ڳڪو ڳاڙهي رنگ جي وارن وارو ماڻهو (2) سهڻو محبوب. (جمع: بڻيا)
بڻيو:	صفت مذڪر	(1) ڪارو (2) زال جو مڃو زن مريد. (جمع: بڻيا)
بڻيُوري، بڻيُوري:	اسم مؤنث	(1) جيت جو هڪ قِسم، ٻنيُوري (2) ٻبر جي شڪل پلڙي مان نهيل ڦِرٽي (جا هوا تي ڦرندي آهي). (جمع: بنيُوريون)
ٻنجَڻُ:	اسم مذڪر	اک جا وارَ ٻنبٽي. (جمع: ٻنجَڻَ)
بندر جي بازارين ۾ سوين ٽڙيا سور:	پهاڪو	شڪ ۽ خوشحاليءَ جي نويد جي موقعي تي چئبو آهي.
بندر ڦٽو سوکي وٺي:	پهاڪو	ڪنهن شهر يا بستيءَ جي خوشحاليءَ ڪانپوءِ زوال اچي وڃڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
بڻگولُ:	صفت مذڪر	تمام ڍِگهو ڄانگهڙيل. (جمع: بڻگولَ)
بڻو:	صفت مذڪر	ٻنو مِنو. (جمع: بڻا)
بڻيلي:	اسم مؤنث	سُٽ جي ننڍڙي ڍيري (جمع: بڻيليُون)
ٻُوبڻي:	اسم مؤنث	جوان، سهڻي ۽ ٿُلهي متاري زال (جا گهر جو ڪم ڪار نہ ڪري). (جمع: ٻُوبڻيُون)
ٻُوبڻي:	صفت مؤنث	مِنڙي، سڪيلڏي (جمع: ٻُوبڻيُون)
ٻُوٽُ:	اسم مذڪر	ڪلرُ.
بوٽِ:	اسم مؤنث	(1) ٿورو تپ، هلڪو تپ، تونس (2) گرمائش، تپش، تابش (3) (تپ جي) ٿورڙي حرارت.
ٻُوچڙُ:	اسم مذڪر	گوشت وڪڻندڙ ڪاسائي. (جمع: ٻُوچڙَ)
ٻُودڪِي:	اسم مؤنث	پويان پساهہ هل هلان. (جمع: ٻُودڪِيُون)
ٻُودَلُ:	صفت مذڪر	(1) بيعقل، چريو (2) بودلو واڇان.
بورِنگو:	اسم مذڪر	مُنهن، ٻُوٿ، ڏُوناڙ (جمع: ٻُرِنگا)
بورو:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قِسم، چلرن سان، وات وڏو رنگ

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		اڃو ڍيگهہ هِڪ کان اٺن انچن تائين. (جمع: بورا)
ٻُوري:	اسم مؤنث	چوپائي مال جي ڀاڄ، ڊوڙ تاھہ.
بوريندي:	اسم مؤنث	پڪائين گهر جي پوئين ڏري (جنهن تي پکي جو دنگ ٿئي).
ٻُوشُ:	صفت مذڪر	پوش، ٻُون ٻُوزان. (جمع: ٻُوشُ)
ٻُوضو:	اسم مذڪر	وضو. (جمع: ٻُضو)
بولو:	اسم مذڪر	ڀچو (مقعد جو)، ڇَپُ. (جمع: بولا)
ٻُونبُ:	اسم مذڪر	(1) دلي جو ڍِڪ (2) نخرو. (جمع: ٻُونبَ)
ٻُونبُ:	صفت مذڪر	وڏو ٿُلهو متارو. (جمع ٻُونبَ)
ٻُونب ڪرڻ:	محاورو	رونشا ڪرڻ، آلوليون ڪرڻ، مزا ماڻڻ (چرچي طور چون "گهڻا ڏينهن بونب ڪيا اٿئي، هاڻي تنهنجي خبر پوندي").
ٻُونتارِجَڻ:	فعل لازمي	(1) ڪاوڙجڻ (2) ضد ڪرڻ (3) ڀُوتاڙجڻ.
ٻُونداڙَ:	اسم مؤنث	ڪُتي يا بگهڙ جي اوناڙَ. (جمع: ٻُونداڙُون)
ٻُونڊِ:	اسم مؤنث	مُنهن، دوناڙ. (جمع: ٻونڊُون، ٻُونڊيُون)
ٻُونڊاڙ:	اسم مؤنث	ڏُوناڙُ (جانور يا مِروَنءَ جو). (جمع: ٻُونڊاڙُون)
ٻُونڊو:	اسم مذڪر	ڀُوندو ٻُجو. (جمع: ٻُونڊا)
ٻُونڦاڙَ ٻُونڦوڙُ:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قِسم.
ٻُونِگاھُ:	اسم مذڪر	برسات تي آباد ٿيندڙ زمين لاءِ پاڻيءَ کي ڏنل بند جو هينيون پاڱو. (جمع: ٻُونِگاھَ)
ٻُونٽرو:	اسم مذڪر	(1) ٻهرو تهہ خانو (2) گهوڙي جو اونداهو طنبيلو. (جمع: ٻُونٽرا)
ٻُوهارِجَڻ:	فعل لازمي	شورجڻ، ڪاوڙجڻ، ڦُونڊارجڻ.
ٻُوهارو:	اسم مذڪر	ڦُوهارو. (جمع: ٻُوهارا)
ٻُوءَ:	اسم مؤنث	مينهن جو پوريون ڏڙمٽي هُجڻ جي حالت.
ٻُوٺرو:	اسم مذڪر	ننڍڙي ڪوٺي، ڪولي.
بوئي ڪرڻ:	محاورو	وري وري چوڻ، ڪنهن مطلب خاطر ڪنهن کي اصرار ڪري چوڻ، پٺيان پوڻ.
ٻهُڙَڻ:	فعل متعدي	(1) باهُڙڻ (2) ٿابو کائڻ، ٿِڙڻ (3) ڀُلجي وڃڻ، غلطي ڪرڻ (4) ڀتڪڻ، ڀنيُلڻ.
ٻهو:	اسم مذڪر	اُٺ جي بدن جو ڏُڏ کان وٺي پُٺيءَ تائين حصو.
ٻهي:	اسم مؤنث	(1) مال چارڻ جو اُجورو (2) پگهار معاوضو. (جمع: ٻهيُون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
بٽي:	اسم مؤنث	طعام ۾ پيل ڪا ناجائز شيءِ.
بي سمرو:	صفت مذڪر	غريب، ڪنگال، مسڪين.
بي عزتي جي ٽُڪر کان عزت جي ٻُڪَ ڀلي آهي:	پهاڪو	بي عزتي جي بدلي ۾ فائدو ملڻ کي سٺو نہ سمجهڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
بي علم انسان انڌي جي آچار آهي:	چوڻي	علم پرائڻ جي ترغيب ڏيڻ ۽ جهالت کي ننڍڻ وقت چئبو آهي.
بي وارائِتو:	صفت مذڪر	زور سان، زورائتو ڏاڍو (ڏڪ).
بي وڙو:	صفت مذڪر	بي شرم، جيڪو ڪنهن سان ڀلائيءَ جا پير نہ ڀري.
بيٺ:	اسم مذڪر	چيلهہ، چيلهہ تي ڪپڙي ٻڌڻ کي بيٺ ٻڌڻ چون.
بيدخلِي:	اسم مؤنث	(1) مزوري (2) خدمت (3) نيڪالي (4) برطرفي (5) بيدَرَج بيدَرُون. (جمع: بيدخليُون)
بيڪار سيڪار:	اسم مرڪب	ڪنوسنو گند ۾ ڀريل.
بيگهر سيگهر:	اسم مرڪب	مفت جو ڪم، مدد، معاونت
ٻينا:	اسم مؤنث	غير آباد زمين (جمع: ٻنياڻون).

ٻ

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ٻاٻَر:	اسم مؤنث	(1) ساڙو (2) بدن تي باھ (3) بخار.
ٻاٻِرو:	صفت مذڪر	ٻبر جو (ڪنڊو ڍنگهر وغيره). (وڻ ٻابرو ڪر ماٺهو شل نہ هوئي اوڙي پاڙي). (جمع: ٻاٻِرا)
ٻابيس:	اسم مؤنث	حُبَ محبت پيار سِڪ.
ٻاتاڙو:	صفت مذڪر	منجهيل (ٻاتو نہ).
ٻاٽَ:	اسم مؤنث	شوق سان ڪنهن شيءِ لاءِ سرگردان رهڻ خاص طور جڏهن اها هٿ نہ اچي (فلاڻو روزگار لاءِ ٻاٽون ڪائيندو وتي).
ٻاٽ ڦُلو:	اسم مذڪر	(1) ٻاٽ مان تيار ڪيل لولو (2) اُهو لولو جنهن جو هڪڙو پاسو دانگيءَ تي ۽ ٻيو پاسو ٻاڦ تي پڪل هجي. ٻاڦُلو. (جمع: ٻاٽ ڦُلا)
ٻاڻِي:	اسم مؤنث	تيلي ٻج جي ٻوٽن جا ڪچا ۽ ننڍڙا گُلَ. (جمع: ٻاڻِيُون)
ٻاڻييڙُ:	اسم مذڪر	ٻاڻيڦَڙُ. (جمع: ٻاڻييڙَ)
ٻاڻيرو:	اسم مذڪر	پکيءَ جِي هڪ ذات (رنگ اڇي تتر جهڙو پر تتر کان ننڍو). پونتريو. (جمع: ٻاڻيرا)
ٻاڻيڦَڙُ:	اسم مذڪر	ٻاڻييڙ. (جمع: ٻاڻيڦڙَ)
ٻاجَهتِ:	اسم مؤنث	ننڍين ٺنگن وارو ڪاٺ جو صندل ان کي ٻَجَهتِ بہ چون.
ٻاچُو:	اسم مذڪر	ٻاڪو ٻالو. (جمع: ٻاچُو)
ٻاڏَ:	اسم مؤنث	(1) ڦوٽَ (2) ڏار (3) زمين يا ٺڪر ۾ خال. ڦوڙُ (4) مقعد (5) پردو (6) گوڏ (7) پردو ڪيل شيءِ (8) آڙ روڪ (9) ڻنڍ مٿان ٻڌل گوڏ. ڏاٻ (10) هُرلي يا نار جي پڙ وارو ڍڪ (11) ٻار ڳيُور. (جمع: ٻاڏُون)
ٻارَڪ، ٻارِڪ:	اسم مذڪر	جهولَڙِ طور مڇي مارڻ واسطي ڪم ايندڙ رَڇَ جو هڪ قسم. (جمع: ٻارڪ)
ٻارو:	اسم مذڪر	مڇي مارڻ جي رڇ ۾ ٺندن ٺنڻ جي ڪري ٺيل ننڍو خال. (جمع: ٻارا)
ٻارُوڏو:	اسم مذڪر	(1) هيڪاندو گهٽو (2) ٻيٽو.
ٻاڙُ:	اسم مذڪر	ٽوٽيءَ جي ٻہ ڇانگهہ جو هر هڪ ڦنگهہ. (جمع: ٻاڙ)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ٻاڙ:	اسم مؤنث	ٻيڙي ٻيڻ يا ڪنهن ٻي نشي جي طلب.
ٻاڙوڏو:	صفت مذڪر	(1) هيڪاندو گهڻو (2) ٻيڻو. (جمع: ٻاڙوڏا)
ٻالو:	اسم مذڪر	وارن ۾ گند ڪچري جا اچا ذرا. ٻڦو ٻنبو. (جمع: ٻالا)
ٻاڪارڻ:	فعل متعدي	(1) وڏي آواز سان دانهون ڪرڻ. واڪا ڪرڻ (2) ڏاڍيان روئڻ (3) وڏا سڏ ڪرڻ (4) زور سان آهون ۽ التجائون ڪرڻ. (ٻيڙي) هاڪارڻ.
ٻاڪو:	اسم مذڪر	وات. مُک. (جمع: ٻاڪا)
ٻاڪَر:	صفت مؤنث	(1) ڪانگهاري (چوپائي) (2) ڏينهن ۾ هڪ دفعو ڦڙندڙ چوپائي (3) ڪڏهن ڪڏهن ڦڙندڙ چوپائي (4) ٻيڪڙ. ٻاڪڙ. (جمع: ٻاڪرون)
ٻاڪڙ:	صفت مؤنث	ٻاڪَر. (جمع: ٻاڪڙون)
ٻاگهڙ:	اسم مؤنث	جيئن "ٻائو" چئي ٻارن کي هڪ خيالي جن جو ڊپ ڏبو آهي، تئين "ٻاگهڙ" جو بہ ڊپ ڏبو آهي.
ٻالَجتي:	اسم مؤنث	ٻالجتي.
ٻانڊَ:	اسم مؤنث	(1) ٻن جي ٻاڙ (سواد ۾ مٺي، ڪاٺڻ ۾ ڪمر اچي) (2) شڪل سنهڙي ڪاٺي، ٻانڊي (جمع: ٻانڊون)
ٻانڊو:	صفت مذڪر	ٻنا پُڇ. لُنڊو ٻي دُم ٻانڊو. (جمع: ٻانڊا)
ٻانڊاٺي:	اسم مذڪر	اُهو ماڻهو جيڪو ڪنهن بہ نشي يا چانهہ وغيره تي هريل هجي تہ ان کي ان شيءِ جو "ٻانڊاٺي" چون.
ٻاهر ٻرندي هرڪو ڏسي، منجهہ ٻرندي ڪير ڏسي:	پهاڪو	ظاهري شيءِ جي نقصان جي تدارڪ ۽ لڪيل شيءِ جي نقصان جي پيتا ڪرڻ وقت چئبو آهي.
ٻاهُڙو:	اسم مذڪر	ونجهہ جي ڪاٺي يا ڇڙهہ (جنهن تي پکي جون ڏنديون رکجن ۽ خود ٿوٽي ۽ ٻنيهاري تي رکبو آهي). (جمع: ٻاهُڙا)
ٻپ:	صفت مؤنث	هرڪا ٹُلهي ساهواري شيءِ جا ٿس رڙهي سگهي. (جمع: ٻپُون)
ٻتراڙ:	اسم مذڪر	ڪريل ڪير (جودڳ ڊِڳ تي وجي).
ٻٽ:	اسم مذڪر	(1) ٻيڻو (2) ڏهرو (3) ٻہ ٻڙو ٻہ ٿهو (4) گڏ چاول. (جمع: ٻٽا)
ٻتاڙ:	اسم مؤنث	ٻن چٽڻ جي وچ ۾ ٿيون هرويرو اچي ڪانجاڻ

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		وجهي ان کي ٻٽار چون. (هي لفظ گهٽو ڪري جاتيءَ طرف ڳالهائجي).
ٻٽانگ:	اسم مؤنث	ٻٽاڪ. (جمع: ٻٽانگون)
ٻٽڪڻ:	فعل متعدي	(1) تڙڪو ڏيئي ڀجي پوڻ (2) تڙڪڻ (3) ٽُٽڻ.
ٻٽو:	اسم مذڪر	هڪ قِسم جي مڇي. (جمع: ٻٽا)
ٻٽوڪو:	صفت مذڪر	ڇوٽو ننڍو (ڪپڙو). (جمع: ٻٽوڪا)
ٻٽر:	اسم مذڪر	مِرون (سوئر) جو ٻچو.
ٻٽلُ:	اسم مذڪر	وڏو پيالو جَمَنُ. (جمع: ٻٽلَ)
ٻُجڻ:	فعل متعدي	ٻُجهڻ، سمجهڻ.
ٻچانگِي:	اسم مؤنث	ٻن ڏرن واري سُٽڻ. (جمع: ٻچانگِيُون)
ٻچڙُ:	اسم مذڪر	فراشيءَ يا ڪيڙي جي اوجي ۾ رهي ويل ٻُجَ.
ٻچي:	اسم مؤنث	واهه کي اونهي ڪرڻ لاءِ وڏيڪ ڪاٽي. (جمع: ٻچيُون)
ٻچانگ:	اسم مؤنث	ٽپو ٽپ، چال. (جمع: ٻچانگون)
ٻڏُ:	اسم مذڪر	ڊوهه، ٺڳي، دغا، دولاب. (جمع: ٻڏَ)
ٻڏ:	اسم مؤنث	ٽپ (Jump).
ٻڏڙڪ:	اسم مذڪر	ٻڙدول، ٻڙدڪ.
ٻڏَ:	اسم مؤنث	(1) ڏِيرُ گاهه جي پاڙ (ڍِنڍن ۾ ٿئي، پٽاٽي وانگر گول، مٽان ڪاري، اندران رنگ اڇو غريب ماڻهو ڪٽي مال کي کارائين ۽ ڏڪار وقت پاڻ به کائين، ڏٺ طور ڪم اچي). هي گاهه ڪاري طرف ٿيندو آهي (3) جاتيءَ جي ساحلي علائقي طرف هڪ محاورو به مشهور آهي ته: "ساري ٻڏَ ڪيدي ڇڏيندو ساڻ". (جمع: ٻڏون)
ٻر ٻر:	اسم مؤنث	زبان کي مِرڪائڻ جي حالت، مِرڪو.
ٻُر ٻُر:	اسم مرڪب	(1) داڻ داڻ، سنهان وارَ (2) غاليچي وغيره جي نرم پشم (3) سنهي ٻج (4) ڪريل ڪير ۾ ٿيل داڻ داڻ (5) ماتا سبب بدن تي ٿيل داڻ داڻ، ٻُٽار ڏڏري (6) موهيڙا (7) ڪيوڙي جي ڦرين تي ٿيندڙ ننڍا ٽِبڪڙا (8) سنهون ڳالهاءِ، ٻُڻ ٻُڻ، ڇُڻ ڇُڻ (9) جونئن يا ڪينئن جو ميڙ (10) ٻُرڪو.
ٻراڻ:	اسم مؤنث	سڏ جو اڻ وٽندڙ جواب، هوڏا، ڦتا
پراڙپراڙ:	اسم مؤنث	قِتل ڪير جون ڦُتيون.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ٻرتالُ:	اسم مذڪر	بغض، حسد، ڪينو. (جمع: ٻرتالَ)
ٻرڙُ:	اسم مذڪر	(1) وڏو ڦٽ، چرب (2) ڇهبر. (جمع: ٻرڙَ)
ٻُرڪُرِ:	اسم مؤنث	اُٿل پُٿل، ڇُر پُر (ڪنهن ڍنڍ يا ڍهي ۾ مڇيءَ جي گهڻي انداز جي).
ٻرڪِلو:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قِسم (مُڇون ڊگهيون، هميشہ وات ڦاٽل، اکيون سائيون، اڪثري پيل، شڪاري ۽ سامي فقير کائين، ڏُبن ۾ گهڻو ٿئي). (جمع: ٻرڪِلا)
ٻرگهل:	اسم مذڪر	وڏو سوراخ، ڏرڙ يا شگاف.
ٻرگُهہ:	اسم مذڪر	ٻرُ، ٻرڙ ٻرڪُ. (جمع: ٻرگهہَ)
ٻرن تڙهڪن:	اسم مرڪب	
ٻرَنهہ:	اسم مؤنث	(1) اُها زمين جنهن کي ريج ڪري پوک لاءِ ڇڏيو وڃي (2) ٻِن ورهين واري (زمين) "ٻرَنهہ ٻئي ورهيہ ٻہ گهوري".
ٻُرڻ:	فعل متعدي	(1) وجھڻ، جهاڻ ڪرڻ (ڪنهن ٻہ واڄي جو) (2) ٻُڏڻ ۾ اچڻ، ٻُجهڻ (3) ڏاڍيان لاڳيتو ڳالهائڻ. (گهوڙي جو) هڻڪارڻ (4) گُڙڻ (5) ڪِلڻ.
ٻرهال:	اسم مؤنث	تِلي وڏي پوڻ جي بيماري.
ٻڙوڪو:	اسم مذڪر	(1) ڳوٺ جو چڱو مڙس، وڏيرو (2) مانيءَ مڇيءَ وارو هوند وارو (3) همت پريو سيرو. (جمع: ٻڙوڪا)
ٻرُوڻي:	اسم مؤنث	ٻج پوکڻ کان اڳ زمين کي ڏنل ٻيو ريج، ٻرُونهہ.
ٻڙانگ:	اسم مؤنث	(1) وڏي وک (2) ٻرانگهہ (3) ٽپ (4) ٻہ شاخي ڪاٺي، ٻسانگہ (جمع: ٻڙانگُون)
ٻڙڪ:	اسم مذڪر	گاهہ جو هڪ قِسم.
ٻڙَنگ:	اسم مذڪر	سُنو وڃندڙ (ريبو)، ڪَرو. (جمع: ٻڙَنگَ)
ٻڙَهہ:	اسم مؤنث	ڪُوري جي مُنهن ڍڪڻ جي گول سِرَ.
ٻڙهہُ:	اسم مذڪر	(1) لَڪڻ، بانڊو سونٽو (2) لٺ جي ڌڪ جو نشان يا ڏنو ٻڙهو. (جمع: ٻڙهہَ)
ٻڙهہُ:	صفت مذڪر	سُڪل، ضعيف، ايرو. (جمع: ٻڙهہَ)
ٻڙهو:	اسم مذڪر	اُٺ جو ڪکن مان ٺهيل پلاڻ. (جمع: ٻڙها)
ٻڙي:	اسم مؤنث	سُڪَ جواب، صفا انڪار. (جمع: ٻڙيُون)
ٻُسڪَ:	اسم مؤنث	(1) ڇُرچ، ڪن ڦُوڪَ (2) هُوشِي، پيتڙي

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ٻُسڪِڙي:	اسم مؤنث	(1) چُرچ، ڪَن ڦُوڪَ (2) هُوشِي، پيتڙي
ٻسڪڻ:	فعل متعدي	(1) سُڏڪڻ، ڏسڪڻ (2) روئڻ.
ٻُسڪو:	اسم مذڪر	(1) وڏيل ڪنن وارو (2) ننڍين ڪنن وارو (3) ٻُسو (ٻڪر) (4) ٺُلهو ڊونسو. (جمع: ٻُسڪا)
ٻلو:	صفت مذڪر	بيوقوف، پوڪ. (جمع: ٻلا)
ٻڪ ٻڪ:	اسم مرڪب	ٻي ٻي جو آواز ٻڪرين جي ٻيڪاٽ.
ٻڪِراسَ:	اسم مؤنث	ٻڪرين جو ڪوس (جو عيدالضحيٰ تي ٿئي).
ٻڪِرالُ:	اسم مذڪر	ٻڪرارُ. (جمع: ٻڪِرالَ)
ٻڪريءَ کي ساهَہ جي ڪاسائيءَ کي ماهَہ جي:	پهاڪو	طاقتور جي طاقت ۽ هيٺي جي بيوسيءَ کي ظاهر ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ٻڪِلِ:	اسم مؤنث	ڪپڙي سان مٿي ۾ ڇپن ڪان هيٺ واري مُنهن جي حصي کي ويڙهڻ جيئن اکيون ۽ نڪ کليل هُجي.
ٻَڪِ ٻَڪان:	اسم مرڪب	ٻاڪرين پئجي وڃڻ، ٻاڪر ۾ پرڻ.
ٻَڪَ:	اسم مذڪر	ٻاڪُر (ملهه وڙهڻ لاءِ ٻئي ملهه جيڪي هٿ وجهندا آهن، تن کي بہ "ٻَڪَ" چئبو آهي).
ٻَڪَلُ:	اسم مذڪر	ٻڪُ. (جمع: ٻَڪَلَ)
ٻَڪائِي:	اسم مؤنث	ڪُتي جي مِک، ٻِڳهي. (جمع: ٻَڪائُيون)
ٻَڪِلِي:	اسم مؤنث	صاف سفيد رنگ جي گهوڙي (جمع: ٻَڪِلِيُون)
ٻِگَهرو:	اسم مذڪر	ٻوٽي جو هڪ قِسم (مريڙي جهڙو ٿئي، اَٿ ڪائينس).
ٻِگُهہ:	اسم مذڪر	(1) ڪنين ڪُتل (پکي) (2) چانگيل، ٽارين وڏيل (وڻ). (جمع: ٻِگُهَہ)
ٻگهيرو ٻگهيڙو:	اسم مذڪر	زناني ڪپڙي جو هڪ قِسم (جنهن کي لاڙ ۾ "ڏونرسار" بہ چون).
ٻِلَ:	اسم مؤنث	ڳئون يا مينهن کي ميڙڻ لاءِ ٻُنيان ڦوڪ ڏيڻ.
ٻلانڪِڙي:	اسم مؤنث	پرت جو هڪ قِسم.
ٻَلَدُ:	اسم مذڪر	ٻڙد، ڍڳو ڏاند. (جمع: ٻَلَدَ)
ٻَلَرَ:	اسم مذڪر	(1) شُوَرَ جي ٻَچَن کي چون (2) ننڍو ڦر، خاص طور ڪُتي جو گُلر.
ٻلهڙو:	اسم مذڪر	گدڙ يا ٻگهڙ جو ٻچو ٻَلهَرَ. (جمع: ٻلهڙا)

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
ٻلهو:	صفت مذڪر	رن مريد. مڇو. (جمع: ٻلهَا)
ٻلي:	اسم مؤنث	ڪُتا ڪائيندڙ مشهور گهرو جانور گربه. ڦوسڙي. (جمع: ٻليُون)
ٻليدو:	اسم مذڪر	ڊگهو ڏاند. ٻيل. ٻڙد. (جمع: ٻليدا)
ٻليدو:	صفت مذڪر	گهڻو زياده. جهجهو. (جمع: ٻليدا)
ٻن:	اسم مذڪر	نيرُ (ڏڪ جو نشان). وَڍُ. (جمع: ٻنَ)
ٻنا باڙي:	اسم مؤنث	ملهه جو هڪ انگ. ٻلهاٻاڙي. ٻناٻهري
ٻناٻيڙ:	اسم مؤنث	ڪوڏين جي راند (ماري ڪُتي يا ڪَٽ ڪتائي) ۾ آمهون سامهون پيل ٻن ڪوڏين کي گڏي ڏَڪ هڻڻ جو داءُ.
ٻنبڻ:	صفت مذڪر	ٿُلهو متارو.
ٻنپُ:	اسم مذڪر	(1) ٻنپيو دروازو (2) لنگهه (3) چانئٺ (4) مُندِ (5) ڳَنُ. (جمع: ٻنپَ)
ٻنپ:	اسم مذڪر	گهر جو لنگهه. گهٽي يا درُ.
ٻندُ:	اسم مذڪر	وڏو لُڇ. (جمع: ٻندَ)
ٻندَ:	اسم مؤنث	(1) ٻوندَ. ٻندي (2) ٻندو اٽڪاءُ. (جمع: ٻندُون)
ٻندو:	اسم مذڪر	(1) بند. ڳنڍيو (پاڻيءَ کي روڪڻ لاءِ) (2) ٻنجو. (جمع: ٻندا)
ٻندي:	اسم مؤنث	ڪُلهائين صدري. (جمع: ٻنديُون)
ٻنگڻ:	فعل متعدي	(1) ڏَنڻ نوسڻ (2) پِرڻ (3) تار ڪرڻ.
ٻڇُ:	اسم مذڪر	(1) ٻڇُ (2) پالو (3) وڏو ڪنبو سيلهه. (جمع: ٻڇَ)
ٻڻنگ:	اسم مؤنث	اُهو آن جو سنگن ۾ ڪچي هئڻ جي حالت ۾ لُبجي (منجهس ڳپ ٿورو ۽ هلڪو ٿئي. انهيءَ ڪري اهو ڪچو ان ڳاهه يا واڻُر ۾ نڪري وڃي).
ٻوانڇرو ٻوانڇهرو:	صفت مذڪر	ٻن نشانن جي وچان. (جمع: ٻوانڇرا. ٻوانڇهرا)
ٻوٽ:	اسم مذڪر	وڏو ٿانءُ. (جمع: ٻوٽ)
ٻوباٽ:	اسم مؤنث	(1) هرڻ جي ڍِڪ. هرڻ جو واڪو (2) دانهن. رڙ ڪوڪَ. (جمع: ٻوباٽيُون)
ٻوبڙاٽ:	اسم مؤنث	(1) دانهن. چيٽ. رڙ (2) ٻيبڙاٽ (3) هرڻ جي ڍِڪ. ٻوباٽ. (جمع: ٻوبڙاٽيُون)
ٻوبڙٽ:	اسم مذڪر	(1) وڏي رڙ وڏي دانهن (2) ٻوبرٽ (3) ٻوباٽ. (جمع: ٻوبڙٽ)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ٻوٻڙي:	اسم مؤنث	گدڙ جي دانهن.
ٻُوٽاڙو:	اسم مذکر	ڪاني جو وڏيل پوچڙ. (جمع: ٻُوٽاڙا)
ٻُوٽارو:	اسم مذکر	خاص طور گڏهہ کي وات ۾ ڪنڌ تي ڪپڙو ويڙهي قبضي ۾ ڪرڻ.
ٻُوٽو:	اسم مذکر	جيت جو هڪ قِسم (جو ڪپڙي ۾ ڪتابن کي ٿُڪي)، اُوٽو.
ٻُوٽا:	اسم مذکر	پرت جو هڪ قِسم.
ٻُوٽارَ:	اسم مؤنث	ڳنن ڳري ٻڪري (جمع: ٻُوٽارُون)
ٻوٽارَ:	اسم مذکر	ڦاڙهي جي ٻچن کي چوڻ.
ٻُوڇِر:	اسم مؤنث	گاهہ يا وڻ جون پاڙون.
ٻوڙ:	حرف ندا	جيءَ جو ضد يعني "وڃي مَرُ".
ٻوڙاهَہ:	اسم مؤنث	(1) ٻوڙهہ سخت ننڊ (2) بيهوشي (3) ڳهَرِ.
ٻوڙو ٻُڌي ٻہ دفعا:	چوڻي	نااهل ماڻهوءَ کي بار بار سيکارڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ٻوڪاني:	اسم مؤنث	مٽي تي ڪپڙو ويڙهي، ان جا ڇيڙا ڪنڌ هيٺان ورائي پٺيان ڳنڍ ڏيڻ. اڪثر ڪڇي ائين ڪپڙو ٻڌندا آهن.
ٻوڪالو:	صفت مذکر	(1) ڇريو (2) موڳو ٻوگهلو. (جمع: ٻوڪالا)
ٻوڪي سوڪي:	اسم مرڪب	
ٻوگِهرو:	صفت مذکر	(1) نڙيءَ ڳھُٽيل، گِهگهو (2) ٿُلهي آواز وارو. (جمع: ٻوگهرا)
ٻولِ:	اسم مؤنث	ڪُڪڙ جي مٿي جي چوٽي، ڪلنگي، موڙ چوٽر. (جمع: ٻوليُون)
ٻولاهو:	اسم مذکر	گهوڙو يا مينهن، جنهن کي پيشانيءَ تي چال (اڇو) ٽڪو هجي. (مونث: ٻولاهي).
ٻُونجَهِر:	اسم مؤنث	عورتون ٻارن جي گهٽي گوڙ کي چوڻ.
ٻُونهنجَر:	اسم مؤنث	گوڙ ٻارن جو هُل هنگامو.
ٻُوڻِ:	اسم مؤنث	ٻگهڙ يا ٻئي ڦاڙيندڙ جانور جو هُلچر. (جمع: ٻُوڻيُون)
ٻُوهِي:	اسم مؤنث	مُڇن جي وچ ۾ ڪتريل وارن جي وٿي، ٻيڙو. (جمع: ٻُوهِيُون)
ٻَهَڙ:	اسم مذکر	(1) وڻن يا گاهہ جو جهڳٽو (2) ٻين يا ڪکن جو موراهڻ (جمع: ٻَهَڙ)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ٻهَڪَ:	اسم مؤنث	وڻن ۾ گلن جي تازگي.
ٻهڳَڻُ:	صفت مذڪر	داڀلو. (جمع: ٻهڳَڻَ)
ٻهي:	اسم مؤنث	اتر الهندي جي هوا لڳڻ ڪري آسمان ۾ ٿيل غبار ڌُنڌ (جو موسم جي مٽ سٽ ٿيڻ وقت خصوصا سياري ۾ ڪڏهن ڪڏهن ڏکڻ جي هوا گهُلڻ سبب ٿئي).
ٻِئي:	اسم مؤنث	سارين جي پوک لڻڻ کان پوءِ فوٽ کن بچيل گاهہ ناڙي
ٻيارَ:	اسم مؤنث	ٻِسانگي ڪاٺي، ٻِياني. (جمع: ٻيارُون)
ٻيانڻ:	اسم مذڪر	ٻہ سالو اُٺ.
ٻيٺَ:	اسم مؤنث	(1) اک جي روشني (2) خبرَ پوڻ لاءِ بہ هيءُ لفظ استعمال ٿئي (3) خبرَ، ڪنهن ڳالهہ جي سمجهہ ۾ اچڻ.
ٻيجارو:	اسم مذڪر	ڪُڪڙ وغيره جو ٻچو جيڪو نسل وڌائڻ لاءِ پالجي.
ٻيجَلِي:	اسم مؤنث	بجلي، وڄ. (جمع: ٻيجَلِيُون)
ٻيڏو:	اسم مذڪر	ڪنگهہ جيڪا گهڻو ڪري ٻارن کي ٿئي.
ٻيڙ ڪرڻ:	محاورو	(1) بند ڪرڻ (2) ٻيڙڻ (3) گڏ ڪرڻ، ڪٺو ڪرڻ.
ٻيڙ:	اسم مذڪر	(1) ٻہ ٿهہ ڪيل ڪپڙو (2) پلاند.
ٻيڙڻ:	فعل متعدي	(1) بند ڪرڻ (کونر يا لئيءَ سان خط، سرن وغيره سان سوراخ، شگاف) (2) ڇت کي سرن سان ڍڪي بند ڪرڻ (3) پُورڻ (4) ٻڪيڙڻ (5) ٻيڪڙڻ (ڏَر دري وغيره) (6) مُٺ ٻيڙڻ.
ٻيڙو:	اسم مذڪر	ٻَڙڻ، سَرٺ. (جمع: ٻيڙا)
ٻيڙي ٻاٽي:	اسم مرڪب	ٻيڙي ۾ ان سان لاڳاپيل شيون.
ٻيڙيءَ جو ٽوڪڻ:	محاورو	واءَ سامهون هلڻ وقت درياءَ جي لهرين ۾ ٻيڙيءَ جي "موري" (مُهري يا منهن) جو ٻُڏڻ.
ٻيڙيءَ جو ڏڪ هڻڻ:	محاورو	ٻيڙيءَ جو ٽوڪڻ.
ٻيڪ:	اسم مؤنث	اک جي روشنيءَ کي چوَن.
ٻيلانگ:	اسم مؤنث	تنگ ورائي وهٽ تي چڙهڻ.
ٻيلانگهہ:	اسم مؤنث	وِکَ، ٻِرانگهہ (جمع: ٻيلانگهُون)
ٻيلَپ، ٻيلپائي:	اسم مؤنث	(1) واهر، مدد (2) سنگت، دوستي (3) گڏ هلڻ جي حالت (4) هاريو (5) نوڪري (جمع: ٻيلپائيُون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ٻيلَڙو:	اسم مذڪر	مٽي تي هڪبئي مٿان رکيل پاٽيءَ جا ٻہ پريل دلا، ٻهڙو ٻيگهڙو. (جمع: ٻيلَڙا)
ٻيلهارُ:	اسم مذڪر	جاڙا ڦر.
ٻيلهَڙ:	صفت مذڪر	ٻٽو ٻيٽو.
ٻيلَهہ:	اسم مؤنث	(1) هڪ ئي وهٽ تي ٻن ڄڻن جي سواري (2) هڪ دفعو کيڙيل زمين کي ٻي کيڙ ڏيو هر (3) هڪ دفعو ڪيل ڳالهہ جي وري چوٽي، ورجاس.
ٻيهَر:	صفت مؤنث	رن زال، وانڍي، رنڙ (هڪ زال ٻيهر، ٻيو وري سمهي ولهہ تي)، ٻيَر.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

پ

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
پاڙ:	اسم مؤنث	ڪَڌُ (اڪثر ٻنيءَ ۾ يا پاسي تي هوندي آهي ۽ پاٽيءَ سان پرجي ويندي آهي).
پاڙو:	اسم مذڪر	(1) ڦِٽل ڪوُهہ جي ڪڌ (2) ڍٺل ڪڌ. (جمع: پاڙا)
پاڙورو:	اسم مذڪر	ڦِٽل ڪوهہ جي ڪڌ. (جمع: پاڙورا)
پاڙِيا گڏِيا پاڙِين کي جيئن ڪورن ۾ چائي:	پهاڪو	جڏهن بزدل گڏجن ۽ ڪو ڪم نہ ڪري سگهن، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
پاڳ هُجَنئِي پارِيہ تہ ڪونہ ڪندئي ويچارِي:	پهاڪو	جڏهن ڪنهن شخص جو قسمت ساٿ نہ ڏئي، تہ ان چئبو آهي.
پاڳان وَڃي، پَرَ پاٽان نہ وَڃي:	پهاڪو	جڏهن ڪنهن جو ڦل حاصل ٿئي، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
پاڳيو:	صفت مذڪر	چوپائي مال جو ڌڻي، مالوند.
پان پان پٽڙو:	اسم مذڪر	ٻاراٽيءَ راند جو هڪ قِسم (جنهن ۾ ٻار ڏمچڪر ڪري "پان پان پٽڙو" لفظ زور سان اُچاريندا آهن).
پانڊي:	اسم مؤنث	هرلي يا نار جو ڍينگو (جنهن جي مٿان مالهہ ٻڌجي). (جمع: پانڊيون)
پانگ:	صفت مذڪر	بکيو (اڪثر ٺوڪ طور چون: فلاڻو بکيو پانگ آهي).
پانگوري:	اسم مذڪر	(1) وري وري گُهر ڪرڻ (2) پنڊي پارڻ.
پانگِٽِي:	اسم مؤنث	(1) مٽي جي ڦيري (2) پنواڙِي. (جمع: پانگِٽيون)
پانئِڻ چِتائڻ:	اسم مرڪب	پسند جو اظهار ڪرڻ، پيار ڏيکارڻ.
پاڻُ:	اسم مذڪر	چوپائي مال جو چيٽو ڦولهڙيون وغيره (جو ٻنيءَ ۾ طاقت ڏيڻ لاءِ وڌو وڃي)، ڄَمُر. (جمع: پاڻ)
پاٽيجو:	اسم مذڪر	پيڙِ جو پٽ، پاٽِيجُ. (جمع: پاٽيجا)
پاءِ برادِر:	اسم مرڪب	مٽ مائٽ، عزيز و رشتيدار.
پاءِ پنڊ:	اسم مرڪب	ويجهو عزيز يا پاءِ.
پيٽِي:	اسم مؤنث	ٺِڪر جي گُهگهي، صُراحي، ٻٻٽي. (جمع: پيٽِيون)
پٽُون ڦَل:	اسم مؤنث	ٻوٽي جو هڪ قسم (نازڪو جهڙو).
پَڄ پُڄ:	اسم مرڪب	طاقت، پهچ، رسائي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
پچندڙن جي اڳ ۾ هٽندڙن جي پٺ ۾:	پهاڪو	ڪنهن شخص پاران پاڻ بچائڻ ۽ بهادري جو مظاهري نہ ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
پڇان:	اسم مؤنث	هڪ کي ٻئي مان ڏپ اچڻ- پر هي لفظ هڪ جو ٻئي تي ٽپڻ طور بہ عام طرح استعمال ٿئي ٿو.
پڌرَ:	اسم مؤنث	ڪاني يا پن جي پکي جي ڏيگهہ.
پرپ:	اسم مؤنث	(1) (اَن يا داڻن واري ڪنهن جنس جي) پرڻ يا مٺ جو نمونو (2) ان جو ماڻ (3) پيٽ ۾ هوا جو پراءُ (4) ٿاهہ (5) خيال، ويچار. (جمع: پرپون)
پُرڻي:	صفت مذڪر	(1) تمام چونڊو (2) قد جو ننڍو. (جمع: پُرڻي)
پرڙُ:	صفت مذڪر	وڏو ڳرو ڀاري
پرڙُ:	اسم مذڪر	(1) درياءَ ۾ لڙهندڙ ٻانڌي وڻ جون پاڙون (2) ٻرڳهل، ٻرڙ ڏرڙ سوراخ (3) وڏو ٽنگ يا لوڙ (پيٽ ۾). (جمع: پرڙا)
پُرڪُٽ:	اسم مذڪر	(سنهڙين ڪانين جي) پورَ چينيا، پُرڪُٽ.
پريو:	اسم مذڪر	ڇڙي جو هڪ قسم. (جمع: پريا)
پڙپڙ:	اسم مرڪب	تيز تيز تکو تڪڙو.
پڙڪ:	صفت مذڪر	سڪل (ڪانيون).
پڙڪائڻ:	فعل متعدي	پڙڪائڻ، استعمال ڏيارڻ.
پڪَ:	اسم مؤنث	پوڪَ يا سُڪي ڪنگهہ جنهن ۾ ڪانگهارو نہ اُٿڙي، پڪَ ڪنگهہ.
پڪو:	اسم مذڪر	(1) پورُ ٽُڪر (2) چُورو سفوف (3) پرزو پرزو. (جمع: پڪا)
پڪتِ سڪتِ:	اسم مرڪب	ساڏو ۽ نيڪو.
پکن گهڙن ڪڏهن ڪنا پيا:	چوڻي	جڏهن نقصان جو ازالو نہ ٿئي، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
پکيءَ تي پٽي نہ هُوندي آهي:	چوڻي	ڀاڄوڪڙ يا فرار ٿيندڙ مان ڪو آسرو نہ رکڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
پل نچي مائي نچي جنهن جو ڪِنگرَ ناٿي جو اچي:	پهاڪو	جنهن کي انعام يا فائدو جو پڪو آسرو هجي ۽ ان تي جشن ملهائي، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
پلسترو:	اسم مذڪر	(1) پلي پوک، پلو فصل (2) اُهو زمين جو ٽُڪرو جنهن تي جهجها مينهن پون ۽ سُٺي آبادي ٿئي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ٻلو ٺَلهو:	اسم مرڪب	خراب، سٺو بهتر برتر.
ٻلو ڳهوڙو پاڻ ڇڏائي:	چوڻي	ڇڱن کي ڇڱائي جو بدلو ملڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ٻلي نَچي سِليمت نچي، جنهن جو وَرِ وِلايت کان ٿو اچي:	پهاڪو	ڪنهن کي وڏي فائدي ۽ خوشخبري جو جشن ملهائيندو ڏسڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ٻمُ:	اسم مذڪر	(1) ٿلهو متارو (2) بهادر (3) ڀيم (4) پهلوان.
ٻنجُ:	اسم مذڪر	(1) ٻنجهُو (2) مِٽي.
ٻنڊِ:	اسم مذڪر	ابوجهہ (ان لفظ لاءِ هڪ عام روايت آهي تہ "ٻنڊ" مگسي قوم جي هڪ شاخ آهي، جڏهن بلوچستان مان لڏي "ڪڪرالي" طرف آئي تہ اُنهن هتان جي مقامي ماڻهن کي ڳاڙهن چانورن جو ٻت رڌي ڪائيندي ڏٺو تہ هنن بہ ڇا ڪيو جو بغير ڇڙا ڳڇا جي ڳاڙهن چانورن جون ساريون صاف ڪرڻ کانسواءِ پاڻيءَ ۾ رڌي ٻت ٺاهڻ جي ڪوشش ڪئي ۽ اُهو ٻت جڏهن مقامي ماڻهن ڏٺو تہ انهن چيو تہ اوهان بنهين ڪي "ٻنڊَ" آهيو! ان ڪانپوءِ انهيءَ شاخ تي اِهو نالو پئجي ويو ۽ لفظ "ٻنڊ" کي ابوجهہ يا ڇريو جي معنيٰ طور استعمال ڪيو ويو.
ٻنڊي ٻارڻ:	محاورو	(1) اڪثر ٻار ڪيٽو ۽ گهپي ڪن تہ ان کي ٻنڊي ٻارڻ چون (2) وري وري گُهر ڪرڻ (3) ٻنڊي ٻارڻ.
ٻنگارو:	اسم مذڪر	(1) ڍورن کي ڇَڪ هڻندڙ جيت جو هڪ قسم (2) اڇي رنگ جي وڏي مکِ (3) ڏَنگُہ
ٻنگاري:	اسم مؤنث	"ٻنگار" مان ننهيل ٿالهي، ٻنگاري (جمع: ٻنگاريُون)
ٻنگُري:	اسم مذڪر	ٻوٽي جو هڪ قسم (ٻج دوا طور ڪم اچي). ٻنگرو.
ٻُنگري:	اسم مؤنث	پائيپ جي نموني ننهيل ٺِڪر جي سُلفي. (جمع: ٻُنگريُون)
ٻنواڻِي:	اسم مؤنث	مٽي جي ٺِيري، پانڻِي، پاڻ، گهُمراڻِي، ٻنوالي. (جمع: ٻنوانئيون)
ٻٽاڪَ:	اسم مذڪر	(1) ٻٽڪاڪَ، ٻٽڪو (2) جهيڻو آواز. (جمع: ٻٽاڪَ)
ٻٽو:	صفت مذڪر	موڳو مُونجهو ويچارو. (جمع: ٻٽا)
ٻُوتاڙِجڻ:	فعل لازمي	(1) جِن ڀُوت جو حساب ٿيڻ، لڳت جو حساب ٿيڻ، آسيب هيٺ اچڻ (2) ڪاوڙجڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
پُوتاڙي:	صفت مذڪر	پُورُ جُوجڪِي، رِيچڪ.
پُوِنِي:	اسم مؤنث	شيشو بوتل، باٽلي. (جمع: پُوِنيُون)
پوچ:	اسم مذڪر	الزام مڙهڻ يا ٻُهتان هڻڻ (هي لفظ ڪڇي زبان جو آهي، جيڪو هاڻي پوچِپ تي استعمال ٿئي ٿو).
پور پُڪو:	اسم مرڪب	ٽڪر ٽڪر، ذرو پرزو ٽورو ٽڪو.
پور پور:	اسم مرڪب	(١) ٽُڪرا ٽُڪرا، ذرا ذرا (2) ڳِيا ڳِيا.
پُوڪُرَ:	اسم مؤنث	(١) ڇِپن مان ڪڍيل "پُرررر" جو آواز (2) پُڪَ ڪنگهہ. (جمع: پُوڪُرُون)
پُوڪرڻ:	فعل متعدي	(١) ٻوڙائڻ (2) ڪاهڻ (چوپايو مال).
پُوڪڻ:	فعل متعدي	دانهون ڪرڻ، رڙيون ڪرڻ.
پوڳهڙو:	اسم مذڪر	ڳيهہ ۾ ڪٽڪ جي پُگل آٽي، ڪؤنر، بادامين، مصري وغيره مان ٺهيل خوراڪ (جا تازي ويم واري زال يا ڪمزور ماڻهوءَ کي کارائجي). پوڳاڙو. (جمع: پوڳهَڙا)
پولِي:	اسم مؤنث	ڪاري جا ماٿو ايهو لفظ ڏُبر ڪتب آڻين.
پونتِ:	اسم مؤنث	عادت، هير.
پُونچڻ:	فعل متعدي	نڪُ گهنجائڻ، منهن گهنجائڻ ۽ عجيب صورت بنائڻ.
پُونگِري:	اسم مؤنث	مٽيءَ يا ڪاٺ مان ٺهيل سُلفِي (تماڪ ڇڪڻ لاءِ) گاهہ جو هڪ قِسم. (جمع: پُونگريُون)
پُونگِلاڙو:	اسم مذڪر	مُنهن تي ڪپڙو ڏيئي اولو ڪرڻ (تيز هوا کان بچڻ لاءِ يا هيڙي دکائڻ خاطر).
پِٽاڪُ:	اسم مذڪر	پِٽاٽ، پِٽڪاٽ.
پيپو:	اسم مذڪر	پِلو جِيلو ڪوشش. (جمع: پيپا)
پيٽ تي پوڻ:	محاورو	(١) مانوس ٿي وڃڻ (2) ڪنهن جي عادتن کان واقف ٿي، ان سان نباهہ ڪري ويندڙ لاءِ اڪثر چون: "فلاڻو ڏنگو آهي، پر هي بہ سندس پيٽ تي پئجي ويو آهي" يعني منجهن آهي.
پيچو:	اسم مذڪر	اُها زمين جيڪا صرف چَراگاهہ طور ڪم اچي.
پيڏَڪ:	اسم مؤنث	اُبداٽو.
پيڏيون پيچڻ:	محاورو	گهٽو مارڻ، سخت سزا ڏيڻ.
پيرَٻ:	اسم مذڪر	(١) چهرو (2) پيرَٻ.
پينيا:	اسم مذڪر	ڊِڳ، ميڙ (مکين جا).

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ
پيِنڊي:	اسم مؤنث	(1) ٻانڊٽو (ڪپڙي جي ڇِٽ لاءِ سڳي سان ٻڌل ڳنڍِ) (2) مِلس جي گھُنڊي (جمع: پيِنڊيُون)
پيِنڙِي راتِ:	اسم مؤنث	(1) ماڪ ۽ ساٽ واري پوئين رات (2) پرھ ڦُٽيءَ جو وقت.
پيِنگ:	اسم مذڪر	(1) سُڄ (2) ڪجھ بہ نہ.
پيِنگِيو:	صفت مذڪر	(1) سُڄو (2) بکيو آنان (3) جنھن وٽ ڪجھ بہ نہ ھجي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

ت

تاڏو:	صفت مذڪر	پاڻيءَ جو ڪامون. ڇُڊو ننڍو ڍهو. (جمع: تاڏا)
تاڏو ڍهو:	اسم مذڪر	پاسيرو يا ڏنگو (ور وڪڙ وارو) پاڻيءَ جو ڪامون (خاص ڪري مينهن جي پاڻيءَ جو).
تارَ:	اسم مذڪر	جنڊ جي ماٽ (جنهن ۾ اٽو پيسجي ڪري ۽ گڏ ٿئي). تارَ. (جمع: تارَ)
تارَ:	اسم مؤنث	مڪر "تار ڪرڻ" يعني مِڪر ڪرڻ.
تارَڪ:	اسم مؤنث	(1) گهوڙي جي ٻن ڪنن جي وچ وارو فاصلو (2) گهوڙي جو ڪاپار (3) سِرُ. مٿو. (جمع: تارَڪُون)
تارُون:	اسم مذڪر	مٽي جي چوٽي (ميچالي واري جاءِ جا ننڍڙن ٻارن کي چٽي ڏسبي آهي. چاڪاڻ تہ اُنهيءَ هنڌ تي هڏي جو پوش ٽن سالن بعد ٺهندو آهي). تالُون. (جمع: تارُون)
تاڙُ:	اسم مذڪر	(1) اُها مهار جا ناڪيليءَ جي بدران اُٺ جي ٻوٽ کي ٻڌي ڪنڌ مان ورائي جهلجي (2) بنا ناڪيليءَ جي اُٺ کي ٻوٽ ۾ ٻڌل مهار (3) اُٺ کي ٻڌل ٻوتاڙو (4) ٻوتاڙي جو رسو (5) تاڙُ (6) جهيڙو. گوڙ (تاڙين جو) (7) زالن جو جهيڙو ٻاٿيتال (8) طاق (9) ڪاٺ جي پٽي (جا در جي طاقن بند ڪرڻ جو ڪم ڏئي). تاڙو. (جمع: تاڙ)
تاڙَمُ:	اسم مذڪر	(1) ملم پٽي (جا ڦٽ کي ٺاري) (2) دوا درمل. علاج.
تاڪِجَڻ:	فعل لازمي	(1) ٽَپ ٿرڻ. حيران ٿيڻ (2) هراسجڻ.
تاڪِيو:	اسم مذڪر	گيهہ يا تيل وجهڻ لاءِ چمر جو دٻو. (جمع: تاڪِيا)
تاڪَ:	اسم مؤنث	بدچال عورت.
تاڳُرو:	اسم مؤنث	(1) ٻيڙيءَ جو هڪ حصو "پِسُون" جي مٿان ڏيگهہ ۾ ٻيٺل ڪاٺيون (2) درياءَ جي ٻيڙيءَ جي پُٺ. (جمع: تاڳُريُون)
تاڳو:	اسم مذڪر	ڇيهہ. دنگ. ڪاٺو.
تالا تاڪَ:	اسم مرڪب	ڪنڊا. ڪڙا. بند سند.
تالِڙو:	صفت مذڪر	(1) ٺلهڙو (2) تراڪڙو (3) پاترو. ويڪرو (ٿانءُ). (جمع: تالِڙا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ
تالو:	صفت مذڪر	ويڪرو تراڪڙو. (جمع تالا)
تانگهو:	صفت مذڪر	گهرو ۽ اونهو تار پاڻي.
تاوڙِي:	اسم مؤنث	دانگي. (جمع: تاوڙيُون)
ٿَبُ:	اسم مذڪر	طبو علاج.
ٿبر ترار:	اسم مرڪب	هڪ هٿيار تير تلوار.
تِج:	اسم مذڪر	تِج جيترو.
تِڏ پِڙِي:	اسم مؤنث	(1) تمام ننيڙي تڏڙي، جيتامڙي (2) تمام ننيڙي شيءِ (جمع: تِڏ پڙيُون)
تِر پر (وِر):	اسم مرڪب	روشني، تجلو.
تِر پِترِڻ:	محاورو	پرٽي، لانئن ۾ نکيتيءَ وقت گهوٽ ۾ ڪنوار جو پُڪ پري تر متا ستا ڪرڻ.
ٿِر ٿروڪڙيُون:	اسم مرڪب	تل ترايون، پاڻي جا ننڍا ننڍا دُٻا.
ٿرازِي:	اسم مؤنث	(1) ساهمي، تارازي (2) ڪاڇڻ رکڻ لاءِ ننيڙو پيلهنگ
ٿرائِي:	اسم مؤنث	(1) ننيڙو تلاءُ (2) هيٺاهين زمين، شهر جو نالو بہ آهي. (جمع: ٿرائيون، ٿرائيُون)
ٿرتيل پِترِيل:	اسم مرڪب	
ٿرڪِي:	اسم مؤنث	ڪنهن ڳتيل دوا جي ڦِڪي "انجڻين وغيره جي ترڪي هڻڻ".
ٿرڪِهٽي:	اسم مؤنث	ويساهہ گهاتي يا دوکو ڪرڻ.
ٿرڳاهُہ:	صفت مذڪر	چٽ، نابود.
ٿَرِڻ:	اسم مؤنث	ننڍي ڪِمِي.
ٿرهاٽ:	اسم مؤنث	پنڌ سببان پيرن جي تري ۾ زخم واري گاٽ (۽ سُور)، ٿرهَٽ. (ڪنهن جي اچڻ يا هلڻ سببان) پيرن جو هلڪو آواز آهَٽ.
ٿرهٽ:	اسم مؤنث	(1) پاڄاريءَ جي هيٺين ڪاٺي، ٿرهوٽ (2) پير ۾ تيل زخمدار گاٽ (پنڌ سبب).
ٿِرور:	اسم مؤنث	بيقاعدي اچ وڃ.
ٿِروڪڙو:	اسم مذڪر	ٿورڙيءَ روشنيءَ جو ڏيئو.
ٿريناڪ:	صفت مذڪر	حرفتي، لُچو (يا لچي) چالاڪ.
ٿِريو:	اسم مذڪر	گهٽي هلڻ ڪري اُٿ جي پير جي ڦاٽي پيل کل. (جمع: ٿِريا)
ٿِڙِ ڪرَڻ:	محاورو	(1) چوپائي مال جو بہ ٿي منڊون ڦر نہ ڏيڻ (2) وس

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		جي موسم ۾ ڏؤ تي چرڻ (3) ڍؤ ڪرڻ.
ٽُڙ هَٽڻ:	محاورو	(۱) چوپائي مال جو ٻہ تي مندون ڦر نہ ڏيڻ (2) مند گُسائڻ.
ٽُڙ:	اسم مذڪر	ڪاري جا ٻيڙياتا ڪتي ٻيهڻ يا ٽِڪڻ ڪي چوَن.
ٽفاڪ:	حرف ندا	اتفاق سان، اوچتو.
ٽڪِ ٽڪان:	اسم مرڪب	اندازو لڳائڻ، تخمينو ڪرڻ.
ٽِڪَ:	اسم مؤنث	يڪ ساهيءَ ۾ وڃڻ (هُوهڪ ٿي ٽڪ ۾ پاٽيءَ جو وڏو وٽو پي ويو).
ٽُڪمو:	اسم مذڪر	(۱) سرڪُ (2) ٽُن پرڻ. (جمع: ٽُڪما)
ٽَڪِي:	اسم مؤنث	تکو پجي وڃڻ (فلاڻو ڏڪ هٽي ٽُڪي تي ويو).
ٽِڪَرَ:	صفت مذڪر	(۱) ٽِڪو تيز (2) جلد باز (3) ڪاوڙيل (4) وڙهٽو. (جمع: ٽِڪرَا)
ٽِلَڪُ، ٽِلِڪُ:	اسم مذڪر	جانور کي ڦاسائڻ لاءِ ڪوڙڪو. (جمع: ٽِلڪا)
ٽلهڙ:	اسم مذڪر	ڏڳهو لچڪٽو ٻانڊو ڏگهو لڪڻ (مختلف قسم جي ٻانڊن، ڏنڊن، ڏڪن ۽ لٺين وغيره جي وضاحت مقدمي ۾ ڪئي ويئي آهي).
ٽلِي:	اسم مؤنث	(۱) ٽرِ واري زمين (2) هيناهين، نشيب، نوڙ. (جمع: ٽليُون)
ٽليبڏي:	اسم مؤنث	(۱) مناٽيءَ جو هڪ قسم (جنهن جو ترو ٻڏل هجي)، چِٽن مان ٺهيل مناٽي (2) ڳُٽڙداٽي (چِٽن جي) (3) پڪي مناٽي (4) ٽِيپ. (جمع: ٽليبڏيون)
ٽَن:	اسم مذڪر	ڪپڙي ۾ پيل سوراخ ڏاڳن سان پري ڍڪڻ.
ٽنجڻ واري عادت ڪفن ۾ ڇڏي:	چوٽي	جڏهن ڪو شخص ننڍڙي حرڪت نہ ڇڏي تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
ٽنڃي، ٽِنڃي:	اسم مؤنث	ڪٽ جي واڻ ۽ واڏڻ جي وچ واري ڪاٺي (ڇڪي جهلڻ لاءِ)، پانت جي ڪاٺي.
ٽنجيڦڙو:	اسم مذڪر	ضعيف، اَپرو ڏُٻرو ڪمزور. (جمع: ٽنجيڦڙا)
ٽنٽي:	اسم مؤنث	زناني چوليءَ جي گريبان ڪي سُٽ يا اڳڙيءَ جي ٻڌل ڳهي، ٽِڙي. (جمع: ٽنٽِيُون)
ٽنوَرَ:	اسم مذڪر	ٽارُ (جنڊ جو)، مات. (جمع: ٽنوَرَ)
ٽو ڏيڻ:	محاورو	(۱) وڙهي پوڻ (2) هٿين پوڻ ڪان اڳ زباني ويڙهہ ڪرڻ.
ٽوارو:	اسم مذڪر	پنٽو پاراتو.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ٿوٽُ:	صفت مذڪر	سنهون، ڊگهو. (جمع: ٿوٽَ)
ٿوٽڙ:	صفت مذڪر	تمام ڊگهو ۽ سنهون. (جمع: ٿوٽڙَ)
ٿوتلي:	اسم مؤنث	ٿوتڙي (جمع: ٿوتلِيُون)
توڏِ:	اسم مؤنث	اُٺِ، ڏاچي، توڏي
تورَڻِ:	اسم مؤنث	ڪاٺيءَ مان ٺهيل ۽ رنگيل، جهرڪين يا ڪن پکين جي شڪلين جو چونڪ (جو شاديءَ وقت دروازي تي هٽبو آهي، انهيءَ لاءِ تہ گهوٽ ۽ ڪنوار ان هيٺان لنگهن).
ٿوري:	اسم مؤنث	ڦرن کي ڏائڻ کان روڪڻ لاءِ ڏين، سوتليءَ وغيره مان ٺهيل وٽيءَ جي شڪل جهڙي رڪاوٽ وات تي ٻوٽاري وانگر چاڙهڻ.
ٽوڙِي:	اسم مؤنث	(1) سخت اُسَ تاوڙي، تِپَشِ (2) گرمي.
توسلي:	ظرف	آسري يا ڀروسي.
ٿوسو:	اسم مذڪر	سائو (رنگ).
ٿون ڪهڙي آمي ابڙي آهين:	محاورو	آمي عورت، جيڪا سُونهن جي ڪري مشهُور هئي، اُن جو مثال ڏئي ڪنهن کي پنهنجي حُسن تي پڏائڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ٿون مِيان ڪهڙا پٽين تان پٽَ پيو اُچلين:	پهاڪو	جڏهن ڪو شخص ٻين کي سخاوت نہ ڪرڻ جو طعنو ڏي، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
توهہ:	اسم مذڪر	سارين جو ڇلر (ڪَلَ).
ٿهارِ:	اسم مؤنث	اُها ڍِڳي جا ڦر ڏاران ڪير ڏئي ۽ هٿ تي مِڙي (جمع: ٿهارُون)
ٿهارَن ڪاچ ٽيڻ:	محاورو	(1) بي وسيلو ٽيڻ، نڌڻڪو ٽيڻ (2) ڪمزور ۽ هيڻن هٿان مارجڻ.
ٿهارَڻِ:	صفت مؤنث	(1) تيرهن تالي عورت (2) چالاڪ ۽ لُچي رن (3) ناظرو عورت (4) مال جي ڏوڌ ۾ ٽئي حصي واري عورت (ڳئون ڏائين ڳوٺ جون، ٿهارڻ مٿو ڪُٽي). (جمع: ٿهارڻيُون)
ٿهرِ:	اسم مؤنث	ريج (مڇي مارڻ جو) اُنڻ جو هڪ اوزار، ڪاٺيءَ مان ٺهيل هڪ قسم جو سُوئو يا نڙو.
ٽٽي پوڻ:	محاورو	مير بحرن جي محاوري ۾ واءُ بند ٿي وڃڻ (واءُ بند ٿي وڃڻ تي سمنڊ جو پاڻي اچو ڏسجڻ ۾ ايندو

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		آهي).
تيتالُ:	اسم مذڪر	مسخري (جمع: تيتالَ)
تيتالِڻ:	اسم مؤنث	ڍونگِڻ، بهانو بنائيندڙ حِرفتڻ. (جمع: تيتالِڻيُون)
تيتالِي:	صفت مذڪر	اٽڪلي، حرفتِي، ڍونگي. (جمع: تيتالِي)
تيجارَ:	اسم مؤنث	لُٽيل فصل جو ٻيو اوپڙ اور مور. (جمع: تيجارُون)
تيروڪُ:	صفت مذڪر	ڊِڄڻو بزدل. (جمع: تيروڪَ)
تيگُون:	اسم مذڪر	پکيءَ جو هڪ قِسم (اڇي رنگ جو وڏو باز).
تيڪ:	اسم مؤنث	رَندي ۾ پيل لوهہ جو ڦَر ڳِٽ. (جمع: تيڪُون)
تيڪو:	اسم مذڪر	(1) ڪاٺ جو ٽُڪر (2) ڪانئين جي پت (جا ٻاهران ڳاري سان لِٽل هجي (3) "تيڪي" واري جاءِ، اها جاءِ سڄي ڪانئين مان ٿهيل هجي ۽ ٻاهران مٽيءَ جو ليپو آيل هجي). (جمع: تيڪا)
تيلاٽِي:	اسم مؤنث	تيل رکڻ لاءِ ڪاٺ جي پيالي. (جمع: تيلاٽِيُون)
تيلِيو تيلو:	صفت مذڪر	(1) تيل جي رنگ جهڙو (2) ڪارائڻ تي مائل ڳاڙهي رنگ جو ڍڳو (3) ڳڏهہ جو هڪ قسم. (جمع: تيلِيا، تيلا)
تيهارَڻِ:	اسم مؤنث	اها عورت جنهن جو مال جي ڌُهائي ۾ ٽيون حصو هجي. (جمع: تيهارَٽيُون)
تيهارَڻ:	صفت مؤنث	لُچي زال. (جمع: تيهارَٽيُون)

ٽ

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
ٽاچو:	اسم مذکر	روڄ، پٽڪو. (جمع: ٽاچا)
ٽاڏارڻ:	فعل متعدي	مائرائڻ، پرچائڻ، نڳاري ضد تان لاهڻ، پار کي ضد تان لاهڻ.
ٽاڏارڻ:	فعل متعدي	ٻئي هنڌ لڳائڻ لاءِ ڪو ٻوٽو پاڙودو ڪيڻ.
ٽاڻ:	اسم مؤنث	ٽاڻ يا ٽاڻِ، مال جي وٽاڻ طور پاڳيا ڳالهائين.
ٽپڪڻ:	فعل متعدي	لِڪڻُ، ڇُپڻ.
ٽُٽو:	صفت مذکر	ٻاتو هَڪڙ. (جمع: ٽُٽا)
ٽٽُ:	اسم مذکر	(1) ڳنڍِي پاسو (2) ٽَٽ (3) تاڃيءَ جو اندريون پاسو (4) جبل جو لاهه. (جمع: ٽٽَ)
ٽَٽِي:	اسم مؤنث	(1) ڪٽي جي ڪناري (2) ڪَٽِي (جنهن کي ٽَٽي ۽ پٽي، سا ٻه گهر جي ڇٽي).
ٽيچ:	اسم مؤنث	ماءُ جو ڪير.
ٽڏو ٽورو:	اسم مرکب	اهڙو ٽورو ڪرڻ، جنهن کي تسليم نه ڪيو وڃي يا جيڪو حقيقت ۾ ٽورو ٿي نه هجي.
ٽر ٽاڪ:	اسم مرکب	هنڌ ماڳ، جاءِ مڪان.
ٽِر چاهو:	اسم مذکر	(1) پکيءَ جو هڪ قسم (2) جانور جو هڪ قسم، ٽر جو چاهو. (جمع: ٽِر چاها)
ٽِرو:	صفت مذکر	ٽيڏو ٽِرڙو.
ٽَڙُ:	اسم مذکر	ٽلُ. (جمع: ٽَڙ)
ٽِڙن ٽَڙڪن:	اسم مرکب	ڏڪڻ، ڪنبڻ لرزڻ، لڏڻ لمڻ.
ٽڙي:	اسم مؤنث	ڪنهن کي دوکو ڏيڻ، واعدو ڪري ڦري وڃڻ.
ٽُڪ ٽُڪان:	اسم مرکب	ڊِڪ ڊڪاڻ، لوڏ لوڏان.
ٽڪي تي پڇ جهلائي:	چوڻي	ڪمزور پاران ڪنهن کي سهاري لاءِ چوڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ٽَل ٻڌڻ:	محاورو	ڪا ڳالهه بيان ڪرڻ کان اڳ ڪنهن قسم جي مصنوعي تمهيد ٻڌڻ.
ٽلهو:	اسم مذکر	ٻِڏرُ اوٺو. (جمع: ٽلها)
ٽمر:	اسم مذکر	چورايل مال لڪائڻ لاءِ ٻيلي وغيره ۾ ڪا ڳجهي جاءِ.
ٽنبِلي:	اسم مؤنث	ٻيڙيءَ جي آڳيل واري مُني. (جمع: ٽنبِليُون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ٽنپيلي:	اسم مؤنث	پاڇاريءَ جي ٻنهي پاسن کي ڳنڍيندڙ ڪاني، ٽنپريءِ ٽنپڙيءِ ٽنپلي. (جمع: ٽنپيليون)
ٽنپ ٽوٽي:	اسم مرڪب	(١) ٽنپيو ٽوٽي (2) ٽيڪ، جهلو (3) آڌار پرجهلو.
ٽنپ:	اسم مؤنث	ڪنوار کي سانجهين ڏيڻ وقت عورتون ڳيت چوڻ مهلَ سٽن سهاڳڻين مان جيڪا بہ عورت وچون مصرعہ ڪٽي عورتون ان کي "ٽنپ" چون اُن مصرعہ جو تعلق اُن ڳيچ سان نہ هوندو آهي.
ٽنپلي:	اسم مؤنث	(١) ٽنپري (2) جاءِ جي وچ ۾ ڪانيءَ جي بدران ميرن جو ٽنپيو يا ٽيڪ. ٻيڙيءَ جي محرابين جي جهل واري ڪاني. (جمع: ٽنپليون)
ٽنپي هڻڻ:	محاورو	ڪٽي اُبو ٽي ٻيهي وڃڻ.
ٽِندو:	اسم مذڪر	سٽيو پاٽي.
ٽوبُ:	اسم مذڪر	پروسو آسرو پرجهلو.
ٽوٽانُ:	صفت مذڪر	(١) تمام ٿلهو ٿلهو (2) متارو. (جمع: ٽوٽانَ)
ٽوٽنُ:	صفت مذڪر	(١) تمام ٿلهو ماٺهو (2) گهٽو متارو. (جمع: ٽوٽنَ)
ٽوبي:	اسم مؤنث	وهٽ کي ڪارائڻ لاءِ ڪچڙيءَ ڇٻر جو ڏوتل گاهہ. (جمع: ٽوبيون)
ٽوري ڦاٽي جَلد تدارڪ ڪجي:	چوٽي	ڪو ڪم وقت سر نہ ڪرڻ ۽ ٽوري نقصان جو ازالو نہ ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ٽوري ڪَٽي جهجي برڪت:	چوٽي	گهٽ فائدي ۽ سوپ تي قناعت ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ٽيمُورَ:	اسم مذڪر	هڪ ذات جو نالو.
ٽيڏ:	اسم مؤنث	ڪاٺ جي ٻوندي کي گهڙڻ وقت هڪ ٻونڊي کي ڪارائيءَ جو ڇهڪ ڏيئي، واهولي سان چلي سڌو ڪرڻ کي واڍا "ٽيڏِ" چون.
ٽيرُ:	صفت مذڪر	(١) ارڏو (2) پهلوان. (جمع: ٽيرَ)
ٽير:	اسم مذڪر	(١) وڏو ٻڪر (2) سانَ ڇيلي ۾ جيڪا بوءِ هوندي آهي، ان کي ٽيري ڏپ چئبو آهي.
ٽيلَڻ:	فعل متعدي	(١) ٽيلهڻ (2) ڏِڪڻ (3) ريڙهڻ، هيرڻ، چورڻ (4) لوڏڻ (5) ڏِڪارڻ (6) هٽائڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ

ٽ

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ٽاپلو:	اسم مذڪر	ٻوڙنڍڙ گهوڙن جي سُنبن جو آواز.
ٽاپرو:	اسم مذڪر	ٻاڪرين مال جو هڪ قسم.
ٽَاپِڙو:	اسم مذڪر	(1) تار يا لٺي تي ٽاڙي وڄائڻ (2) نچڻ (3) شاديءَ جي موقعي تي مڱڻهار جي چوڌاري زالن جي جهمر (4) خوشامد ڪرڻ، چاپلوسي ڪرڻ. (جمع: ٽاپڙا)
ٽاپيرو:	صفت مذڪر	مُٺ پيڙ، زور ڏيڻ ۽ مالش ڪرڻ وارو.
ٽارو ڀُهارو:	اسم مرڪب	جهاڙو جهپاڙو وڏو ڀُهارو.
ٽارَو:	اسم مذڪر	چٽلينج (ست ٽارا اٿئي، هي ڪم ڪري ڏيکار).
ٽاسُ:	اسم مذڪر	بند جي سڌائيءَ لاءِ متس ڏنل ٺَپَ.
ٽاڪوڙو:	اسم مذڪر	ٻاڄ، پويان پير ڪري پڇڻ (ٽاڪوڙو وجهڻ معنيٰ ماري ڀڄائڻ).
ٽاگُ:	اسم مذڪر	(1) ڏاڳو (2) ڏورو (3) سُٽ جو ڦورو. (جمع: ٽاگَ)
ٽاڳَ:	اسم مؤنث	(1) چوپاين جا ڦَرَ (2) ماڻهن جا گهٽا ٻارَ.
ٽانٽُ:	صفت مذڪر	ڏسو "ٽاٺُ". (جمع: ٽانٽَ)
ٽانڊاٽو:	اسم مذڪر	اُڏامندڙ ۽ چمڪات ڪندڙ هڪ قسم جو جيت، ڪُڙڪُپيتو. (جمع: ٽانڊاٽا)
ٽانڊائي:	اسم مذڪر	چِلم يا چُلهہ ۾ ٽانڊو تيار ڪرڻ وارو حاضريءَ ۾ ويٺل شخص.
ٽانڊو:	اسم مذڪر	ٻرندڙ آڳَر، جاڳتو. (جمع: ٽانڊا)
ٽانڊورو:	اسم مذڪر	گهٽن پکين جي ٽان ٽان جو آواز پکين جو هلچارو.
ٽانڪ:	صفت مذڪر	سخت، کهرو ڪاٺائون.
ٽانڪ:	اسم مؤنث	انگڙي وانگر سَنهِي ڪاٺيءَ ۾ ٽانڪيل مڇين جي ڇُڳِي کي چون.
ٽانڪڙ:	اسم مذڪر	جاتيءَ جي ساحلي علائقي جا مهاڻا ڪپڙن کي ٽانڪڙ چون.
ٽانڪِڻ:	فعل متعدي	(1) ٽوڀو ڏيڻ (2) سبڻ (3) ڳنڍڻ (4) ريهہ ڏيڻ، ٽُڪڻ (پٽر).
ٽانگڙُ:	اسم مذڪر	(1) وڏين ٽنگن وارو جانگهڙيل (2) ڊگهين ٽنگن وارو ڪُڪڙُ (3) اجايو ڊگهو ماڻهو. (جمع: ٽانگڙَ)

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
ٽاٽو:	اسم مذڪر	(1) نمونو اهڃاڻ (2) طعنو مهڻو. (جمع: ٽاٽا)
ٽاءُ:	اسم مذڪر	رڃ جي پاسن (هيٺاڙ يا مٿياڙ) کي ٻڌڻ جي هڪ ڏوري
ٽائي:	اسم مؤنث	ڪاري جا ملاح ۽ ٻيڙيا تا رڃ جي ڳنڍ کي چون.
ٽپڪو:	اسم مذڪر	پرت جي سامان رکڻ لاءِ ٽپڙو. (جمع: ٽپڪا)
ٽپڪي:	اسم مؤنث	هلڪي ٽپي. (جمع: ٽپڪيون)
ٽپو:	اسم مذڪر	ڏکو گپوڙو. (جمع: ٽپا)
ٽپڙ ٽيڪڙ:	اسم مرڪب	
ٽپڪڙي، ٽپڪڙي:	اسم مؤنث	تمام ننڍو ٽپُ. (جمع: ٽپڪڙيون، ٽپڪڙيون)
ٽپو تاڙ:	اسم مؤنث	ڊينگ ٽپو هُل هنگامو ڌمچر. گوڙ گهمسان.
ٽڏ:	اسم مؤنث	وڏي پري ڊِگ (ڪانين، ڪانهن، گاهه جو). (جمع: ٽڏَ)
ٽِر ٽران:	اسم مرڪب	
ٽرنجڻ:	فعل متعدي	(1) ٽُنبڻ، سُٽ کي ٽيٽو ڪري وٽڻ (2) ڪپڙي جي ٽِن ڏَرن کي ملائڻ لاءِ ڏرن کي ڪِير ڏيڻ (3) وارن جي ڳُتِ ٺاهڻ لاءِ وارن جي ٽِن چڳن کي مِلائي ڳنڍڻ، چوٽي ڪرڻ.
ٽرڻ:	فعل متعدي	(1) وڻ يا رسيءَ ۾ هٿ وجهي لٽڪڻ (2) چنبڙڻ، چُهٽڻ.
ٽسڪڻ:	فعل لازمي	(1) ٿهڪڻ، ٽچڪڻ (2) ڪِنجهڻ (3) سورُ ٿيڻ.
ٽسينگ:	صفت مذڪر	وڏو زبردست (اڪثر خار وچان چون).
ٽشو:	اسم مذڪر	(1) روڳُ، گندُ (2) حِقارت (3) نفرت يا ڌِڪار جي اظهار جو لفظ
ٽڪ:	اسم مؤنث	(1) ٿوري ڪير واري جهڙي ٿهڙي مينهن (2) وچ (3) ڪوڏر سان زمين تي ڪيل وَڍُ (4) رستي جو نشان (5) ڪپڙي کي چڪي تاٽي ڏنل ٽوپو (6) سنهڙو ڪَڙڪي وارو آواز. (جمع: ٽڪون)
ٽڪ ڏيکارڻ:	محاورو	(1) پوندو ڏيڻ، ٻجو ڏيڻ (2) شرمندو ڪرڻ.
ٽڪندڙي:	اسم مؤنث	هڪ ول جو قسم.
ٽڪو پوڻ:	محاورو	ڪکورجڻ (ٿل) ساڪ ڏيڻ.
ٽڪو ڏنو ٻرو چنو:	چوٽي	ٿوري لالچ سان وڏيڪ فائدو وٺڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ٽڪو ڏيئي پرايو ٻار	چوٽي	ٿوري لالچ ڏئي. ڪنهن جو نقصان ڪرڻ جي

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڪارَڻ:		موقعي تي چئبو آهي.
ٽِڪِياري:	اسم مؤنث	پيشانيءَ تي آچي ٽِڪي واري ڳئون. (جمع: ٽِڪياريُون)
ٽِڪَرُ:	اسم مذڪر	ٽِن ڏِيُن کان پوءِ جايل ٻِڪُ، ٽِڪرُ. (جمع: ٽِڪَرَ)
ٽَڳِهلجَڻُ:	فعل لازمي	ٻِگِڙجَڻ، خراب ٿيڻ.
ٽَڳو:	اسم مذڪر	وَڻَ جي ٽارِي ڪاٺ جي داڻن واري مالها (هندو لوڪ ڪم آڻين). (جمع: ٽَڳا)
ٽِڳِ:	اسم مؤنث	وڏو گراهہ ڳِتو. (جمع: ٽِڳُون)
ٽَڳِ:	اسم مؤنث	سنهڙو ڏگهو وڻ. (جمع: ٽَڳُون)
ٽِڳِ:	اسم مؤنث	وڻ جي ڏگهي ۽ اڪيلي ٽارِي ڏاڙهيءَ جي بچايل ٽُڏِي (جمع: ٽِڳُون)
ٽَڳَڙُ:	اسم مذڪر	وڏو پَٽڪو ڦيڙُهہ. (جمع: ٽَڳَڙَ)
ٽَڳَلَ:	اسم مذڪر	مختلف قِسمن جا ماڻهو.
ٽَڳِلائڻ:	فعل متعدي	مخالف مزاج ڪرڻ.
ٽَڳِلِجَڻ:	فعل لازمي	طبيعت جو مختلف ٿيڻ.
ٽَڳيرو:	اسم مذڪر	لوهارن جي محاوري ۾ گراهڪ. (جمع: ٽَڳيرا)
ٽَلاٽو:	اسم مذڪر	پَکيُن جو گهر، آکيرو آشيانو. (جمع: ٽَلاٽا)
ٽَلَڻ:	فعل لازمي	ٽرڻ، پاڻي ۾ ترڳڻ.
ٽَلِڻ:	فعل متعدي	(1) اندازو ڪرڻ، تخمينو لڳائڻ، ڪٽ ڪرڻ (2) رٽ ڪرڻ (3) ٽَرڻ، پاسي ٿيڻ، دور ٿيڻ.
ٽَلو:	اسم مذڪر	(1) دهل جي وڄت جو هڪ نمونو (2) سرگس جي موقعي تي مڪراني بلوچن جو راڳ ۽ ناچ جو هڪ قسم.
ٽِلي ٽَسري:	اسم مرڪب	پکين جي ٽاڪ کي چئبو آهي.
ٽَلِي:	اسم مؤنث	پکين جي ٽَلِي جنهن ۾ چار پکي ٽين.
ٽِمَ:	اسم مؤنث	ڦُڙو ڦڙو تي پاڻي وهڻ جي حالت، لامَ ٽارِي
ٽُنبَل:	اسم مؤنث	پلڙن ۽ ڪندن سان رهڻ واري هڪ ٻاراڻي راند. (ٻٻر جي پَلڙَن ۾ ڪندا ٽُنبي آلِي مِٽي ۾ آٽڪائي پين ڪندَن لڳل پَلڙَنِ سان ڏَڪُ هڻڻ واري راند) ڇُهنبَ واري
ٽِنيڻ:	فعل لازمي	آهستي آهستي هلڻ (بيمار جو).
ٽِنجَ:	اسم مؤنث	تمام ٿورو سُٽُ، ٽيٽو ڪري وَٽيل سُٽُ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ٽِنجَڻ:	فعل متعدي	(1) ٽُنبِڻُ، سُٽ کي تيٽو کري وَٽڻ (2) ڪپڙي جي ٽِن ڏَرَنِ کي مِلائڻ لاءِ ڏرن کي ڪِيرَ ڏيڻ (3) وارن جي ڳُتِ ناهڻ لاءِ وارن جي ٽِن چَڳَن کي مِلائي ڳُندَڻُ، چوٽي ڪرڻ.
ٽَنجَڻِ:	اسم مؤنث	گهٽائي، گوڙُ بارُ.
ٽِنڊ:	اسم مؤنث	سينڌ سرمون ڪرڻ، ڦوڪَ شوڪ، لئي.
ٽِنڊرَڻ:	فعل متعدي	ٽَانءِ ۾ پَرجڻ، وڏائي ڪرڻ، هلڪڙي طبيعت وارو.
ٽَنڊَسُ:	اسم مذکر	(1) ميڙُ (2) ڳاهٽ. (جمع: ٽَنڊَسَ)
ٽِنڊسُو:	اسم مذکر	اوپڙ جو هڪ قسم (جيڪو ياڇي طور ڪم اچي) ميهو. (جمع: ٽَنڊَسا)
ٽِنگامِٽِي:	اسم مؤنث	آڪڙِ، وڏائي، غُرور، هَنِيلائي، رُسامو، رَنج، بَدتهذِيبي، بَدآفعالِي.
ٽُنگِرپو:	اسم مذکر	ٻن کي ويڙهائڻ ۾ ڦيٽاڙو وجهڻ لاءِ لائي چائي ڪرڻ.
ٽِنگَڙُ:	صفت مذکر	چُغلخور، لائي چائي ڪندڙ، چيٽاپور. (جمع: ٽِنگَڙَ)
ٽِنگَهڙ:	اسم مذکر	ڪائين جي پري
ٽَنڻُڪو:	اسم مذکر	واهيات گفتگو بَڪَ، ڪُتي جي ڪنگهہ، ڀونڪ. (جمع: ٽَنڻُڪا)
ٽَڙُ:	اسم مذکر	ول، گاهہ جو هڪ قسم (وڻ تي ويڙهجي ويندڙ)، وڻَ ويڙهي. (جمع: ٽَڙَ)
ٽِٽان:	اسم مؤنث	ڏاتوءَ مان ٺهيل چيز کي ڏڪ لڳڻ جو آواز ٽِٽاڪ.
ٽِوائِڻ:	فعل متعدي	(1) (ڪنهن شيءِ لاءِ) واجهائڻ (2) نِماڻائيءَ سان نهارڻ، عاجزي ظاهر ڪرڻ (3) بيوسي مان ڏسڻ.
ٽوپيارُ:	اسم مذکر	(1) ڍانڊي پکيءَ جو هڪ قسم (2) ٽوبو پکي. (جمع: ٽوپيارَ)
ٽوپو:	اسم مذکر	پاٽي جو ننڍڙو ڳن. (جمع: ٽوپا)
ٽُوٽو:	اسم مذکر	ڪاري (سمندر جي مڇي جو هڪ قسم). (جمع: ٽُوٽا)
ٽوٽِي:	اسم مؤنث	ڪارتُوس جي ڏاتوءَ واري پاسي وچ ۾ پيل ٽامي يا پتل جي ٽِڪَ. (جمع: ٽوٽِيُون)
ٽوپ جي پاڙ پاندي جو ٻجُ:	چوٽي	ڪنهن شيءِ جو آغاز ۾ انجام ٻنهيءَ مان خير جي اُميد نہ رکڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ٽوپڙو:	اسم مذکر	(1) ننڍڙو (ٻاراٽو) ٽوپُ (2) جست جي ننڍڙي هنڊي

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		(جمع: ٽوپڙا)
ٽورَ:	اسم مؤنث	هَلِڻي، چالَ، رفتارَ هلڻ جو نمونو گهوڙي جي پَندَ جو قسم. (جمع: ٽورُون)
ٽورانڊو:	اسم مذڪر	ڍنڍ جي پکيءَ جو قسم (بدڪ جي نموني، مُنڍي ڳاڙهي ۽ رنگ ميٽائون). (جمع: ٽورانڊا)
ٽُورو ٽِيڻ:	محاورو	(1) اُونڌو ٽيڻ، اُتو ٽيڻ، وتجي سڄي ڪرڻ (2) بيماريءَ ۾ پوڻ، مرڻ.
ٽوڙهو:	اسم مذڪر	رسو (ننڍو رسي جو ٽڪر).
ٽوڙي:	اسم مؤنث	چوٽي، هڪ راڳڻي جو نالو. (جمع: ٽوڙيُون)
ٽولَرُ:	اسم مذڪر	(1) جونءَ جو هڪ قسم (2) وڏي جوُنءَ، رنڍُ، بُوڏُ (بُودر)، ٽولَهرُ. (جمع: ٽولَرَ)
ٽولڙو:	اسم مذڪر	چِتَر.
ٽولَهرُ:	اسم مذڪر	(1) جونءَ جو هڪ قسم (2) وڏي جوُنءَ، رنڍُ، بُوڏُ (بُودر)، ٽولَهرُ. (جمع: ٽولهرَ)
ٽُونٽُ:	صفت مذڪر	(1) ٽُوٽُ، ٽَرٽو هَلِڪڙو لُچُ، رولاڪُ (2) نِڪمو ڏٽو مَٺو ٿُلهو متارو. (جمع: ٽُونٽَ)
ٽُونر وِجهڻ:	محاورو	ڳالهہ ۾ وڏاءَ ڪرڻ ۽ مصالحو ملائڻ.
ٽُونڪو:	صفت مذڪر	چوٽو ڪوتاهہ، ننڍو گهٽ، خسيس، ٽَرٽو. (جمع: ٽُونڪا)
ٽوڻڻ:	فعل متعدي	ٻڪريءَ جو ڪچو ڦر ڪيرائڻ، چُرُونڻَن سان ڪنهن شيءِ تي ٽورو ٽورو پاڻي ڇٽڪائڻ.
ٽويڙَ:	اسم مؤنث	آٽڪل، تجويز. (جمع: ٽويڙ)
ٽَهر:	اسم مؤنث	صلاح، آرام. (جمع: ٽَهَرون)
ٽَهرائِڻ:	فعل متعدي	فُرصت ڏيارڻ، مُهلت ڏيارڻ.
ٽَهَرڻ:	فعل متعدي	(1) وڌڻ، اڳتي هلڻ، آرام ڪرڻ، ٽهرڻ (2) خدمت ڪرڻ، ٽهل ڪرڻ.
ٽُهَڙُ:	اسم مذڪر	(1) پاڻيءَ جي پکيءَ جو هڪ قسم (2) ميرانجهڙو رنگ، ڳيري جيڏو قَدِ، چِٻا کنڀ. (پاڻي جا جيت کائيندڙ) (3) پاڻي جي جيت جو هڪ قسم، سِيانٽو سَرطانُ، ڪيڪِڙو. (جمع: ٽَهَڙَ)
ٽَهل ٽَڪور:	اسم مرڪب	خدمت چاڪري
ٽُهو:	صفت مذڪر	ذرو ٿورو معمولي. (جمع: ٽُها)
ٽِياڪُورُ:	صفت مذڪر	آمِينُ، فيصلو ڪرڻ وارو. (جمع: ٽِياڪور)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ٽِيالَ:	اسم مؤنث	چوٽيءَ جي وارَنِ کُسِي وڃڻ واري جاءِ، ٽِنڊ. (جمع: ٽِيالُون)
ٽِيائي:	اسم مؤنث	(1) ٽِيهائي، ٽِيُون حصو ڏاريائي (2) جدائي (3) منافقي.
ٽِيبارَ:	اسم مؤنث	ننڍڙا بارڙا، ٽيبرَ.
ٽِيبرَ:	اسم مؤنث	ننڍڙا بار بارڙا.
ٽيٽ ڦَڙا:	اسم مذڪر	ٽڪي جو هڪ قسم (آڇو چمڪندڙ رنگ).
ٽِيٽُو:	اسم مذڪر	ڍانيڍي پکي جو هڪ قسم (ڪارِي پني ڳاڙهيون ٽنگُون، ميٽائين پُٺِي، مِٽِي ڪائيندڙ ٽانگلي ڪان وڏو قد جهرڪيءَ کان وڏو ڪڪڙ جي چوزي جيڏو). (جمع: ٽِيٽا)
ٽِيريٽ:	اسم مذڪر	اُهو ٽانو جنهن ۾ ڪنيار مٽي ڳوهين.
ٽيڙو:	اسم مذڪر	ٽِڙ (پکيءَ جو)، ڪنيڙاٽي، ڏونگو. (جمع: ٽيڙا)
ٽِيسو:	اسم مذڪر	هٺ، وڏائي، غُرور. (جمع: ٽِيسا)
ٽيش:	اسم مؤنث	(1) مزو لَذَت (2) لئي (3) موج.
ٽيڪڙ سيڪڙ:	اسم مرڪب	ٺاهه جوڙ گذارو گهٽ ۾ بندوبست.
ٽيڪو تاڙي:	اسم مؤنث	زباني جهيڙو زالِنِ جو ٽِتيڪو.
ٽيگِٽِي:	اسم مؤنث	مَکڙَ جِي ننڍي ڦِتِي. (جمع: ٽيگِٽِيُون)
ٽِينيڙ:	اسم مذڪر	(1) ننڍو چوڪر (حقارت اظهار لاءِ) ننڍا چوڪرا (2) ننڍا بار. (جمع: ٽِينيڙا)
ٽِينڊُ:	اسم مذڪر	آنگلُ لاڏُ. (جمع: ٽِينڊَ)
ٽِينڊارِي:	اسم مؤنث	دِلي يا ڪُوُنري وغيره جي سوراخ مان نڪرندڙ پاڻي جي، ٽِينڊي (جمع: ٽِينڊارِيُون)
ٽِينڪلُ:	صفت مذڪر	سنهون ۽ ڊگهو. (جمع: ٽِينڪلَ)
ٽيٽو:	اسم مذڪر	ٽيرو وڏو چاٽو. (جمع: ٽيٽا)
ٽيوڙَ:	اسم مؤنث	بندوبست، علاج. (جمع: ٽيوڙُون)

ٺ

مکيه لفظ	گرامر	معنىٰ
ٺاپ:	اسم مؤنث	ٻيڙيءَ ۾ ڪم ايندڙ هڪ ڪاٺي.
ٺاشا ماشا:	اسم مرڪب	(1) چرچو ٻوڳ (2) کِل ٻوڳ (3) چَرچا گهَبا.
ٺاڪ ٻست:	اسم مؤنث	حد بندي
ٺَالُوڙُ:	اسم مذڪر	بنا ڳِر ميوو. (جنهن ميوي ۾ ڳِر نہ ٿئي).
ٺانٺو:	صفت مذڪر	ڀِڳل ٽول (جيڪا ٻيڪار ٿي ويئي هجي). ۽ ڏِڳا ڳاڏيءَ جي وِچ واري حصي کي ٺانٺو چون.
ٺانشو:	اسم مذڪر	گهيٽلي جي منهن يا پٽ ۾ چمڙي جو ڳنڍ ۽ ٿوپا. (جمع: ٺَانشَا)
ٺَٽِي:	اسم مؤنث	کِل، مسخري، ٺٺول. (جمع: ٺَٽِيون)
ٺِٺِرو:	اسم مذڪر	(1) ڀڳل ٺانءُ، ٺانٺو (2) پُراڻي شيءِ (3) ٺلهو ڏيکاءُ. (جمع: ٺِٺِرا)
ٺُٺُڙو:	اسم مذڪر	ڳُوٺو. (جمع: ٺُٺڙا)
ٺَٺِي:	اسم مؤنث	(1) مخول، ڪلڪو ۽ وڏا ٽهڪ ڏيڻ، هلڪڙائي (2) ننڍو ڳوٺ (3) چٽر، ٽوڪ (4) کِل، مسخري (جمع: ٺَٺِيُون)
ٺُٺيو:	اسم مذڪر	آڱوٺو خاص طور ڪاوڙ وچان ڇڪبو آهي (ٺٺئي جيڏي ڇوڪري جو دماغ خراب ٿي ويو آهي، منهنجي ڪهڙي ٺُٺي تي پئي آهي! هُو منهنجو ڪهڙو ٺٺيو پٽي وٺندو!).
ٺُرڙو:	اسم مذڪر	(1) ڏاڍو يا سخت پٽُ (2) ميدان، پوٺو. (جمع: ٺُرڙا)
ٺُڙ ٺَپ:	ظرف زمان	هڪدم جلدائي سان، خاص طور "ٺڙ ٺپ جواب ڏيڻ".
ٺَسڪڻ:	فعل لازمي	ٺَڪرڻ (ٺانون جو)، ٺَهڪڻ.
ٺَڪِ ٺُڪِ:	اسم مرڪب	ٺڻ ٺڻ جو آواز ٺانون ٺهڪڻ جو آواز.
ٺَڪاڻ:	اسم مؤنث	مينهن ۽ ٻڪرين جي هڪ بيماري
ٺِڪر پيچڻ:	محاورو	چرچي طور چئبو آهي (فلاڻو اسان جي گهر آيو آهي، ٺڪر پيچڻ ڪيپي).
ٺِڪر ٺلها وچڻ گهٽا:	چوٽي	ڪنهن شخص پاران دعوي وڏي ۽ دم گهٽ هئڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ٺِڪر ٺُولو(ٺُولا):	اسم مرڪب	پتر ستر، ٺانو برتن.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ٺِڪِڙي:	اسم مؤنث	جهينگن مارڻ جو رَڇ.
ٺِڳارڻ:	فعل متعدي	گفتگو سان يا ڪنهن ريت ضد تان لاهي ڇڏڻ، پرچائي ڇڏڻ.
ٺِڳڙو:	اسم مذڪر	اُهو ماڻهو جيڪو هٺيلو هجي.
ٺَنب:	صفت مذڪر	تمام ٿڌو (پاڻي).
ٺُنڊُ ٺُنڊَ:	صفت مذڪر	تمام جهونو (وڻ).
ٺَنگورجڻ:	فعل لازمي	(1) ٺونگن سان پچڻ (2) ٺونگارجڻ (3) ڦُٽڻ (ڪُڪڙ جا آنا)، آڪڙجڻ، سِيٽجڻ، اُپو ٿيڻ، ڪاوڙجي اُٿڻ.
ٺنگورڻ:	فعل متعدي	(1) چهنبون هڻڻ، ٺونگا هڻڻ (2) ڪُڪڙ جو آنن کي ٺونگا هڻي پچڻ.
ٺوٺِ:	صفت مذڪر	(1) صفا پڪل ٻير (2) ڏاڍي چيڪي زمين.
ٺوٺو:	اسم مذڪر	مال جو اولڙُ (جمع: ٺوٺا)
ٺوڙي:	اسم خاص	تعلقي شاهبندر ۾ هڪ ڳوٺ جو نالو.
ٺُولا لڳندا، تہ ٻڻ ٻڻ ڪندا:	پهاڪو	ڪنهن کي تڪليف ڏيڻ ۽ بدلي ۾ تنگ ٿيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ٺُولهو:	اسم مذڪر	پنڻ لاءِ جست يا ٽڪر جو ٿانءُ (مونث: ٺولهي).
ٺوميو:	صفت مذڪر	ڏِڪو (جنهن کي مٿي ۾ ڳنڍ هجي). (جمع: ٺوميا)
ٺُونگ ٻہ ٺُونگو:	اسم صوت	ٻارن جو راند ۾ چوڻ جو ٻولُ.
ٺَهڪِڻ:	اسم مؤنث	تار يا مُرلي جي ڏينگي کي ابتي ڦرڻ کان روڪڻ لاءِ ڪاٺ، ويساهِين.
ٺَهو:	اسم مذڪر	ڪوهہ کوٽڻ يا کاتي کٽڻ ۾ ڪوڏر جي چٽن پنجن لپن جيتري ڪڍيل مٽيءَ جو انداز. (جمع: ٺَها)
ٺَهوڙڻ:	فعل متعدي	ڏُوهڻ، روڪڻ.
ٺِيپڙ:	اسم مذڪر	ننڍو ٿانءُ. (جمع: ٺيپڙ)
ٺِيپڪُ:	اسم مذڪر	شَٺڻَ جو وڙ گهُنج، سَرَ. (جمع: ٺيپڪَ)
ٺِينپَر:	اسم مؤنث	ٿُونو ڏِيهہ ڏِيهڙ. (جمع: ٺينپَرُنِ)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ

پ

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
پاٻوڙي:	اسم مؤنث	پَٻڻَ جو ٻجُ، پَٻڙي، ڏوڏو. (جمع: پاٻوڙيُون)
پاٻوهِي:	اسم مؤنث	(1) پيار (2) سِڪَ، اُڪير (3) سڪايل عورت. (جمع: پاٻوهِيُون)
پات باتِ:	اسم مرڪب	ٺاهہ ٺوهہ، ڳالهہ مُهاڙ.
پاٽرو:	اسم مذڪر	مُهاڻن جي هڪ اوڙڪ. (مهاڻن جي انهي اوڙڪ تي پاٽرو نالو ان ڪري پيو جو اِهي گهڻي وقت کان وٺي جاتيءَ جي بزرگ حضرت مغل پيرءَ جي ميلي جي ڪُنيءَ لاءِ پٽر وڍيندا هئا).
پاٽارِ:	اسم مؤنث	(1) ڪڙيي، ڪِپي، آڏَ وغيره ۾ پاڻي جي چاڙهہ يا وهُڪ جي ڪَرَ (2) تار پاڻي جي وَهُڪَ (3) پينتل.
پاٽو:	اسم مذڪر	اُٺ جي پلاڻ جو هڪ پاسو. (جمع: پاٽا)
پاٽِي:	اسم مؤنث	سُڪايل يا خشڪ مڇي.
پاپرو:	اسم مذڪر	ڏنجهہ تڪليف، ڏاکڙو جاکوڙ. (جمع: پاپرا)
پاڄَ:	اسم مؤنث	گهٽتائي، ڪوتاهِي.
پاڇاٽو:	صفت مذڪر	پوءِ يا دير سان ايندڙ (ضد: آڳاٽو).
پاڏارَڻ:	فعل متعدي	پڌرو ڪرڻ، پاڌارڻ.
پاڙِ پاڙَ:	اسم مرڪب	
پاڙَڻ:	فعل متعدي	وهٽ يا ڍور کي ڊگهي رسي سان ٻڌي چَرڻ لاءِ جهنگ ۾ ڇڏي ڏيڻ.
پارَ:	اسم مؤنث	نار جي نيسر.
پارابو:	اسم مذڪر	(1) پيغام، سنيهو نياپو (2) ڏوراپو. (جمع: پارابا)
پاراپو:	اسم مذڪر	(1) پيغام، سنيهو نياپو (2) ڏوراپو. (جمع: پارَاپا)
پارهيڙي:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم (چلرن سان، رنگ سونهري ڊيگهہ 3، 4 انچ). (جمع: پارهيڙيُون)
پارِياهو:	اسم مذڪر	مڇيءَ ڦاسائڻ لاءِ هڪ قسم جي سَنڌِ (جا ڪناري تي جهلي ويهجي). (جمع: پارِياهَا)
پاڙَ:	اسم مؤنث	ڳاهہ جو هڪ قسم (چوپايو مال کائي ۽ هن کي اُپرڻ لاءِ مِٽي پاڻي جي ضرورت ٿئي).
پاڙ جهاڙ:	اسم مرڪب	بدلو عيوض، اصل نسل، جادو ٽوڻو.
پاسِرُ:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قسم (چلرن سان، پيٽ اڇو پُٺي

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		ڪاري ۽ ڊيگهه چئن کان پنجن انچن تائين. (جمع: پاسِرَ)
پاسوڙٿلَ:	اسم مؤنث	ويم کان اڳ ڪير يا ٿڃ آيل عورت.
پاسِي:	اسم مؤنث	ڪامِڙين جي محاوري ۾ (ڪاٽيءَ لائق) واهہ جو هڪ پاسو. (جمع: پاسِيون)
پاڪو:	اسم مذڪر	(1) شئيءَ ۾ ڌاڳي وجهڻ جو سوراخ. پاهو ٿُنگ. سوراخ (2) ڪوڏر کهاڙيءَ ۾ ڳن وجهڻ وارو ٿُنگ (3) ڳن وجهڻ وارو پاسو. (جمع: پاڪا)
پاڪو:	صفت مذڪر	ڇدو (ڏُڌ وغيره). (جمع: پاڪا)
پاڪِي:	اسم مذڪر	(1) رَڃ جو هڪ قسم (جنهن سان مانگر مڇ ڦاسائجن) (2) سنهن اکن وارو ڄارُ. (ث) ڇڍِيءِ پٽڙي پاٽيائي (3) ڇڍِي لسِي. جهَڻِ، مکڻ نڪتل ڪڙهيل لسي.
پاڳ:	اسم مؤنث	(1) پڳ، پٽڪو (2) عزت (3) اڳواڻي. (جمع: پاڳون)
پالاڇ:	اسم مذڪر	رَڃ جو هڪ قسم (سَنهَن ڦندن وارو). (جمع: پالاڇ)
پالارَڻ:	فعل متعدي	(1) گيهہ تپائي کتو ڪرڻ (2) گيهہ مان آکر ڪڍي صفا ڪرڻ (3) ڌتارڻ (4) دلبو ڏيڻ (5) ماتِرائڻ. ماٺ ڪرائڻ (چٽ ٻڌي).
پالاڻُ:	اسم مذڪر	(وهٽ جي پٺيءَ تي بچاءَ خاطر) ڪپڙو يا گدي (جمع: پالاڻَ)
پالُونڊرُ:	اسم مذڪر	سنهي تاريءِ پالاڙ. (جمع: پالُونڊرَ)
پامفريٽ:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم.
پان ڇيرِ:	اسم مذڪر	اوٺي مال جي هڪ بيماري (اُٺ جي اوهہ ۾ ڳنڊيو يا ڳڙُ جنهن مان رت وهندو رهي).
پانپ:	اسم مؤنث	آپت. پنهنجائي.
پانپرو:	اسم مذڪر	(1) پاپرو. ڏاکڙو ڪشالو (2) ڪاسارو محنت. تڪليف. (جمع: پانپرا)
پانِت:	اسم مؤنث	واڏِڻ ۽ واڻَ جي وچ ۾ ننڍي واڏڻ. چنڌي (جمع: پانتُون)
پانتو:	اسم مذڪر	تندو رسو.
پانچارِجڻ:	فعل لازمي	پنجن سالن جي عمر کي رسڻ. پنجين ڏندين ٿيڻ. (اُٺ. گهوڙو ڍڳو).
پانچارِي:	اسم مؤنث	قطار لانڍَ سِٽڊ (جمع: پانچاريون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
پاندا:	اسم مذکر	ٽٽن ۾ رهيل ڪير جا آخري ڦڙا.
پاندور:	اسم مؤنث	تاريون، جهوني ٻڙ جا لڙڪندڙ پاندور.
پانڪِجَڻ:	فعل لازمي	(1) ايرو ٿيڻ (2) ڏُبرو ٿيڻ (وهٽ).
پانگارُ:	اسم مذکر	ٻيڙيءَ جي ناتاريءَ کي ٻڌڻ جو ٿلهو رسو. (جمع: پانگارَ)
پانو:	اسم مذکر	(1) ڪير ٻياڪ ٻار لاءِ ماءُ جي ٿڻن مان ڪير اچڻ (2) پيچ ڪش (هڪ قسم جو اوزار) (ڏهسن نامي جو محاورو) (3) چَندُ. (جمع: پانا)
پاٺمو:	صفت مذکر	سُونهارو. (جمع: پاٺما)
پاٺهي ڄاٺي:	اسم مرکب	پاٺي ۽ ان جهڙي شيءِ، لسي وغيره.
پاٺو:	اسم مذکر	مانجهاندو. (جمع: پاٺا)
پاٺُو:	اسم مذکر	درياءَ جا ماٺهو ڊگهي عرصي لاءِ ڪٽي رهن، تہ ان کي پاٺُو چون.
پاهوڙڻُ:	اسم مذکر	لوهارڪي ڪم جو هڪ اوزار (ڪُهاڙين، ڪوڏرن وغيره جي پاهي ٺاهڻ ۾ ڪم ايندڙ). (جمع: پاهوڙڻَ)
پاهورو:	اسم مذکر	گهوڙي جي ڏاٽي وارو ڳوٿرو (جنهن ۾ ان وجهي ڪنڌ ۾ لٽڪائي ڏجي) توبرو (جن ڪاڏو آهورن ۾، سي ڪيئن ڪائيندا پاهورن ۾). (جمع: پاهورا)
پائُٺِ:	اسم مؤنث	خبرَ، ڄاڻ، سُڌَ.
پائُٺو:	اسم مذکر	هُرلي يا نار جو هڪ عضوو. (جمع: پائُٺا)
پائُلو:	اسم مذکر	سارين گڏ ڪري رکڻ جو هنڌ. (جمع: پائُلا)
پٻو:	صفت مذکر	ڪِهو جنهن جا ڏند نہ هجن.
پتوڪِڙو:	صفت مذکر	ننڍڙو ذرڙو. (جمع: پتوڪِڙا)
پتوئي:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم (رنگ ڪارو، قد اڌ انچ کان ڏيڍ انچ).
پٽ:	اسم مذکر	پاڙو قبيلو.
پٽِ:	اسم مؤنث	پٽيل جي راڄ کي (جيڪو ان جي حصي وارو هجي) پٽ چون. (جمع: پٽيون)
پٽَر پتر:	اسم مرکب	پتر پتر، بانٽ ٺانٽ.
پٽي:	اسم مؤنث	ڦٽ يا ٻگل عضوي کي ٻڌڻ جي پٽي. (جمع: پٽيُون)
پٽِ چٽِ:	اسم مرکب	پوڪ، ٻج ڇٽڻ، لُٽڻ ۽ ڇٽڻ يا پوکڻ.
پٽاڙ:	اسم مؤنث	اَڳٺُ. (جمع: پٽاڙون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
پٽاڙَ:	اسم مؤنث	اڳٽ، ڪير ڳالهائڻ ۾ ڍيگهہ ڪري تہ ان کي "پٽاڙ ڪرڻ" چئبو.
پٽاڪ:	اسم مؤنث	(1) ڊڪ ڊوڙ ڀڄَ ڊُڪَ (2) پٽ ڪونڊ، پٽ ڪوهہ. (جمع: پٽاڪُون)
پٽالو:	اسم مذڪر	ڪپهہ سان ڀريل رنگين ڪپڙي جي ٽِڪندي ڳوٿري، جنهن جي ڪنارن کي ڪچ ڪوڏيون ٽانڪي زالون ٻار جي پينگهي مٿان ٻڌي چڙهينديون آهن، تہ جيئن ٻارُ سُتي سُتي انهيءَ ڳوٿريءَ سان راند ڪري) پکي ۾ سونهن خاطر بہ ٻڌن، مرشد جي درگاهہ تي بہ (باس طور ٽنگي چڙهين)، چَٽون. (جمع: پٽالا)
پٽڙيُون:	اسم مؤنث	اُٺ جي نڪ ۾ وڌيل هڏيون.
پِٽَڙ:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم (منگر مڇيءَ جي قسم مان، ويڪروءِ گول، پڇ ڇهنب وانگر، ڊيگهہ 3 فوٽ ڪن، هن جا اَٺ قسم آهن 1. گاڏم 2. ڪُتي، 3. چِٽو 4. ڪڏا ڪُتي، 5. ڦِٽو 6. ڳَڍَ وجهڻو 7. ڪارِنجُ يا ڪارِنهہُ 8. گهِيمُ).
پٽهَرِي، پٽيارِي:	اسم مؤنث	(1) ٻيڙيءَ جو هڪ عضوو (2) ونجهہ کي قابو ڪرڻ لاءِ ڪاٺ جو تختو.
پٽهَڙُ:	اسم مذڪر	دُنبڇي (ڳڏهہ جي). (جمع: پٽهَڙَ)
پٽي:	صفت مؤنث	ڇڊي، پنڙي (جمع: پٽيُون)
پٽُ:	اسم مذڪر	هوڙيءَ جو اولو. (جمع: پٽَ)
پُٽ مُٽِ:	اسم مرڪب	سهاروءِ دولت، سهاروءِ ذاتي طاقت.
پُٽارَڪ:	اسم مؤنث	(1) هڙ يا ڪڙيو (2) سامان جي وڏي ڀري جيڪا پٺن تي کڻجي.
پُٽڙو:	اسم مذڪر	چولي جي پُٺ ۾ ڪُلهن وٽان ڪپڙي جي ٽُڪري، جيئن چولو جلد نہ ڦاٽي. (جمع: پُٽڙا)
پٺو پلو پڙ پٺي جي ڳهل ڏُکي:	پهاڪو	ڪنهن ڪم ڪرڻ ۾ يا ڪنهن کان ڪم وٺڻ ۾ مشڪل پيش اچڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
پڃِلَڻ:	فعل لازمي	پڃرڻ، سڙڻ، اندرئي اندر ٻرڻ.
پُڇُ	اسم مذڪر	(1) ڪپڙو ڳريل ڪپڙو (2) ڪپڙي جو ننڍڙو ٽُڪر. (جمع: پُڇَ)
پچباڻ پچباڙُ:	صفت مذڪر	(1) اهو ماڻهو جنهن جو هاضمو گهٽ هجي يا ڪاڏي

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		تي دل نہ ٺئيس (2) اگهو عليل، بيمار.
پڇوڪِڙو:	صفت مذڪر	(1) پڇڪڙو ننڍڙو (2) ٿورڙو ذرڙو. (جمع: پڇوڪِڙا)
پڇي پُڇري:	اسم مرڪب	سڙي دکي، ڏک ڪري
پڇَ پڇَ:	صفت مذڪر	ٿورو ٿورو ڏِڪ ڏِڪ (پاڻي).
پڇُ:	اسم مذڪر	اصليت، حالت. (جمع: پڇَ)
پڇَ:	اسم مؤنث	ننڍوءِ چڊو ڱکڙُ، ڱکري (جمع: پڇُون)
پڇ ڍائو:	صفت مذڪر	پوءِ ڍائو.
پڇاتو:	صفت مذڪر	ڳاڙهاڻ ۽ اڇاڻ رنگ وارو.
پڇرڻ:	فعل لازمي	پکڙڻ، چڙوچڙ ٿيڻ.
پڇَنڊِ:	اسم مؤنث	ڏهل جي وچت جو هڪ نمونو جنهن تي زالون ڳيچ ڳائين. (جمع: پڇَنڊُون)
پڇنڊڻ:	فعل متعدي	ڇنڊڻ، آن وغيره سُپ ۾ وجهي ڇنڊڻ.
پڇنڊي:	اسم مؤنث	پت ۾ تختي وانگر ٺهيل هڪ خانو جنهن تي هلڪو سامان رکجي.
پڇي:	اسم مؤنث	(پڇ) ٻڌي مهاري بنائڻ.
پڇي:	اسم مذڪر	فراسين ۾ ڪم ايندڙهڪ رنگ
پُڇي:	اسم مؤنث	سِڙهہ جي پوئين چوٽي. (جمع: پُڇيُون)
پِڏَڪ:	اسم مؤنث	(1) بندرو ماٽهو (2) پکيءَ جو هڪ قسم (ننڍڙو ڪارو ۽ ميرانجهڙو رنگ (3) اڪ چوپٽي (4) بانبڙا (ٻار جا). (جمع: پِڏَڱون)
پڏَلِ:	اسم مؤنث	(1) پراڻي رَلي يا ڪپڙو (2) ڪکن جي پراڻي ڇپري (جمع: پڏَلون)
پڏَڻ:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم.
پڏٽو:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قسم (سنهان چلر، رنگ سونهري پُٺ ويڪري، پيٽ سنهون ۽ قد ٻن کان ڇهن انچن تائين). (جمع: پڏٽا)
پڏي:	اسم مؤنث	(1) جيت جو هڪ قسم، مڪڙي (2) بندري عورت. (جمع: پڏِيُون)
پَرَ:	اسم مؤنث	ٽُڪلو.
پَرَ ٻاهرو:	اسم مرڪب	ٻين جي آسري، ٻين جي وس.
پَرَ وَس:	اسم مرڪب	ٻين جي وس.
پَراڪُ:	اسم مذڪر	اوڪڙ جو پاڻي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ
پرائي بزگيري:	اسم مرڪب	پرائي نوڪريءَ ڪنهن وٽ نوڪريءَ ۾ پابند هجڻ جو اظهار ڪرڻ لاءِ چئبو آهي.
پرائي ڏيءَ ڦسي لوڪ تماشو ڏسي:	پهاڪو	ٻين جي ناڪامي يا تڪليف جي خوشيءَ جو اظهار ڪرڻ جي موقعي چئبو آهي.
پرايو پئسو چَپٽ تي ٽانڊو:	پهاڪو	اُڌاري شيءِ يا عارضي فائدي جي لالچ ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
پرچاءُ سرچاءُ:	اسم مرڪب	صلح، ٺاهہ رضامانو.
پِرڪيلُ:	اسم مذڪر	ٻيڙيءَ جو هڪ رسو (سِڙهہ جي پُٺئين پاسي وارو). (جمع: پِرڪيلَ)
پِرنارُ:	اسم مذڪر	ماس جو ٿَهہ. (جمع: پِرنارَ)
پَرنگُ:	صفت مذڪر	سهڻو هلُوڪ (چوپايو).
پُرهُ:	اسم مذڪر	سمنڊ جي پاڻي ڪچڻ لاءِ وام. (جمع: پُرهَ)
پِروٽِي:	اسم مؤنث	لوهارڪي ڪم جو هڪ اوزار (اُهو نَٽُ جنهن تي لوهہ رکي سُنبي سان سَلُ ڪيجي). (جمع: پِروٽِيُون)
پِروٽِيُون سروٽِيُون:	اسم مرڪب	اوزار سوزار پرزا.
پري:	اسم مؤنث	ڪاري جا ملاح ٻيهي يا ٻچنديءَ کي سڏين.
پَريرو:	صفت مذڪر	پري يا پريرو (هي لفظ خاص ڪري ماڇر ۾ ڳالهايو وڃي).
پِڙچ:	اسم مؤنث	ڪجيءَ جي ڦڙهن مان ٺهيل تڏو.
پِڙڳي:	اسم مؤنث	اُٺ جي پير جي ڪُڄَ ۽ مُريي جي وچ وارو ڀاڱو. (جمع: پِڙڳيُون)
پڙهي پاڻ ڪونہ ڄاڻي، ماري ڪُتابين (خطابين):	پهاڪو	پنهنجي نااهلي جا خار ٻين مان ڪڍڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
پِڙينگ:	صفت مذڪر	تمام ڍگهو لانبت. (جمع: پِڙينگَ)
پزو:	اسم مذڪر	ڪَڙُ. (جمع: پزا)
پِسُ:	اسم مذڪر	ڪَڙُ. (جمع: پِسَ)
پُساڻ:	اسم مؤنث	گوڏ. (جمع: پُساڻُون)
پُساڻ:	اسم مذڪر	درياءَ جا ماڻهو مڇي مارڻ وقت جيڪي ڪپڙا پائي وڃن تن کي پُساڻ چون.
پسوُري پدري ڪرڻ:	محاورو	پسوُري پدري ڪرڻ، معنيٰ پنهنجي اصليت تي اچڻ. ڪنهن بابت ڪڪ تي چئجي تہ (نانيءَ

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		واري پسوري آئي اٿس) ٻار گهڻو روئي ۽ ڪيٽو ڪري تہ ماءُ چوندي (الائي ڪهڙي پسوري آئي آهيس).
پڻون:	صفت مذڪر	ننڍڙو ٻار معصوم، اُبهم، گلهو. (جمع: پڻون)
پِسِي:	اسم مذڪر	(1) گنجهو (ڏاتو) (2) ڪنجهي جي ٿالهي يا تراڪرو وٽو.
پش:	اسم مؤنث	ختم ڪري ڇڏڻ، ماري ڇڏڻ جي حالت.
پِشالِي:	اسم مؤنث	(1) ويڪري منهن وارو ٿانءُ، پيالي (2) نِڪرِي (جمع: پشاليُون)
پڪٽُ:	صفت مذڪر	(1) ڪنجوس، مرچوٽ (2) سياڻو ڏاهو (خريد فروخت ۾) (3) خرچ نہ ڪندڙ. (جمع: پڪٽ)
پڪراسَ:	اسم مؤنث	اُٺ کي اڳين ۽ پوئين ٽنگ جي گوڏن مٿان ڏاڻ طور ٻڌڻ لاءِ رسو. (جمع: پڪراسُون)
پڪڙانسَ:	اسم مؤنث	پڪراسَ.
پِکَرَ:	اسم مذڪر	ڪانهين جي ٻوڙي جا پن (جي رسي ٺاهڻ ۾ ڪم آچن)، ڪانهين.
پِکرِيو:	اسم مذڪر	چوپائي مال جي هڪ بيماري (جنهن ۾ مال جي ڇاتيءَ ۾ اندر گوشت جو پکي پيدا ٿي پوندو آهي، چون ٿا تہ ماڻهن ۾ بہ اها بيماري ٿيندي آهي).
پکِتي:	اسم مؤنث	منزل، آخري هدف.
پِگَرکو:	اسم مذڪر	(پيرن کي سنڀالي رکڻ واري) جُتي.
پِلِ کَنِ:	اسم مرڪب	گهڙي کن، ٿوري دير.
پِلَڪُ، پِلڪُ:	اسم مذڪر	چولِي. (جمع: پِلَڪ، پِلڪ)
پلُهہ:	اسم مذڪر	ڪاٻار جو رسو.
پلورِ:	اسم مذڪر	ڍؤ سيرِي، پيٽ پرجڻ جي حالت.
پِناتِي:	صفت مؤنث	پلي نسل جي (گهوڙي وغيره). (جمع: پناتِيُون)
پِنارُ:	اسم مذڪر	ٻيڙيءَ مان پاڻي ڪيڻ جو نيسارو. (جمع: پِنارَ)
پِنجَتَ:	اسم مؤنث	(1) پنجن ڄڻن جي صلاح مصلحت يا ميڙ منٿ (2) ٻيهت (3) راضي ڪرڻ لاءِ حيلو پرچائڻ لاءِ تجويز.
پِنبُ:	ضمير متڪلم	پاڻ (پِنبُ جو معنيٰ پنهنجو).
پِنڊا:	اسم مذڪر	سنڌي گجرون، پِتائي گجرون.
پِنبِي:	اسم مؤنث	ماني رکڻ لاءِ ڪجيءَ جي ڦڙهن يا ڪانگڙيءَ مان

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		ٿهيل ڇڄي، ڏبڪي. (جمع: پنڊيُون)
پنگِرجَڻ:	فعل لازمي	(1) پسرجڻ، چڙهڻ (2) ڪاوڙجي اُٿڻ (3) سنبرڻ، اُسهڻ.
پنگڻ:	فعل متعدي	رِٿڻُ، ٻڌڻ، سوگهو رکڻ.
پنگو:	اسم مذڪر	سراڻ مان وڍيل ٽُڪر. (جمع: پنگا)
پنڻَ ڪان پڙهڻ ئي واندو ڪونهي:	چوڻي	ڪنهن شخص پاران چڱي ڪم ڪان ڪيہائڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
پنهنجو ڏنئورو ڪير ڪٽو چوندو:	چوڻي	پنهنجي ذاتي ملڪيت يا شيءِ کي پياري لڳڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
پنهنجو گهر الله جو دَرِ:	چوڻي	پنهنجي ذاتي شيءِ جي اهميت وڏيڪ هئڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
پِني:	اسم مؤنث	پِنِ ول، ول جو هڪ قسم.
پِنڻارَ:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم (چلرن سان پيٽ اچو قد ڏيڍ انچ).
پنڻون سَتِ:	اسم مرڪب	هڪدم اُٿندي ساڻ ئي.
پِٽاٿِ:	صفت مذڪر	ٿُلهو موٽو.
پِٽيلي:	صفت مؤنث	پهريون پيٽ، پهرئين پيٽ جو چاول (ہار)، پهريلي.
پِٽيڪِي:	اسم مؤنث	پِٽڪي، پاڻِي (ماڻ). (جمع: پِٽيڪِيُون)
پُوارُو:	اسم مذڪر	(1) گوڙ هُلُ، لُڙ (2) ڏمچر (3) مانڊاڻ، معاملو.
پُوارِڙي، پُوارِڙي:	اسم مؤنث	(1) دوا طور ڪم ايندڙ هڪ پسارڪو وکر (2) کُهنبي جو ٻج (اڇي رنگ جا داڻا) (3) سارين ۾ ٿيندڙ گاهہ ۽ ٻج جو هڪ قسم، پاوارِڙي
پُوتِ:	اسم مؤنث	(1) موتي پوئڻ جو ڪم، پُوچ (2) ننڍڙا موتي (3) مڻڪا، مڻيا.
پوٿ:	اسم مذڪر	ڪپڙي جو ڏَرُ. (جمع: پوٿ)
پُوٽَرُ:	اسم مذڪر	ڇِٽِن جون ڪلون.
پوٽائي:	اسم مؤنث	ڪٽي برادري ۾ برادريءَ جو سڏ ڏيندڙ کي چون.
پوٽو:	اسم مذڪر	درياءَ جا ماڻهو جنهن ڪپڙي سان هيڙي صاف ڪن اُن صافي کي پوٽو چون.
پوٽِي:	اسم مؤنث	هندن جي نڪاح کي چون.
پُوپ:	صفت مذڪر	تمام ڊگهو.
پُوپالِيلُ:	صفت مذڪر	ڏُڪلُ، ڪمزور.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
پوپٽي:	اسم مؤنث	اُڏامندڙ جيت جو هڪ قسم (جمع: پوپٽيون)
پوچاڙي:	اسم مؤنث	شام جو وقت.
پوچو:	اسم مذڪر	اُٺَ جي پير ۾ نڪتل ڳوڙهو.
پوچاندو:	اسم مذڪر	(1) پُڇُ، پُڇڙي (2) چادر يا رَئي جو پلَيان پيرن تائين لڙڪندڙ پلاند (3) پٽ جي پلئين پاڳي جو اهو ڇيڙو جنهن تي سجَ اُيرڻ سان اُس جو تڙڪو پوي. (جمع: پوچاندا)
پوچڙي:	اسم مؤنث	(1) پچاڙي وارو حصو (2) پُڇڙي مڇيءَ جي پڇ وارو حصو (3) واهہ يا ڪڙئي جي پڇاڙيءَ وارو حصو (4) ننڍو پڇ (5) نانگ بلا جو پڇ وارو پاڱو. (جمع: پوَچڙيون)
پُوچَندُ:	اسم مذڪر	پوچَڙُ، ڇيڙو پُڇڙِي.
پورارو پوراڙو:	اسم مذڪر	آبي پکيءَ جو هڪ قسم (ڇهنب ڊگهي اڊائي انچ کن، سنهي ڪمان وانگر وريل، درياهہ جي ڪپ تي ويهي کاڌو حاصل ڪري، وڻ تي ڪونہ ويهي).
پُورائِڻ:	فعل متعدي	(1) ٻيڙيءَ کي اڳتي هلائڻ، هاڪارڻ (2) دفن ڪرائڻ (3) لَٽائڻ (4) بند ڪرائڻ (در وغيره).
پوري سُوري:	اسم مرڪب	مڪمل، سموري، ڪُل، ٽوٽل.
پُوزَر:	اسم مؤنث	(1) ڊوڙ (2) وڏائي (3) مستي.
پُوزِڪي:	اسم مؤنث	(1) دلاسو (2) ڏاٽو (3) ڪوڙو دلاسو. (جمع: پُوزِڪيون)
پوڙي:	اسم مؤنث	مينهِن جي پير ۾ هڏڻ لاءِ رِٽي رسِي، پينجهوڙي (جمع: پوَڙيون)
پوسَلَ:	اسم مؤنث	بارش جي موسم ۾ ڳپ ڇڪَ کي چون.
پوش پوشان:	اسم مرڪب	ڪنهن شيءِ کي ڍڪڻ ڍوئڻ جو عمل.
پوکيءَ کان رائي پلي آهي:	چوڻي	محنت کان اُجرت پلي لڳڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
پولِڙو پولِٽو:	اسم مذڪر	(1) ليڏوٽو (اُن جو) (2) اُٺ ۽ گڏهہ جي فضلي جو هڪ گهولڙو. (جمع: پولڙا، پولٽا)
پولِڙي، پولِٽي:	اسم مؤنث	ٻولڙي، ٻڪريءَ، رڍ وغيره جي فضلي جي هڪ ڳوڙهي. (جمع: پولِڙيون، پولٽيون)
پولهہ:	اسم مذڪر	پليون، پڇ وارو حصو. (جمع: پولهتا)
پُونءِ:	اسم مؤنث	ٻڪري

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
پوُنڀِلو:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قسم (بنا ڇلرن، گوشت نرم، قد 4 کان 6 انچ (ہہ قسم هڪ اڇو ۽ ٻيو ڪارو). (جمع: پوُنڀِلا)
پُونجي:	اسم مؤنث	(جمع پونجي) گڏ ڪيل، ميڙيل رقم کي چون.
پڙَنگ:	صفت مذڪر	سهڻو سنو ڀلو.
پُوڻ:	فعل متعدي	پِرَڻ، ٺهڻ.
پوٽيلي‌ءَ جو:	اسم مذڪر	پهريون اولاد.
پوهُہ:	اسم مذڪر	هڪ مهينو.
پوهو:	اسم مذڪر	(1) ڦِهي ڪپهہ جو ٻڙو (2) ڇيٽو. (جمع: پوها)
پوءِ ڍائي کان قرض نہ کَڄجي، توٽي لک لُٽائي:	پهاڪو	ڪم ظرف ۽ غير خانداني شخص کان فائدو نہ وٺڻ ۽ اُن جو طعنو ملڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
پوپاڙي:	اسم مؤنث	سج لهڻ جو وقت، پوڇاڙيءَ شام. (جمع: پوپاڙيُون)
پهالَ:	اسم مذڪر	ڏسو "پهاڙ". (جمع: پهالَ)
پهاڻُ:	اسم مذڪر	(1) پِهَڻُ، پاهَڻُ (2) ڪڇي ذات (جنهن کي پگهاري پهريائين پالنو لوهہ، پوءِ گهاڙو لوهہ تنهن کان پوءِ رڪ جي صورت ۾ آڻبو آهي). (جمع: پهاڻَ)
پُهاٽِي:	اسم مؤنث	پُواڙي دوا طور ڪم ايندڙ ٻج جو هڪ قسم.
پهرونو:	صفت مذڪر	پهريون چاول ٻار پِهراتُ. (جمع: پهرونا)
پهموندو:	اسم مذڪر	ٻَتَئي ڪرڻ کان اڳ هاريءَ جو گڏيل حصي مان کنيل سارين جو حصو.
پِثاڙَ:	اسم مؤنث	پويون حصو (ڍِڳي گاڏيءَ جي قافلي جو پويون حصو).
پِثالو:	اسم مذڪر	ٿوري وقت جو ٻاہو ساهِي. (جمع: پِثالا)
پئسو پائي:	اسم مرڪب	رقم، ڏوڪڙ، دولت.
پئسو پَنَجڙَ (ڏوڪڙَ):	اسم مرڪب	ٿوري گهٽي رقم، دولت.
پِئکُڙَ:	اسم مؤنث	پنجوڙي
پِڻُون کڻڻ:	محاورو	سُر کڻڻ، ڳالهہ جي شروعات ڪرڻ، ابتدا ڪرڻ.
پِڻُوڻ:	اسم مؤنث	(1) اُونهي کَڏَ (2) گهٽتائي، ڪمي (جمع: پِڻُوڻيُون)
پِٿِي:	اسم مؤنث	پينتل.
پِٿيڪ:	اسم مذڪر	پکِيءَ جو هڪ قسم.
پِي:	اسم مذڪر	پيءُ. (جمع: پي)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
پيتو:	اسم مذکر	ڪرڪٽي ڪوڏ. (جمع: پيتا)
پيٽ:	اسم مؤنث	(1) جاءِ، هنڌ، مرڪز (2) سهارو، آڌار.
پيٽ پرندي:	اسم مرڪب	ساڙ ڪان يا حسد ۽ ڪاوڙ ڪان ڪنهن تي الزام هڻجي يا ڪا گاله ڪجي، تہ چون: پيٽ پرندي ٿو ائين چوي
پيٽ پرندي:	اسم مرڪب	گذران، گذر سفر.
پيچارو:	اسم مذکر	مڇيءَ جو هڪ قسم (صفا اڇي، گول ۽ ويڪري، قد 1، 4 انچ). (جمع: پيچارا)
پيچي:	اسم مؤنث	ٻيڙيءَ ۾ ٻرمانڻ جي ٻچڙيءَ وارو ڪاٺ جو ٽڪر.
پيڊلي:	اسم مؤنث	پنجرو، پاوانجرو. (جمع: پيڊليُون)
پيراڱو:	اسم مذکر	پيرن جي لتڙسان ٿهيل واٽ، دڳ، گس، پيچرو.
پيرانگو:	اسم مذکر	پيچرو.
پيرچو:	اسم مذکر	ٻيڙيءَ جو هڪ حصو.
پيسي:	اسم مؤنث	ڪٽلَ جي ڳڙي، ڪجور جي ڳڙي، ڇوهارو. (جمع: پيسيُون)
پيڪو:	اسم مذکر	پيچو پٽ، پچر، پويون حصو. (جمع: پيڪا)
پينري:	اسم مؤنث	ڏيري (جمع: پينريُون)
پينگهہ:	اسم مؤنث	انبلٽ. (جمع: پينگهُون)
پينگهو:	اسم مذکر	رسي جو ٽڪر، جنهن ۾ سرڪ سايون پيل هجن، مال جي ڦرن کي ٻڌڻ لاءِ ڪم اچي.
پيهڙو:	اسم مذکر	پهيڙو، قاصد، ٽڪر جي وڏي پاٽ. (جمع: پيهَڙا)
پيهُون ڏيڻ:	محاورو	چپ ڏيڻ، پيڙون ڏيڻ، زور ڏيڻ، ڳاهٽ ڪرڻ.
پيو:	اسم مذکر	اپارو (هُرلي تي). (جمع: پيا)
پيُو:	اسم مذکر	پيءُ، والد، پدر. (جمع: پيُو)
پيٽرو:	اسم مذکر	گجَ جي هڪ حصي جو نالو پيلو گهوڙو.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ

ج

جاجھہ:	اسم مؤنث	(1) ڄجھائي، گھٽائي (2) ٻَڪ، يخي، جھڳي، وِڦل، ڏيگھہ، پٽاڙ (ڳالھہ ۾) (3) وڏو پاٽي (4) جھانجھہ (ساز).
جاتيءَ جا جُوان پيرن اُگھاڙا:	چوڻي	جاتيءَ جي پسماندگيءَ کي ظاهر ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
جاتيءَ جو جت تہ ڪونہ آهِين:	چوڻي	ڪنهن شخص پاران بهتر ڪردار ادا نہ ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
جاتي قُرب جي ڪاتي:	چوڻي	جاتي جي ماڻهن جي مُحبت ۽ پيار جي موقعي تي چئبو آهي.
جاتي ڳل جت ماڄر ڳل مٺي:	پهاڪو	جاتي ۽ ماڄر جا حالات بيان ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
جاڏيلو:	صفت مذڪر	(1) ٿلهو متارو (2) پهلوان، جانٺو همت ڀريو سگھارو مضبوط (3) اڙٻو ڏنگو (4) سخت ڏکيو (5) وڏو. (جمع: جاڏيلا)
جاڙ ڄٽ:	اسم مرڪب	سڙا سيڪت، گھٽ وڌ ڳالهائڻ.
جاڙ ڄفائون:	اسم مرڪب	هَڪل هُل، داٻ دڙڪو.
جاڙُ:	صفت مذڪر	اجايو ڄُٽ جهڙو.
جاڪِڻ:	فعل متعدي	سنڀال ڪري رکڻ، قريني سان رکڻ، مُحڪم ڪرڻ، سوگھو ڪري رکڻ.
جالو:	اسم مذڪر	جارو. (جمع: جالا)
جامِري:	اسم مؤنث	چمڙيءَ جي هڪ بيماري، جهامِرو.
جامو لَرڻ:	محاورو	سڄو بدن ٺري پوڻ، جسماني آرام حاصل ٿيڻ.
جانارَ:	اسم مؤنث	ڪاري جي ٻيڙيءَ جو هڪ پاڳو. (جمع: جانارُون)
جانيڻ:	فعل متعدي	ساٽو ڪرڻ.
جانائڻ:	فعل متعدي	(1) اڙائڻ (ٽنگ) (2) ڀڃائڻ (عضوو) (3) ڦاڙائڻ (مٽو).
جانرو جانڙو:	اسم مذڪر	جارو. (جمع: جانرا، جانڙا)
جانگڻ:	فعل متعدي	سنڀالڻ (شين کي).
ڄاھ ڄلال:	اسم مرڪب	رعب تاب، دبدٻو.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
جائي جُواري:	اسم مرڪب	جُوئر وغيره جي سادي غذا.
جُتُ:	صفت مذڪر	(1) گڏُ، ٻيلهڙ (2) جُٽُ (3) ڳنڍيل، وچڙيل، جُتيِ. (جمع: جُتَ)
جِتِ لڳي اُت لائجي:	پهاڪو	ڪنهن سان وفا ۽ پيار جي تعلق کي قائم رکڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
جِتامُ:	اسم مذڪر	ننڍڙو جيٽُ، جِيتامُ. (جمع: جِتامَ)
جُتي ٻتي:	اسم مرڪب	پيزار جُتي.
جتي ڪيهرن جا ديرا اُتي اُنين جا پيرا:	پهاڪو	ڪيهرن جي اُنن پالڻ جي ڪرت جي اظهار جي موقعي تي چئبو آهي.
جتي مِينهن پَون، اُتي چِڪُون بہ ٿين:	پهاڪو	جت فائدا هُجن، اُت ٿورا نقصان بہ ٿين. فائدي لاءِ نقصان جي پورڻ جي تياري رکڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
جُٽ پُٽ:	اسم مرڪب	لٽ لعنت، گند ڪن، ڪچرو.
جُٽ ڪِٽ:	اسم مرڪب	لٽ لعنت، پٽ پاراتو.
جَپِ جَپ:	اسم مؤنث	سُکُ، آرامُ، فرحت، ماٺ، سانت.
جَجهن جوين گهر نہ هلي، ججهن هارين هر نہ هلي:	پهاڪو	ڪنهن ڪم جي لنڊڻ جي حالت ۾ وڌيڪ ماڻهن جي اختيار استعمال ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
جَجهن ڪجي ڇپر بہ ڪجي وڃي:	پهاڪو	ٻڌي ۾ اتحاد جي ترغيب ڏيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
جَجهي پارت پٽ جي پيڻ:	پهاڪو	ڪنهن ڪم لاءِ ضرورت مطابق رعايت گهرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
جِلَڻ:	فعل متعدي	ڏِجَڻُ. (جلڻو معني ڏجڻو)
جَرُ:	اسم مذڪر	لَلُ. (جمع: جَرَ)
جَر:	اسم مؤنث	مڇيءَ جي ميڙاڪي کي خاص ڪري مُهاڻا چون، پر عام طرح گهٽي پاڻيءَ کي چيو وڃي ٿو.
جَرڪُ:	اسم مذڪر	چراغ (جانور). (جمع: جَرڪَ)
جَروٽ:	اسم مؤنث	پوڙهي ڳئون، مينهن وغيره. (جمع: جَروٽُون)
جَرِيءِ جِري:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قِسم (پرن سان، جهرڪي وانگر اڏامندڙ قد 2 کان 4 انچن تائين).
جَرِيدو:	صفت مذڪر	ٿيارُ هَڪيو ٿڪيو. (جمع: جرِيدا)

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
جُڙ لُڙ:	اسم مرکب	جهڙ مينهن ڦڙو بونداباندي
جَڙدُ:	صفت مذکر	طاقتور سگهارو. (جمع: جَڙدَ)
جَڙا:	اسم مؤنث	مصيبت، ڪم ۾ ماٺهو اکثر ڪڪ تي چون: هن جزا مان تہ ڦاسي پيا آهيون.
جَسي:	اسم مؤنث	(1) ڏَڙهي، چڙب (2) دڙڪو.
جَڪاتِ:	اسم مؤنث	جُتي.
جَڳ مَڳِ:	اسم مرکب	تجلو جرڪو روشني.
جَڳَتُ:	اسم مذکر	جَڳتُ، جڳ، دنيا، سنسار عالَمُ جهانُ.
جَل ٿَلِ:	اسم مرکب	مينهن جُهڙ هلڪي برسات.
جُلُ:	اسم مذکر	رَڇ جو هڪ قسم. (جمع: جُلَ)
جَلد مرد:	اسم مرکب	صاحب طاقت شخص
جلو:	اسم مذکر	(1) جَلَڻُ، ساڙو ٻارڻُ (2) آزار مصيبت (3) ڏک، رنج.
جَلوان، ڀلوان:	صفت مذکر	(1) چريو اڌ مغزي (2) پاڳل، بيوقوف.
جِلِي:	اسم مذکر	گاهہ جو هڪ قسم (پن ڃِهل جهڙا ٿين).
جِليبيُون:	اسم مذکر	پرت جو هڪ قسم، گول گول ٽِڪڙن وارو پرت.
جَنَبِ:	اسم مؤنث	جنمر سڄي ڄمارَ.
جُنجُ:	اسم مذکر	ڍِؤ جُڃُ، رڌڻ ۾ گوشت جو ڳري هڏن تان لهي وڃڻ جي حالت.
جَنجِڪڻ:	فعل لازمي	ترسڻ، بيهي رهڻ، جهجهڪڻ.
جُنجَهہ:	اسم مؤنث	ٿوري نظر، ڏئو ڏِپو.
جَنگو:	اسم مذکر	(1) وڏو وَٽو (2) ڏُهائو ڏاچِيُنِ ڏُهڻ جو ٿانءُ. (جمع: جَنگا)
جِنَن سان ياري رکي ڪکن جا پونگا ڪونہ آڏبا:	چوڻي	خطري مطابق اُپاءُ وٺڻ جي ترغيب ڏيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
جنهن تي هٿا راڙا ڪاڙا سي ڪٽي ويا جهنگ ہراڙا:	پهاڪو	جنهن کان جيترو پُڇو اُن اهو ئي ڪيو تہ اهڙي موقعي تي چئبو آهي.
جنهن جي وَل ڪاريهہ تنهنجا پتا بہ ڪارا:	پهاڪو	والدين مان ٻارن ۾ منتقل ٿيل عادتن جي اظهار جي موقعي تي چئبو آهي.
جُواڻِ:	اسم مؤنث	ڪاري جا ماٺهو رات جي پهرئين وقت ڪي جُواڻِ

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		چون.
جوجَهر:	صفت مذڪر	وڏي يا لڙڪيل پيٽ وارو (چوپايو) ڇِڇَرُ.
جُودُ:	اسم مذڪر	پيڙهيءَ جي منجهي ۾ ڳَڙي جي وچ وارو واڃهہ جو ٽڪر. (جمع: جُودا)
جور جَبَرِ:	اسم مرڪب	زيردستي، طاقت، ڏاڍ.
جَوڙَ:	اسم مؤنث	ٻَڪَ، لباڙ.
جَوڙِڻ:	فعل لازمي	(1) ٻَڪڻُ (2) ڏنڊين پوڻ، وڙهڻ.
جُوسِرو:	اسم مذڪر	(1) ننڍي جُوءِ، سِيم (2) جُوءِ. (جمع: جُوسِرا)
جوش خَروش:	اسم مرڪب	جذبو عزم، حوصلو همت.
جوڪائِڻ:	فعل متعدي	(1) بخش ڪرڻ، بَخشڻُ (2) وير وٺڻ.
جوڳاڻُ:	اسم مذڪر	گهوڙي جي خوراڪ، ڪاڌو قُوتُ (وڪيل گهوڙن کهڙا جوڳاڻ).
جونجَهہ:	اسم مؤنث	(1) نظر (2) وَسُ.
جوٽِڻ:	اسم مؤنث	ڍِڳي يا پاڏي جي مُنڍيءَ جي شوروي جي (اُٽ ڪي) اوٽِڻي. (جمع: جُوٽِڻون)
جُوٽِي:	صفت مذڪر	چوري ٿيل شيءِ جو ڏس ڏيندڙ.
جوهَرِ:	اسم مؤنث	بوندِ بوندِ.
جوهَرِ:	اسم مؤنث	پاڇاري (هَرَ جي).
جَوءِ پَٽُو:	اسم مرڪب	جوءَ جو فصل، جوءَ ۽ ان جي جنس جو فصل.
جُوتَر:	اسم مؤنث	ڏاندن جي جوڙي واري پاڇاري
جَهلَنگ:	اسم مذڪر	(1) جالنگ (2) جهبلو (ڪپڙو). (جمع: جَهلَنگا)
جِتَڏُ:	اسم مذڪر	(1) جِيتُ (2) ساهوارو ڪِيڙو. (جمع: جِتَڏَ)
جِيجُو:	اسم مذڪر	(1) اڻ وڻندڙ شيءِ (2) ڏيڻارو خوف (3) جُوجُو ٻائو (جمع: جِيجُو)
جينيا، جينڌا:	اسم مذڪر	(1) منجهيل وار (2) ڀِڀُوت وارَ (3) ڇينيا.
جِينجَهر، جينجِهري:	اسم مؤنث	سنهي شڪلَ ڍِينگري
جيڏا توڏا اوڏا لوڏا:	پهاڪو	فائدن جي برابر خطرا ڪٽڻ جي ترغيب ڏيڻ جي لاءِ چئبو آهي.
جيڪا ڏاڏي سان نہ مِڙيءِ سان ريب سان ميڙجي:	پهاڪو	جڏهن ڪو شخص ٿوري گهٽي ترغيب تي صحيح رستي تي نہ اچي، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
جيڪو ساڏي سو	پهاڪو	جيڪو شخص جهڙا ڪم ڪري، اُن جا انتظام بہ

مکيه لفظ	گرامر	معنىٰ
واڌي:		پاڻ ڪري، ته ان موقعي تي چئبو آهي.
جيڪي ڳڙ کائيندا سي چوڪڙا به سهندا:	پهاڪو	فائدا کڻڻ جي بدلي ۾ ملندڙ طعنن کي برداشت ڪرڻ جي ترغيب ڏيڻ جي لاءِ چئبو آهي.
جيڪي هوندئي ڀاڳ ۾ سو وهي پوندئي ڀاڳ ۾:	پهاڪو	نصيب تي ڀروسو رکڻ جي نصيحت ڪرڻ جي لاءِ چئبو آهي.
جيئري ڪونه سليان موئي ڏڙ ٻڙ پٽيان:	پهاڪو	ڪنهن جي زندگي ۾ عزت نه ڪرڻ ۽ وفات بعد قدر پوڻ واري وقت تي چئبو آهي.
جيئن ٿڌِ تيئن وڌ:	پهاڪو	ڪنهن شخص پاران تڪليف ۽ سختي ۾ وڌيڪ ڪم ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
جهڙا ادائي تهڙا ساڍا به:	پهاڪو	ڪن به ٻن شين جي هڪجهڙي حالت ۾ اثر جي موقعي تي چئبو آهي.
جهڙڪڻُ:	مصدر	ٻرڻ، ڀڙڪا ڪرڻ.
جهڙو تئي مان تهڙو ئي دانگيءَ مان:	پهاڪو	هڪ ئي مقصد حاصل ڪرڻ واريون به مختلف شين جي هڪجهڙو سمجهڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
جهڙو مهمان تهڙي مهماني:	پهاڪو	ماڻهوءَ جي اُن جي حيثيت مطابق عزت ۽ ڀليڪار ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

ڄ

ڄاڱُر:	اسم مذڪر	ٻيرن جو هڪ قسم (جي رواجي ٻيرن کان ننڍا ٽين) پهاڙي ٻير. (جمع: ڄاڱُر)
ڄانگِهي:	اسم مؤنث	ڪُوھہ مان مِٽِي ڪڍڻ واري ٻيل جي نوڙيءَ جو ٻُڇڙُ.
ڄاڻ ٻاڻ:	اسم مرڪب	معلومات، علم، ادراڪ.
ڄَرِ ٻاھہ (ڪام):	اسم مرڪب	ساڙ جوت، باھہ.
ڄَرَ ٻَرَ:	اسم مرڪب	جيپي، جاھہ جي ڄُر.
ڄَرَ:	اسم مؤنث	(1) باھہ جي تپش (2) جور.
ڄر کان اڳ لُر:	پهاڪو	اثر ۽ سبب جي اڳ پُٺ واري موقعي تي چئبو آهي.
ڄَرڪي جو ٻوڙ ڪاٺ جي هونڌل:	چوڻي	ٻئي پاسا هڪجهڙا هئڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ڄَرَڻ:	فعل متعدي	ڏڪ يا چماٽ سان بيحال ڪرڻ.
ڄُڪَ:	اسم مؤنث	ٻڙھہ، ڇَپُ، ڏَت، ماٺِ، چانهرِ، سُڪُوتُ، ڇُپِ، خاموشي، سانت. (جمع: ڄُڪون)
ڄُنڊِ:	اسم مؤنث	ڏُنڊِيءِ ڏُنڊِ، ڏانڊي (جمع: ڄُنڊيُونُ)
ڄُنڊڙو:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قسم (سِيم، جهڙيءِ رنگ سائيرڙو قد 4,2 انچ). (جمع: ڄُنڊِڙا)
ڄَنڊُورو:	صفت مذڪر	منجهيل وارن وارو. (جمع: ڄَنڊُورا)
ڄُونيِئِي:	اسم مؤنث	ڪَکَرِ. (جمع: ڄُونيِئِيُون)
ڄيرا ڄگرا:	اسم مرڪب	پکيءَ جو قسم، روي سديءِ زرا پرزا.
ڄيرو ڄَمرو (شيرو):	اسم مرڪب	پکيءَ جو قسم، ڪنو سنو گنڏو گدلو.
ڄيرو نہ ماريءِ پر ڄَرَ ماري:	چوڻي	فائدي واري شيءِ خراب نہ هوندي آهي، پر اُن جي حاصلات ۾ ڪي شيون مشڪلات پيدا ڪنديون آهن.
ڄَيُون:	اسم مؤنث	سنهيون جئون (جُيون).

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ

جھ

جهاپ:	اسم مؤنث	ڇٻي، ڇڪ (لغام کي)، ٽٽ ڇڙٻي. (جمع: جهاپون)
جهاپ:	اسم مؤنث	ڦُڙ ڦُڙ، ٻُوند. (جمع: جهاپون)
جهالَ:	اسم مؤنث	کوھ جي منهن تي ٺهيل ڍڪي جنهن تي ٻوڪي وغيره مان پاڻي هارجي.
جهامُوڙجڻ:	فعل متعدي	وڙهڻ لاءِ ٻکين پوڻ
جَهانِ هٽي جَهنگرَ اسان وٽا پري پيون:	چوڻي	وڏا تڪليفون سهڻ ۽ ننڍيا فائدا حاصل ڪن، تہ اهڙي موقعي تي چئبو آهي.
جهانءِ:	اسم مؤنث	مينهَن جي آوتِ.
جهانپو:	اسم مذکر	لوڙهي جو دوڙ. (جمع: جهانپا)
جهاجهوڙڻ:	فعل متعدي	ڏاندولڻ، سختيءَ سان لوڏڻ.
جهانڪڻ:	فعل متعدي	(1) جهوڪڻُ (2) لِڪي لڪي ڏسڻ.
جهانگرو:	اسم مؤنث	ٽڏِ.
جهاوا وجهڻ:	محاورو	واجهائڻ، جهپا هڻڻ، ڪنهن شيءِ کي هٿ ڪرڻ لاءِ قدم کڻڻ.
جهائُوئو:	اسم مذکر	جهَٽ، جهَپ. (جمع: جهائُوئا)
جِهبي:	اسم مؤنث	وهٽ جي لغام کي اوچتي ڇڪ ڏيڻ.
جَهٽِ جَهٽان:	اسم مرڪب	پڪڙ پڪڙان، ڇينا جهپٽ
جَهپ:	اسم مؤنث	گهاتا وارَ جهَپ
جَهپٽي:	اسم مؤنث	گاھ جو هڪ قسم.
جَهپي نہ لَهي سا جهيڙي لَهي:	پهاڪو	حق لاءِ وڙهڻ جي ترغيب ڏيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
جُهر:	اسم مؤنث	(1) غارِ (2) ڇُرِ. (جمع: جهُرون)
جَهرڻ:	فعل متعدي	(1) مارڻ، ڪُهڻ (2) قتل ڪرڻ (3) تکي اوزار سان سِسي لاهڻ.
جِهرِڪِٽي:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم (چلرن سان، پنيءَ ۾ هڪڙو ڏِگهو پکُ، قد هڪ کان ڇئن انچن تائين، کاڌي ۾ لذيذ)، جهرڪي. (جمع: جهرِڪِٽيون)
جُهرڻُ:	اسم مذکر	پيچي پوڻ، ڍور ڪري پوي تہ اُن کي بہ جُهرڻ چون.
جَهرڻ:	فعل لازمي	جنسي جذبي کان پچرڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ
جَهڙَ:	اسم مؤنث	هلڻ ۾ پيرن جي وچڙڻ سبب مُرئي ۾ لڳل ڏَڪُ. (جمع: جهَڙُون)
جَهڪاڻ:	اسم مؤنث	هيناهين.
جُهڪو:	اسم مذڪر	وٽن جو جهُڳتو (جمع: جهڪا)
جَهڪور:	اسم مؤنث	(۱) سخت برسات، لاڳيتو مينهن، جهڙ، شغل، تماشو مانَ ڪُٽ (2) تمام گهڻو کائڻ، پيٽُ ڀرڻ (3) ڪير مسلسل ڳيچ ڳائي ۽ ساهي نہ پٽي (ڳيتن جي جهڪور ڪٽي لاٽي آهيس). (جمع: جهڪورون)
جَهڳ:	اسم مؤنث	(۱) اجايو وات ڪرڻ واري حالت، ٻڪِي، لَباڙ ٻڪ، وِلوڙُ جهوڳ، لُٻ (2) ڏُڏُ (3) وِلوڙڻ واري حالتِ
جُهڳاءُ:	اسم مذڪر	رَڇ جو قسم.
جَهڳِي:	اسم مؤنث	(۱) ٻڪ، بڪواس، ٻخي (2) وِڦل (3) ٻهُوڙَ (4) اجايو ڳالهائڻ. (جمع: جهَڳيُون)
جَهل پَچ:	اسم مرڪب	
جُهلائِڻ:	فعل متعدي	لوڏڻ، لرزائڻ، اڳتي پوئتي ڪرڻ.
جِهلَ:	اسم مؤنث	هڪ ٻوٽيءَ جو قسم جنهن ڪي مال بہ کائي ۽ دوا طور بہ ڪم اچي.
جِهلَڻ:	فعل متعدي	وهنجڻ، ڌائڻ، غسل ڪرڻ، سنان ڪرڻ.
جَهلو:	اسم مذڪر	ڪانڌپو.
جِهمائِڻ:	فعل متعدي	(۱) ڏنگو ڪرڻ (2) جهُڪائڻ، نمائڻ (3) تِمائڻ (پاڻيءَ مان) (4) ٻسائڻ، آلو ڪرڻ (5) ڳِهہَ ۾ تر ڪرڻ، پڪوان ڪارائڻ، ڪانو ڪارائڻ.
جِهمِڪڻ:	فعل متعدي	اکيون ڇنيڻ، روئڻ.
جُهمڪڻ:	فعل متعدي	پکين جو وڻ تي ڪِرڻ ۽ وري اُڏامڻ.
جِهمَڻ:	فعل لازمي	جُهڪڻ (وڻ جا وڏا ڏار جهمي پون ٿا).
جُهنبَڻ:	فعل لازمي	جُهتي وڃڻ، چنبڙي وڃڻ، لڳي وڃڻ، جُنبِي وڃڻ، جَمي وڃڻ، جُنبَڻُ.
جِهنجُهہ:	صفت مذڪر	ڀرپُور ڀريل، تِمتار (ميون سان وڻ).
جُهنڊ هَٽڻ:	محاورو	ڪيڙي سان مُنهن ڍڪڻ.
جَهنڊِ:	اسم مؤنث	ٻار جا ڀهريان مٿي جا وار.
جُهنڊِ:	اسم مؤنث	مڇرن جو وَلَرُ.
جَهنڊُولو:	صفت مذڪر	گهڻن وارن وارو.
جُهنڊِي:	اسم مؤنث	ڌنارن جي هڪ راند (جنهن ۾ هڪڙي ٽولي ٻي کي

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		چوندي "جهُنڊِي ميهار" تہ وري ٻي ٽولي چوندي "جهُنڊي ريڊار". ائين چٽي پاڻ ۾ ٻکين پئجي ويندا).
جهنگ ٻِيار:	اسم مذڪر	ٻارن کي ڊپ ڏيڻ لاءِ فرضي پکي (ٽيٽيار).
جُهنگِ پَتنگ:	اسم مرڪب	پکين کي ڦاسائڻ جو دام ڪوڙڪي.
جِهنگِرالو:	اسم مذڪر	(1) هڪِيُن جو ميڙ (2) جِهنگَ، مکين جي پُڻ پُڻ.
جَهنگراڙ ٻلو:	اسم مذڪر	جهنگ جو ٻلو.
جَهڻ ٻڙ:	اسم مرڪب	لسي پاڻي.
جَهڻ تورو:	صفت مذڪر	ڪنجوس.
جَهوپ:	صفت مؤنث	جهُورُ پوڙهي، پوراڦ.
جُهوٻو:	اسم مذڪر	ڪکائون گهر، جهُڳو يُونگو جهُڳي، يُونگڙي (جمع: جهُوٻا)
جُهوٽ:	اسم مؤنث	(1) چڪرِي، مقابلو (2) گولا. (جمع: جهوٽُون)
جُهوٽ ڏيڻ:	محاورو	(1) مقابلو ڪرڻ (2) مناظرو ڪرڻ (3) گولڻ، نهارڻ.
جهوري جَهڻ جي موسو مکڻ جو:	چوڻي	گهٽ شيءِ ڏئي، قيمتي شيءِ جا گُڻ ڳائڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
جهوريءَ وڏس جهوري:	چوڻي	سِڪ ۾ اُڪير سببان پيدا ٿيل حالت جي موقعي تي چئبو آهي.
جُهوڙڻ:	فعل متعدي	(جهوڙو نانگ) جو مينهن وغيره کي ونگ وجهڻ.
جُهوڙو:	اسم مذڪر	(1) سُٽ يا پَٽ جو رنگين ڦُندڻ، جهابو ٽوٽر (2) وانگوڙو (3) وارن جو چوٽو (4) سائي گاهہ جو گڏو سانگهڙ ضلعي ۾ لئي جي هڪ وڻ جو نالو جتي حُر تحريڪ جا ٽي ليڊر شهيد ٿيا هئا. (جمع: جهُوڙا)
جهولڻ:	اسم مؤنث	ڏري واٽيل ڪٺ.
جُهولَڻ:	اسم مذڪر	مڇي مارڻ جو ڪپڙو (مڇي پڪڙڻ لاءِ ٻار ڪپڙي جي جهولڻ هٿندا آهن).
جُهوم ڪرڻ:	محاورو	رُخ ڪرڻ، ڏِسُ ڪرڻ.
جُهونڊارُ:	اسم مذڪر	مڇرن جو آواز.
جَهٽُنڪو:	اسم مذڪر	جهوٽو (هوا جو). (جمع: جهٽُنڪا)
جِهيبو:	اسم مذڪر	ٽڙُ سنانُ، غُسل، وِهنجڻ. (جمع: جهِيبا)
جِهيرَ:	اسم مؤنث	چير (چوپائي مال کي بيماريءَ وقت ڳَنَ ۾ جهير وجهن).
جهيرائڻ:	فعل لازمي	ڪِنجهڻ (بيمار ماڻهوءَ جو).

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
جهيڪَ:	اسم مؤنث	اُتَ جو ڏاچيءَ تي چڙهڻ، ڪَڏي هيٺاهين.
جهيڪارَڻ:	فعل متعدي	ويهارڻ (اُٺ).
جِهيلارَ:	اسم مؤنث	(1) آهستگي (2) ڳالهائڻ ۾ آواز کي هيٺ ڪرڻ جي حالت (3) زيلا (4) اُٺ جو ساز سينگار.
جهيلاڙو:	اسم مذڪر	تُرُ غسل، سَنانُ، وهنجَڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

چ

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
چاٻ:	اسم مؤنث	جهٽڪ، ڇينڀ، ڌڙڪو ڇڙٻ. (جمع: چاٻون)
چاپڙُ:	اسم مذڪر	(1) چاپوڙو (2) آلي مِٽيءَ مان ٺهيل لپوڙو مِٽيءَ مان ٺهيل گُنديءَ جو پُڙ يا ڍَڪُ. (جمع: چاپڙا)
چاپِڙ:	اسم مؤنث	لوهارڪي ڪم جو هڪ اوزار جنهن سان اوزارن کي "ماٽِ" ڏبي آهي.
چاڏو:	اسم مذڪر	(1) ٺِڪر جي وڏي دکي (2) ڪُنو مٽڪو. (جمع: چاڏا)
چارا:	اسم مذڪر	ڇپارا، اهلون، نقل.
چارو:	اسم مذڪر	رستي پر پاڻيءَ وارو ٺُڪر. (جمع: چارا)
چارِي:	صفت مذڪر	(1) پهريدارُ (2) محافظ (3) مالَ چارِيندڙُ (4) نگهبانُ (5) راڪو (6) جاسوس. (جمع: چارِي)
چاڙ:	اسم مؤنث	زناني چولي جي پُٺن کان ڏنل ڪپڙي جي پٽي.
چاڙُ:	اسم مذڪر	چاڙُهہ. (جمع: چاڙ)
چاڙُهہ:	اسم مذڪر	ڏِٺو رِماڙُ. (جمع: چاڙها)
چاڦو لُوڙَ:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قسم.
چاڪاسِي:	صفت مذڪر	چڪاس ڪندڙ شهر خبرو خابِرُ مُخبر.
چاڪُو:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قسم (چِلُرن سان، پيٽ سنهون، چاڦُونءَ جي ڦَر وانگر، پُٺ ويڪري ۽ ڊيگهہ هڪ کان چار انچ). (جمع: چاڪُو)
چاڪِي:	اسم مذڪر	اهو ماڻهو جو گهاڻو واهي ۽ تيل پِيڙي، تيلِي (چاڪِي ڏاند وڃايا، ڦِر ڦِر گهاڻي آيا). (جمع: چاڪِي)
چاڳُ:	اسم مذڪر	ڏاٽِيءَ جو گهنگهرو. (جمع: چاڳَ)
چالارُ:	اسم مذڪر	(1) چاڙُهہ (آڏَ، ڪَسيءَ وغيره جو) (2) مٿانهين (3) ٽيڪو (4) پُنيرائي.
چامِلو:	صفت مذڪر	چَمر جو ٺهيل (حقو وغيره). (جمع: چامِلا)
چانُ:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قسم (رنگ ڪارو چِلرن سان، ڊيگهہ ٻن فوٽن تائين). (جمع: چانَ)
چانپ ڪڏو:	اسم مرڪب	گوڙ ۾ راند، ٽِپو تاڙ ۾ ڪُڏڪارو گهڻو ڪري ٻارن کي فهمائش ڏيندي چئجي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
چانيُورتجڻ:	فعل لازمي	(1) جانيوتجڻ (2) رانيوتن ۾ پوڻ.
چانپڻ:	فعل متعدي	(1) لتاڙڻ (2) چپڻ (3) پيچاڻڻ (4) چِٽڻ.
چانتِ:	اسم مؤنث	ڪنهن سان ڪيل حرڪت، شرارت، چالاڪي.
چانٺ:	اسم مؤنث	چانٺِ، دروازي جي چوکٺ جي هيٺين ڪاٺي. (جمع: چانٺون)
چانچ:	اسم مؤنث	گهوڙي جي پنڌ جو هڪ قسم (جنهن ۾ گهوڙو ڊانبريندو ويندو آهي ۽ سوارُ هيٺ مٿي ٿيندو ويندو آهي).
چانگو:	اسم مذڪر	اُٺُ، جانگهو. (جمع: چانگا)
چانوَريو:	اسم مذڪر	اڇي پڇ وارو (جانور). (جمع: چانوريا)
چانئُٺ:	اسم مؤنث	دروازي جي چوکٺ جي هيٺين ڪاٺي. (جمع: چانئٺون)
چانئِڙ:	اسم مذڪر	وڻ جو هڪ قسم.
چاڻِڪ:	اسم مذڪر	طعنو تنڪو ۽ ميهڻو (اهڙو طعنو جو اڳلي کي تمام ڏکيو لڳي).
چاهِ:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم.
چائين:	اسم مؤنث	چانهه (پکي). چانهه جي رنگ واري
چِبِي:	اسم مؤنث	چَبَ، ڪُپت، گِديءِ، چِپي، لالچ. (جمع: چبيُون)
چِبڙُ:	صفت مذڪر	(1) چيڙهو چيڙهالو (2) چاهون. ڪاٺ ۾ گهٽا چاپا ڏياريندڙ رهڙي
چُبڙٽو:	اسم مذڪر	دڙڪو چِڙپ. (جمع: چُبڙٽا)
چَپو:	اسم مذڪر	وَجهه، بهانو مسخري. (جمع: چَپا)
چِتالُ:	صفت مذڪر	(1) چِتايلُ (2) پسند ڪيل (3) وڻندڙ ناهوڪو سهڻو.
چِتيڙ:	صفت مذڪر	چتين وارو. (جمع: چِتيڙ)
چَتورَڻ:	فعل متعدي	ڏُتارڻ، ريبڻ، مِنيُون مِنيُون ڳالهيون ڪرڻ.
چِٽِر:	اسم مؤنث	ٽُڪرو ڪنهن ٿانءَ يا شيشي جو ڪو حصو پٽجي پوي ته ان کي "چِٽِر" لهڻ چون.
چَٽِر:	اسم مؤنث	مسخري، ٺٺولي.
چِٽا:	اسم مذڪر	سِڙهه ويڙهي ان کي جيڪو ڪچو پنڌ ڏين. ڪاري جا ماٺهوان کي چِٽا چون.
چِٽاڻو:	اسم مذڪر	(1) چِٽي يا صاف روشني (2) سهائي، چاندوڪي. (جمع: چِٽاڻا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
چنڊي وارو:	اسم مذکر	مڇيءَ جو هڪ قسم (چلرن سان، پُٺيءَ تي بہ ٽِڪَ ۽ هڪ ٽِڪُ پيٽ تي جو رات جو روشن ٿئي).
چنڊو:	اسم مذکر	پرماڻ ۽ ويڙهيل سِڙهہ جي مٿان ٻڌل نوڙ. (جمع: چنڊا)
چنڊي مِلي آهي:	چوڻي	صاف ستري شيءِ جي بهتري جي موقعي تي چئبو آهي.
چَپڙ:	اسم مؤنث	(1) ديراٽِتي ٿپندڙ ديگ (2) گهٽو پاگو (3) چاپوڙو (4) ڪَلَ.
چَچرو:	اسم مذکر	درياءَ جي ڪاڌ واري پاسي ڪي بانٺ جي ڏنل ڪنڌي (جنهن ۾ ڪَپ جي وچ ۾ ريٽ پرجي ويندو آهي ۽ ڪاڌ وارو پاسو ريتجي ويندو آهي). گُوندو. (جمع: چَچرا)
چچڪو:	اسم مذکر	ٻير جو ٻج.
چَچُونڻڙو:	صفت مذکر	تمام ننيڙو ۽ وٽندڙ. (جمع: چَچُونڻڙا)
چنڊ وارو واءِ سج وارو مينهن:	چوڻي	چنڊ ۽ سج جي چوڌاري گول دائري جي اهڃاڻ بابت چاڻ ڏيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
چُڊيٽو:	اسم مذکر	ننيڙي ڪَڏ. (جمع: چُڊِيٽا)
چُرڪِي:	اسم مؤنث	ڏِڪَ، سُرڪِي ٿوري شيءِ. (جمع: چُرِڪِيُون)
چَرن تي چَمر ٻيڙن تي رنگ جي تڪڙا آهيو تہ سوٽي ڏيو وڃو:	چوڻي	ڪنهن فرد ڪي ڪنهن شيءِ متعلق بهتري يا اميد ڏيارڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
چَرُوڙِي:	اسم مؤنث	چَونري (جمع: چَرُوڙِيُون)
چِري:	اسم مؤنث	جاءِ جي بنياد لاءِ مقرر اونهائيءَ ۾ کوٽڻ، پَٽ جي ديگ چاڙهڻ لاءِ کوٽيل کڏ.
چريا پنهنجي وس ڪونہ هوندا آهن:	چوڻي	ڪنهن ماڻهوءَ ڪي اختيار اُن جي عقل ۽ سمجهہ جي آڌار تي ڏيڻ جي لاءِ چيو ويندو آهي.
چَريا ڪَريا پر ماٽن جا:	چوڻي	ماٽن جي پنهنجي اولاد سان پيار ۽ تعلق جي موقعي تي چئبو آهي.
چَرين کهڙا چٽ موئن کهڙا مامرا:	پهاڪو	چرين ۽ مئلن ۽ معذورن تي ڪنهن ڪم يا فائدي جي ميار نہ رکڻ جي لاءِ چيو ويندو آهي.
چڙا چِتِي:	اسم مرڪب	چڙهت ڪرڻ مقابلي جي حالت ۾ وڌي واڪ ڏيڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
چَڙهو:	اسم مذڪر	اُها گول ڪاٺي، جا بہ فوٽ کن ڊگهي هجي، جنهن جي وچ ۾ سِراخ ڦاٽل هجي. (جمع: چَڙها)
چَڙو:	اسم مذڪر	مٽر، وهٽ جي ڳچيءَ ۾ ٻڌل گهنڊٽي (ننڍي مٽر کي مٽري چون، وڏي مٽر کي ڊگرِ چون).
چُسڪڻ:	فعل متعدي	ڏاڍڻ، هوريان هوريان ڍُڪ ڍُڪ ڪري پيئڻ.
چَسي ڏيڻ:	محاورو	هٿ ملائڻ.
چَڪِ واتِ:	اسم مرڪب	ڪا شيءِ کائڻ، چڪ پائڻ.
چِڪَ:	اسم مؤنث	ٿوري گپ، چلهڻ.
چَڪا پيٽي:	اسم مؤنث	چٽاپيٽي، مقابلو.
چِڪار:	صفت مذڪر	پرٽُو پورو پوريل، ڊاول (ماني ڪاٺي يا لسي پي چڪار ٿيڻ يا ڪيسو پئسن سان چڪار هجڻ).
چِڪِيو:	اسم مذڪر	(1) وَنواهہ ۾ ويٺل ڪنوارِ جي اُبٽڻ (2) ميڪ اپ، سينگار پيٽي.
چِڪيهہ:	اسم مذڪر	(1) وَنواهہ ۾ ڪنوارِ کي اُبٽڻ هڻڻ (2) اُبٽڻ.
چِڪِ مڪ:	اسم مرڪب	لوڀ لالچ، رشوت، خوشامد.
چِکراٺو:	اسم مذڪر	ٺڪراٺو ٺول (خاص ڪري پڳل) جنهن ۾ ڪنيار پاٺي وجهي رکن.
چُڪَڙُ:	اسم مذڪر	(1) چِتَڙُ (2) ڪنهن شيءِ جي مٿئين حصي جو ٺُڪر. (جمع: چُڪَڙَ)
چِڪَڙِ چِڳَڙُ:	صفت مذڪر	(1) سَٽپ ۽ مِٽيءَ مليل، سٽپ ۾ جِهبيلُ (2) چِيڙُهہ گَپ.
چَڳِ:	اسم مؤنث	(1) وارن جي چَڳِہ چوٽِي، ڳُت، جَٽي (2) مٿي جي وارن جي ٽِپي (جا مُرشد، مُريد جي وارن مان نشاني لاءِ ڪپيندو آهي) (3) جَٽا (4) وارن جو ڇُڳو (5) سُٿَ جو مُچو (6) ٻُتي (7) ذرو حصو. (جمع: چَڳُون)
چَڳڙڻ:	فعل متعدي	ڦَرَ جو ڏائڻ ۽ ٽڻ کي چباڙڻ.
چَڳَڻ:	فعل لازمي	چِڪڻ (ڦَٿُ).
چَل:	اسم مؤنث	مينهن جي وڏي اوهہ کي ياڳيا "چَل" چون.
چَلامانُ:	اسم مذڪر	هلت چلت، رسم رواج، هَلي چَلي، ڏيتي ليتي، ڪاپو.
چِلتَرِ:	اسم مذڪر	ڊوهہ، ٺڳي.
چَلَرُ:	اسم مذڪر	ججهو گاهہ پاٽي.
چِلهر:	اسم مؤنث	ڍنڍ يا ڀاڏ ۾ رهيل چپيل گاهہ اهڙي هنڌ تان.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		جيڪا مڇي مري، تنهن کي "لوهين" چون. ان ۾ چلهڙ جي بدبوءِ ٿئي ٿي.
چِلهڻ:	اسم مؤنث	ڇِڪ، گَپ.
چَماٽو:	اسم مذڪر	(1) ٽماٽو (2) هڪ ڀاڄيءَ جو قسم. (جمع: چَماٽا)
چِمِرڪو:	اسم مذڪر	ڇُهنبڙيءَ ۾ ٿورو حصو آڱرين جي وچ ۾ اچي ٿو پر چمرڪي ۾ گهڻو حصو اچي ٿو.
چَمُون:	اسم مؤنث	ڏاچيءَ کي ڳِيِيرڻ ۾ ٿيندڙ هڪ بيماري جنهن ڪان ڏِکي نہ ٿئي).
چِندَ:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قِسم (پُنيءَ تي گهوڙي وانگر ٻُشڪون، پُڇَ جي چوٽي سنهي، ڏند تِکا ۽ ڊيگهہ هڪ ڪان پنج فوٽ).
چِندا ڪرڻ:	محاورو	ڪٺونس ڪرڻ.
چُنگ:	اسم مؤنث	چُونگ، چوڪَ، ٿورو ذرو. (جمع: چُنگُون)
چَنگ چڙو:	اسم مرڪب	وَڄت جو ساز.
چُنگ ڏيڻ:	محاورو	ماٺ ڪندي جو نالو وٺڻ يا برغلائڻ.
چِنگهَڻ:	فعل متعدي	(1) تڪليف مان ڪنجهڻ (2) بار کڻندي وات مان مخصوص ڪنجهہ جو آواز اچڻ.
چَٽاپ:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم (چلرن سان رنگ اڇو ڊيگهہ اڌ انچ ڪن).
چِٽِي:	اسم مؤنث	اُبدائي جي سوراخ جو منهن، پوپِٽي، ڪُرفي. (جمع: چِٽيُون)
چوبو:	اسم مذڪر	ڇِپ اهو ماڻهو جنهن کي وات ۾ وَڙ هجي. (جمع: چوبا)
چورِي:	اسم مؤنث	گڏهہ يا خچر جي ڪنڌ جا ڊگها وارَ.
چوپٽُ:	اسم مذڪر	پهرئين برسات تي ڦُٽل سنهو گاهہ.
چُوچِڙِ:	صفت مؤنث	عقل واري، ڏاهِي، سمجهہ سوچ واري (جمع: چُوچِڙيُون)
چورِ چاڪي:	اسم مرڪب	ڏاڙيل، ڪاٺُو.
چُورِ:	اسم مؤنث	ڇُهنب دار ڪاٺِي.
چورو:	اسم مذڪر	چولو. (جمع: چورا)
چوڙُ:	اسم مذڪر	ڪِنو پاڻي (جو مينهُن جي ويهڻ ڪري خراب ٿي ويو هجي ۽ مال وغيره جي پيئڻ لائق نہ هجي).
چَوڙو:	اسم مذڪر	سُورَ درد، ڏکُ. (جمع: چوڙا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
چوڙو:	اسم مذڪر	لوهارڪي ڪم جو هڪ اوزار (جو ڪوڏارين ٺاهڻ يا گسائڻ جي ڪم اچي). (جمع: چوڙا)
چُوسِڪو:	اسم مذڪر	ڪير ڏائڻ جو چيڙڪو يا چُوس.
چُوسِلو:	صفت مذڪر	چپيَلُ يا سَنهڙي مُنهن وارو. (جمع: چُوسِلا)
چَوڪو:	اسم مذڪر	ڏُهائي. (جمع: چَوڪا)
چُوڪِي:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم (بنا چلرن، پيٽ اڇو پُٺِ تي ڪارا لِيڪا ۽ اندران ماس ڪارو، قد هڪ ڪان ہہ فوٽ). (جمع: چُوڪِيُون)
چوڪارَڻ:	فعل متعدي	ڳالهہ ٻولهہ ڪرڻ، ڪُڇڻ، پُڇڻ.
چوڪائِڻُ:	فعل متعدي	(1) چوڪي خاطر آزمائڻ، پرکڻ، آزمائڻ (2) پڪو ڪرڻ (3) پاڻ کي چوکو ثابت ڪرڻ (4) پاڻ موکڻ، پاڻ ملهائڻ.
چَولَڪ، چولَڪِي:	اسم مؤنث	(1) ننڍڙي چَلي (جنهن ۾ سير کن مال جو پوي) (2) ننڍڙو ڏلهو.
چُونڊِ ڪِڙي:	اسم مؤنث	چُهنڊِڙي (جمع: چُونڊِ ڪِڙيُون)
چُونڊارِ:	اسم مؤنث	گاهہ جو هڪ قسم، تازو ڦُٽل گاهہ (جو اجا چائو مس هجي).
چوهڙ جمالي ڪِيسا خالي:	چوڻي	چوهڙ جمالي جي معاشي حالت بيان ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
چُوئِي:	اسم مؤنث	(1) ننڍي چَڪَر رکڻ جي ڪَڏَ، ڇُهي (2) ڪاڙهي وَهہ ڪيڙ لاءِ ڪُني ۾ پيل ڊينڊَ (3) نوڇ، نِرت، نِگاهہ (جمع: چُوئِيُون)
ڇَهِبَڙ:	صفت مذڪر	وات ڦاٽل. (جمع: ڇَهبَڙ)
ڇَهڏُ:	اسم مذڪر	(1) وڏو ڦَٽُ، اونهون گهاءُ (2) ڇُڍو. (جمع: ڇَهڏَ)
ڇهرُ:	اسم مذڪر	اُٺ جي جي نڪ ۾ ناڪيليءَ بدران ٽوپيل سَڱو.
ڇهڪِ ڇيرِ:	اسم مرڪب	ڇيرِ، جهير، سير.
ڇُهلِڙو:	اسم مذڪر	مسخري، چرچو. (جمع: ڇُهلِڙا)
ڇُهنبدار:	اسم مؤنث	ٿورو زخم، ڇَهَڪُ، وَڏُ. (جمع: ڇُهنبداروُن)
ڇَهو:	اسم مذڪر	ننڍو ۽ ڪچو وٽ. (جمع: ڇَها)
ڇَهوڪِڙي:	صفت مؤنث	(1) آنگِلِڻ، ناز نخري واري (2) لُچي، چالاڪ، ناتر، تاڪَ. (جمع: ڇهوڪڙيُون)
ڇَهوڪِي:	صفت مؤنث	(1) آنگِلِڻ، ناز نخري واري (2) لُچي، چالاڪ، ناتر، تاڪَ. (جمع: ڇهوڪِيُون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڇُٽانتِي:	اسم مؤنث	پرندڙ سنهي ڪاٺي، ڇُوڇڙي. (جمع: ڇُٽانتيُون)
ڇُٽانڪڻ:	فعل متعدي	برسات جي پاڻيءَ جو ڇِتِ يا وڻ مان ٽِمڻ.
ڇٽي پير مردَ ڪُٺي ڇٽيندين، ڇپائين آبا ويلي ڪونہ وڏنڏين:	چوڻي	ڪنهن تجربيڪار پاران نوجوان جي سکيا ۽ تربيت جي موقعي تي ڇٽبو آهي.
ڇيپاٽ:	اسم مؤنث	(1) سنهي ڇِيريل ڪاٺي (2) سنهي پٽي. (جمع: ڇيپاٽُون)
ڇيٽاٽو:	اسم مذڪر	(1) ڇيٽَ جي مُند جو سهاڳ (2) تازي ڦُٽَلَ گاهہ وارو هنڌ.
ڇيخ:	اسم مؤنث	ٻيڙيءَ جي اڏيرَ ۽ ڇَونڪَ جي وچ وارو حصو.
ڇِيراٽو:	اسم مذڪر	ڪنيرن وٽ پاڻيءَ رکڻ جو هڪ ٿانءُ. (جمع: ڇِيراٽا)
ڇِيري مِيرِي:	اسم مرڪب	(1) فضول خرچ، اجايو خرچ، خرچي ڪاٻاڙي (2) رشوت، بيسود شين تي خرچ.
ڇيڙهو:	اسم مذڪر	ٻيڙِي ٻڌڻ جو واجهہ. (جمع: ڇيڙها)
ڇِيڪو:	اسم مذڪر	رات جو گهر دير سان اچڻ جي حالت.
ڇِيلُغُ:	اسم مذڪر	مُڇ مان نُهيل نوڙي جا پڪي ٺاهڻ ۾ ڪم اچي اُن نوڙي مان ڪانا سلسلي وار ٻڌبا ويندا آهن، گهڻو ڪري پڪن ۾ اهڙا چار يا پنج ڇيلغ هوندا آهن.
ڇِيلهو:	اسم مذڪر	اڳَٺُ، ٺاٺر جو ليڪو ڇيرو. (جمع: ڇيلِهيا)
ڇِيوڙو:	اسم مذڪر	سُور جو سنهُو ڇَڪِ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ
		ڇ
چاٻ:	اسم مؤنث	ڳسيءَ يا واهڻ کي پاڻي هلڪو ڪرڻ لاءِ ڪکن، ڪانن جو ڳنڍيو ڏيڻ
چاٽِ:	اسم مؤنث	ٺپر ٺپر.
چاٽِ:	اسم مؤنث	جُوال، ٻورو.
چاٽلو:	اسم مذڪر	(1) پکڙيلُ، پٽريلُ (2) وڏو ويڪرو وڻ. (جمع: چاٽِلا)
چاپڙ:	اسم مؤنث	چاڙَپ. (جمع: چاپڙُون)
چاڄُ:	اسم مذڪر	گاهِڻ، چاڄو ڦنھُن. (جمع: چاڄَ)
چاڏوهڙ:	اسم مؤنث	(1) اُها سُوئا ڏاچي جنهن کي پنهنجو ڪچو ڦر ڇڏائي ٻئي ڦرتي لاتو ويو هجي (2) بي اقعالي عورت، بي لڄڻي، واڇان. (جمع: چاڏوهَڙُون)
چار اوڳرائي:	اسم مؤنث	ڪَٽي اوڳرائي (Heart Burn).
چارُ:	اسم مذڪر	ماٽِ، سانتِ.
چاري:	اسم مؤنث	(1) سمنڊ جي شاخ (جنهن ۾ پاڻي تانگهو ٿئي)، ڪاري (2) ڪوهستان ۾ ڊوري يا هيناهين زمين (جنهن جي پيٽ ۾ گاهہ هجي). (جمع: چارِيون)
چاڙَپٽ:	اسم مرڪب	بنا ڏسڻ جي بانئو وغيره اڇلائي هٽڻ.
چاڙَ:	اسم مؤنث	هيناهين زمين. (جمع: چاڙون)
چاڙَهہ:	اسم مؤنث	اُهي رُبيا جي رسم طور فوتيءَ جي عزيزن کي ڏنا وڃن، اوچاڙ (جمع: چاڙهُون)
چاڪاٺُ:	اسم مذڪر	(1) اوچتو ڊَپُ (2) تاهڙ (3) ڏُڦيڙُ نِفاقُ، گڙٻڙ دشمني.
چاڪوٺو:	اسم مذڪر	(1) اوچتو ڊَپُ (2) تاهڙ (3) ڏُڦيڙُ نِفاقُ، گڙٻڙ دشمني.
چاڳرڻُ:	فعل متعدي	اڌو ڪارو پيرڻ.
چانپڻُ:	فعل متعدي	(1) وَڻَ جون تاريون وڍڻ، چانگڙ (2) تارين جا پَنَ روڙڻُ، تاريون سوئڻ.
چانيو:	اسم مذڪر	لَئِي جو سنهو تارو جنهن کي منهن ۾ ڇُگو ٿئي.
چانپَڻُ:	فعل متعدي	(1) چاپڻ (2) ڇَپڻ.
چانجَبلڙو:	صفت مذڪر	(1) چِلِولو البيلو (2) کيچلو مسخرو. (جمع: چانجَبلڙا)
چانڇِرو:	اسم مذڪر	(1) چانگرو (2) تَخرو انگلُ، نانُ ماٺو. (جمع: چانڇِرا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
چاندَ:	اسم مؤنث	(1) اشارو اکين جو اشارو غمزو هَلڻ وقت هٿ لوڏڻ جو هڪ نمونو هَلڻ جي لوڏ (2) آسانگو آسرو آڌر (3) ڪانئيءَ جي ڇپڙ. (جمع: چاندُون)
چانگارو:	اسم مذڪر	(1) چانگرو (2) نخرو (3) ماٺو. (جمع: چانگارا)
چانِگرا:	اسم مذڪر	چاٺي ٻُجهي يا دل ۾ راضي رهي منهن تي ماٺا ڪرڻ ۽ ناز ادا سان هڪ جي ٻي ڪرڻ.
چاٺو:	اسم مذڪر	(1) چاٺڻ لاءِ ڪپڙو صافو (2) پَرڻ (3) چاڻ (4) بچت (5) وٽن مان پنن چٽڻ جي حالت.
چاٺو:	اسم مذڪر	گهوڙيءَ وغيره جي لَڳ لاءِ خواهش.
چائِلَ:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم. (جمع: چائِلُون)
ڇَپُ ڇپُ:	اسم مرڪب	(1) چپ چپ. پاڻيءَ ۾ هلڻ يا ٿاڦوڙا هڻڻ جو آواز (2) هيٺاهين زمين (3) ڇَڻ.
ڇَپَٽِي:	اسم مؤنث	جُتيءَ جو هڪ قسم، چَنپل. (جمع: ڇَپَٽِيُون)
ڇِپڙِيُون:	اسم مؤنث	سونارن جي محاوري ۾ سنهڙا سونا ٺپا.
ڇَپِڪي:	اسم مؤنث	ٿوري انداز ۾، تمام گهٽ. ٿوري
ڇِتَرُ:	اسم مذڪر	مُٺي ماڻهوءَ جو پٽر. (جمع: ڇِتَرَ)
ڇِترو:	اسم مذڪر	ڦڙهي جو ننڍڙو ٽڏو.
ڇَتِي:	اسم مؤنث	پالي جهڙو هڪ اوزار ڇَتِ. (جمع: ڇَتِيُون)
ڇَٽِ پَٽ:	اسم مرڪب	تاج محنت.
ڇَٽَ پٽن تي پٽ ڇٽَن تي:	چوڻي	پَٽن جي پلي ياڳ لاءِ چئبو آهي.
ڇَٽَ ڇُڳِيرَ:	اسم مرڪب	تخت تاج.
ڇِتومِلو:	اسم مرڪب	سنو ڇگو پلو.
ڇَپَٽُ:	اسم مذڪر	جسم تي ٿيل داغ، دڙب. (جمع: ڇَپَٽَ)
ڇَپِرَ ڇَمَرَ:	اسم مرڪب	جبل ٽڪر، جبل جُهوپو.
ڇُڇُ:	صفت مذڪر	(1) بيوقوف، اڻجاڻ (2) ڇَريو (3) اُٺ جو مخصوص عضوو. (جمع: ڇُڇا)
ڇِڇ:	اسم مؤنث	(1) هيٺاهين زمين، ڍورو تِلي، ترائِي (2) پاڻيءَ جي ڇَر، چاچر (3) ليٺ، ٻوڏ (4) درياءَ جي تانگهي ڍَنڍَ (جنهن ۾ مڇي مري) (5) سيوهڻ ۽ ساماري تعلقن ۾ ديهن جو نالو. (جمع: ڇِڇيُون)
ڇِڇ مڙوئي ڇوڪريون	چوڻي	ڇِڇ ۽ ماجر جي سماجي حالت کي ذهن ۾ رکي

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ماڃر مڙوئي جوءِ:		ڇٽبو آهي.
ڇڇائڻ:	فعل متعدي	ڪنهن شيءِ کي ڪراهت سان ڪائڻ.
ڇڇڪارَ:	اسم مؤنث	پاڻيءَ هارجڻ يا ڇُلڪڻ جو آواز.
ڇڇڪارو:	اسم مذڪر	پاڻيءَ هارجڻ يا ڇُلڪڻ جو آواز.
ڇُڇڪارَ:	اسم مؤنث	مال کي پاڻي پيارڻ وقت آواز "ڇي ڇي" جو آواز.
ڇڊو پاٺو (پاڊو):	اسم مرڪب	ٿورو گهٽو معمولي.
ڇڏ منڊي کي واريءَ ۾:	چوٽي	ڪنهن نااهل ماڻهوءَ ڪنهن وڏي ڪم ۾ لاهڻ جي موقعي تي چيو ويندو آهي.
ڇڏپ ڇُڏپ:	اسم مرڪب	ڇڏڇوٽ، رعايت وغيره.
ڇڏو:	اسم مذڪر	پاڻيءَ جو ننڍو ڊُبو ڍَهو. (جمع: ڇڏا)
ڇُرَ:	اسم مذڪر	ڇُرڻ جو اوزار، پورُ ڇُرَ جو ڪم. (جمع: ڇُرَ)
ڇر:	اسم مذڪر	جن، پوت.
ڇُراڙي:	اسم مؤنث	ريزگاري، ريزو، ريجو روپئي جا ڇُنل يا پڳل پئسا، وڏي نوٽ جي عوض ننڍا نوٽ.
ڇرڙ:	اسم مذڪر	مڪر، فريب، ٺڳي.
ڇرڪائڻ:	فعل متعدي	(1) ڊيڄارڻ، ٿاهڻ (2) اوچتو ڏَپُ وجهڻ (3) ٿورو ٿورو ڏونرو ولوڙڻ.
ڇڙ ہٽو:	اسم مذڪر	ڇڙپ، دڙڪو (بيو اُچار: ڇڙ ہٽو).
ڇُڙَ مُوڙي:	صفت مؤنث	(1) ڇڙ وڇڙ (2) جدا جدا.
ڇَڙڪ:	صفت مذڪر	ڦُڙت، هلڻ جو تکو.
ڇُڙڪڻ:	فعل لازمي	(1) اُلڙڻ، اُکڙڻ (سَنڌَ) (2) ٿڪ سبب عضوا ڍرا ٿيڻ.
ڇَڙڪڻ:	فعل متعدي	(1) ڇَڙڻ (2) وڄائڻ، آواز ڪيڻ (ٿالهيءَ وغيره کي ڏڪ هڻي).
ڇَڙو:	صفت مذڪر	(1) اها ڪاني جنهن تي ڪپهه ويڙهي، دوا مان ہوڙي ڪاڪڙي کي لائجي (2) ڏَپ، بانس. (جمع: ڇَڙا)
ڇُڙي مُڙي شاهہ جي:	چوٽي	ڪنهن ننڍي شيءِ جي سنبت جي حوالي سان اهميت ٻڌائڻ جي موقعي تي ڇٽبو آهي.
ڇَسو:	اسم مذڪر	(1) بيوقوف، بي عقل (2) هيڻو (3) بُزدل، نادان، اناڙي، زَن مُريدُ، ڇَهہ سو تارُنِ وارو اُٺيل ڪپڙو (4) مڇُو. (جمع: ڇَسا)
ڇڪَ پٽ:	اسم مرڪب	لُٽڻ، دوهڙڻ، گڏ ڪرڻ، پٽڻ جو عمل.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
چڪڙ:	اسم مؤنث	وَڏي يا نوڙي جا ٿنڊيئڙي کي ڦيرائڻ لاءِ ڪم اچي.
چڪو چچڻ:	محاورو	ٿوڪ ڪان چون: "چڻ ڪو چڪو چچي پيو" يعني "ڪو انصاف جو ڪم ٿي پيو".
چَلَ:	صفت مذڪر	گھڻو جَجهو بي انداز.
چلَ:	اسم مؤنث	بچيل ٽڪرو (صابڻ جي چل).
چلائِڻ:	فعل متعدي	(1) رَندي يا ڪُهاڙي سان ڪاٺيءَ جا چوڏا لهرائي سڌو ڪرائڻ، ٿرائڻ (2) ڪڏو وغيره پاڻيءَ سان پرائي تار ڪرڻ (3) ڪنان تار ڪرائڻ.
چلَرُ، چلرُ:	اسم مذڪر	چوپائي جا وڏيل ڏند. (جمع: چلَرَ)
چِلنگڙو:	اسم مذڪر	(1) گانگٽُ، جهينگو (2) هڪ قسم جي ننڍي مڇي. (جمع: چِلنگڙا)
چُلَنگِي:	اسم مؤنث	ٽن چئن ماڻهن جي ٽولي، ٽولو ننڍو گروهه ڇڳو. (جمع: چُلَنگيُون)
چلَڻ:	فعل متعدي	(1) چوڏا لاهڻ (وڻ جا) (2) ٿرڻ (ڪاٺي) (3) رَندو هڻڻ (4) ڪَل لاهڻ، کَلِڻُ (5) چلر لاهڻ (مڇي وغيره جا) (6) گهَرڻ، تراشِڻ (7) چَڙِڻ، ٿهه لاهڻ (8) گهڙڻ (پٿر، قلم وغيره) (9) رهڙڻ (بدن) (10) پرجڻ (11) ٺمٺار ٿيڻ (12) ڪناتار ٿيڻ.
چلٽو:	صفت مذڪر	(1) ڦلٽو چُلٽو (2) ڦلوڪٽو. (جمع: چلٽا)
چَمر:	اسم مؤنث	پن يا ڪاٺيءَ جي ويڪر کي چون.
چمڪڻ:	فعل متعدي	(1) وَڄڻ (گهنگهرا وغيره)، چٽڪو ڪرڻ، ڌاتوءَ مان ٺهيل ڪنهن شيءِ جو آواز ڪرڻ (2) آواز ڪرڻ (3) چمر چمر ڪرڻ (4) گهڻو واءُ لڳڻ.
چمڪو:	اسم مذڪر	تِکو واءُ. (جمع: چمڪا)
چمڪولي:	اسم مؤنث	(1) هڪ قسم جو ڦل (ناريل جهڙو ٿئي، پيٽان ايندڙ رت جي بند ڪرڻ لاءِ ڌوئري ۾ ڳڏي ڪارائيندا آهن (2) ڪڇ ۾ ڪانيا واڙ ۾ گهٽي ٿئي).
چنَ ڪُونڊَ:	اسم مرڪب	
چنَ، چنِ:	اسم مؤنث	تانگهو تلاءُ، سِمر وغيره جي پاڻيءَ وارو هيٺاهون هنڌ، ڍنڍ. (جمع: چنُون)
چنيڙُ:	اسم مذڪر	مڇي مارڻ جي رَڇ جو هڪ حصو. (جمع: چنيڙا)
چنيَڻُ:	اسم مذڪر	مڇي مارڻ جي رَڇ جو هڪ حصو. (جمع: چنيَڻ)
چنڙو:	اسم مذڪر	(1) ٿانءَ جو هڪ قسم (2) وڏو وٽو (جو عموما جَٽ

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ
		پاڻ سان ڏاچِيُن جي کير ڌُهڻ لاءِ کڻندا آهن. جنهن کي اُتر سنڌ ۾ ڌُهائو چوندا آهن). (جمع: چنيڙا)
چنگهہ:	اسم مؤنث	هر هر پيشاب اچڻ جي حالت. (جمع: چنگهُون)
چنَل چاٽ:	محاورو	(1) پُراڻي جُتي (2) کُتَلُ (3) پراڻو.
چنوڙُ:	صفت مذڪر	ڌار جدا، الڳ، ڇڙ ڪُليو (ربيو). (جمع: چنوڙا)
چٽاٽ:	اسم مؤنث	چٽڪاٽ، چَڙ چَڙ جو آواز.
چوائڻ:	فعل متعدي	چاچو ٻڌائڻ، ڪکن جي ڇت وجهڻ.
چوچَڙُ:	اسم مذڪر	اهو جانور جو جهنگ ۾ چَرڻ نہ وڃي پر آسپاس مان چَڪواٽُ ڪري وَر وَرَ ڏيو گهر ۾ اچي ويهي رهي. (جمع: چوچَڙَ)
چوچَڙُ:	صفت مذڪر	بيوقوف، بيعقل، آناڙي (جمع: چوچَڙَ)
چورو:	اسم مذڪر	چوڪرو نينگر. (جمع: چورا)
چوري ننڍي پر ڍها گهٽا سنيري:	پهاڪو	ڪو ننڍو ماڻهو پاڻ کان وڏا ڪم ڪرڻ لڳي، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
چوڪرا چَنيڙَ:	اسم مرڪب	ننڍا چوڪر، ناتجربيڪار فرد.
چولَڻ:	فعل متعدي	(1) چاچولڻ (2) پاڻيءَ کي لوڏي لهريون پيدا ڪرڻ (3) لوڏڻ، ڏوڏڻ (4) ڪنهن شيءِ کي پاڻيءَ ۾ هيٺ مٿي ڪرڻ (5) رولڻ (6) ڍِڪڻ (7) اُچلڻ (8) ڳولڻ (9) پتوڙڻ.
چونٽي:	اسم مؤنث	ڦِرٽي. (جمع: چَونٽيُون)
چُونچُ:	اسم مذڪر	ڍِڳيءَ جي پيٽ هيٺان لَڙڪيل چمڙو ڇُڇُ.
چُونچاٽ:	اسم مذڪر	(1) باهہ يا زور تَتَلَ شيءِ تي پاڻيءَ جي ڪِرڻ جو آواز (2) داغ ۾ پاڻي وجهڻ جو آواز (3) دانهون رڙيون. (جمع: چُونچاٽ)
چُونڊَ:	اسم مؤنث	گهوٽ ڪُنوار تان پئسا يا ڪارڪون اُڇلائڻ جي حالت، گهورَ.
چوئي:	اسم مذڪر	اٽي جو چاڻُ.
چُهاٽِي:	اسم مؤنث	گهڻن ڏينهن جو گذر مسافري، زال سان سمهڻ، رَڃُ صاف ڪرڻ. (جمع: چُهاٽِيُون)
ڇهَرَ:	اسم مؤنث	ٻهانو مِڪِرُ، مڪُرُ، ٺڳي، دولاب، ڇهَل، لِڪف، ڇپُ، ڇُڪَ.
ڇُهَرُ:	اسم مذڪر	چوڪرو چوڪر، نينگرُ. (جمع: ڇُهَرَ)
ڇهَلُ:	صفت مذڪر	تکو تيز رفتار چالاڪ. (جمع: ڇهَلَ)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
چِھ ٻانھين:	اسم مؤنث	دريائي ٻيڙيءَ ۾ ڪم ايندڙ هڪ رَسِي (جنهن سان آڏ ڪجي).
ڇِهي:	اسم مؤنث	ڇِهو تند. (جمع: ڇهيون)
ڇِي:	اسم مذڪر	ٻار جو پيشاب، گند ڏانهن ڪيل اشارو.
ڇيپو:	اسم مذڪر	وهنجڻ، تڙ غسل. (جمع: ڇيپا)
ڇيتڙ:	اسم مذڪر	جَڙَ ڍڳي کي هَر ۾ وهُو ڪرڻ جي حالت. (جمع: ڇيتڙ)
ڇيترائِڻ:	فعل متعدي	(1) چلائڻ (2) جَڙَ ڍڳي کي هَر ۾ وَهُو ڪرائڻ.
ڇيڄ:	اسم مذڪر	(1) ڏهُلَ جي وڄت جو هڪ نمونو (ناچ جو تال) (2) ڏانڊين يا ڏونڪن سان جهُمِر ناچ (3) تماشو رَونشو (4) خوشي (5) ڇَني يا ڇَپرَ جي اڏاوت (6) مهرباني، لُطف (7) چوپائي مال جو هڪ مرض (ڍور کي بيماريءَ سبب يا اکُلَ وغيره لڳڻ سبب ڳنڍيو ٿي پوي يا هڪڙي هنڌان ڪَلَ لڙڪي پوي).
ڇيڇارَ:	اسم مؤنث	ڪکَ پَنَ، ڦينجها، ڪکَ ڪهڇَرَ.
ڇَيرِي:	اسم مؤنث	ڪَتي ڇُرَ وقت رنگ جي ٿانوَ مٿان ڪائين جو ٺهيل حفاظتي ڀڙڇ جو ٺُڪرو رکن ان کي چوَن.
ڇيڙ ڇچير:	اسم مرڪب	ونگار بنا اُجرت مدد ڪرڻ، واهر ڪرڻ.
ڇيڙَڻ:	فعل متعدي	(1) ڇُراند ڪرڻ، حرڪت ڪرڻ (2) هَٿَ ڪَٿ ڪرڻ (3) چورڻ (4) ڪاوڙائڻ (5) خَفي ڪرڻ، ستائڻ، تنگ ڪرڻ (6) ٻَچَ ڪرڻ، هُشِي ڏيڻ (7) چوپائي مال کي چارڻ لاءِ جهنگ ڏي ڪاهڻ، ڦهرائڻ (8) وَڄائڻ (ساز) (9) شروع ڪرڻ (آلاپ، گفتگو).
ڇيڙهڻ:	فعل متعدي	(1) ڇيڙڻ (2) ڇراند ڪرڻ (3) حرڪت ڪرڻ (4) ڇيڙائڻ.
ڇيڪ ڇڏڻ:	محاورو	آزاد ڇڏي ڏيڻ، باز پرس نہ ڪرڻ.
ڇيڪرو:	صفت مذڪر	ٿرڙو ٻي ڇيوءِ ڇڙواڳ.
ڇيلَ:	اسم مؤنث	(1) ڀينتَلَ وارو پاڻي (2) پاڻي جو واهہ مان اُٿَل ڪائي ڪنارن تان وَهي (3) بندن جي وچ ۾ پاڻيءَ جي ڇَر (4) جالارو پاڻي (5) گهٽو پاڻي.
ڇيمڪ:	اسم مؤنث	بيماريءَ جو هڪ قسم (جا فقط گهوڙن ۾ اُنَن کي ٿئي).

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
چينارو:	اسم مذکر	درياءَ وغيره ۾ پاڻي گهٽجي وڃڻ جي حالت. چينَهَرو. (جمع: چينارا)
چينپڪو:	اسم مذکر	جِهٽڪ، چينپ
چيٽا پورڻ:	محاورو	ٻن کي وڙهائڻ جهيڙو مچائڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ

ح

حُجرا:	اسم مذڪر	پرت جو هڪ قسم.
حاڪماڻو حَشر موچڙن سان به پنجي:	چوڻي	حاڪمن ۽ بادشاهن جي اهميت ياد ڏيارڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
حَرامي هٽي به پاڻا ڪٽي:	پهاڪو	طاقتور ماڻهو ڪمزور کان وڏيڪ حصو پٽي ڪٽي، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
حق پاڻيءَ ۾ به نہ وَيجي:	چوڻي	ڪنهن جي حق جي هميشہ ۽ هر هنڌ تحفظ جي جي موقعي تي چئبو آهي.
حق حقوق:	اسم مرڪب	(۱) سڀ اختياريون، واسطا، لاڳاپا، ناتا (2) صحيح حق، حڪم احڪام، سڀ فرض.
حيا حقيقت:	اسم مرڪب	شرم حياءُ، لڄ شرم
حياتي مماتي:	اسم مرڪب	جيئرا مُئا، سمورا.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

خ

خُفيہ:	صفت مذڪر	دِلي ذِڪر، ڳُجهہ، اندر باطن.
خالي خُوبي:	اسم مرڪب	صرف ڳُڻ، خالي صفت.
خالي گهڙو وجي گهڻو:	پهاڪو	نااهل ۽ ناتجربيڪار ماڻهوءَ پاران وڏي ڏاڙهڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
خان جي خاني مون کي مهمانيءَ مان معلوم ٿي:	چوڻي	وڏي ماڻهپ جي پرک اُن جي سخاوت ۽ مهمانيءَ مان ٿيندي آهي.
خصي رسي:	اسم مرڪب	بزدل، بيڪار، بي اولاد.
خُلَت خَنجَر:	اسم مذڪر	محبت جي ترار.
خُنامُ:	اسم مذڪر	(1) ڦڏو فساد، مانڌاڻ، ٻائيتال (2) نقصان، حرج، ڇيهو توٽو. (جمع: خُنَامَ)
خنپيرَ:	اسم مذڪر	ڏسو "خَمِيرُ".
خُواجو ٽُنبڊ پئي ڪان ٽوروئي رَهي:	چوڻي	خواجہ ذات جي شخص پاران هرويرو وڏائي ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
خوش پوش:	اسم مرڪب	خوشحال، آبادشاد.
خوشيءَ مان ڪريو آهي:	چوڻي	ڪنهن شخص طرفان شڪ ۽ خوشحاليءَ ۾ بيڪار ڪم ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
خُونچو:	اسم مذڪر	(ڪڇي محاوري ۾) کِيسو جيب، گُوندو. (جمع: خُونچا)
خَير پير:	اسم مرڪب	عافيت، ڀلائي، چڱائي، سُٺائي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		د
داب:	اسم مؤنث	دَٻڪُ. (جمع: دابُون)
داٻڙو:	اسم مذڪر	ڪپڙن سٽڻ جو تختو.
داٻوڙو:	صفت مذڪر	(1) دٻلي جهڙو سُجَلُ، ٿُلهو متارو (2) ڪِرڻ جو آواز (3) دٻڪو. (جمع: دابوڙا)
داچو:	صفت مذڪر	ميرو غَلِيظ گدلو. (جمع: داچَا)
داڇو:	صفت مذڪر	ميرو غَلِيظ گدلو. (جمع: داڇَا)
دادِ:	اسم مذڪر	(1) پکيءَ جو قسم (2) گُونهُ خورُ.
داڏاڪُ:	صفت مذڪر	(1) ڳالهائڻ ۾ حشمت وارو (2) پهلوان، همٿ ڀريو. (جمع: داڏاڪَ)
دارُ:	اسم مذڪر	قوتِ چيرُ ڪِن، ڏڪاءُ، ڪَپهِ سِپڙ، ڦاڙ. (جمع: دارَ)
داڙُو:	صفت مذڪر	مددگار معاون ساٿي.
داسڻُ:	اسم مذڪر	ٻيڙيءَ جو هڪ رَسو دامڻُ (سڙهہ جو مکيہ واجهہ جنهن کي ڇڪڻ سان سِڙهہ جا ساڪا سڀ کُلي پوندا ۽ سِڙهہ سنئون ٿيندو). (جمع: داسڻَ)
داعي مُدعي:	اسم مرڪب	فريادي دعوي ڪندڙ.
دالِڙو:	اسم مذڪر	(1) ڌُهائي جو ٿانءُ، ساڙهو ڀاڳيو (مُنهَن ويڪرو مال جِي کِير ڌهڻ جي ڪم ايندڙ)، ڏکي (2) ننڍو ڪُنو. (جمع: دالِڙا)
دالِي:	اسم مؤنث	ڪُڏِي (جمع: دالِيُون)
داماڻُ:	اسم مذڪر	آڪڙِ ڪاوڙ ڏهماڻُ. (جمع: داماڻَ)
دانا بينا:	اسم مرڪب	(1) ڏسندڙ ۽ واڻِسندڙ عاقل هوشيار سمجهو سياڻو (2) ڏاهو اڪابر، هوشيار (3) الله تعاليٰ جو صفاتي نالو.
دانبو:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قسم (ڳيرِ جي جنس مگر رنگ ڳاڙهيرو ۽ اڇا پتا، ڏيگهہ اڌ فوٽ کان ڏيڍ فوٽ ٿائين). (جمع: دانبا)
دانٽرُ:	صفت مذڪر	(1) اڻ وڻندڙ بدشڪل، ٻي ڍولو ڪُڍَپ (2) مڇيءَ جو هڪ قسم. (جمع: دانٽرَ)
داوڻ:	اسم مؤنث	ٿَجَ، ڇاتِي (جمع: داوڻِيُون)
دَٻڙ ڍُلِي:	اسم مؤنث	ٿلهي متاري وَڏِ سَٽَرَ.
دبڙائڻ:	فعل متعدي	دٻائڻ، داٻو ڏيڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڏهڙائِڻ:	فعل متعدي	ڏبائڻ، ڌمڪائڻ، ڏبَ ڪيڻ، تنبيهہ ڪرڻ.
ڏبِڪيائُون:	صفت مذڪر	(1) ڏبڪڻ وارو (2) لَسي پرت جو هڪ قسم.
ڏبلِي:	اسم مؤنث	سُونگي، سُونگهي. (جمع: ڏبلِيُون)
دَتُ:	اسم مذڪر	بهانو گَسُو گهڻُ، چَندُ، ڪَنَ لاتار ماٺِ، چُپ. (جمع: دَتَ)
دَتِ ڪرڻ:	محاورو	مڪر ڪرڻ (ڪوڙ ڪري ڪري پوڻ ۾ بيهوشيءَ جو نمونو ڏيکارڻ.
دُتڙُ:	صفت مذڪر	ٿلهو متارو بي ڍولو گهٽي ٿولهہ وارو. (جمع: دُتڙَ)
دُپستو:	صفت مذڪر	ٿلهو متارو مضبوط
دَچڙُ:	اسم مذڪر	گوڙ گهمسان، هُل، هنگامو. (جمع: دَچڙَ)
دَچ:	اسم مؤنث	ڏندن جي چمڪَ.
دَر بندو:	اسم مذڪر	سُرمائي مڇي ڦاسائڻ لاءِ ڪاري جي رَڇَ جو هڪ قسم (پاڪي ڪان ٿلهين تندن وارو).
دُرِ دُنبارِ:	اسم مذڪر	وڏو پٽڪو پڳڙُ.
دُراغُ:	اسم مذڪر	ڌاريو ڏورانهون سنگُ
دُرڙي:	اسم مؤنث	(1) مروٽو سُوٺ، وَڌُ (2) حرڪتبازي، ٺڳي (3) سِسِراٽي، چرڪُ. (جمع: دَرڙيُون)
درس پلي ڍڪي پلي:	چوٽي	ڪنهن شيءِ يا فرد پاران بُرن افعالن جي ظاهر ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ڍِرو:	صفت مذڪر	اک ڦِريل، ٽِرڙو ٽيڏو. (جمع: ڍِرَا)
درياءَ ۾ لُڙِ تہ ڍوري ۾ بہ:	چوٽي	وڏي شيءِ جي خرابي ننڍي شيءِ ۾ نظر اچي تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
دَريارِي:	اسم مؤنث	وَڏُفَ، سَونف، هڪ پسارڪو وکرَ.
دَڙ داڦَ:	اسم مرڪب	هڪل دابو رعب تاب.
دِڙ دِڙَ:	اسم مرڪب	داغ، نشان، داڳ
دَڙڪِي:	اسم مؤنث	(1) رَلي، گودڙي، ڌَڙڪي (2) دلق. (جمع: دَڙڪِيُون)
دُڙنگو:	صفت مذڪر	ٿلهو متارو. (جمع: دُڙنگا)
دَڙو:	اسم مذڪر	ٻئي جي پنيرائي، ٽيڪو. (جمع: دَڙا)
دَڙو:	اسم مذڪر	واهہ جو ڪپُ، ڪِنارو. (جمع: دَڙا)
دُزَڪَ:	اسم مؤنث	ڍِڪي هوندي بہ وِيامڻ تائين کير ڏيندڙ ڍِڳي. (جمع: دُزڪون)
دُسِي:	اسم مؤنث	(1) چڙهتِ رِشڪُ (2) خارَ چِڙَ، ڪاوڙ (3) ناٽي جي چوٽ، ڪوٽ، راند ۾ ڌوڪي ڏيڻ لاءِ وڏي رقم جو داءُ.

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
		(جمع: دَسِيُون)
دَسِيُون:	اسم مذڪر	ڏاس جو اوچيدار ڏاڳو جو گهوٽ جي گهر ۾ ٻڌبو آهي. نانگ جيان وٽيل ٽنگيو پيو هوندو آهي.
دُشمن لاءِ مال سَچڻ لاءِ حال:	پهاڪو	دشمني ختم ڪرڻ لاءِ مال ۽ دوستيءَ ۾ حال جي اثر ظاهر ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
دُف ڪرڻ:	محاورو	(1) خرچي ڇڏڻ (2) خاص طور ماڻهن جي دولت ختم ڪرڻ.
دِڦَ ڪرڻ:	محاورو	ٻڪ ڪرڻ ۽ اجايو ڳالهائڻ.
دَڦرو:	صفت مذڪر	ٿلهو متارو موٽو. (جمع: دَڦرا)
دُڦڪ:	اسم مذڪر	(1) پري کان نظر ۾ ايندڙ ڪو جسم. جو سڃاڻي نه سگهجي (2) اوندهه. غبار. ڌنڌ (3) پر پٽ. غير حاضري (جمع: دُڦڪ)
دِڦڻ:	فعل متعدي	ٺڦڻ (تو ته مون کي مٽيءَ مان دِڦي ڇڏيو آهي).
دُڦِي:	اسم مؤنث	ڪاري جي رَڃَ جو هڪ عضوو (ڪاٺ جا ٽڪرا جي (متاڙ) جي چوٽيءَ جي مٿان ٻڌل ۽ پاٽيءَ ۾ ٽري بيهندا آهن). (جمع: دُڦِيُون)
دِڪ دِڪ:	اسم مذڪر	پاڳين جو لفظ پنهنجو مال ٻئي مال کان ڌار ڪرڻ جو آواز.
دَڪڙ:	صفت مذڪر	ميناج ڪانسواءِ. بي سواد. بي سُود. (جمع: دَڪڙ)
دِڪيرڻ:	فعل متعدي	(1) ڌار ڪرڻ. جدا ڪرڻ (اڄ اسان پنهنجو مال قاسم جي مال مان دڪيري ورتو آهي) (2) ٽاري جدا ڪرڻ.
دَڪِنو:	صفت مذڪر	چونڙو ۽ ٿلهو متارو ڦُڙت. (جمع: دَڪِنا)
دَڳڙ:	اسم مذڪر	اڳڙي. وڏي اِڳڙي. وڏو ٽُڪر. (جمع: دَڳڙ)
دُڳلو:	اسم مذڪر	ڌُريءَ جو پُتلو دڳدڳي. (جمع: دُڳلا)
دُڳلو:	صفت مذڪر	چونڙو ۽ ٿلهو متارو. (جمع: دُڳلا)
دَلِڻ:	اسم مؤنث	کهي. (جمع: دَلِڻُون)
دَلُوچو:	صفت مذڪر	گهٽو دَلُ. ڌُرو جهجهو. (جمع: دَلُوچا)
دُنبُ:	اسم مؤنث	دُنبَن کي پيرَن ۾ ٿيندڙ هڪ بيماريءَ جو نالو. (جمع: دُنبُون)
دَنڇهه:	اسم مؤنث	(1) دَنچ. دَڙ (2) ڏوڙ. کنگهه (کنگهه جو نمونو جنهن ۾ کانگهارو نه اُٿڙي رڳي ڇڙي شڪي کنگهه هجي).
دَنگ دِليرَ:	اسم مرڪب	بهادر. وير. سورهيه.
دُنگهه ڪرڻ:	محاورو	پنڌي ٻارڻ ۽ وري وري چوڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
دُتِڙنگو:	صفت مذکر	ڏَنو مُتو ٿُلهو مٽارو ڏَندو. (جمع: دُتِڙنگا)
دُويارُ:	صفت مذکر	گهٽو. (جمع: دُوياَرَ)
دودِنو:	اسم مذکر	نندين ٽَنگُن وارو ڪُڪُڙ، تمام ڇوٽين ٽَنگن ۽ ٿلهن ٻُڪين وارو مرد. (جمع: دودِنا)
دودِ:	اسم مؤنث	ڪُپت، ٺڳي، فريب ، دوکو.
دُودَٽُ:	اسم مذکر	پاڻيءَ جو زور سان وَهَڻُ جو آواز. (جمع: دُودَٽَ)
دوڏَ:	اسم مؤنث	لوهارڪي ڪم جو هڪ اوزار، ڪوڏار جي پاهي مان اسِيُون وغيره ڪڍڻ جو اوزار. (جمع: دوڏون)
دَوَرُ:	اسم مذکر	ڪاري جي وڏي ٻيڙي (واڻ) جو هڪ اوزار لنگر ڪڍڻ واسطي هڪ وڏو ڪاٺ جو چڪرو.
دُورِ گيلَ:	اسم مذکر	ٻيڙيءَ جي چوٽيءَ وارو ٽُنگ (جنهن مان وڏي سڙهہ جي چوٽيءَ وارو رسو ڪڍي هاڪارڻ وقت (گوس لنگهائي ٻَڌي ڇڏبو آهي).
دُوران:	صفت مذکر	تمام وڏو شاهي (مُڙس تہ دُوران لڳو پيو آهين).
دَورَڻ:	فعل متعدي	(١) دَورُ يا گهمري ۾ آڻڻ (2) چارڻ لاءِ ڪاهڻ، پهرائڻ (مال وغيره).
دوڙَ:	صفت مذکر	تمام ٿلهي، مٽاري. (جمع: دوڙُون)
دُوڙهيو:	اسم مذکر	ڏُوڙيو ڏوڙ جو وَسڪارو لَٽ، ڏُوڙ رَئي، مٽيءَ جو طوفان، انڌارِي. (جمع: دُوڙهِيا)
دَوڙو:	صفت مذکر	ٺڳي، دلبو. (جمع: دَوڙا)
دُوفانُ:	اسم مذکر	ڪپڙي جو هڪ قسم. (جمع: دُوفَانَ)
دوڦَ:	اسم مؤنث	وڏو ڇيٽو ٿاڦ، داڦ. (جمع: دوڦُون)
دوڪُ:	اسم مذکر	ٻہ ڏندو اُٺ يا گهوڙو.
دوڳي:	اسم مؤنث	ڪاٺ جي وڏي ٻَنڌي.
دُولانُ:	صفت مذکر	ڏَنو مُتو ٿُلهو مٽارو دونسون، دَٻِڙدُلو. (جمع: دُولانَ)
دُونابُ:	اسم مذکر	(١) گوشت جو ڳنڍو دڳَلُ (2) ٿولهہ، مٽارائي، گوشت جا ٿهہَ (گهوڙي تي دُناب چڙهيا پيا آهن). (جمع: دُوناَبَ)
دُونگار:	اسم مؤنث	(١) ڪنهن شيءِ جو ٿورو هڪُ، لَغارَ ڇِٽَ، ڇِٽڪو (2) ٻِٽَ يا ٻوڙَ کي گيهہ جي ٿوري لغارَ داغ. (جمع: دُونگارُن)
دُونهاڙَ:	اسم مذکر	تمام گهٽو دونهون، دونهين جون لاٽون (گهر مان الاجي ڪهڙا دونهاڙَ پيا نڪرن).
دُوهَرُ:	اسم مذکر	ڪَڙي جَنڊي اڏيل پکو (جنهن جا پاسا زمين کي

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		ويجها هجن). (جمع: دُوهَرَ)
دوئي:	اسم مؤنث	ڦيري، چڪر، مٽيءَ جي ڦيري (جمع: دوئيون)
ڏهرڻ:	فعل متعدي	وٺي وڃڻ، ڪاهڻ (ڪنهن وهٽ کي).
ڌُهرڻ:	فعل متعدي	(1) هڪلڻ (2) اُٺ جڏهين اوٺي هڪليندا آهن، تڏهين اُٺن کي ڌُهريندا آهن.
ڏهڙو:	صفت مذڪر	ٿلهو متارو (تو جهڙو ڏهڙو تہ اسان کي الله ڏياري). (جمع: ڏهڙا)
ڌُهل وڃي، دوسُو نچي:	پهاڪو	بي عقل شخص بين جي اشارن تي هلي، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
ڊِهلڻ:	فعل لازمي	هيبت ۾ پوڻ.
ڊِيٻ:	اسم مؤنث	ڏاڍي مُڪ، ڊِٻ، مُٽِ، مُڪَ. (جمع: ڊِيٻُون)
ديد شرم:	اسم مرڪب	شرم حيا، لڄ شرم.
دير اوير (بدير):	اسم مرڪب	اويل، دير، سُتي، ڍِرائي.
دير خير:	اسم مرڪب	جيئن دير تيئن خير.
دير و لَتو اورنگا وٺو:	پهاڪو	ڪو ڪم دير سان وقت مهل نہ ٿيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ديس مَنجي پر ويس نہ مَنجي:	پهاڪو	پنهنجي ثقافت سان پيار جي اظهار جي موقعي تي چئبو آهي.
ديڪ ديڪ:	اسم مذڪر	ديڪار.
ديڪارَ:	اسم مؤنث	ٻڪرين جي گڏجي ويل ٻن ڏٿن کي جدا ڪرڻ لاءِ ٻڪرار جو هڪ خاص آواز.
ديگ گُسي ڏٿي وَسي:	پهاڪو	سخي ماڻهوءَ پاران ڪيل سخاوت جي تعريف ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ڊِينُدارِ:	اسم مؤنث	(1) ٻار کي مڇرن يا مکين کان بچاءَ لاءِ سمهڻ وقت مٿان رکيل ڪاٺ جي گهوڙي (جنهن تي ڪپڙو وجهي ڇڏبو آهي) (2) ننڍي مڇرداني، مُنهَن رَکِي.
ديوار پيوار:	اسم مرڪب	پٽ پٽ.
دِيوانُ:	اسم مذڪر	ڪارخاني جو مهندار. (جمع: ديوان)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ

ڏ

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ڏا:	اسم مذڪر	وڏو ۽ ڳرو آواز.
ڏاپڙا:	اسم مذڪر	اُهو ڪاٺ جو ٽڪرو جنهن تي عورتون ڪپڙا سٽين ۽ ڌوپ ڪن.
ڏاراڙُ:	اسم مذڪر	مال چاريندڙُ ڌنارُ ڌراڙُ (جمع: ڏاراڙ)
ڏارون درمل:	اسم مرڪب	نشو پيتو دوا ۽ نشو.
ڏاڪوڙو:	اسم مذڪر	چوپائي مال جي رڍ ڪنهن ڍڳي يا مينهن جي ڦر لاءِ ڪيل رڍ. (جمع: ڏاڪوڙا)
ڏامائي:	اسم مذڪر	ميمڻ ۾ برادريءَ جو سڏ ڏيندڙ کي چيو ويجي.
ڏانڊل:	اسم مذڪر	(1) تڪرار ۽ گوڙ (2) وهنوار ۾ تڪرار ڪرڻ.
ڏانڪ ڏونڪ:	اسم مرڪب	عروج، ترقي، اوج، حمال.
ڏاواڇ:	صفت مذڪر	(1) ڏائيندڙ ڦر، کير پياڪ ڦر (2) ڏائڪ، کير ڏائڪ (3) ڍڳي، مينهن، ٻڪري وغيره جو). (جمع: ڏاواڇ)
ڏاوڻ:	اسم مؤنث	عورت جو کير. (هي لفظ ڪڇي ۾ جت ٻه ڳالهائين).
ڏائي وجهڻ:	محاورو	(1) ڳتڻ، ڳنڍڻ، چٽڻ (2) ڳوپ ڏيڻ، ملائڻ (3) ڳنڍيندو هلڻ (4) پرچاءِ ڪرڻ (5) پرچائڻ.
ڏبڙ ڏڪو:	صفت مذڪر	(1) مضبوط ڏاڍو (2) متارو سوگهو ٺُلهو سٽيو.
ڏُتارڻ:	فعل متعدي	برغلائي ڪا ڳالهه مڃائڻ.
ڏُتو:	اسم مذڪر	(1) ٺڳي، فريب، مڪر، ڌوڪو بهانو (2) رماڪ، برغلاءِ، ڏُت. (جمع: ڏُتا)
ڏپ:	اسم مؤنث	چُسڪ، چُسڪڻ جو آواز. (جمع: ڏپون)
ڏپڙائڻ:	فعل متعدي	ڳئون يا مينهن وغيره جي ڦر کي کير ڏارائڻ.
ڏپڻ:	فعل متعدي	ٻار يا مال جي ننڍي ڦر جو ٿڻ ڏائڻ مهل زور سان آواز ڪرڻ.
ڏچڪو:	اسم مذڪر	ٿاٻو آٽيڙو آڏيڙو ڏڪو لوڏو. (جمع: ڏچڪا)
ڏڙڪو:	اسم مذڪر	ڌونڌاڙ گينداڙ آڏيڙو آٽيرو. (جمع: ڏڙڪا)
ڏرِ ڏپ:	اسم مؤنث	ماٺِ، گهُٽ، ٿهر، سانت.
ڏڙا ڏڙ:	اسم مرڪب	لڳاتار هڪبئي پويان، هڪدم.
ڏڙڳ:	اسم مذڪر	باهہ جو مچُ، آڙاهہ، پيڙُ. (جمع: ڏڙڳ)
ڏڙلو:	اسم مذڪر	گهوٻي، غبن، خيانت، ٺڳي. (جمع: ڏڙلا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ڏڪِ ڏڪِ:	اسم مرڪب	دل جي ڌڙڪڻ جو آواز.
ڏُڪِي:	اسم مؤنث	اُها ڪاٺ جي ڳن واري ٿُلهي پَٽي، جنهن سان ڪپڙا سَٽيِن.
ڏِڳ:	صفت مذڪر	ٿلهو متارو (مڙس).
ڏڳڻ:	فعل لازمي	باهہ جا اُلا ڪيڏي تيار ٿيڻ.
ڏُمر:	اسم مؤنث	پنهنجيءَ لُٽ ۾ لنگهي وڃڻ. (هي لفظ خاص ڪاري جا ماڻهو اُچارين)
ڏماڙ:	اسم مؤنث	(1) تمام وڏي (2) تمام ڳري (ڇوڪريءَ کي ايڏي ڏهاڙيري تہ نہ ڪڍاءِ). (جمع: ڏماڙون)
ڏمتر:	صفت مذڪر	(1) ٿُلهو متارو (2) جٽاءِ ڪندڙ جاٽائو. (جمع: ڏمترَ)
ڏمچر:	اسم مذڪر	اجايو ڳوڙ ٻارن جي ڳوڙهِ مستيءَ کي چيو وڃي ٿو پر ڪاري ۽ ڪڪرالي جا ماڻهو شيدين جي پُر جوش ناچ کي چون.
ڏَملِي:	اسم مؤنث	خشر، واويلا، ماتم، گهوڙا گهوڙا. (جمع: ڏمليُون)
ڏَنگ پَنگ:	اسم مرڪب	وڏائي سڏائي، بزرگي نيڪنامي.
ڏنڱون:	اسم مذڪر	وڏو ڦٽ، ڇهَبَرَ وڏو سوراخ.
ڏٺيءَ کان سواءِ ڏڻ سُجو:	پهاڪو	مالڪ جي غير موجودگيءَ ۾ ملڪيت جي خراب حالت ڏسڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ڏوبي ڏوئي ڏٺي روئي:	پهاڪو	ڏٺي ڪانسواءِ ٻئي فرد طرفان شيءِ جو خيال نہ رکڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ڏُوچَ:	اسم مؤنث	چُوند ڏُوچ چڏڻ مان مراد آهي تہ ڪا شي ڏُٺي (چونڊي) ڪڍجي.
ڏوچ شُوپ:	اسم مرڪب	چونڊ، انتخاب.
ڏوچي پوچي:	اسم مرڪب	ڏوئڻ ۽ اگهڻ جو عمل
ڏُوڙ پٽي ڏڙڪي ويئي:	پهاڪو	ڪنهن قيمتي شيءِ ۾ نقص تي وڃڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ڏُوڙ فساد:	اسم مرڪب	گند ڪچرو ڪَن ڪچرو.
ڏُوڙيو:	اسم مذڪر	سلسلو تسلسل، وار (ڳارين جو ڏوڙيو).
ڏُوڪَ:	صفت مذڪر	(1) مضبوط جهالائو جٽادار هنيائڻ ۾ گهٽو وقت هلندڙ (ڪپڙو) (2) ڏِڪَ (ڏِڪڻ مان)، نيلهہ (نيلهڻ مان)، مٿان ڪان هيٺ زور ڏيڻ جي حالت.
ڏوڪِي:	اسم مؤنث	وڏي ڪاٺيءَ کي چيرڻ کان اڳ چئبو آهي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ
ڏونجڻ:	فعل متعدي	ڏوڻ ڪرڻ، چونڊ ڪرڻ، انتخاب ڪرڻ، مرضيءَ موجب ڪڍڻ.
ڏونڙسارَ چُڻيِ:	اسم مؤنث	زناني گنديءَ جو هڪ قسم. بگيڙو ٻگ (اها گندي جنهن کي چار گل گُندبن تي ۽ هڪ گل وچ تي هجي ۽ تڙ کهڙي بہ رنگ جو هجي).
ڏُونگارڻ:	فعل متعدي	تيار ڪرڻ.
ڏُوٽڻ:	فعل متعدي	وڻ کي لوڏا ڏيڻ (ميوو هيٺ ڪِيرائڻ لاءِ)، لوڏڻ.
ڏُوٽي:	اسم مؤنث	فقيرن جو مچ، ڪنهن طعام کي ڏنل داغ، داڳ. (جمع: ڏُوٽيُون)
ڏوِٽي:	اسم مؤنث	کلڙي، کَل. (جمع: ڏوِٽيُون)
ڏَئُونرو:	صفت مذڪر	اڇو سفيد. (جمع: ڏَئُونرا)
ڏِيرائِڻ:	فعل لازمي	هضم ٿيڻ، ڦبي وڃڻ.
ڏِيڙَو:	صفت مذڪر	وڏو مکيہ (جمع: ڏيڙَا)
ڏِيڻ:	اسم مؤنث	ڪِيڙُ. (جمع: ڏِيٽُون)
ڏيٽس ڪان ٻاگهي وڏي:	چوٽي	بهادر ۽ پهلوان جي اولاد ڪان وڌيڪ واڪاڻ ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.

ڏ

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڏاپ:	اسم مؤنث	(1) ڏوتيءَ ٻڌڻ جو هڪ نمونو (2) ڳلهن تي ڪپڙي وجهڻ جو هڪ نمونو (3) لونگي ٻڌڻ جو هڪ نمونو (جنهن ۾ لونگيءَ کي ڪلهن تان ورائي، هيٺ چيلهه تي ڳنڍ ڏيئي ٻڌي ڇڏجي) (4) جهوني پوشاڪ ۾ ڪانچ جي مٿان ڍڪ، پردي، آڙيا اڌ طور ٻڌل اڌ گوڏ (5) گوڏ لاڪ، منجهلو پوتڙو ڏوتي (6) لاڪ (7) ڇُهنب (8) وهندڙ پاڻيءَ کي اٽڪ، ڇاپ (پاڻيءَ کي هتي ڏاپ آيل آهي) (9) مُڏِي ترار (10) جهڳي، ڀخ، بڪ (11) گهوڙي جي سنبن جو آواز. (جمع: ڏاپُون)
ڏاپ:	اسم مؤنث	(1) لاک (2) ڇُهنب (3) وهندڙ پاڻيءَ کي اٽڪ، ڇاپ (4) جهڳي، ڀخ، بڪ (5) گهوڙي جي سنبن جو آواز (6) گوڏ جو هڪ قسم جيڪا پراڻي زماني ۾ سٿڻ جي مٿان پائڻ جو رواج هو. (جمع: ڏاپُون)
ڏاٻر:	اسم مذڪر	(1) برتن جو هڪ قسم (2) ٽامي يا جست جي ڍڪ سان گول برتن، ڏاٻورو سُونگو دَٻلو (3) ٺِڪر جو ٺُڪرو (4) واهه جي پاڻي سُڪي وڃڻ جي حالت. (جمع: ڏاٻر)
ڏاٻڙُ:	صفت مذڪر	(1) ڪاٻي يا ڏائي هٿ سان ڪم ڪندڙ ڏاوڙُ ڪاٻڙُ، ڪاٻڙيو (2) ڪاٻو هٿ، ڏائو هٿ. (جمع: ڏاٻڙ)
ڏاٻلو:	اسم مذڪر	دٻو دٻلو.
ڏاٻلِي:	اسم مؤنث	دَٻلِي، دَٻِي، سونگي. (جمع: ڏاٻلِيُون)
ڏاٻورو:	اسم مذڪر	برتن جو هڪ قسم، ٽامي يا جست جو ٺهيل ڍڪَ سان گول برتن، داٻلو ڏاٻر، سُونگو. (جمع: ڏاٻورا)
ڏاپ:	اسم مؤنث	چادر جا پَلوَ ٻڌڻ يا ڳنڍِ ڏيڻ جي حالت. (جمع: ڏاپُون)
ڏاچَر:	اسم مذڪر	اُهو جانور جيڪو چرڻ ۾ بلڪل سُست هجي.
ڏاچو:	صفت مذڪر	(1) ڏداور، ڏگهو (2) بهادرُ (3) وڏي آواز سان ڳالهائ. (جمع: ڏاچا)
ڏارِ:	اسم مؤنث	مُهريءَ جي پٽڙي رڏيل دال.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڏاڙهڻ:	فعل متعدي	ڪتي، جو چڪ هڻڻ لاءِ ڳري ٻوڙي اچڻ ۽ چڪ هڻڻ.
ڏاڙهہ:	اسم مؤنث	(1) ڏند جو هڪ قسم، وات جي پاسي وارو ڏند، ڄاڙيءَ وارو ڏند، ٻيٺو ڏند، ڏاڻ، هوڙ ڏاڙ ڏانٺ (2) سُنگهو نيش، ڪتلِي، ڏنگ (ڪنهن جانور جو) (3) رَنج، سُور اهنج، ڏک، تڪليف، مشڪلات (4) لاچاري حالت، سوڙهہ، تنگي، پريشاني. (جمع: ڏاڙهُون)
ڏالِي:	اسم مؤنث	ڪاٺ جي ڊگهي ڳنَ سان ڇَپَر، وڏي ڏوئي، ڏوئيلو ڪاٺو ڪُرپي، آنبيو هَنيي. (جمع: ڏالِيُون)
ڏاڪ:	اسم مؤنث	ساز جو هڪ قسم (جو ڏڪڙ نموني ٺئي ۽ ڏونڪي سان وڄائجي. (جمع: ڏاڪُون)
ڏاڪورو:	اسم مذڪر	ڪاٺ جو سنهو ۽ ننڍو ٽُڪرُ، ڏاڪ. (جمع: ڏاڪورا)
ڏاگهہ:	اسم مؤنث	سُورِي، سُولِي، ڦاهو ڦاسِي، ڦاهِي. (جمع: ڏاگهُون)
ڏالِهي:	اسم مؤنث	(1) تحفو سوکڙي پاکڙي، ڏيپ، سوغات (2) سوغات طور ڏنل ميوو مٺائي وغيره (3) وڪرو ڪيل انبن مان (يا ٻي ڪنهن ٻاڄيءَ مان) مقرر ڪيل انداز يا وزن جيڪو تحفي طور ورتو يا ڏنو وڃي. (جمع: ڏالهيُون)
ڏامالو:	اسم مذڪر	(1) ڪارخانو (2) مڙهي. (جمع: ڏامالا)
ڏاميج:	صفت مذڪر	(1) جيڪو ڏمر هيٺ اچي (2) مغضوب.
ڏانَ:	اسم مذڪر	(1) دانُ، خيراتُ، ٻيکَ (2) انعام بخشش، سوغات، ڏاتِ، سُوکِڙِي، ڏالِي. (جمع: ڏانَ)
ڏاناهِي:	اسم مؤنث	(1) اشارو اُهَنجُ، اطلاع، ڄاڻُ (2) ڏڙڪو ڏمڪي، ڏانائي، ڏهنائي. (احمد ڏاڍيُون ڏاناهِيُون ڏنيو ڏي). (جمع: ڏاناهِيُون)
ڏانٽِرو:	اسم مذڪر	مڇي سِٽڻ لاءِ ڪم آندل ڪک (پلالُ). (جمع: ڏانٽِرا)
ڏانجهو:	اسم مذڪر	جوئر يا ٻاجهري جي ناڙُ ۾ پيليَلَ ڪانا يا ٻاجهري جي پوک (جنهن ۾ ٻلُ نہ ڪيو هجي). (جمع: ڏانجها)
ڏاند:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قسم، ڏاندَ. (جمع: ڏاند)
ڏانداڙ:	اسم مذڪر	ٻيڙيءَ جو هڪ رسو ڏانباڙ. (جمع: ڏانداڙ)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڏاندوڙٿو:	اسم مذڪر	پڳلُ مٿَ يا ڪُني جو ڪنو (جو ٻار راند ۾ ڪم آڻين). (جمع: ڏاندوڙٿا)
ڏانداڙُ:	اسم مذڪر	ٻيڙيءَ جو هڪ رسو (آڏَ جي هيٺينءَ چوٽيءَ ۾ واءَ جي رُخَ موجب سڙهہ جي جهل واسطي ٻہ رسا، هڪ ننڍو ٻيو وڏو). ڏانداڳڙو. (جمع: ڏانداڙَ)
ڏاندو:	اسم مذڪر	(1) مٿاهين ٻني يا زمين (جتي پاڻي مشڪل سان چڙهي يا بيهي نہ سگهي) (2) ڏنڊو ڏُڪو لَٺِ (3) ٿوري آن وارو سَنگ (4) ڳٺون يا مينهن جو پُڇُ (5) پاٻوڙي جي ڏانڊِي (جمع: ڏاندا)
ڏانڊِي:	اسم مؤنث	ناچ يا راند جو هڪ قسم. (جمع: ڏانڊِيُون)
ڏانڪرَ:	اسم مذڪر	ٿُورئي يا جانيي جو لُڏلُ ناڙُ (جمع: ڏانڪرَ)
ڏانگ:	اسم مؤنث	ڊگهي ڪاٺي، ڊگهي لَٺِ، وَڏي لَٺِ، لَڪُڙُ. (جمع: ڏانگُون)
ڏانگڻ:	فعل متعدي	تڪر ڪرڻ، ڏاگ ڏاگ ڪري وڙهڻ وڍڻ.
ڏاڻُ:	اسم مذڪر	مڇي ڦاسائڻ جو رَڇُ. (جمع: ڏاڻَ)
ڏاٽو:	اسم مذڪر	داٽو ڪٽو ڪاڏو ڦُوٽُ. (جمع: ڏاٽا)
ڏاهُ:	اسم مذڪر	گُوندَرُ ڏُکُ، وڏو مَچُ، گهٽي باهہ، آڙاهہ. (جمع: ڏاهَ)
ڏاٿو:	اسم مذڪر	ڪاٻي پاسي کان ٻوليندڙ تِتِرُ. (جمع: ڏاٿا يا ڏاوا)
ڏاٿي:	اسم مؤنث	چِتاءُ، اشارو نشاني، آهنج، آهجُ، اُهڃاڻ، ڏهنائي. (جمع: ڏاٿيُون)
ڏاٿي راندِ:	اسم مؤنث	راند جو هڪ قسم، پاڻيءَ ۾ ٽِٻي هڻي، هٿ مٿي ڪڍي ٻہ آڱريون ڏيکارڻ جي راند، ڪُوندِرو ڪُوندرَ.
ڏَٻ:	اسم مؤنث	(1) ڏَٻي سِنگ وارِي مينهِن يا ڍِڳي، هِڪَ بيمارِيءَ جو قسم (2) ڪل جي پاڙ. (جمع: ڏَٻون)
ڏَٻڙ:	اسم مذڪر	(1) واٽر ڪورس، ڪڙئي يا واهَہ کي بند پڌڻ بعد منجهس رهيل پاڻي، لڙل پاڻي، واهَہ جي لاٽَ (2) مائي وهڪ وارو پاڻي (3) سوئر جو ٻچو پُونڊِڻ، پُونڊِڻي. (جمع: ڏَٻڙ)
ڏَٻهہ:	اسم مؤنث	ڪاوڙمان ڪيل جُلهہ هَلان، اُلر. (جمع: ڏَٻهُون)
ڏَٻو:	صفت مذڪر	ريل جو بارگير گاڏو. (جمع: ڏَٻا)
ڏَٿو:	اسم مذڪر	(1) گيهہ يا تيل سان ڀريل دٻي جي ٽنگ کي بند ڪرڻ جي ترڪيب (نوڙي جو چلو ٺاهي، سوراخ

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		مٿان رکي مٿانئس ڪپڙي ٽڪر ڏيئي، ڪپڙي جي مٿان سوراخ کي ڪٽڪ جي اٽي يا گپ سان پرڻ، ڪاٺ جو ٻوڄ، اِڱڙين جو ٻوڄ، ٻنجو ٻٽو لِيڙو (2) مِردنگ (پکواڙ) جي ڪشن چڪڻ يا سخت ڪرڻ لاءِ ڪاٺ جو گول ڊگهو ڳتڙو (3) ڪوڙو انجام، گشو دِلاسو فِريبُ، پَٽُ، زَٽُ، ڪوڙُ قَرَدَ، ٻٽاڪَ. (جمع: ڏٽا)
ڏنوڙڪي:	صفت مؤنث	ٿلهي متاري، وَڳر وَتي، جاڪِستي، دوُنسِي. (جمع: ڏنوڙڪيُون)
ڏُپارُ:	اسم مذڪر	پکيءَ جو هڪ قسم.
ڏُجاڙَ:	اسم مؤنث	خراب زمين، ٻِواٽِٽو هنڌ. (جمع: ڏُجاڙُون)
ڏَچَرُ:	صفت مذڪر	(۱) خراب هلت وارو اڊنگي هلت وارو بي آرڪانو بَدلچٽو بدافعال، بَدتميز (2) مسخِرو چرچائي. (جمع: ڏَچَرَ)
ڏَچڪو:	اسم مذڪر	(۱) اپو ساهُ لوڏو ڏيڏو هِچڪو چِڪي، اُتِساهِي، ڌِڏڪِو نيلهو (2) نقصان، زيانُ. (جمع: ڏَچڪا)
ڏَچو:	اسم مذڪر	آزار اوچتي مصيبت ۽ پرائي آئي.
ڏَڏَرُ:	اسم مذڪر	اسم مذڪر ڪَڙ ڪَڙيو لاٿُون. (جمع: ڏَڏَرَ)
ڏڏو ڏڪڙ:	اسم مرڪب	(۱) بيوقوف، جاهل (2) وڏو لڪڙ ڪاٺ.
ڏُرڻ:	فعل لازمي	(۱) ڏُلڻ، ڏُولاوِن ۾ اچڻ، رُلڻ، خراب ٿيڻ، دربدر ٿيڻ، ڌِڪا کائڻ، ديس ڇڏڻ، پرديس وڃڻ (2) ڪِري پوڻ، اَپِرو ٿيڻ، لَهڻ. (ڍِگي ڏُرندي وڃي پر چڙهي ڪانهَ ٿي) (3) بار جو هڪ پاسي لَڙڻ، ڍِرڻ، نِمڻ، جُهڪڻ.
ڏَرِٽي:	اسم مؤنث	(۱) رانياڙ جو آوان شورُ گوڙُ پِيهَ (2) ڏُوڙيو وِسڪارو ڦُهڪو. (گاڙين جي ڏَرِٽي پي پئي). (جمع: ڏرِٽيُون)
ڏَري:	اسم مؤنث	(۱) پکي جو هڪڙو پڙُ پکي جو هڪ پاسو (2) ٽڏي جو ٽڪر، ڇِپري، ٽڏو (3) ڇپر يا ڪِڙ جو لام وارو پاسو. (جمع: ڏَريُون)
ڏَڙهي:	اسم مؤنث	ٽلَ جو هڪ قسم. (جمع: ڏَڙهيُون)
ڏَڙو:	اسم مذڪر	ڪينوڙو ڪينهوڙو بالُ، ڏڙهو. (جمع: ڏَڙا)
ڏُسڪڻ:	فعل لازمي	سڏڪڻ، سڏڪا پرڻ.
ڏُسِيَلُ:	صفت مذڪر	ڳرِيَل، ميرو ٽيل، خراب ٽيل، ڪِنو ٽيل. (آءِ ڏُسِيَل

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		ڳِدرو ڪونہ ڪائيندس). (جمع: ڏُسِيَلَ)
ڏُليرڙ:	اسم مذڪر	(1) ٻن ڄڻ ڦيٿارو وجهندڙ آڻ ٻٽت (2) "ڏٿو" شڪار جو هڪ هٿيار بہ آهي. ڏٿو ساڻ رکندڙ شڪاريءَ کي بہ ڏٿير سڏبو آهي.
ڏُک ڏانگر:	اسم مرڪب	تڪليف، اذيت، سُور.
ڏُکِٽِي:	اسم مؤنث	ڏُکٽِهارِي (جمع: ڏُکِٽِيُون)
ڏَکو:	اسم مذڪر	ڏکيو ڏڪُ، ڏکُ، اهنج، ايذاءُ، تڪليف. (جمع: ڏَکَا)
ڏَکو ڪَرڻ:	محاورو	اک ڏيکارڻ، رعب تاب ڪرڻ.
ڏَکَڻ:	فعل لازمي	(1) ڀڄڻ، ٽُٽَڻُ، ڳسڻ (2) کِسڪڻُ. (ڪاٺي جتي رکيل هئي، اتيئي رکي آهي، ذرو بہ ڏُکِي ڪانهي).
ڏَکهرُ:	اسم مذڪر	ڪپڙي جو تنگ يا سوراخ (ڦاٽل)، ڏَڳَرَ. (جمع: ڏکهَرَ)
ڏُکَهڻ:	فعل لازمي	(1) مت کسجي وڃڻ (2) ڪو اجائي هلت ڪري تہ ان لاءِ چون تہ فلاڻي جي ڏُکهي ويئي آهي.
ڏَمرِي:	اسم مؤنث	ننڍي سنهي ڳڪِرِي، ميڙ (جهُڙ جون ڏمريون، مڪڙن جون ڏمريون). (جمع: ڏَمرِيُون)
ڏَنءُ:	اسم مذڪر	(1) ساڙ ٻڄُ، جَلُ، ڪامَ پڇَرَ (2) ڏنبُ، سزا، سيڪت (3) ڏکُ، عذاب، ڏنجهہ (4) ٻارڻ، ٽانڊو. (جمع: ڏَنءُ)
ڏَنڍِ:	اسم مؤنث	ٻِڪي جي ڪِنارَ. (جمع: ڏنڍوُن، ڏنڍِيُون)
ڏَنبُ:	صفت مذڪر	ٿلهو متارو سيٽيل. (جمع: ڏَنبَ)
ڏَنڪَڙُ:	اسم مذڪر	(1) ڪاٺ جو ڏَڪَرُ، ڏَڪُ (2) ٿلهو متارو ماٺهو.
ڏِنگ ڏِنگائِي:	اسم مؤنث	(1) ٻاراڻي هڪ راند جو نالو (2) ڏڪن اڇلڻ جي هڪ راند جو نالو.
ڏِنگاڇِي:	صفت مؤنث	ٿوري ڪلر واري ڪلراٺي (زمين). (جمع: ڏنگاڇيُون)
ڏِنگهہ:	اسم مؤنث	ڪوڙيل مٿو نوڙهہ روڏَ. (جمع: ڏِنگهُون)
ڏِنگو:	اسم مذڪر	لوهارن جي محاوري ۾ لوهہ کي وَڏَ جو نشان. (جمع: ڏنگا)
ڏَنڻ:	فعل متعدي	(1) ڦتڪا هڻڻ، چهبڪ هڻڻ، نيٽ هڻڻ، لڪڻ سان مارڻ، سَٽڻ، سَٽڪو لڳائڻ (2) ڏنا ڪرڻ، ٻَنا ڪرڻ (3) گوڏن ڀر ڪرڻ (4) رنجائڻ، ڏکوئڻ، تڪليف ڏيڻ، ڪاوڙائڻ، چيڙائڻ، ڪلپائڻ، هلاڪ ڪرڻ، دق ڪرڻ، ستائڻ، خفي ڪرڻ، آزارڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ڏِنهوڪو:	صفت مذڪر	ڏينهوڪو. (جمع: ڏِنهوڪا)
ڏَنو:	اسم مذڪر	(1) ڇهبڪ. نيٽ يا لڪڻ جي ڏَڪَ جو نشان. ٻنو ڦٽڪو نِيل. نشان. وَڏو داغُ. ٻَنُ. ليڪو ليڪ. پٽو پٽي. گهاري (2) ڪُشَلُ. شُڪ (3) سريڪَ. ڪِناري (4) مٿاهين زمين. دَڙو ڊبو مٿان. پِٽَ. ڊِبَ. (جمع: ڏَنا)
ڏُنو:	اسم مذڪر	ڪاري ۽ جاتيءَ جا ماڻهو جيڪي ڪڇ جي ويجهو رَهن اُهي جزيري کي ڏُنو چون.
ڏَني:	اسم مؤنث	پکي جي وَٽَ. (جمع: ڏَنيُون)
ڏِٺهن:	اسم مذڪر	بيابان. سُڃَ. (ملڪ سارو ڏِٺهن لڳو پيو آهي).
ڏُوارُ:	اسم مذڪر	ڏُکُ. آهنج. ڏٺارُ مصيبت. چٽي. تڪليف. هَڄا. (جمع: ڏُوارَ)
ڏوارِ:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم.
ڏُواءُ:	اسم مذڪر	خراب هوا. اڻ وڻندڙ هوا. ناپسند هوا. (جمع: ڏُواءَ)
ڏوٻُ:	اسم مذڪر	ڪنهن کير ڏيندڙ مال جو هڪ وِيَم ۾ کير ڏيڻ وارو عرصو. (جمع: ڏوٻَ)
ڏوٽو:	اسم مذڪر	ڪاري جا لنگها ۽ ملاح مرداني عُضوي کي پنهنجي زبان ۾ چون.
ڏوڙِ:	اسم مؤنث	(1) گهٽڻ قسمن جو کير (2) کير ڏيڻ جي حالت. ڏهائي. ڏوٻُ (3) ڏڌل کير. خيرات ڪيل کيرُ. کيرَ جي خيراتِ. (جمع: ڏوڙُون)
ڏوڏو ڪرَڻ:	محاورو	اک ڏيکارڻ. رعب تاب ڪرڻ.
ڏورَ:	اسم مؤنث	اڳٽ. پٿرَ. (جمع: ڏورُون)
ڏورياڇو:	صفت مذڪر	(1) اهو چوپايو مال جنهن کي گاهہ پاڻي گهٽ ملندو هجي. اَڌُ ڍاوَلُ. آدورو (2) اپرو ضعيف. ڏُبرو (3) وِيڪارو نفرت ڪندڙ (4) گدلائي کان پاسو ڪندڙ صفائي پسند ڪندڙ (5) سوگيارو. (جمع: ڏوراڇا)
ڏوراڇو:	صفت مذڪر	(1) حضور شرم (2) جيڪو ڪاڏي پيتي ۾ حجاب ڪري ۽ هر شئي نہ کائي.
ڏورڙو:	اسم مذڪر	(1) زيور جو هڪ قسم. بازو بند. ٻانهن رَکِي (2) پرت جو هڪ قسم. (جمع: ڏورڙا)
ڏورَڻ:	اسم مذڪر	پاچاريءَ جو ٻاهريون ڪِلو (ڍِگن جون ڳچيون قابو

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
		ڪندڙ) ڏورڻو. (جمع: ڏورڻ)
ڏورڻ:	فعل متعدي	(1) ڪنهن بہ شئي جي ڳولا ۾ رلڻ، ڳولڻ، ڳولا ڪرڻ، ڍونڍڻ، ووڙڻ، ولاڙڻ، سُوجهڻ، هٿ ڪرڻ، پنيان پوڻ (2) ڳولهڻ، ڦولهڻ، پڇڻ، جهاڳڻ، رُلڻ، رمڻ، پٽڪڻ، گهمڻ، پٽڻ، پنوڻ، لُتِڪڻ، پرمڻ (3) اُجهڙڻ، ڪوجڻ (4) گهُرڻ، چاهڻ (5) لڳائڻ، منڍڻ، ٺاهڻ، شروع ڪرڻ، ٺاهڻ (سودو واپار وغيره). (مون عبد الله سان سؤدو ڏوريو آهي) (6) بہ اَڌَ ڪرڻ (7) نپائڻ (8) چڪڻ (9) اَڌَ گهڙيو ڪرڻ (10) گهوڙي جو گهوڙيءَ تي چڙهڻ.
ڏورڻو:	اسم مذڪر	(1) اُٺَ جي گاشي کي ہڌڻ جي رَسِي يا نوڙي، ڪشڻ، ڏور (2) پاچاريءَ جو ٻاهريون ڪِلو (ڍڳن جي ڪَنڌَ مضبوط ڪرڻ لاءِ)، ڏورڻ. (جمع: ڏورڻا)
ڏوڙُ:	اسم مذڪر	پاسو، پلاند، ڪناري، وُٽ (ڪپڙي وغيره جي). (جمع: ڏوڙا)
ڏوڙو:	صفت مذڪر	(1) ٻيڻو ٻڻو ٻہ پوڙ، ڏوٽو بہ دفعا (2) ڪتي جو هڪ قسم (بہ پوتو) (3) وريل، ڦڏو ڏنگو وڏو ڳرو (4) مُٽو ٿلهو متارو (5) سڳو ڏاڳو جهار ڦيٽو (6) ڦيرو. (ڏک ڏيئي ويمر ڏوڙو). (جمع: ڏوڙا)
ڏوسو:	اسم مذڪر	چوڙهو. (جمع: ڏوسا)
ڏوڪڻ:	فعل متعدي	گهٽو پاٽي پيئڻ، جنهن ۾ ڳُٽ ڳُٽ جو آواز پيدا ٿئي.
ڏوڪِهلو:	اسم مذڪر	نِڙي، نِڙگهوٽو. (جمع: ڏوڪِهلا)
ڏوڪهڻ:	فعل متعدي	گهٽو پاٽي پيئڻ، جنهن ۾ ڳُٽ ڳُٽ جو آواز پيدا ٿئي.
ڏُولَ:	اسم مذڪر	ناسُ، برباد، تباهہ، چَٽُ، سچَ. (جمع: ڏُولَ)
ڏولاڪو:	اسم مذڪر	ڏولو ڏولائو رولو مصيبت، پريشاني. (جمع: ڏولاڪا)
ڏولائو:	اسم مذڪر	(1) ڏکَ، ڏاکڙو ڏوجهرو رولڙو تلڪو تڪليف، اهنج، دربدرائي، ڏکَ، رَنجُ، درد، مصيبت (2) ترٿلو هِراسُ، ڌاڪوڙو ڦڙفوٽ، هاهاڪارُ هائيدوس، ڌهڪاءُ، دِپ، ڦَرڦَڙ، ولوڙو واچٽ، گوڙشور، هَلچَل، ٻَکيڙو وڳوڙ تڪرارُ بحثُ، ڏکَ ٻَکَ، ڏُڪارُ قحط، ڏُکِر، ڏلاڪو. (جمع: ڏولائا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڏولَھ:	اسم مذکر	پاڻيءَ ڪيڻ جو ٿانءُ، ڏولُ. (جمع: ڏولَھا)
ڏولھي:	اسم مؤنث	ڏولي. (جمع: ڏولھيُون)
ڏُونجهو:	اسم مذکر	اهنج، ايذاءُ، تڪليف، درد، ڏُکُ. (جمع: ڏُونجهَا)
ڏُونڊِ:	اسم مؤنث	ببي جي چوٽي، ڏُنڊِي، چُونپِڙِي (جمع: ڏُونڊِيُون)
ڏونڙُ:	اسم مذکر	اُٺ جي بيماريءَ جو نالو (جنهن ۾ ائن جي رحم ۾ ڳوڙهيون ٿي پونديون آهن). (جمع: ڏونڙَ)
ڏونگھو پُونگھو:	اسم مرڪب	ٻوڙجو وڏو برتن.
ڏونگھو:	اسم مذکر	(1)لوٽو جنهن ماٺهو جو مٿو سنڌ جي رواج موجب وينل نہ هجي تہ ان کي "ڏونگھي مٿي وارو" چون.(2) ميهڻو طعنو.
ڏويو:	اسم مذکر	وڏي ڏوئي، ڏوئلو. (جمع: ڏويا)
ڏُوئو:	اسم مذکر	(1) سُرو (ڪاٺ کي کائيندڙ جيتُ) (2) بيماريہ ڳارو ڳارانجهو جهجهڻ، جهوريہ جهوراٽو. (جمع: ڏُوئا)
ڏُهائو:	اسم مذکر	ڏوپ، ڏهائي، ڏوڙ. (جمع: ڏُهَائَا)
ڏَهَلُ:	صفت مذکر	ڏلهي جيڏي پيٽ سان. (جمع: ڏَهَلَ)
ڏُهلو:	اسم مذکر	(1) ڏُک وارو ڏُکيو تڪليف وارو سُوراٿو ايذايلُ ڏُهيلو ڏهيرو (2) ڏکيو مُشڪل، اهنجو (3) ڏکيو گذران ڪندڙ (4) سنهڙو ايرو ڏبرو لاغر، ضعيف، ڪمزور، هِيڻو نِستو پوڻو (5) مُڙيل، ڏِنگو. (جمع: ڏُهِلا)
ڏِهلو:	اسم مذکر	ديرو ڏيرو ڏِهرو. (اسين فلاڻي جي ڏِهلي تي وياسين). (جمع: ڏِهلا)
ڏَهو:	اسم مذکر	سور، درد، غم، دکُ، ڏکُ. (جمع: ڏَها)
ڏُئارُ:	اسم مذکر	ڏُڪارُ وِيل، ڇِٽِ. (جمع: ڏُئَارَ ڏُئَارُون)
ڏِئَتُ:	صفت مذکر	گهربل رقم لاءِ انجام ڪندڙ ڏِيندڙ ڏِوڻهارڪو. (جمع: ڏِئَتَ)
ڏُئو:	اسم مذکر	ڦرندڙ گهرندڙ هَوا، چؤماسو واءُ، خراب هوا. (جمع: ڏُئَا)
ڏَئوتِ:	صفت مذکر	پاڻي يا لسي وغيره گهٽي پيئندڙ.
ڏَئوتُ، ڏَئوتَ:	صفت مذکر	(1) گهڻو کائيندڙ پيٽيرُ، پيٽوريہ ڏئيتُ (2) خرابُ، خوفناڪ، ڀيانڪُ، بدصورت.
ڏِئي رَبَّ دلوراءِ ڇا	چوڻي	دنيا جي بادشاهہ کان مايوس ٿيڻ جي موقعي تي

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ
ڏيندو:		چئبو آهي.
ڏيپالڄي:	اسم مذکر	(1) شاگرد، ٻالڪو چيلو (2) مريد. (جمع: ڏيپالڄي)
ڏيٺِ ويٺِ:	اسم مرڪب	چاڻ سڃاڻ، واقفڪار منهن لڳائي.
ڏيٺارو:	اسم مذکر	(1) لڳت جو حساب (2) ڪنهن بدصورت ماڻهوءَ کي ڪاوڙيا چرچي خاطر بہ "ڏيٺارو" چون.
ڏيڄي:	صفت مذکر	ڏيڄَ ۾ مليل ڪابہ شئي، ڏيڄَ وارو ڏاجيلو. (جمع: ڏيڄي)
ڏيڍو سوايو:	اسم مرڪب	ڪجهہ وڌيڪ، ٿورو گهڻو.
ڏيڍي:	اسم مؤنث	تتر جي ٻولڻ جو هڪ نمونو. (جمع: ڏيڍيُون)
ڏيڏڪي:	اسم مؤنث	ٻاجيءَ جو هڪ قسم، توري (جمع: ڏيڏڪيُون)
ڏيرو:	اسم مذکر	ڳوٺ، ڳامُ، راڄُ (هن لشڪر الور ۾ ڏيرو ڪيو). (جمع: ڏيرا)
ڏيڪرُ:	اسم مذکر	(1) دَهڪاءُ، ڏهڪاءُ، ڊَپُ، خوف (2) جيئن "ڏَڏو ڏيڪرَ" وغيره. (جمع: ڏيڪرَ)
ڏيهُہ:	اسم مذکر	پنهنجو شهر، ڳوٺ، ڳام. (جمع: ڏيهَا)
ڏيهہ مان ڏوري ٻاڙين لڌا ڀُڳڙا:	چوٽي	سُست ۽ ڪاهل فردن طرفان ڪو ڪم نہ ڪري سگهڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ڏيهہ مان ڏوري هَروءَ آنديون هريڙون:	چوٽي	سست ۽ ڪاهل شخص جي ناڪاميءَ جي موقع تي چئبو آهي.
ڏيواسِري:	اسم مؤنث	گهوٽ ۽ ڪنوار جي ساٿ شُگن ڪرڻ جي جاءِ، ڏِينهگڙ. (جمع: ڏيواسِريون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

ڏ

ڏاپري:	صفت مؤنث	وڏي پيٽ واري. (جمع: ڏاپريُون)
ڏاپو:	اسم مذڪر	سفر ۾ ٿورو ترسڻ ۽ ويساهين ڪائڻ، تمام ٿورو ترسڻ کي "پاڳوڙي ڇنڊ" چون.
ڏاپي:	اسم مؤنث	ڳڙ واري شيءِ. (جمع: ڏاپيُون)
ڏاڍِ ٻاڍِ:	اسم مرڪب	رڙيڻ ڪوڪ.
ڏاڍِ:	اسم مؤنث	ڪڪرالي ۽ اُتان جي ٻين علائقن جا ماڻهو وڏي سڏِ ڏَرڻ کي چون.
ڏاڏُ:	اسم مذڪر	وڏو مچ، ڀيڙُ. (جمع: ڏاڏ)
ڏاڏِ:	اسم مؤنث	(1) وڏي اُڇينگار (2) رڙ دانهن، وڏي آواز سان ڳالهائڻ. (جمع: ڏاڏون، ڏاڏيون)
ڏاڙ:	اسم مؤنث	هل، بغادو رڙ وڙهڻ مهل هڪل سان ڳالهائڻ.
ڏامُ:	اسم مذڪر	داغ، نشان (هي لفظ ماڃر ۾ اڪثر ڳالهائجي).
ڏامان ڏول:	صفت مذڪر	هيٺ مٿي، بي ترتيب، اُلٽ پُلٽ.
ڏاماهُ:	اسم مذڪر	ڳاهہ جو قسم.
ڏامڻ ساٽُ:	اسم مذڪر	شاديءَ جو هڪ سوڻ (جنهن ۾ پنج يا اٺ آلين ڪاٺين جا ٽڪرا ڪٺي گهوٽ ۽ ڪنوار جي مٿي تي رکجن ۽ ڳيت پڙهجن). "ڏامڻ لٺڙيون رانيون ڙڳي اسان ونيءَ گهر آيون".
ڏانبورَ:	اسم مؤنث	وڙهڻ لاءِ تياري، ڪاهہ جُلهہ هلان. (جمع: ڏانبورُون)
ڏانڊِرَڻ:	فعل لازمي	(1) پيٽ جي پرتي ٿيڻ، بدهضميءَ سبب آڦري ٿيڻ، آڦرجڻ (2) ڦوڪجڻ، پرجڻ.
ڏانڊَڻ:	اسم مؤنث	مٽي جي مڇيءَ جو هڪ قسم.
ڏانڊو:	اسم مذڪر	ڍڳو بيل. (جمع: ڏانڊا)
ڏانڊُورو:	اسم مذڪر	هيناهين، لهندي، لاهي، جهوڪَ، ڇِهمَ، نِوڙِ. (جمع: ڏانڊورا)
ڏانڊِي:	اسم مؤنث	(1) لٺي جو هڪ قسم (2) وڻ يا ڳاٺڻ جي طرز. (جمع: ڏانڊِيُون)
ڏانيو:	اسم مذڪر	ڍڳو پوڙهو ڍڳو بيل. (جمع: ڏانيا)
ڏانگِري:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم. (جمع: ڏانگِريُون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ڏانوان ڏول:	اسم مرڪب	تتر بتر، ڇڙوڇڙ، تباهه برباد.
ڏانئڙ:	صفت مذڪر	ڏڄڻو گيدي، بُزدل، ڪانئر. (جمع: ڏانئڙ)
ڏائي:	اسم مؤنث	ڏنل وقت، پروگرام، واعدو.
ڏَبر:	اسم مذڪر	گاهه جو قسم.
ڏَبرو:	اسم مذڪر	سمنڊ جي ڪناري تي ٿيندڙ گاهه جو هڪ قسم.
ڏِٻ:	اسم مؤنث	پتوري، اروڙي (جمع: ڏِٻون)
ڏِٻ ڏَڙي:	اسم مرڪب	گاهه، گاهه گند.
ڏَٻر:	اسم مؤنث	سُست عورت، جنهن کان ڪم نه پُڄي سگهي.
ڏَٻ ڇرڻ سان ٻڪ ٽوروئي لهي:	چوڻي	سُٺي شيءِ بدران ڪسي شيءِ استعمال ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ڏيِڙ:	اسم مؤنث	ڏِٻ جو هڪ قسم، ڏيورُ ڏيوري (جمع: ڏيڙون)
ڏيور:	اسم مؤنث	ڏيِڙ. (جمع: ڏيوريون)
ڏيوري:	اسم مؤنث	(1) ڏِٻ جو هڪ قسم (2) ڏيِر ڪنڊي سُوئي ڪنڊڙو. (جمع: ڏيوريون)
ڏيوڙي سا، اُپرندي ڏيڪاءُ ڏئي:	پهاڪو	جيڪا شروعات ۾ ئي پنهنجا اثر ڏيکاري تنهن شيءِ لاءِ چئبو آهي.
ڏَلي:	اسم مؤنث	ملاحن جي محاوري ۾ هوڙي جي اُٿل جهلڻ لاءِ ٻن ڪاٺن جي چوٽيءَ ۾ ٻڌل ڏنگو ڪاٺ جو ٽڪر. (جمع: ڏليون)
ڏَنو ڏَپ:	اسم مرڪب	خوف، ڊڄ، ڊپ.
ڏِڄڻُ:	اسم مذڪر	ڊپ، خوف.
ڏِڄ گولي:	اسم مؤنث	ٻاراڻي راند جو هڪ قسم، ٻارن جو هڪٻئي کي پُٺن تي ڪٽي ڊوڙڻ.
ڏِڄڻ:	اسم مؤنث	مال، ڌڻ (جمع: ڏِڄڻيون)
ڏُڏ:	اسم مذڪر	(1) وڏو پيٽ، پيٽ واري عورت جو پيٽ، حامله عورت جو پيٽ، معدو (2) اوجهري، گجي. (جمع: ڏُڏا)
ڏُڏو:	اسم مذڪر	ڏِڏو. (جمع: ڏُڏا)
ڏُڏيو:	اسم مذڪر	ڏِڏو. (جمع: ڏُڏيا)
ڏَرڪارڻ:	فعل متعدي	وات سان نُنول طور ڊر ڊر جو آواز ڪرڻ.
ڏِڙُ:	اسم مذڪر	گهوڙن جو طبيلو ڪڙهه، ٿانُ. (جمع: ڏِڙَ)
ڏَڙڻ:	فعل متعدي	(1) ڏاڍي مار ڏيڻ (2) سٽڻ، ڪُٽڻ، ڳاهڻ، ڏاگوڙڻ، سڙهڻ، جهڳوڙڻ (3) سخت مار ڏيڻ، ڌڪ مٿ

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		ڪرڻ، ڌڪ هڻڻ، پڄ ڏيڻ، پڄ ڪڍڻ، مار ڏيڻ (4) گُڏڻ (5) ڇانهين يا گدرن جي واڙيءَ مان گاهہ يا ڪانڊيرا ڪڍي صاف ڪرڻ.
ٻڙو:	اسم مذڪر	مِٽيءَ جو دڙو، ٻَپ، دڙو. (جمع: ٻِڙا)
ٻُسَ:	اسم مؤنث	ٻاسڙ زمين، وارياسي زمين، ٻَسُڙ ڏوڙ واري زمين، ٻُسُڙ. (جمع: ٻُسُون)
ٻُسڻُ:	فعل متعدي	ٻاهڻ، ڦِٽائڻ، نابود ڪرڻ.
ٻَڪُ:	اسم مذڪر	وڏي مڇي ڦاسائڻ جو هڪ رَڇ. (جمع: ٻڪ)
ٻِڪَ:	اسم مؤنث	(1) رنب، رڙ (ڪنهن جانور جي) (2) ڪِنجهہ، ڪُرڪَ (3) ٻِڪَ. (جمع: ٻِڪُون)
ٻَڪِ:	اسم مؤنث	(1) ڪاري جا ملاح وڏي مڇي مارڻ لاءِ جيڪو رڇ ڪم آڻين ان کي ٻَڪ چون (2) ٻيگهہ ۾ ويهہ، ٻاويهہ فوٽ ٽئي هي رڇ ناتارين ذريعي اُڇلجي.
ٻَڪو:	اسم مذڪر	گهوڙي جي پنڌ جو هڪ قسم، گهوڙي جو ڏڪيو پنڌ، چؤٻاز. (جمع: ٻڪا)
ٻڪاءُ:	اسم مذڪر	نظرداري، سنڀال چوڪسي، ٻوڪاءُ. (جمع: ٻڪاءُ)
ٻُگ:	اسم مذڪر	وهٽ جو ٽپ ٽپ وارو اوکو پنڌ.
ٻِگِرو:	اسم مذڪر	اڻ وڻندڙ آواز وارو مٽَر، پگل چڙو بي سُرو چڙو مٽَر. (جمع: ٻِگِرا)
ٻُگَڻ:	فعل متعدي	ٻگ هلڻ، ٻوڙڻ، ٻُڪڻ، ٽِپڻ.
ٻِمِڪٽو:	صفت مذڪر	ٻمٽي. (جمع: ٻِمِڪٽا)
ٻَنبِرو:	اسم مذڪر	ٻنبَرُ. (جمع: ٻنبِرا)
ٻنيو:	اسم مذڪر	پُنيرو ڌَڪُ، ڇَنبو ڌڪ جو آواز. (جمع: ٻنيا)
ٻِنڊِڪڻ:	فعل متعدي	روئڻ، شيءِ گهرڻ لاءِ ٻار جو روئڻ.
ٻنڊورو ٻنڊورو:	اسم مرڪب	ڍُهل، واڄي جو ساز.
ٻنڊورو:	اسم مذڪر	پڙهو اعلان، هوڪو اشتهار. (جمع: ٻنڊورا)
ٻُٽو:	اسم مذڪر	اڻ ڪليل سِپ، وڏي ڪوڏي (جمع: ٻُٽا)
ٻوڙيرُ:	اسم مذڪر	(1) پکيءَ جو هڪ قسم (2) هڪ پکيءَ جو نالو. (جمع: ٻوڙيرَ)
ٻوڍو:	اسم مذڪر	مانيءَ جو ٽُڪر (هي لفظ ماڄر طرف ڳالهايو ويجي ٿو).
ٻُوسڻُ:	صفت مذڪر	تمام ٿُلهو. (جمع: ٻُوسڻَ)
ٻُوشُ:	اسم مذڪر	(1) بڪواس، واهيات گفتگو (2) مهانڊو، صورت.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		شڪل. (جمع: ڊوش)
ڊوش ڏيڻ:	محاورو	بڪ بڪ ڪرڻ، واهيات ڳالهہ ڪرڻ.
ڊوڪڻ:	فعل متعدي	ڏسڻ، لکڻ، جاچڻ، نظر ڪرڻ.
ڊُوڪَ:	اسم مؤنث	پاڻيءَ جي گهٽائي (هوڙ ۾ گهٽو پاڻي پوي ۽ رس گهاٽو نہ ٿئي تہ چون: ڊوڪ ٿي ويو).
ڊُوڪارَ:	اسم مؤنث	وات سان ڪيل آواز سڏ، پڪارَ. (جمع: ڊُوڪارُنِ)
ڊُوڪارڻ:	فعل متعدي	آواز ڪرڻ، پڪارڻ، سڏڻ.
ڊُولُ:	اسم مذڪر	(1) چلم يا حقي جي ٿل يا ٽوپيءَ کي ڍڪڻ لاءِ لوهہ جو مخروطي نموني جو ڍڪ (2) سجيل پوٽ، ٿوٽل مُنهن، شڪل، مُهانڊو. (جمع: ڊُولَ)
ڊوليرُ:	اسم مذڪر	پکيءَ جو هڪ قسم. (جمع: ڊوليرَ)
ڊومڻُ:	اسم مذڪر	برتن، ٿانءُ. (جمع: ڊومڻَ)
ڊُونڊُ:	اسم مذڪر	وڏو پيٽ، ڍِڍُ. (جمع: ڊُونڊَ)
ڊُونڊو:	اسم مذڪر	(1) هيڙيءَ جو هڪ قسم، ننڍڙي ۾ ننڍڙو مڇوئو (جنهن ۾ ہہ ماڻهو ويهي سگهن) (2) مڇي مارڻ جي هيڙي (3) وڏو هيڙو ڊُونڊُ. (جمع: ڊُونڊا)
ڊُونڊو:	صفت مذڪر	(1) وڏي پيٽ وارو ماڻهو (2) ٿُلهو ماڻهو (3) وڏو قداور پهلوان (4) پڳل سگهن وارو ڍڳو موڏو ڍڳو. (جمع: ڊُونڊا)
ڊُونڊِي:	اسم مؤنث	(1) هيڙيءَ جو هڪ قسم ننڍڙي هيڙي، زورق (2) بار کڻڻ واري ننڍي هيڙي، ننڍي هيڙي (واڻ)، ماڻهن لاهڻ لاءِ مددگار هيڙي (هيڙيءَ لاءِ هوڙي ۾ واڻ جي ڊونڊي) (3) ڪنار، ننڍي ڪونتل. (جمع: ڊُونڊِيُون)
ڊُونگ ٻُونگ:	اسم مرڪب	نمونو طريقو ڍنگ
ڊوهُ:	اسم مذڪر	گهُٽ، آگم. (جمع: ڊوهَ)
ڊوهو:	اسم مذڪر	دڙو ڍِڳُ، ڍوئي. (جمع: ڊوهَا)
ڊوهي چڙهڻ:	محاورو	روڪي چڙهڻ.
ڊوئي ڏيڻ:	محاورو	قسم ڏيڻ. (توکي بادشاهہ پير جي ڊوئي آهي).
ڊهڪلُ:	اسم مذڪر	مينهن جو ڪجهہ وسڪارو. (جمع: ڊهڪلَ)
ڊَهو:	اسم مذڪر	(1) ٿوري پاڻيءَ واري ڪڏ، چڏو ڊُبو (2) ڍِپ، دڙو ڏَنو ٽپو لوڙهہ. (جمع: ڊهَا)
ڊُهِي:	اسم مؤنث	اُٺ جي وهڻ جي جاءِ ٻاجهريءَ جي ٿُهي، ٿهہ. (جمع: ڊُهِيُون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ڏَئو:	اسم مذڪر	ڏَهو. (جمع: ڏئا)
ڍُئون ڍُئون:	اسم صوت	ڏهل جي وڄڻ جو آواز.
ڏُئي:	اسم مؤنث	جُوئر جي پوک جي لاباري کان پوءِ ڪانن جو وري ڦوٽهڙو. (جمع: ڏُيُون)
ڍِيپ:	اسم مؤنث	ڀِٽن ۾ هنيل ڏاڍي مُڪَ، ڍِڀ. (جمع: ڍِيپُون)
ڍيپو:	اسم مذڪر	سارين ڏَرڻ جي جَنڊ جو ڪلر مان ٺهيل هيٺيون پُڙ ڍيپو. (جمع: ڍيپا)
ڍيڊُ:	اسم مذڪر	ڀانڊي پکيءَ جو هڪ قسم (ڳيري جيڏو رنگ ميٽائون ۽ ڪل جي ٻوٽن ۾ رهي). ڍيڊڙو. (جمع: ڍيڊَ)
ڍيڊو:	اسم مذڪر	(1) وڏو پڪل ٻير (2) ان کي ڍوڍو بہ چون.
ڍيڍِي:	اسم مؤنث	ڦُرلي جو هڪ عضوو ڀانڊيءَ جو مهڙو. (جمع: ڍيڍِيُون)
ڍِينبَ:	اسم مؤنث	مارَ سيکت، سزا.
ڍينبو:	صفت مذڪر	ڇوٽو ٻِندرو ۽ ٿلهو.
ڍِينگَهرُ:	اسم مذڪر	ڪنڊن وارو شڪل ٽارُ ڍِنگهرُ. (جمع: ڍِيگهرَ)
ڍيٽو:	صفت مذڪر	ڍينبُ، ڍينبو. (جمع: ڍيٽا)
ڍيٽُو:	صفت مذڪر	متل يا سگهو هلڪو جانور.
ڍِيهاڙَ:	اسم مؤنث	ڀاڄ، ڊوڙَ ڍِيڪَ، ڊُڪَ. (جمع: ڍِيهاڙُون)
ڍيھہ:	اسم مؤنث	ڪنهن جانور جو ٽَڪرُ، ٿُونو اُکل، ڍِھہُ (جمع: ڍيهُون)
ڍِيهو:	اسم مذڪر	(1) ڊپ، ڊڄ، ڀؤ خوف (2) ڇرڪُ، ٽاهہُ (جمع: ڍِيها)

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ

ڍ

ڍاپ:	اسم مؤنث	(1) راند ڪرڻ جو هڪ ٽول. ٺڪر يا لوهہ يا ڪنهن ٻئي ڌاتوءَ جو گول چڪرو جو ٽاپو راند ڪرڻ ۾ ڪم اچي (2) پکين ڦاسائڻ جي ڦاهي. ڪُڙهي. ڄار ڄارِي (جمع: ڍاپُون)
ڍاڙ:	اسم مؤنث	ڊگهي رَسِيءَ ۾ ٻڌل ۽ گاهہ چرندڙ وهٽ واري حالت. پاڙَ. (جمع: ڍاڙُون)
ڍارو ڪرڻ:	محاورو	اچي لهڻ. ٽِڪڻ. ترسڻ. ڍارو ڍارڻ.
ڍانڊي پانڊي:	اسم مرڪب	ڍنڍ جو مزدور ڍنڍ ۾ ڪم ڪندڙ.
ڍانڊي گدڙ تہ ڪونہ آهين:	چوٽي	ڪنهن فرد پاران چڱو ڪم نہ ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ڍِپ:	اسم مؤنث	(1) ڪچري جو ڍِڳُ. آروڙي (2) ڏڙو ڍِپ (3) ڀِٽ. (جمع: ڍِپُون)
ڍِبرو:	صفت مذڪر	ٻوڙو گهرو ڪنن کان گهٽ. (فلاڻو ڪنن کان ڍِبرو ٿي پيو آهي). (جمع: ڍِبرا)
ڍِبرو:	اسم مذڪر	(1) هڏو (2) عضوو (3) سُڪي ويل واهہ جي تر ۾ بچيل پاڻي. بي زور پاڻي. (جمع: ڍِبرا)
ڍِبو:	اسم مذڪر	عادت. هير. (جمع: ڍِبا)
ڍِبي:	اسم مؤنث	(1) پکي ڦاسائڻ لاءِ ڪوڙڪي (2) ڪارو يا ڏلهو اُبتو ڪري، ان کي ڪاٺي آڏي ڏيئي زمين کان هڪ پاسو مٿي ڪري، ڪاٺيءَ ۾ رسي يا سُوتلي ٻڌي، ان جو ڇيڙو هٿ ۾ ڪري پري لِڪي ويهي رهبو (3) پکي ڪاري هيٺ پيل داڻن کي چڳڻ لاءِ جڏهن ڪاري هيٺ پهچندو تہ رسيءَ کي ڇڪ ڏبي ۽ پکي ڦاسي پوندو.
ڍِڍَرُ:	صفت مذڪر	ڊُونڊي. ڊُونڊ وارو. (جمع: ڍِڍَرَ)
ڍُرڪائڻ:	فعل متعدي	(1) چئلينج ڏيڻ (2) ڌارا ڪرڻ. هوڪارڻ.
ڍرڪڻ:	فعل متعدي	بيماريءَ يا ڪمزوريءَ کان لانجهو ٿيڻ يا ڪرڻ.
ڍرڪو:	اسم مذڪر	وات سان ڪيل هڪ آواز ٻچڪار ڳوڳارَ سڏ. (ڪنهن جانور وغيره کي). (جمع: ڍرڪا)
ڍِرَڻ:	فعل متعدي	(1) ڍرو ڪَرڻُ. آهستہ ڪرڻ. ڍرائڻ. ڍرو ٿيڻ. ڪُلڻ. گهٽ ڪرڻ. گهٽائڻ. گهٽجڻ (2) ڍَرَڻ. لنگهڻ. اندر

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		وڃڻ، پيهي وڃڻ، منجهہ ڦِيَرڻُ.
ڏِڱو تہ آروڙو:	پهاڪو	ڪنهن طاقتور شيءِ طرفان طاقت جي مظاهري جي موقعي تي چئبو آهي.
ڏِڱو چِتو ٿِئي تہ ڪَکَ چَرندو نٿ نہ چَرندو:	پهاڪو	جنهن شيءِ جي ضرورت هجي ۽ اُن مان ئي ضرورت پوري ٿئي، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
ڏِلياري:	اسم مؤنث	ٻير جو سڌو سنئون وڻ، ڪابولي ٻير. (جمع: ڏِليار يُون)
ڏنڊ پرائي ڏُونڊ مُهاڙ:	پهاڪو	ڪنهن شخص پاران پرائي مال جي مالڪي ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ڏَنگ آڏنگ:	اسم مرڪب	ڇِڱو مِٺو خراب سٺو.
ڏِنگ:	صفت مذڪر	بهادر جوانُ، سورهيہ، پهلوان، شيردل. (جمع: ڏِنگا)
ڏوري چڙهڻ:	محاورو	(1) گهٽي مايا چڙهڻ (2) گهٽو متارو ٿيڻ.
ڏَوڙَ:	اسم مذڪر	ڏِئو. (پٽ جا ڏَوڙَ لڳا پيا آهن). (جمع: ڏَوڙَ)
ڏولِٽِي:	اسم مؤنث	کَٽَ، ڏولِني، مَنجِي، چارپائِي. (جمع: ڏولِٽِيُون)
ڏُونگو:	اسم مذڪر	ٻَلو ٻَنا، ٻَٽِي، ٻَٽيءَ وارو ڪندو ڪرنگهو ڏاڪ جو هڏو ڏُونگِري. (جمع: ڏُونگا)
ڏوٽو:	اسم مذڪر	(1) پيٽ، سوکڙي، نذرانو سوغات، تحفو (2) لوهار يا ڪنيار جو شاديءَ جي موقعي تي سوکڙي طور آندل ٿانءُ يا اوزار. (جمع: ڏوٽا)
ڏيپو:	اسم مذڪر	سارين ڏرڻ جي جنڊ جو ڪلَر مان ٺهيل هيٺيُون پُڙ. ڏرٽِي، پرڙو. (جمع: ڏيپا)
ڏيڪ:	اسم مؤنث	اجائي ۽ تمام نامناسب ڳالهہ.
ڏينڊ پينڊ:	اسم مرڪب	ٿلهو سنهو موٽو مواڙ.
ڏينگ:	صفت مذڪر	تمام وڏو (ماٺهو).
ڏينگَلُ:	اسم مذڪر	قد آور وڏو.
ڏينگلو:	اسم مذڪر	(1) پئسو (2) ڪڇيءَ ۾ بہ ڏينگلو چون.

ذ

ذِر ذِر:	اسم مرڪب	بار بار هر هر.
ذِنبُ:	اسم مذڪر	مِٽيءَ جو وڏو ۽ تمام سخت ڳنڍيل سِرَ جو ٽُڪر. جِنبَ. (جمع: ذِنبَ، ذِنبُون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

ر

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
راڄ پاڳ (ڪُڙم):	اسم مرڪب	ڪڙم، قبيلو خاندان، آکهہ.
راسِ:	اسم مؤنث	پاچاريءَ کي ٻڌڻ جي رسي. (جمع: راسِيون)
راڳائي:	صفت مذڪر	(1) راڳو ڏيندڙ ليپو ڏيندڙ (2) رازو. (جمع: راڳائِي)
رامٽو:	اسم مذڪر	ڪاري جي رڇ جو هڪ عضوو (ڪاميٽ ۾ لڳل جهنڊو جو پري کان رڇ جو نشان ڏئي). (جمع: رامٽا)
رانءِ:	اسم مذڪر	رڇ جو هڪ عضوو چاريءَ کي پاسن کان جهلي بيهڻ لاءِ ان جي اکن ۾ وڌل ٿلهو رسو رانو. (جمع: رانئون)
رانيڪو:	اسم مذڪر	رنيپ، دانهن. (جمع: رانيڪا)
رانٽِي:	اسم مؤنث	چالاڪ ۽ حرفتي عورت.
راند ۾ نُڪو سَيد نڪو پير:	چوٽي	ڪم يا راند ۾ ڪارڪردگيءَ جي اهميت ياد ڏيارڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
رانگا لِينگا ڪرڻ:	محاورو	گوٽنات ڪرڻ، نٺائڻ، هڪ جي ٻي ڪرڻ.
رانئيُون لاهِڻ:	محاورو	مورا وڍڻ، جهنگ هٽڻ، جهنگ ڪپڻ.
رانوس چيري:	اسم مؤنث	ساموندي مڇيءَ جو هڪ قسم.
راٺو ڪاٺو:	اسم مرڪب	حاڪم خادم ننڍو وڏو.
راورو:	صفت مذڪر	بنا ڪنهن روڪ جي، ڇوٽ، ڇڙواڳ. (جمع: راورا)
راءِ کي وٽي راٺِي تنهن کي ڪير چوي ڪاٺِي:	چوٽي	بادشاهہ جي پسند ۽ اختيار جي نراليت، جي موقعي تي چئبو آهي.
رائِن:	اسم مؤنث	ڄارَ جي ڪنارين واري ٿلهي رسي.
رائُون:	اسم مذڪر	چوپائي مال جو هڪ رنگ، مينهن جو هڪ خاص رنگ، جو پورانجهڙو هجي.
رائيٽِ:	اسم مؤنث	ريتيءَ واري زمين، ريٽائين زمين.
رَٻ پاٺِي:	اسم مرڪب	ماني ۽ پاٺي، کاڌ خوراڪ.
رُپڻ:	فعل لازمي	مشغول هجڻ.
رتَ رُوهيُون ڪَرڻ:	محاورو	ڪاڌو ڪائڻ (عورتون چڙ ۾ چونديون آهن، مثلا "ڇڏيو تہ رت روهيون ڪري وٺان").
رَت سَتِ:	اسم مرڪب	وس آهر ڪوشش يا مدد، وفاداري

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
رَتام:	صفت مذڪر	(1) ڳاڙهو (2) انب جو نالو.
رُپان:	اسم مؤنث	ننڍڙي ٻيڙيءَ جنهن تي چڙهي ترُ ڪان وڏي ٻيڙيءَ تائين پهچي.
رُپيئڙو:	اسم مذڪر	پرت جو هڪ قسم.
رُڄهہ:	اسم مؤنث	(1) روشنائي، سوجهرو، سُجهندو، سُهائو (2) چمڪات، جَرڪو. (جمع: رُڄهون)
رِڇو:	اسم مذڪر	(1) ڪِن ڪچرو ڪک ڪانا، ڦانگا، پانجها (2) پانگا. (جمع: رِڇا)
رَڇاني:	اسم مؤنث	سنوارت جي اوزارن وجهڻ جو بجڪو پاني، ڪِسبت. (جمع: رڇانيون)
رُڏُ:	اسم مذڪر	ٻوڙ هيٺ اچي، وري سُڪي ويل ميدان. (جمع: رُڏا)
رَڏي:	اسم مؤنث	ڏنگائي (گهوڙي جي).
رِڍِ اڳ ئي مرٽي ٻَڍِ پئي ٻَگهاڙَ تي:	چوڻي	ڪنهن ڪمزور شيءِ جو پنهنجي ڪمزوريءَ سبب ختم ٿيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
رِڍَ ٻِڍ:	اسم مرڪب	رڍ ۽ ٻڪري، رڍ جي جنس.
رِڍَ سستي ٿئي، تہ پُڇ ڪٽي ڏسوس:	پهاڪو	ڪمزور شيءِ جي ڪمزوري اُن جي جسم مان ئي پڌري هئڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
رِڍِ ڪير ڏئي پولڙن جي آڏار:	پهاڪو	بيڪار شيءِ جي فائدي ۾ بہ نقصان جو امڪان موجود هئڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
رزق روزي:	اسم مرڪب	روزگار ڪاڏ خوراڪ.
رڙهي سِڙهي:	اسم مرڪب	آهستي آهستي هلي، ريڙهيون پائي.
رڙي تَڪن ۾ پڙي جُڙيو جتن ڪي جواب:	پهاڪو	رڙي ۽ جتن جي تعلق کي ظاهر ڪرڻ جي موقعي تي طنز ۾ چئبو آهي.
رڙيءَ جو شاهوڪار تہ ڪونہ آهين:	چوڻي	رڙيءَ جي رهاڪن جي لاءِ طنزيہ چئبو آهي.
رَسال:	اسم مؤنث	وَتِ، ريج (زمين کي).
رِسڪِڻ:	اسم مؤنث	سِرڪِڻ (گِنيڊ).
رَسوڙو:	اسم مذڪر	ٻورچيخانو رڌڻو. (جمع: رسوڙا)
رَسي مان رَسُول:	محاورو	ننڍي شيءِ مان وڏي شيءِ، مسئلو وڌائڻ.
رَڦ رَڦ:	اسم مؤنث	ڌڪ ڌڪ (دل جي).
رِڦِڻ:	اسم مؤنث	گپ، راڦو چِڪڻ، چِڪَ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
رَڦڻ:	فعل لازمي	ڏڪڻ. (ڪنهن کي ڏڪڻي وٺي تہ چون: رڦاٽي ٿي آهيس).
رُڪِ ٻُڪِ:	اسم مرڪب	لوهہ جو قسم رُڪ ۽ ٻيو مليل ڌٽ.
رَک رَکاٽي:	اسم مرڪب	لحاظ، مروت، خيال.
رکالَ:	اسم مؤنث	وِيءُ، سينڌ.
رُڳهِتو رُڳِهتي:	صفت مذڪر	(1) قدم ۾ ننڍو پر ٻُت ۾ پريل، ٿُلهو متارو (2) سگهارو.
رُڳِهي:	اسم مؤنث	ٽُبي، غوطو پاڻي ۾. (جمع: رُڳهيُون)
رَل:	اسم مذڪر	اُهو رڇ جيڪو ڏيڍ سئو کان ٻہ سئو والن تائين ٿئي، اهو وڏين مڇين مارڻ لاءِ ڪم اچي.
رَلِي، رِلِي:	اسم مؤنث	اڳڙين ٽڳڙين مان ٺهيل هڪ قسم جو اوڇڻ، گندي، ڏڙڪي. (جمع: رليُون، رِليُون)
رَماڪ:	اسم مذڪر	ڏٽو دلبو ڪوڙو آسرو. (جمع: رماڪ)
رَماند:	صفت مذڪر	(1) ڪوڙو بناوتي (2) مٺ گڏيل (سون).
رَن پُراڻِي نَخرا نَوان:	پهاڪو	ڪاشيءِ يا فرد پراڻي عادت نہ ڇڏي تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
رَنڍي وَڃي نڪري ڪَنڻ پوي ڪاٺ ۾:	پهاڪو	ايجنٽ ۽ وچوڪڙ جي ڏنڍي جي صحيح نہ هئڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
رُنڍَ:	اسم مؤنث	ٽٽل خراب ٿيل چوپايو مال. (جمع: رُنڍُون)
رُنگ ڏيڻ:	محاورو	اصل ماپ کان ڪجهہ وڌيڪ، جيئن کير ماپي مٿان ٻيو ڇُڪو (رُنگ) ڏيڻ. "رُنگ رکڻ" معنيٰ اصل ڳالهہ ۾ ڪجهہ وڌاءُ ڪرڻ.
رنگاوَتَ:	اسم مؤنث	رنگ ڏيڻ جو ڪم رَنگائي، رنگائِي، رَنگسازِي، چِتسازِي، رَنگ آميزِي (جمع: رنگاوتُون)
رُنگِي:	اسم مؤنث	پاڻيءَ ۾ ٽٻي هڻڻ.
رُوا:	اسم مذڪر	رُئڻ جو آواز رُئاٽ، روڄ، رُواءُ. (جمع: رُوا)
رواڙَ:	اسم مذڪر	مسخري، ڇرچو گهٽو مشڪري (جمع: رواڙ)
رَواز:	اسم مذڪر	رواج (روازي ان کي چون جيڪو حرفتي هجي ۽ اٽڪل بازيءَ کان ڪم وٺي).
رُواڪِي:	اسم مؤنث	(1) روهہ کان اينڊڙ پکي روهاڪي ڍنڍ جا پکي جيڪي سياري ۾ اچن (2) رُوئاڪِي.
رويو:	اسم مذڪر	تڪليف، ڏُک، ڏِقت، اٽڪل، مُونجهہ، مصيبت، ڏکيائي، مشڪلات، پريشاني. (جمع: رويا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
رُوڏُ:	اسم مذڪر	ڪاري جي ٻيڙيءَ ۾ ڪپين اندر ڦرندڙ لوهہ يا ڪاٺ جا گول ٽُڪر. گِرٽي، گِرٽو ڪِپي، چَرخِي. (جمع: روڏا)
رُوڙ:	اسم مؤنث	ڪنهن جانور جي دانهن. اُونائي، رڙ ڪُوڪ، ڪِيڪ. ٻوهاڙ ڪُوڪار. (جمع: رُوڙُون)
رُوڙهہ:	اسم مذڪر	تمام پوڙهوءِ اپرو گوشت. (جمع: رُوڙها)
روڙهو:	اسم مذڪر	(1) ڳنڍيو پٿر. زنبُ. زنبوٽو ڄنبُ. ڄنبوٽو ڪَرُهو (2) سِر جو ٽُڪر (3) پٿر. پَهڻُ (4) پيرن ۽ مُنهن جي بيماري (مال جي). مُهاڙو. (جمع: روڙها)
رُوڙهي:	صفت مؤنث	ڪُراڙي. پوڙهِي. ٻُڍِي (جمع: روڙهِيُون)
روسَ:	اسم مؤنث	ناراضگي. رسامو ڪاوڙ رَنجُ.
روشُ:	اسم مذڪر	نانگو اڳهاڙو ننگو پرهَنہ. (جمع: روشَ)
رُونءِ رُونءِ:	اسم مرڪب	وارو وارو هِڪ قسم جو آواز.
رُونٽَ:	اسم مؤنث	نونٽَ ڪان ڪِپيلُ ٻانهن. (جمع: رُونٽون)
رُونٽِڙو:	صفت مذڪر	جنهن جي ٻانهن مُڙيل يا پِڳل هجي.
رُونڪو:	اسم مذڪر	رُئڻ جو نمونو روڄ. رؤن رؤن. رينگٽ. رينگاٽ. (جمع: رؤنڪا)
رُونگاڻَ:	اسم مؤنث	ٻنيءَ جي واٽ. گس. پيچرو. (جمع: رؤنگاڻُون)
رُونهارو:	اسم مذڪر	ڍنڍ جي پکيءَ جو هڪ قسم. (جمع: رؤنهارا)
رُونٺارو:	اسم مذڪر	رونهارو. (جمع: رؤنٺارا)
روئو:	اسم مذڪر	(1) سارين جي پوک جو هڪ مرض (2) آن کي ساڙي ڇڏيندڙ سنگ کي ڪيرائي وجهندڙ روڙو. (جمع: روئا)
رُهاڙَ:	اسم مؤنث	(1) برسات جو هڪ قسم (2) لَس. رُهي. (جمع: رُهاڙُون)
رَهانو:	اسم مذڪر	(1) خيال. شوق. چاهہ. چاٽِي. موهہ. پيار محبت (2) لاڙو رغبت. (جمع: رهانا)
رِهاڻ رَس ۾ ڇڏجي:	چوڻي	چڱو ڪم هلندو ڇڏجي. سُلي روايت ختم نہ ڪجي.
رَهپٽُ:	اسم مذڪر	پٽڙي گَپ. پٽڙو گارو. راڙو چِڪڻ. راهڙيو رَبڙو. (جمع: رهپٽ)
رَهٽَ:	اسم مؤنث	(1) ڪَرڙو رَهٽو رَهڙو (2) ڪنهارَ (3) جهِٽڪ. سخت ڪلامِي. تنبيهہ. جُٽَ. ڦِٽ (4) توري گاهہ جي

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		سَاوَڪ، سائي وَڙَڪ. (جمع: رهٽون)
رَهٽ ڏيڻ:	محاورو	(1) رَهَٽڻ، جهڙڪڻ، تنبيهه ڪرڻ، جُٽِ ڪرڻ (2) سخت ڪلامي ڪرڻ.
رَهٽڻ:	فعل متعدي	(1) رَهڙڻ، ڪَنهڻ، رَهٽون ڏيڻ، ڪرڙڻ (2) ڪنهارَ ڪرڻ (3) لِيڪا ڪَڍڻُ (4) گهوٽڻُ، ڪَٽڻُ، سٽڻُ (5) مارڻُ، چانگورڻ، پيَجڻُ.
رَهٽو:	اسم مذڪر	(1) رَهَٽ، تنبيهه، جهڙڪ (2) ٻجو پُوندو. (جمع: رهٽا)
رَهڙُ:	اسم مذڪر	گهَرَ ۾ گوڻَ جي ٽُڪرُ ۾ سِبيَل گاهه جي پَريءِ سُونهن لاءِ رکيَلُ. (جمع: رهڙ)
رَهڙُ:	اسم مذڪر	(1) اُٺَ جو آوازُ (2) ناخوشيءَ جو وقت، غمي جو وقت، اَفسوسَ جو موقعو (3) هڪ قبيلي جو نالو. (جمع: رهڙَ)
رَهلو:	اسم مذڪر	(1) سنگت، دوستي، ياري، صحبت، آشنائي (2) ميلاپ، گڏجاڻي، ملاقات. (جمع: رهلا)
رهه ڪَٽڻ:	محاورو	عادت پوڻ، هير ٿيڻ، عِلت پوڻ.
رَئو:	اسم مذڪر	اجرڪ. (جمع: رئا)
رَئو:	اسم مذڪر	(1) عورت جو مٿي تي پائڻ جو ڪپڙو پوتي، گَندِي، سِرِي، اُبيڇٽي، متاڙي، چُني، ٻانڌٽي، ڊُپٽو (2) اوڇڻ، پوتڙو چادر. (جمع: رئا)
رَيالِي:	اسم مذڪر	(1) ڪوڙو جُوتو (2) جهڙو تهڙو سادو. (جمع: ريالِي)
رَيبيون:	اسم مؤنث	وڏين مڇين مارڻ لاءِ ڪم ايندڙ رڇ.
ريپ فريب:	اسم مرڪب	ٺڳي ٺوڳي، ڪوڙ ڏوڙ.
ريپڻ:	فعل متعدي	ٺڳڻ، ريهي، ريپي ڪم وٺڻ.
رِيپُ:	اسم مذڪر	ڪاري جي پيڙيءَ جو مُهري وارو سڙهه. (جمع: رِيپَ)
رِيت ڪُرِيتِ:	اسم مرڪب	چڱو خراب، نيڪنامي بدنامي.
ريجالو:	صفت مذڪر	ارڏو اڻگو ۽ ريڏالو. (ٻار جيڪو مائٽن جي لاڏ ڪوڏ سبب ڪري) چاڳلو ٻار.
رِيچڪ:	اسم مذڪر	نخرو ناز چلولو.
رِيسال:	اسم مؤنث	زمين جي اندرين وَٽ، ريڄ. (جمع: ريسالُون)
رِيسالُو:	اسم مذڪر	رِيسارو حاسِدُ ارڪاٺُو. (جمع: رِيساٽا)
رِيسڻ:	فعل متعدي	ريهڻُ، ريبڻُ، ڏُتارڻ، ٺڳڻ، لالچائڻ، هِرڪائڻ.
ريگاڙ:	اسم مذڪر	ڪنهن زخم مان وَهندڙ گند، ڳاڙو روڳ، پُون.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		(جمع: ريگاڙ)
ريگڙو:	اسم مذکر	تمام ٿورو پاڻي، چُڪو. (جمع: ريگڙا)
ريلَ پيلَ:	اسم مرکب	ڪم ڪار، هلت چلت.
رِينگَهه:	اسم مؤنث	(1) سَنهو خراب ڪپڙو رُوڙُ (2) رِينگَٽُ، چيچَاٽُ، رَڙ. (جمع: رِينگهيون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

ز

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
زِٿمُ:	اسم مذڪر	(1) انڌير، ظلم، ستم (2) زور، طاقت، سگهہ. (جمع: زِٿمَ)
زال ٽيڱر پُڇ ڪٽي گيڱر:	پهاڪو	زال جي نخرن (خوامخواه) جي موقعي تي چئبو آهي.
زالَ زَڪي (ٻال):	اسم مرڪب	گهر ٻار، خاندان.
زالن تان جَنبُ وَيا مڙسن تان پندُ وَيا:	پهاڪو	پراڻا ڪم ۽ ذميواريون ختم ٿي وڃڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
زرِ ٻور:	اسم مرڪب	فائدو، نفعو، سُود.
زرِ ٽيڻ:	محاورو	ڪاوڙ ۾ تپي ڳاڙهو ٿيڻ.
زرُ:	صفت مذڪر	تيز ڪاوڙيلُ، غصي، ٻرُ. (جمع: زِرَ)
زِمَ:	اسم مؤنث	زور، طاقت، ٻلُ، سگهہ، زوم.
زنبِرِ:	اسم مذڪر	ڪڙو پٿر.
زورَ ۾ وَڃڻ:	محاورو	ملاحن جي محاوري ۾ ٻيڙيءَ جو واءَ کان پاسيرو وڃڻ.
زور زَبر:	اسم مرڪب	ڏاڍ ڏمر، طاقت.
زور ظُلم:	اسم مرڪب	ڏاڍ، جبر، طاقت.
زور مس:	اسم مرڪب	زور ڪرڻ ۽ مشڪل سان (مجائڻ).
زورا زوري:	اسم مرڪب	زبردستي، ڏاڍ، جبر.
زُومُ:	اسم مذڪر	(1) زور، ٻلُ طاقت، قوت (2) ڏاڍ، ڏاڍائي (3) سهرائي، زوراوري، دست درازي، گهُٽ ٻوساٽ، زبردستي، غضب، زور زَبر (4) طاقت، سمرٿي (5) جلهہ، چوهہ، هلان، آلر (6) توفيق (7) وسعت. (جمع: زُومَ)
زُومُ:	اسم مذڪر	(1) زور، ٻلُ طاقت، قوت (2) ڏاڍ، ڏاڍائي (3) سهرائي، زوراوري، دست درازي، گهُٽ ٻوساٽ، زبردستي، غضب، زور زَبر (4) طاقت، سمرٿي (5) جلهہ، چوهہ، هلان، آلر (6) توفيق (7) وسعت. (جمع: زُومَ)
زُونٽو:	اسم مذڪر	هِمَت ڀريو، ٿلهو متارو مضبوط ڏاڍو. (جمع: زُونٽا)
زَئيرَ:	اسم مؤنث	اُڪيرَ، سِڪَ. (جمع: زئيرون)
زيري لاءِ ٻڪري مُردار:	پهاڪو	ذاتي ننڍي فائدي لاءِ ڪنهن کي وڏو نقصان ڏيڻ يا ننڍي فائدي لاءِ وڏو نقصان ڪرڻ جي موقعي تي

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		چٽبو آهي.
زِيل:	اسم مؤنث	ريھہ ڪِيڳَ.
زيوَر زڪو:	اسم مرڪب	ڳھہ ڳٽو ٽول.

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ

س

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ
ساپانگِهي:	اسم مؤنث	اُٺَ کي ٻڌڻ جو ڳانو ڦهِينڊُ. (جمع: ساپانگهيُون)
ساپائِي:	اسم مؤنث	(۱) فجر جو وقت (2) پرهہ ڦٽي، باک، صبح. (جمع: ساپائِيُون)
ساتائُو:	اسم مذڪر	اُتر قطب وارو واءُ. (جمع: ساتائُو)
ساٽ:	اسم مذڪر	سوڻ ساٽ. (جمع: ساٽ)
ساٽ:	اسم مؤنث	کِهر، ماڪ، آلاڻ، ماٺ. (جمع: ساٽُون)
ساٽارڻُ:	فعل متعدي	(۱) ٿڪُ پيڄڻ، آرام ڪرڻ (2) آهستہ آهستہ هلڻ چلڻ (3) ساٽاٽڻ.
ساٽڙيا گازڙيا:	اسم مرڪب	هڪ ٻئي سان صلاحي، ها ۾ ها ملائڻ ۽ ڪوڙ سچ ۾ شامل.
ساٽو:	اسم مذڪر	ڏاس، مِلس يا ٻهر جي ڏنگرن سٽڻ جي حالت. (جمع: ساٽا)
ساٽيو:	اسم مذڪر	ٻيانُ، ٻيانُو ٻيلانگو ٻسانگو. (جمع: ساٽِيا)
ساجن سُوائي سُڪَ نوائي:	پهاڪو	ڪنهن شخص جي اضافي فائدن ۽ نصيب جي موقعي تي چئبو آهي.
ساجُ:	اسم مذڪر	ٻيڙيءَ جا هيٺان ٻہ پاسا، ساز. (جمع: ساجَ)
ساڏُ پَوَڻ:	محاورو	(۱) ٻئجِي وَڃڻُ (2) وِيرَ جو صَفا لهي وڃڻ (3) پاڻي سُڪِي وَڃڻ.
ساڏو:	صفت مذڪر	سادو. (جمع: ساڏا)
ساڏَ:	اسم مؤنث	مشهوري، ناموس، نامَوَري، ساراهہ، واکاڻ. (جمع: ساڏُون)
ساڏي سَلُوٽِي:	اسم مؤنث	طعام ۾ سوائي لوڻ واري حالت، چِهراڻ.
سارَ:	اسم مؤنث	ڪاري جي ٻيڙيءَ جو هڪ رسو ڪپيءَ وارو واڄهہ (جمع: سارُون)
سارِيڪو:	صفت مذڪر	ساريڪو. (جمع: سارِيڪا)
سافِرُو:	صفت مذڪر	(۱) ڪنهن ڪم کان سواءِ، واندو اڪيلو (2) ٻيڙيءَ وغيره يا نشي جي بدعت کان آجو ماٺهو (3) بي روزائتو. (جمع: سافِرا)
ساڪُڻُ:	اسم مذڪر	(۱) پسارڪي وکر جو هڪ قسم (2) ڪپڙن کي

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		رنگ ڏيڻ جي مصالح جو هڪ قسم. ساڪڙُ. (جمع: ساڪڙ)
ساڪاتو:	صفت مذڪر	ساگاتو. (جمع: ساڪاتا)
ساڪَرِ:	اسم مؤنث	چڱيلائي، تندرستي، نمرائي، آرام. (جمع: ساڪَرون)
ساگهرَ ٿاگهر:	اسم مرڪب	چڱو ڀلو صحتمند.
ساڳِل:	صفت مذڪر	ساڳيو اڳيون.
ساڳُوٺو:	صفت مذڪر	ساڳيو پهريون.
سالَ:	اسم مؤنث	اُها ڇانهين جيڪا ٻاهران ۽ اندران هئيڊي هجي.
ساماڻڻ:	فعل متعدي	(1) بالغ ٿيڻ. وڏو ٿيڻ. ساماڻجڻ (ڇوڪريءَ جو) (2) جهلڻ. سانيڻ. سانڍڻ.
سامي جي سياڳا هُئا، ته مائِٽن جُون مڙهيون وساڻن ها:	چوڻي	ڪنهن شخص ۾ وڏي فائدي جي اميد ختم ٿيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
سانباهو:	اسم مذڪر	گونهن خور گوهڙُ. (جمع: سانباها)
سانبَر:	اسم مؤنث	يادگيري (منهنجي سانبر ۾ هڪڙي ٻوڏ ڪو نه آئي).
سانپ:	اسم مؤنث	شامل، جوڙيوالُ. (جمع: سانپُون)
سانپو:	اسم مذڪر	سانپُ، چڙو مٽر. (جمع: سانپا)
سانچارڻ:	فعل متعدي	خدمت ڪرڻ، ٽهل ٽڪور ڪرڻ.
سانڍاڻِ:	اسم مؤنث	(1) مال کي وڻ جي ڇانو ۾ وهارڻ جي جاءِ (2) ڀاٽاري. (جمع: سانڍاڻيُون)
سانگهيڙو:	اسم مرڪب	مالدار مالوند. ڀاڳيو.
سانهَرُ:	اسم مذڪر	ڪيڙيل زمين جي پٽرن پيچڻ لاءِ ڪاٺ جو ٻَنڊ. ٽَر. سَنهَوَرُ ليٽڻ. (جمع: سانهَرَ)
سانهہ سَتِي:	اسم مرڪب	(1) سڪون، آرام (2) ڪو ڪم تڪڙ ڪانسواءِ سڪون ۽ هوش سان ڪرڻ.
سانور:	اسم مؤنث	ڪيڙيل زمين کي جنهن سان ٽر ڏنو وڃي، ان کي هتي سانَور يا سينور چون.
سانوڻِي:	اسم مؤنث	گاهہ جو قسم، جو سانوڻ ۾ ٿئي.
ساوِڪِ:	اسم مؤنث	ساوڪ. (جمع: ساوڪُون)
ساوڙِ:	صفت مؤنث	سنئين سڌي، اشراف. (جمع: ساوڙُون)
ساءِ پوڻ:	محاورو	وِيرَ جو صفا لهي وڃڻ ۽ پاڻيءَ جو سُڪي وڃڻ.

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
ساءُ پٽي وڃڻ:	محاورو	وِيرَ جو صفا لهي وڃڻ ۽ پاڻيءَ جو سُڪي وڃڻ.
سائي مان سئو گُڻَ:	محاورو	امير يا شاهوڪار ۾ نفعي جي اميد جي موقعي تي چئبو آهي.
سائو ڪٽي پيٽ ٻڪئي وجي ساهَہ:	چوڻي	امير ۽ غريب مان ساڳئي قسم جا ڪم ڏسڻ جي اميد رکڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
سائي پاٽِ:	اسم مؤنث	ڪاشيءَ جي پاٽ.
سايو:	اسم مذڪر	(1) تياري ڪرڻ (2) هي لفظ عربي زبان جي لفظ "سعيو" جي سڌي صورت آهي عورتون هي ڙتي "ي" سان بہ جَلد اچڻ يا ڪم ڪرڻ لاءِ "سايي سان اچ" چون.
سُپڙُ:	اسم مذڪر	ڇاپاڪي جي هڪ بيماري
سپيري:	اسم مؤنث	ڇَني اوطاق جي ٿِہ وقتي ماني.
سَتِ سِيلَ:	اسم مرڪب	پردو سچ، بڪاوت.
سَتاڙو:	اسم مذڪر	ڇتي. (جمع: سَتاڙا)
سُتل شِينهَن جي ڳن مان ماڪِي ڪيرُ چاٽي:	چوڻي	ڏاڍي ماڻهوءَ جي پاڙي ۾ آمن آمان جي يقينيءَ جي موقعي تي چئبو آهي.
سَتي جَتي:	اسم مرڪب	پاڪدامن، عزت واري
سَتڙيا:	اسم مذڪر	ست ڏينهن ۾ پچي تيار ٿيندڙ ساريون.
سَتو:	اسم مذڪر	(1) انتظار (2) بندوبست، پئسن جو ستو ڪرڻ يعني پئسن جو بندوبست ڪرڻ يا گهربل ڪم لاءِ پئسا هٿ ڪرڻ.
سُپ تاريو:	اسم مرڪب	نج، بلڪل نيٺ، نبار "سپ تارو ڪَڙ" چون، اٿين جيئن سپ ۾ تاري ہرٽ ۽ ڪڙا وغيره ڏار ڪجن ۽ نج اناج بچي.
سَجِڪڻ:	فعل لازمي	(1) سَڙڻ (2) ويڙهجڻ، چنبڙڻ (3) سَجَڻُ، سَجهائِڻُ.
سَجَڪڻ:	فعل متعدي	(1) محفوظ رکڻ (2) سنڀالڻ.
سَجَڪو:	صفت مذڪر	(1) سجهڪو پريل، چڪار ٿيل (2) ڍاوَلُ، رَچيَلُ (3) دنيادارُ تونگر. (جمع: سَجَڪا)
سَجهاتي:	اسم مؤنث	سجهاڻتي، سولي، وجهہ واري، وجهاڻتي. (جمع: سَجَهاتِيون)
سُجهاڪو:	اسم مذڪر	صبح، فجر، روشني. (جمع: سُجهاڪا)
سَجهائڻ:	فعل متعدي	(1) پوري ٿڪ ٻڌڻ (2) سجهاٽِتو ڏڪُ هٽڻ، سنڌاٽتو

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		ڏَڪَ هٽڻ.
سُجَهندو:	اسم مذڪر	(1) سهائي، اُجالو (2) پرهه ڦُٽي، فجر (3) سويل. (جمع: سُجَهندا)
سِجَهڻ:	فعل لازمي	(1) ڪامڻ، سڙڻ، پچڻ (2) رَجهَڻ (3) ٿهڪڻ، اُبرڪڻ، اُيامڻ (4) جوش ۾ هئڻ (5) بيماري ۾ ڏکويل هئڻ، تڪليف ۾ اچڻ (6) پرائڻ، مِلڻ، حاصل ٿيڻ.
سُجَهه:	اسم مؤنث	هئڻ واري حالت، هوندِ. (جمع: سُجُهون)
سَجوڙي:	اسم مؤنث	(1) خدا حافظ واهي، موڪلاڻيءَ جو ڪلمو. (ادا سائين! هاڻي سجوڙي) (2) بيڙو پار، ڪاميابي، سوڀ. (جمع: سَجوڙيُون)
سَڄي:	صفت مذڪر	گهڻي زياده، وڏيڪ، سجيهه. وڏو (هي لفظ ڪارو ۽ ٽر ۾ اڪثر عورتون ڳالهائين). (جمع: سَڄي)
سَجهار:	اسم مؤنث	ويراني، غير آباديءِ شُڄَ. (جمع: سَجَهارُون)
سَجڻ جو دلاسو ئي ڪافي آهي:	چوڻي	سجڻ ۽ ساٿي جي صُحبت مان ئي فائدو هُئڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
سَچ پچاڻي:	اسم مرڪب	سچ پچ.
سُچَر:	صفت مذڪر	اُهو جانور جيڪو چرڻ ۾ چُست هجي.
سڏو پڏو:	اسم مرڪب	سڏو ۽ ٽيڙو صحيح ۽ غلط
سَڏِ ماڙ:	اسم مرڪب	ڪوٺ، دعوت، رڙ.
سَڏَڻ:	فعل متعدي	(1) دِل جهلي اچڻ، ڪاهه ڪرڻ (2) سَندڻ.
سُر پُر:	اسم مرڪب	(1) آهستي گفتگو گوش گفتار (2) سُس ڦُس (3) سُرپُر، گفتگو.
سُر پُر:	اسم مرڪب	ڪن ۾ سُس پُس.
سُرَٽِڻ:	اسم مؤنث	رسي کي ڳنڍ ڏيڻ جو هڪ نمونو. (جمع: سُرِٽڻُون)
سَرجامَر:	اسم مؤنث	اوپر، پيدائش، نِسرَ، واڌ.
سِرَٽِڻ:	اسم مؤنث	سرڪڻ ڦاهي، لوبي. (جمع: سِرٽڻُون)
سِرِٽي:	اسم مؤنث	پاڄهر يا جوئر جو سنهو سنگ، سنگ جي ٽڪري (جمع: سِرِٽيُون)
سَرَنڊِيارُ:	اسم مذڪر	(1) شاهوڪار (2) پچندي واري هلندي وارو. (جمع: سَرَنڊِيار)
سَرِٽي:	اسم مؤنث	گهر جي سنهي ڪاٺي، ٽِنبٽ. (جمع: سَرِٽيُون)
سُرهاڻ:	اسم مذڪر	(1) ماڪوڙي يا بين جيتن جو سُرڪاٽُ (2) خارش، سُرڙاٽ، سرڪو. (جمع: سُرهاڻ)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
سَرهالُ:	اسم مذڪر	(۱) تدرست، سَدَرُ (2) عمر ۾ وڏو (3) سَريال.
سَرهُون:	اسم مؤنث	(۱) چِتو (2) واجي جو آواز.
سَرهِيالُ:	صفت مذڪر	(۱) وڏو وڏي عُمر وارو يا چڱو مڙس (2) سَريالُ (جمع: سَرهِيالَ)
سُرَهيو:	صفت مذڪر	سُرهو خوشبوءِ دار عطار (جمع: سُرَهِيا)
سَرو:	اسم مذڪر	ٽولو (سامين فقيرن جو).
سَروٽُ:	صفت مذڪر	سخت، سوٽُ. (جمع: سَروٽَ)
سِرور:	اسم مؤنث	(۱) گِيهه، گِيسَر، ڪاڍو ڊِيَلَ، ڇَلهائي، سِلَ، گِسر، سستي، گِهلَ (2) مشغولي، ننڍو ڪم، خَسيس ڪم (3) اجائي وقت وڃائڻ واري حالت. (جمع: سِرورئون)
سِرورو:	اسم مذڪر	جانور جي اوجهريءَ جو هڪ حصو اوجهريءَ جي ٽوپي. (جمع: سِرورا)
سَريالُ:	اسم مذڪر	راڄ جو چڱو مڙس، پريو مڙس، وڏيرو ڊِگيدارُ. (جمع: سَريالَ)
سِريالَ:	اسم مؤنث	مٽي درياءَ جي مڇيءَ جو هڪ قسم. (جمع: سِريالُون)
سَڙڪڻ:	فعل لازمي	(۱) ڏَڪڻُ (2) بُخار ۾ جهجَڻُ.
سَڙهَڻ:	فعل متعدي	(۱) سَٽڻ، ڪُٽڻ، مار ڏِيڻُ، ڏانگورڻ، سٽڪڻ، پِڃڻُ (2) هِيسائڻ (3) ڳاهڻ.
سِڙهہ جي سِڪي:	اسم مؤنث	پيڙيءَ جي محاوري ۾ ويڙهہ ۾ واڌڪي هڏڻ جي ننڍن رَسڻُ مان هڪڙو.
سِڙهہ ساڃي ۾ ڪَرڻ:	محاورو	پيڙيءَ کي اَهڙيءَ طرح ڦيرائڻ جو واءُ ڪوهي جي پاسن کان اچي سِڙهہ پَري
سِڙهہ سُڪائڻ:	محاورو	گوش آريا ڪَرڻ جي ڪري گوش سان پيڙيءَ جو پوئتي (واءَ جي پُٺيرو) سترڻ (انهيءَ لاءِ آريا ڪرڻ تي آوازُ ٿئي ها) سو هاڻي بنان آواز ڪرڻ جي پوئتي ڦِرڻ اِنهيءَ لاءِ تہ مڇيءَ جي آواز جي خبر پوي
سِڙهہ کي ڏِيڻي ڪَرڻ:	محاورو	گوش آريا ڪري مُڙڪَ ڇڪي پرماڻ کي هڪ سَنوَت تي بيهارڻ.
سَڙهِي:	اسم مؤنث	سَنهي ڇَڙي (جمع: سَڙهِيُون)
سُسَرِ:	اسم مؤنث	اچي پاڻيءَ جي ڏَنڊَ. (جمع: سُسَرُون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
سَسُلو:	اسم مذڪر	سهو خرگوش. (جمع: سَسُلا)
سِسو:	اسم مذڪر	سِرُ، مٿو سِرِي، سِيسُ، مُنڍي، گردن. (جمع: سِسا)
سَسو:	اسم مذڪر	ننڍڙو گهيٽو ساسيو. (جمع: سَسا)
سِسِي ننڍي پُڇ وڏو:	پهاڪو	اصل گهٽ نقل وڌيڪ، فائدو گهٽ نقصان وڌيڪ.
سَسِيهَرُ:	اسم مذڪر	نانگ جو هڪ قسم، ڪاريهر. (جمع: سَسِيهَرَ)
سَڪاڄ:	صفت مؤنث	سلو ڪم ڪندڙ سگهڙ زال (ضد: آڪاڄ).
سَڪِتي:	اسم مؤنث	سُگهَڙ، قابل. (جمع: سَڪِتيون)
سڪلَ پٽڃڻ:	محاورو	ڳنڍيا پٽڃڻ.
سُڪل ڪاٺ پہ پاسا جهوري:	پهاڪو	ڪمزور شيءِ پہ طرفو نقصان ڏئي يا وڌيڪ نقصان ڏئي، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
سِڪوتو:	اسم مذڪر	(1) مضبوط (2) سِڪايل، آسائتو (3) لالچي. (جمع: سِڪوتا)
سِڪِي:	اسم مؤنث	(1) مٿاڙ ڪي (پرماڻ) آڏ سان ٻڌڻ جي واڃهہ جو ٽُڪرو (2) ٻيڙي جو پرزو. (جمع: سِڪِيون)
سَڪر ٿلو:	اسم مرڪب	چڱو مٺو ڀلو جيڪار.
سِڪو:	اسم مذڪر	(1) دوسْتُ، يارُ (2) ساٿِي. (جمع: سِڪا)
سُڳِرو:	اسم مذڪر	هڪ لوهارڪو اوزارُ لُهندَن ڪي رَواٽ وغيره هَٽڻ لاءِ جهلي ٻيهڻ جو اوزارُ سوڳارو. (جمع: سُڳِرا)
سَگلو:	صفت مذڪر	صفائي پسند (ضد: اگلو).
سڳا اُهي سِيڻ پڪا جَن جا اوڏڙا:	پهاڪو	پاڙي پہ رهندڙ عزيزن جي اهميت ڪي اجاگر ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
سَگهو:	صفت مذڪر	(1) طاقتور، مضبوط، طاقت وارو، زور ڀريو، زبردست، جامڙد، جُوانمڙد، پهلوان، همٿ ڀريو، پُڄت وارو، هلنديءَ وارو، پڄنديءَ وارو (2) تندرست، چاق، چڱو ڀلو جوڀُ (3) تِکو تين ڇُوهو ڇُوٽ. (جمع: سَگها)
سِگِرِ:	اسم مؤنث	پاٽِيءَ پہ مٿي ڦاسائڻ لاءِ مهاڻن جا وِڌَلَ ڏارَ يا ڍِنگهَرَ، چاٻ. (جمع: سِگِرِيون)
سِگراڙَ:	اسم مؤنث	(1) وَس جي وَلِ (2) ياڃيءَ طور ڪم ايندڙ ننڍيون ڦريون. (جمع: سِگراڙون)
سَلِ:	اسم مذڪر	سوراخ، جيڪو وايو ڪاٺ پہ ڪري
سِلِڪائڻ:	فعل متعدي	ڏڪائڻ، ٻارڻُ، ٻڪائڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
سِلِگارُ:	اسم مذڪر	(1) سينگارُ نَٽُ، تَجَمُل، ڊانڊَسرو ڊانڊسُ (2) ناهہَ نوهُ، جوڙجَڪُ. (جمع: سِلِگارَ)
سَلو آنگوران پَلو:	پهاڪو	ڪنهن شيءِ جي شروعات جي چڱي ٿيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
سَلَهڻ:	مصدر	(1) ٻُڌائڻ، سَچي ڪرڻ، حقيقت ڏيڻ (2) گيهہَ ناهِڻ وقت منجهس وِڏل آٽو لوئڻ.
سَماڙو:	اسم مذڪر	(1) مال جي بيماري (2) هيءَ بيماري پيرن ۾ وات تي اثر ڪندي آهي ۽ ڍور هلڻ توڙي چرڻ کان لاچار ٿيندو آهي.
سَمان مُٺا پِٽر لوڙ نہ چڙياڻون (سِيلَ نہ چڙياڻون):	چوڻي	خانداني روايتن ۽ خوبين جي اهميت ياد ڏيارڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
سَمائي:	اسم مؤنث	(1) گنجائش، وسعت (2) بُردبارِي، صبر، تحمل، ڌِيرِجُ. (جمع: سَمائيُون)
سَمرَ نہ هُجَنئي ساڻ تہ وٽ پر پاڏاين جي:	پهاڪو	سُڄ ۾ سفر ۾ دولت ۽ مال جي ضرورت ۽ اهميت اُجاگر ڪرڻ جي لاءِ چيو ويندو آهي.
سَمرَ هُجَنئي ساڻ تہ پيچ پاڏاين کان:	پهاڪو	سُڃن سان دولت کان بغير نہ رهي سگهڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
سَمرو:	اسم مذڪر	رڌ پچاءَ لاءِ سِيڌو سامان.
سَمڪڻ:	فعل متعدي	(1) سَمگڻ (2) نوازڻ، پِهرائڻ، سرفراز ڪرڻ.
سَمَڪَ:	اسم مؤنث	(1) رضا، مرضي، خواهش (2) راضپو پَرچاءُ (3) نوازش، مهرباني (4) انعام. (جمع: سَمَگُون)
سَمَنگِهي:	اسم مؤنث	هارَ سينگارَ وارِي عورَت. (جمع: سَمَنگِهيُون)
سَمهاڙو:	صفت مذڪر	(1) سَوَلو آسانُ، سَهَلُ (2) خَسيس، مَعمُولِي، رَواجِي (3) سِڌَو سَنئُون. (جمع: سَمهاڙا)
سَمِيلَ:	اسم مؤنث	بيل گاڏيءَ جو هڪ عُضوو پانجارِيءَ ۾ پيل اُپي ڪاٺِي. (جمع: سَمِيلُون)
سَناڻُ:	اسم مذڪر	وِهنجَڻ جي حالت، تَڙُ. (جمع: سَناڻَ)
سُنبارُ:	اسم مذڪر	ڪَٽيءَ لَسِيءَ ۾ توري لَسِيءَ جو ميلاپُ، ٻَهڙِ، ڦيڏرو. (جمع: سُنبارَ)
سَنبرُ:	اسم مذڪر	سمنڊ ۾ وير جو آخري چاڙهہ.
سَنيِرَ:	اسم مؤنث	هتي جا ماڻهو درياءَ جي وير جنهن وقت نہ وڌي ۽ نہ گهٽجي ۽ هڪ ڪري هجي اُن کي چون.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
سَنچِيرو:	اسم مذڪر	(1) مَنڍي، مَن ۾ نهيري کي جهليندڙ هڪ ڪاٺي (2) ڪوٺو (3) مِٽيءَ جي پيتي. (جمع: سَنچِيرا)
سَنچِيھُ:	صفت مذڪر	(1) سَجيھ (2) وڏيڪ، زياده، گهڻو سَرسُ. (جمع: سَنچِيھَا)
سُندُ:	اسم مذڪر	(1) بُردبارُ سُست، ٿڏو (2) صَندُوق (3) ڍڪ سان ڇَبو. (جمع: سُندَ)
سَنداسُ:	اسم مذڪر	(1) پائخانو ڪاڪوس (2) آبرين ڏٻو چشمو جهَرٽو. (جمع: سَنداسَ)
سَندِڙو:	اسم مذڪر	ڍڪيل ٽوڪرِي (جمع: سَندِڙا)
سُندُ:	اسم مذڪر	(1) ٽانءُ جو هڪ قسم ڪِنگرُ. لوٽو (2) ڳوڻ، پورو ڳوٿري (جمع: سُندَ)
سَنبَرِڻ:	فعل متعدي	(1) مقابلي جي همت ڪرڻ، زور آزمائڻ لاءِ دل جهلڻ (2) همت جهلي اڳتي وڌڻ (3) حملي جي همت ڪرڻ.
سندو لڏو جاتي وَڃي:	چوڻي	هِڪ علائقي جي آبادي ۽ ٻئي جي بربادي‌ءَ جي موقعي تي چئبو آهي.
سُنڊو:	اسم مذڪر	گوشت جو وڏو ٻوٽُ. (جمع: سُنڊا)
سُنڌُ:	اسم مذڪر	قِسم، سُنهَن، ساک. (جمع: سُنڌَ)
سَنڌاڻِ:	اسم مؤنث	لُهارڪي اوزار جو هڪ قِسم، سنداڻِ (جمع: سَنڌاڻون)
سَنڌُرُ:	اسم مذڪر	(1) ٻنو (2) قطار (3) ٻِهو چارو گسُ. (جمع: سَنڌَرَ)
سُنڌِرو:	اسم مذڪر	(1) سُرندو (2) تُوتارو. (جمع: سُنڌرا)
سَنڌِڻ:	فعل متعدي	مرهم پٽي ڪرڻ، زخم ڇُتائڻ.
سَنڌو سيڙهو:	اسم مرڪب	(1) حَد (ٻنيءَ جي) (2) شرط (3) پاڇي (4) مُدو (5) منع (6) فرق، وڇوٽي.
سَنڌُوٽِي:	اسم مؤنث	اڻ ڏيجندڙ مينهن، ٻڪري، ڍڳي وغيره. (جمع: سَنڌوٽِيون)
سَنڌِي:	اسم مؤنث	(1) عضون جو ميلاپ سَنڌ، جوڙ (2) ڪاري جي محاوري ۾ ٻيڙيءَ جو هڪ عضوو پرماڻ (سڙهه جي ڪاٺي) جي مُهڙياري چوٽي وارو درياهي ٻيڙيءَ جو گوش (3) وڇوٽي، ڏوري (جمع: سَنڌِيون)
سَنڌِيون سايُون ٽيڻ:	محاورو	ڪم تي هَڏ نہ وَرَڻ، ٽوٽي هٽڻ.
سُنگ:	اسم مذڪر	گديا، مقعد. (جمع: سُنگَ)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
سِنگَرُ:	اسم مذڪر	ڳائيندڙ گَوِيو. (جمع: سِنگَرَ)
سِنگَرَ:	اسم مؤنث	مانڊاڻيءَ جي هڪ قسم جي ڪاٺي، ماٽيءَ جي منهن تي رکڻ ۾ ايندڙ پنهي پاسن ٽوڙي سان ٻڌل ۽ ٽوڙيون نهري سان ٻڌل، سَنجيرو. (جمع: سِنگَرُوُن)
سَنگَرَڻ:	فعل متعدي	کوهہ جو پاڻي اُپائي چڙهڻ، وري نڪرڻ، سِمَڻ.
سَنگِرو:	اسم مذڪر	ڪاري جي مڇيءَ جو هڪ قسم ٻنان چِلر جي، رنگ ڪارو ٻدن گول ۽ قد اٽڪل ڏيڍ ڪان پنج فوٽ. (جمع: سَنگِرا)
سَنگَستُو:	اسم مذڪر	ڪارڪ. (جمع: سَنگَستا)
سَنگَڻ:	فعل متعدي	(1) سنگت ڪرڻ، دوستي رکڻ (2) نصيحت وٺڻ (3) ڊڄڻ، خوف ڪرڻ، ڊپ ڪرڻ، ڀؤ ڪرڻ (4) سنڪڻ، مُڙڻ، هَٽڻ (5) گُمان ڪرڻ، گُمان وارو ٿيڻ، شڪ ڪرڻ، شڪي ٿيڻ (6) تيار ٿيڻ.
سَنگِهرَّڻ:	فعل متعدي	وِيريَ مان پاڻيءَ جو سيمون ڪري نڪرڻ.
سَنگهو:	اسم مذڪر	(1) مِرون جو نيش يا ڏند، ڪاٺُ (2) سِڱ، شاخ، قرن. (جمع: سَنگها)
سَنگهي:	اسم مؤنث	ڪرائي ۾ پائڻ جو هڪ زيور. (جمع: سَنگهِيُون)
سُنگو:	اسم مذڪر	زيورن وغيره رکڻ لاءِ ڪاٺ جو داٻلو سونگو. (جمع: سُنگا)
سُنهِندَ:	اسم مؤنث	(1) سڃاڻپ، واقفيت، ڄاڻ، سڃاڻ، ڏيٺ، ويٺ (2) رَغبت. (جمع: سُنهِنديُون)
سُنهُ:	اسم مذڪر	(1) قَسم، ٻوهي، سونهن، ساک (2) ويساهہ (3) سُنهن، سُونهن. (جمع: سُنهَا)
سَنهَورُ:	اسم مذڪر	(1) ڪيڙيءَ جي پتر پچڻ لاءِ گول ٻَنڊ، ليٿڻ (2) ڪيڙيل زمين کي هموار ڪرڻ جو تختو سانهر، زمين کي ليول ۾ ٺاهيندڙ اوزار (3) هڪ گُل جو قسم. (جمع: سَنهَوَرَ)
سِنهِي:	اسم مؤنث	ڪپڙي يا ڪکن مان ٺاهيل مٽي تي رکڻ جي مُوڙي، سينهُوڙي، سينهون. (جمع: سِنهِيُون)
سِنو:	صفت مذڪر	ڪيڙ مان ڪڍي ڇڏيل، گهٽو وقت ڪيڙ نہ ڪيل. (جمع: سِنا)
سَنورو:	صفت مذڪر	خوش، سرهو. (جمع: سَنورا)
سُنئالو:	صفت مذڪر	نرم (ٻي معنيٰ آهي: ٽور ڪان ٽورو وڌيڪ. اڪثر

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		دوڪاندار کي چون: ادا ٿورو سنئالو تورج).
سَنيڊِي:	اسم مؤنث	سنگتياڻي، ساهڙي.
سَٺاٽ:	اسم مؤنث	سولائي، آساني، سهنجائي، سوکائي. (جمع: سَٺاٽون)
سَٺاسَ:	اسم مذڪر	مُراد وند، پوري اُميد وارو. (جمع: سَٺاسَ)
سُڻِس:	اسم مؤنث	(1) خبر، کُڙڪ، سُڌ، پڙڪ، واءُ (2) ٿوري خبر. (جمع: سُڻِسُون)
سِڻِگهہ:	اسم مؤنث	زمين جي اندران ٺاهيل چُر، سِرنگهہ، ڳجهو رستو. (جمع: سِڻِگهُون)
سَٺوپرو:	صفت مذڪر	(1) سمجهو سَنوپرو سياڻو (2) نهٺو فهميدو چڱو. (جمع: سَٺوپرا)
سَٺُولو:	صفت مذڪر	(1) آسان، سوکو سٺائو سنئون، سِڌو (2) سستو سهانگو. (جمع: سَٺُولا)
سُوا:	صفت مؤنث	(1) تازي وِيائل چوپائي (مينهن، ڍڳي، رڍ، ٻڪري وغيره)، سُٺا، کير واري (2) هڪ قسم جي خوشبوءِ دار ڀاڄي. (جمع: سُوائُون)
سُواٽو:	اسم مذڪر	(1) سنئين راهہ سان هلندڙ چڱيءَ واٽ وارو سُٺي رستي وارو سنئين رستي وارو (2) سنئون سِڌو پرهيزگار، حق پرست. (جمع: سُواٽا)
سِواسائي:	اسم مؤنث	مينهن وسڻ بعد ٿيل واٽڪائي، اوسا ڪرائي، واٽوڪرائي، صفائي، چٽائي، ظاهرائي، پڌرائي. (جمع: سِواسائِيُون)
سوِيلو:	صفت مذڪر	(1) چڱو ڀلو بيماريءَ کانپوءِ چاڪ ٿي ويل ماڻهو لاءِ ڳالهائين (2) هيءُ لفظ ڪاري طرف گهڻو ڳالهائجي.
سوِيڙ:	اسم مؤنث	ڍُڪي (هميشہ گهوڙي وهٽ سان ڪم ايندڙ). (جمع: سوِيڙُن)
سوِيو:	اسم مذڪر	(1) فتحمند، ڪامران، کٽڻهار کٽيندڙ فاتح، رَن جيت، فتحياب، فتح وارو (2) سردار، مهندار، ڏُرو اڳواڻ. (جمع: سوِيا)
سُوٽِڻُ:	فعل متعدي	خريد ڪرڻ لاءِ ڪابہ شيءِ والارڻ سُودي ۾ ڪنهن شيءِ جي سچي قيمت ڏيڻ بدران ڪجهہ رقم پيشگي طور ڏيڻ، اڳواٽ ڪجهہ رقم سيڙائڻ، سوٽي ڏيڻ، شاهي ڏيڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ
سُوٽو:	اسم مذڪر	چلم، حقي يا ٻيڙيءَ وغيره جو دم، ڪَش، ڇڪ، وزم. (جمع: سُوٽا)
سُوٽُون سُنبَغ ٽِيَڻ:	محاورو	عورتن جي محاوري ۾ ٽڪجي پوڻ.
سوٽَ:	اسم مؤنث	(1) سڃاڻپ، واقفيت، ڄاڻ ٻڇاڻ (2) عيب، وِڏ، گهٽتائي، اوڻائي، پوڻائي، ڪِمي (3) ڳولڻ لاءِ سڌ. (جمع: سوٽُون)
سوٽَڻ:	فعل متعدي	(1) سڃاڻڻ، سِهي ڪرڻ (2) ڳولڻ، لهڻ (3) مکيارو ڪرڻ (4) مقصد سان سڌو ماڳ تي وڃڻ.
سوڄَڪي:	اسم مؤنث	هي لفظ سوڄاڳي جي بگڙيل صورت آهي يعني سويري (گهڻو ڪري عورتون ڳالهائين).
سوڄهاڪو:	اسم مذڪر	اُجالو. (جمع: سوڄهاڪا)
سوچ ڪَرَڻ:	محاورو	طهارت ڪرڻ، صفائي ڪرڻ، اِستنجا ڪرڻ.
سوچاڪِي:	اسم مؤنث	(1) ماڪوڙي جهڙو ننڍڙو ڏنگيندڙ جيت، ڏڪهائي، ڏڪراٽي (2) سيڪوئي. (جمع: سوچاڪِيُون)
سودو سَلَف:	اسم مرڪب	(1) ريزڪي سيڌو ريزڪي سامان (2) ڪائڻ پيئڻ جي شيءِ خريد ڪيل بازاري شي (3) سيڌو پاڌو.
سُوڌلُ:	اسم مذڪر	(1) سِڌو سنئون، سُوڌو درست، ٻجا، صحيح، ٺيڪ (2) سچو سپتيو ايماندار سچار. (جمع: سُوڌلَ)
سوڌِلُ:	صفت مذڪر	سودِو دوست، محبوب، يار، دلبر. (جمع: سوڌِلَ)
سُوَرَ:	اسم مذڪر	سُوئَر (جانور). (جمع: سُوَرَ)
سورانگِڙَ:	اسم مؤنث	سوڙ رضائي، لِحاف. (جمع: سورانگڙُون)
سُورايَل:	اسم مذڪر	دردن وارو ڏکن وارو سُوريتو درديلو. (جمع: سُورايَلَ)
سُورِتي:	اسم مؤنث	شرط لاٽري، قسمت آزمائي. (جمع: سُورتِيُون)
سَورَنيِ:	اسم مؤنث	مزو لطف، ساءُ. (جمع: سَورَنيُون)
سُورَڻُ:	اسم مذڪر	چوپائي مال کي ويامڻ وقت ايذاءُ اچڻ، درد ٿيڻ، سُور لڳڻ. (جمع: سُورَڻَ)
سورَڻِ:	اسم مؤنث	وارن لاهڻ جو اوزار، پاڪي، اُسترو. (جمع: سورڻِيُون)
سُوَرو:	اسم مذڪر	سُبتو ساڄو پاسو سنئون پاسو سُوڌو پاسو ساڄو هٿ. (جمع: سُوَرا)
سُورياڻي:	اسم مؤنث	ٻار ڄڻائڻ واري، دائي. (جمع: سُورياڻيُون)
سورينڌلُ:	اسم مذڪر	سوريندڙُ ريڙهيندڙُ ريڙهو ڪندڙ سيرو ڪندڙ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		(جمع: سوريندڙ)
سُوريو:	صفت مذڪر	شورَ وارو سوريتو سورائتو. (جمع: سُوريا)
سوز گُداز (فراق):	اسم مرڪب	جدائي، وڇوڙي جو درد.
سُوڙهڻ:	فعل متعدي	(1) حملو ڪرڻ، هلان ڪرڻ، ڪاهڻ، ڪاهہ ڪرڻ، جُلهہ ڪرڻ (2) ڏوڪڻ، ٽِڪي ٻوڙ پائڻ (3) ڪائڻ، چٻاڙڻ.
سُوڙهہ چَٽ:	اسم مؤنث	ربيع ڏيئي هَرُ ڪاهيل زمين ۾ ڪيل سارين جي چَٽ.
سُوسِري:	اسم مؤنث	ٻي ٻولي ماني. (جمع: سُوسِريُون)
سوسَندو:	اسم مذڪر	(1) پورو پُنو وِچولو درميانو وِچٿرو موافق (2) پورو شورو (3) رواجي، هالُو چالُو. (جمع: سوسَندا)
سُوسِي:	اسم مؤنث	ڪوهہ مان پاڻي ڪيڻ لاءِ تري ۾ سوراخ ٽيل لوٽي. (جمع: سوسِيُون)
سوکِمي:	صفت مذڪر	سکيو آسودو خوشحال. (جمع: سوکِمي)
سوکي لِٽي کارو وٺو:	پهاڪو	هِڪ پاسي آبادي ۽ ٻئي پاسي بربادي جي موقعي تي چئبو آهي.
سُوَلُ:	اسم مذڪر	(1) هوشيار چالاڪ، سياڻو ڏاهو سمجهو (2) موقعو وجهہ وارو. (جمع: سُوَلَ)
سون کي ڪهڙو ڪس:	پهاڪو	سچ جي اهميت جي لاءِ چئبو آهي.
سوناپ:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم.
سونارِي:	اسم مؤنث	(1) زناني سُٿڻ جي ڪپڙي جو هڪ قسم (پيٽو نارنگي، لِيڪ ۽ وٽ ڳاڙهي) (2) سونارن جي عورت.
سوناف:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قسم رنگ سونهري.
سونتاتو:	صفت مذڪر	سمجهہ وارو عقل وارو عقلمند، عاقل، سياڻو سمجهو. (جمع: سونتاتا)
سونٽِڙڻ:	فعل لازمي	(1) سولو ٿيڻ، سهنجو ٿيڻ، آسان ٿيڻ، سوکو ٿيڻ (2) سڌرڻ، ڏاهو ٿيڻ، سياڻو ٿيڻ.
سُونٽڻ:	فعل متعدي	(1) خريدي وقت ٿوري رقم اڳواٽ ڏيڻ، سوٿي ڏيڻ، بيانو ڏيڻ، پيشگي ڏيڻ (2) ايڊوانس ڏيڻ.
سُونَٽڻ:	فعل متعدي	(1) سونهائِڻ، راهہ ڏيکارڻ (2) موڪلڻ (3) لَهڻُ، لِبَڻُ، هٿ اچڻ، مِلڻ (4) سُڃاڻڻ، پڇاڻڻ، شناخت ڪرڻ

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		(5) ٽڪڻ، جاچڻ، ڏسڻ، پَسڻ، نهارڻ (6) ارادو ڪرڻ، نيت ڪرڻ، خيال ڪرڻ، ويچار ڪرڻ (7) اميد ڪرڻ، آسرو ڪرڻ (8) اختيار ڪرڻ، وَسُ ڪرڻ (9) پسند ڪرڻ، قبول ڪرڻ (10) خريداريءَ وقت ڪجھہ رقم اڳواٽ ڏيڻ، سُوٽي ڏيڻ، ٻيانو ڏيڻ، پيشگي ڏيڻ.
سُونٽو:	صفت مذڪر	سونهون، واقف، ڄاڻو سُڃاڻو واقفڪار ڀُومو. (جمع: سُونٽا)
سَونٽو:	اسم مذڪر	ڏُڪو ڏنڊو سوٽو ٿلهي لٺ، ٻانٽو سؤنو. (جمع: سَونٽا)
سَونٽو:	صفت مذڪر	ٿلهو متارو ڏُدَستو منڪو. (جمع: سَونٽا)
سَوَنٽِي:	اسم مؤنث	نڪ جو سوراخ، ناڪوٽي، چونٽي، ناس. (جمع: سَوَنٽِيُون)
سُونجِڙو:	صفت مذڪر	(1) ڳجهيءَ طرح ملڪيت گڏ ڪندڙ لِڪَ ۾ مايا ميڙيندڙ ڳجھڙو (2) ڪنجوس، مکيچوس، ڇَمچُوس، بخيل (3) واڍڪي اوزار جو هڪ قسم، ننيڙي ڪارائي (4) وڻ جو هڪ قسم، سُڻانجڙو سُهانجڙو. (جمع: سُونجڙا)
سُونڊو		سُهو
سَونڄَ:	اسم مؤنث	(1) ٺورو آواز ڀَٽڪار ڀَٽڪاٽ (2) ڪَڙَ. (جمع: سَونڄُون)
سُونڊَڻ:	فعل لازمي	واپس اچڻ، وري اچڻ، موٽڻ، ورڻ، موٽي اچڻ، واپسي ڪرڻ.
سُونڊو:	اسم مذڪر	پکيءَ جو هڪ قِسم، ڳِجهہ (جمع: سُونڊا)
سُونڊِلو:	اسم مذڪر	لَٺِي يا ڄار جي سنهين ڪاٺين مان ٺهيل ڪارو ٺوڪرو ڇبلو ڇبو ڏَلهو ٺُبِٽو. (جمع: سُونڊِلا)
سَؤنرو:	صفت مذڪر	(1) چڱو ڀلو تندرست، نيڪ، جوڀُ، ڇاقُ، تازو توانو (2) طاقتور ٻَلِي، زوراوَرُ بهادر (3) هوشائتو هوش ۾ سالِمُ. (ضد: آونرو = ڏنگو). (جمع: سَؤنرا)
سُونگِڙي:	اسم مؤنث	ڪپھہ نِڪتل گوگڙو سونگري ڪپھہ جي پوٽي. (جمع: سُونگِڙيُون)
سُونگَڻ:	فعل لازمي	(1) سَونگهڻ (2) سِنگهڻ، ٻُوءِ وٺڻ، نَڪَ سان واسُ وٺڻ.
سُونگِيءَ ساٽُ:	اسم مذڪر	شاديءَ جي هڪ رسم، گھوٽ ۽ ڪنوار اڳيان دېليءَ رکڻ ۽ ڳائڻ جو هڪ ساٽُ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
سونَڻ:	فعل متعدي	(1) سواد وٺڻ. ذائقو وٺڻ. چکڻ (2) فال وٺڻ. سَوڻ ڪرڻ. شگُڻُ ڪرڻ.
سُونٺالو:	صفت مذڪر	سرسيرو. وڏيڪ. ٿورو زياده. (جمع: سُونٺالا)
سوهَمُ:	اسم مذڪر	ڏک. تڪليف. مصيبت. ڏاکڙو جاکوڙ ڪشالو ڏک. پيڙا. آزارُ. (جمع: سوهَمَ)
سُوئِڻُ:	اسم مذڪر	ڪيٽي بندر طرف ٿيندڙ گاهہ جو هڪ قسم. سونهڙ.
سوئِڻِي:	اسم مؤنث	تُرّ ۾ سوراخ ڪيڻ جو ڊگهو ڳَزُ. (جمع: سوئِڻِيُون)
سُهاڳو:	اسم مذڪر	ڪاٺَ جي تَرُ کي چون جيڪو زمين جي سِڌائي طور ڪم اچي.
سُهجاڻِي:	اسم مؤنث	(1) سڃاڻپ (2) نشاني. (جمع: سهجاڻيون)
سَهَجو:	صفت مذڪر	سنئون سڌو شِپٽيو ڪار وَهنوار وارو. (جمع: سَهَجا)
سَهَڙُ:	اسم مذڪر	(1) سهو خرگوش. سيهڙ (2) سَيهڙ. (جمع: سَهَڙَ)
سُهِڙي:	اسم مؤنث	(1) سوپاري ڀڃڻ جو ننڍو اوزار (2) سُئِڙِي. سُونڙي (جمع: سُهڙيُون)
سَهَلَڻ:	فعل متعدي	(1) سامت ۾ اچڻ. هوش ۾ اچڻ (2) پاڻ جهلو ٿيڻ.
سُهمَن صَدمَن:	اسم مرڪب	ڏکن سُکن. تڪليفن آسانين.
سُهو:	اسم مذڪر	هلڪي پوک. نِست پوک. (جمع: سُها)
سَهيرو:	صفت مذڪر	(1) وڏو ڪشادو (2) زياده. سَرس. گهڻو (3) افضل. (جمع: سَهيرا)
سِيئالُ:	اسم مذڪر	سِيئارُ سِيارُ. (جمع: سِيئالَ)
سَيِڃو:	صفت مذڪر	(1) سهنجو سولو (2) سوڌو سئون سڌو سادو غريب (3) ڏيٽي ليٽيءَ جو سوڌو (4) سَيجو. (جمع: سَيِڃا)
سَئُنترڻ:	فعل لازمي	سڌرڻ. وَرڻ (بدن ۾) متارو ٿيڻ.
سَئُنڪو:	اسم مذڪر	اُبڪو ڊَپ. ڊاءُ. ڏَرُ خوف. هراس. (جمع: سَئُنڪا)
سَئو جي سَٿِ ڏنڏي ۾ هَٿِ:	پهاڪو	ڪنهن جي نصيب ۾ قسمت کلڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
سَئو سانگا ڦوت جا تہ هڪ سانگو موت جو ڪجي:	پهاڪو	زندگي لاءِ پلي هٿ پير هڻجن. پر موت ۽ آخرت جو فڪر بہ ڪرڻ گهرجي.
سَئوڙي:	اسم مؤنث	ڪاٺ جي ڏنڊيءَ ننڍي لَٺِ. سَونٽِي. سَوِٽي. ڏانگ

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		(جمع: سَئوئيُون)
سِياپو:	صفت مذڪر	(1) فاتح خواني، عذرخواهي، منهن ڪاڻ، غم ۾ شرڪت (2) ماتم غَمي، ماتام شوڪ، سوگ (3) آهہ دانهن، ورلاپ، روڏَنُ (4) گوڏي پيچ (5) ماتمي، عزازت. (جمع: سِياپا)
سِيارِ:	اسم مذڪر	جاتيءَ جا ملاح، ٿهيم ڀُهريا ۽ جت وغيره گدڙ کي چون.
سِياڪرَ:	اسم مؤنث	(1) ڏڪڻي (2) ٿرڪڻي (3) سِياکو. (جمع: سِيارڪرُون)
سِياڪرَ:	صفت مذڪر	ماتمي جو مِتيءَ جو پائيچاريءَ جو سيٽڪو. (جمع: سِيارڪرُون)
سُياڻي:	اسم مؤنث	عورت کي ٻار ڄڻائيندڙ عورت، دائي، نَرسِ. (جمع: سُياڻيُون)
سِيتِ:	اسم مؤنث	سردي، ٿڌ، سِيءَ. (جمع: سِيتُون)
سِيٺا مانگرَ ڪرَڻ:	محاورو	پنهنجي وڏائي بيان ڪرڻ، ٻاڻ پڌائڻ، شيخي بيان ڪرڻ. (هي لفظ استعمال ٿيندڙ جتي ڪو ماڻهو مقروض هجي ۽ قرض خواهہ کي ڪجهہ بہ نہ ڏي ۽ پنهنجا ڪم ڪار ڪندو وتي).
سيٺارَ:	اسم مؤنث	وچ واري ٺوپي ڏيڻ جي آر ڪيرٽي. (جمع: سيٺارُون)
سيٺو:	اسم مذڪر	آڱوٺو ٺوٺيو. (جمع: سيٺا)
سِيٽو:	اسم مذڪر	ڪپڙي جو وٽيل نوڙُ. (جمع: سِيٽا)
سِيرَ ڀگير:	اسم مرڪب	
سِيرَپَ:	اسم مؤنث	سنوارت، حجامت، سيرپ. (جمع: سيرَپُون)
سِيروٽو:	اسم مذڪر	(1) اوزار تکي ڪرڻ جي روهي (2) ٽوٽو پڪو پٿر. سِرَ جو ٽُڪرو سِروٽو. (جمع: سِيروٽا)
سِيڙَ:	اسم مؤنث	ڪِڙَ جو ايذاءُ، ڦٽ جي تڪليف. (جمع: سِيڙُون)
سيڙهو:	اسم مذڪر	گاهہ پيدا ڪرڻ لاءِ آباد زمين جي پر وارو تڪر ٻنيءَ سان لاڳيتو زمين جو تڪر. پوک جي پاسن ۾ مال لاءِ گاهہ جي رَکَ. مال جي چارڻ جي جڳهہ، ڪوچو. (جمع: سيڙها)
سِيسِلو:	اسم مذڪر	نرم ماني، چلو چلٽو چلڙو. (جمع: سِيسِلا)
سيفُ:	صفت مذڪر	(1) اڇو صفا، اُجرو (2) سچارُ. (جمع: سَيف)
سيڪوئي:	اسم مؤنث	ماڪوڙي جهڙو هڪ ڏنگيندڙ جيت، ڏکراٽي،

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		سوچاڪي، ڏکڻ هاري (جمع: سيڪوئيون)
سيلا:	اسم مذڪر	پرت جو هڪ قسم.
سيلاچُ:	اسم مذڪر	هڪ پرت جو قسم.
سَيلَڻ:	اسم مؤنث	(1) پاڻيءَ جي پکيءَ جو هڪ قسم (2) سيلڻي.
سِيلَهورڻ:	فعل متعدي	پاڻيءَ ۾ تکو هَلَڻ.
سيلينگ:	اسم مؤنث	اُٺَ، گهوڙي جي ڳچيءَ ۾ ٻڌل ٽلين واري ڳاني. (جمع: سيلينگون)
سِيمَڪ:	اسم مذڪر	(1) گهوڙي جي بيماريءَ جو هڪ قسم، جنهن ۾ پويون ڏڙ سنهون ٿي پوندڙ (2) شِيمَڪ.
سِينا ڪارِي:	اسم مؤنث	زور زبردستي، ظلم، جبَرُ، ڏاڍ.
سِينباڻِڻ:	فعل متعدي	(1) سيباڻڻ (2) وڻڻ، پسند اچڻ، سٺو محسوس ٿيڻ، فرحت حاصل ٿيڻ.
سِينٺو:	اسم مذڪر	(1) آڱوٺو (2) لئيو. (جمع: سِينٺا)
سِينڊيارو:	اسم مذڪر	پکيءَ جو هڪ قسم. (جمع: سِينڊيارا)
سينڊياڙُ:	اسم مذڪر	جهنگ چرڻ بعد مالَ جي وِهڪ جي جاءِ. (جمع: سينڊياڙ)
سينڙُ:	اسم مذڪر	(1) ڪڪڙن جو ڳاٽ ڪنيل ٽُڪرو (2) ڳاٽُ ڪٽي وڙهندڙ. (جمع: سينڙَ)
سَيٽَڙُ:	اسم مذڪر	گاهہ جو هڪ قسم، ساون پنن، ڪائين ۽ سَرَ جهڙي ڪاني سان. (جمع: سَيٽَڙَ)
سِينسارُ:	اسم مذڪر	(1) درياءَ جو هڪ وڏو جانور (2) واڳو جهڙو پر منهارَ سنهي. (جمع: سينسارَ)
سِينڪوئِي:	اسم مؤنث	جيت جو هڪ قسم. (جمع: سينڪوئيون)
سِينوَرو:	اسم مذڪر	پاپيهو پاهو.
سِيڻَ سَجڻَ:	اسم مرڪب	مائٽ دوست، عزيز دوست.
سيهَڙُ:	اسم مذڪر	ماتا جي بيماري (جمع: سيهَڙَ)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

ش

شاڪِرُ:	صفت مذڪر	مُنڊيو مُڪر، پرڪلو (جمع: شاڪِرَ)
شال ٻال:	اسم مرڪب	لوئي، کٿو ٻاروڙي
شامَ:	اسم مؤنث	جنازي لاءِ ورهايل ڪارڳون. (جمع: شامُون)
شامَ ٻامَ:	اسم مرڪب	شام جو وقت، دير سوير، شام واري تقريب.
شامور:	صفت مؤنث	سڄي، سموري، ثابت. (ڳابو ڏڳيءَ ڪي شامور پيو ڏاٺي).
شانِي شرِيڪ:	اسم مرڪب	مائٽ، عَزيزُ.
شانگُولَ:	صفت مذڪر	ڦداوڻ ڊگهو لنبو. (جمع: شانگُولَ)
شاهبندر ڦِٽو چوهڙ وُٺو:	چوڻي	شاهبندي جي بربادي ۽ چوهڙ جي آباديءَ جي لاءِ چئبو آهي.
شاهَدِ گوُاٽِ (ٻاٽِ):	اسم مرڪب	گواهي ڏيندڙ شاهد.
شاهوڙ:	صفت مذڪر	شاهي، وڏو (شاهوڙ نانگ).
شپُ:	اسم مذڪر	مُنهن، بوٿ، شڪل. (جمع: شپَ)
شپاڪو:	اسم مذڪر	(1) پکيءَ جو هڪ قِسم (2) چاپاڪو. (جمع: شپاڪا)
شڏُ:	اسم مذڪر	مٽيءَ جو هڪ قسم (اڪثر نٽُن ۾ ڪم ايندڙ سائي رنگ جو موتي). (جمع: شڏَ)
شرو:	اسم مذڪر	هُل، فساد، جهڳڙو جنجال، ڪِتراڳُ. (جمع: شرا)
شرو فساد (ٻرو):	اسم مرڪب	جهيڙو جهٽو ڦڏو فساد.
شِڪاريءَ جي لاهجي پنهِنجي چاڙهجي:	پهاڪو	شڪارين جي نڪاٽن تي اعتبار نہ ڪجي، پنهنجي مدد پاڻ ڪجي.
شَلَ آن (اوهان) ۾ هُجي ٿانءَ ۾ ٿي پوندو:	پهاڪو	ڪا شيءِ موجود هجي، تہ پاڻهي ملي پوندي
شوشُ:	اسم مذڪر	شڪ، گُمان، وَسوِسو. (جمع: شوشَ)
شُوڪڻ:	فعل متعدي	(1) گهنڊ پائڻ، شوخي سان ڏسڻ، ڪرڙائي سان ڏسڻ، گهُورَ ڪري نهارڻ (2) شُوڪات ڪرڻ (بلا وغيره جو) شُون شُون ڪرڻ، آواز ڪرڻ (3) زور

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		سان لنگھڻ، ڏوڪڻ، هَلان ڪرڻ. (پاڻي شوڪيندو اچي).
شُونشڻ:	فعل متعدي	سُونگھي ڪا شيءِ لهڻ، ڳولڻ.
شُونڪڻ:	فعل متعدي	(1) شونگهڻ (2) بانس ڪرڻ (3) نهارڻ (4) پچا ڪرڻ.
شهيدَن ڪي ڪِھڙا غُسُلَ:	چوڻي	چڱن جي چڱائي لاءِ دليل جي ضرورت نہ هوندي آهي.
شيءِ شِيگَل:	اسم مرڪب	شيءِ چين وڪر.
شِير شڪر:	اسم مرڪب	(1) کير کنڊ، مِٺا موچارا (2) گهَرو هِريل مِريل (3) هَمدم جاني يارُ.
شِيرو:	صفت مذڪر	مٺائيءَ جو هڪ قِسم سيرو حلوو. (جمع: شِيرا)
شِيڪرجَڻ:	فعل لازمي	(1) ڪاوڙجڻ غصو ڪرڻ (2) ڏند ڪيڙڻ.
شِيڪو:	اسم مذڪر	(1) نَفرَت، ڪراهت (2) اجايو ضد (3) بيفائدو هَٺُ (جمع: شِيڪا)
شِينهَن جي ڳن مان ڪير مر ڪڍي:	چوڻي	طاقتور ماڻهوءَ کي ڪير چوي يا اشارو ڪري يا ان جي اصلاح ڪري نہ سگھڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
شِيوهاڪُ:	اسم مذڪر	سنهو لڪڻ، چهبڪ، چابڪ، چابڪ. (جمع: شِيُوهاڪَ)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

ص

صُبُحاڻِي:	ظرف زمان	صُبح جو.
صُبحاڙِي:	ظرف زمان	صبوح جو.
صَبرَ جِني ساڻ اوکي نہ پوي اُنهن کي:	پهاڪو	صبر جي اهميت ظاهر ڪرڻ لاءِ چئبو آهي.
صَبران جيڪو مِلي سو ٽڪرّان نہ مِلي:	پهاڪو	صبر جي فائدي ۽ تکڙ جي نقصان کان آگاهہ ڪرڻ لاءِ چئبو آهي.
صَدَق سَڙي:	اسم مرڪب	سچ، سُنائي.
صلاحَ صُولي:	اسم مرڪب	صلاح مشورو.

ض

ضَرُورَت زَڙي:	اسم مرڪب	گهرج، ڪپت، طلب.
ضَرُوري پڙوري:	اسم مرڪب	گهربل، ڪپت ۾ آيل، طلب ڪيل.

ط

طاقُ:	اسم مذڪر	ڏنگو پيچرو. (جمع: طاقَ)
طائِي عطائِي:	اسم مرڪب	سخي غير سخي.
طَبَقُ:	اسم مذڪر	ڏسِ، طرف، پاسو. (جمع: طَبَقَ)
طِبو:	اسم مذڪر	علاج، دوا، درمل، ڦڪي، ٻڪي، ٻلو حيلو. (عشق جي آزار جو ويڇن نہ ڪئو تازم طبو). (جمع: طِبا)
طبيب طَرّو:	اسم مرڪب	حڪيم، ويج
طُرو ٻُرو (مُرو):	اسم مرڪب	چڱو ترهو.
طَعنو ٽُنڪو (ميهڻو):	اسم مرڪب	ميهڻو طنز ڪرڻ.
طوطو مِينا:	اسم مرڪب	ٻہ پکي.
طُهر ٻُهر:	اسم مرڪب	ختنو وغيره.
طَيِّب طاهِر:	اسم مرڪب	پاڪ پويتر.

مکيہ لفظ	گرامر	معنئ

ظ

ظُلمِي پلمِي:	اسم مرڪب	ظالم، جابر، ڏاڍو.
ظَن گُمان:	اسم مرڪب	وهم، وسوسو.

ع

عَاجِزه:	اسم مؤنث	عورت، ناري، زال.
عالِي مَوالِي:	اسم مرڪب	چڱا خراب، سُنا مَنا.
عَجَبُ:	صفت مذڪر	اڳ نہ ڏٺل، نادِرُ نئون، عجيب و غريب. (جمع: عَجَبَ)
عَجبِڙِي:	اسم مؤنث	فراسيءَ جي ڇٽن جو هڪ قسم (مهيري). (جمع: عَجبِڙيُون)
عَطا:	اسم مؤنث	خدا جي طرفان مليل ڇوٽڪارو معافي. (جمع: عَطائُون)
عَقلُ جو تہ ڪاڪو آچار آهِين:	چوٽي	ڪنهن شخص پاران عقل وارو ڪم ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
عَلامت:	اسم مؤنث	مصيبت، ڏک، اذيت.
عِلَت:	اسم مؤنث	بدعادت، سستي.
علَت پلَت:	اسم مرڪب	سبب، بيماري، عذر.
عُمَر پُمَر:	اسم مرڪب	جمار، عمر، زندگي جا ڏينهن.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ

غ

غُسُلُ:	اسم مذکر	ٽٽ، جهيلاڙو. (جمع: غُسلَ)
غَريب ٿِيِ مري، تہ ڪانڌي ويجي ڪونہ ڪو:	پهاڪو	غريب ۽ مفلس جي مدد نہ ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
غريب جي آهہ عرش ڏاري (اُپ ڏاري):	پهاڪو	غريب جي بد دعا جي اثر جي اهميت جي موقعي تي چئبو آهي.
غريب جي مار خبر نہ ڪا چارَ:	پهاڪو	غريب ۽ مفلس جي سختي جي گهٽ اثر کي ظاهر ڪرڻ لاءِ چيو ويندو آهي.
غريب يار تہ الله جي آڌار:	پهاڪو	غريب ۽ مفلس جي صُحبت جو فائدو گهٽ هئڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
غَشو:	اسم مذکر	ڪنهن کي ٺلهو ڪوڙهٽي ٺاري چڏڻ.
غَنيم شَنيم:	اسم مرڪب	ڏاڙيل، چور، لوفر.
غُوچاٽِي:	اسم مؤنث	گوندو. (جمع: غُوچاٽِيُون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ

ف

فانُوسُ:	اسمر مذڪر	هَنڊِيہ (جمع: فانُوسَ)
فِترو پِترو:	اسمر مرڪب	ڪوڙ سوڙ ڏور بدوڙ.
فَترو:	اسمر مذڪر	ڪوڙو الزام مڙهڻ. هي لفظ خاص ڪري ماجر طرف ڳالهائجي.
فَچِيتو:	اسمر مذڪر	ڦڏو فساد. (جمع: فَچِيتا)
فقيرن پِنَنديہ ڪُتن ڀهندي ورهہ گُذري ويا:	چوڻي	فقيرن ۾ ڪُتن جي حالت نہ بدلجڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
فَقِيرَن جي ٻار ڪي پنَڻ تي ڪِهڙو شرمَ:	پهاڪو	اولاد پاران والدين جو ڌنڌو جاري رکڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
فَقِيرَن جي گودڙي پنچَن ۾ بہ پِڌَرِي:	پهاڪو	فقير جي ڳوٿري جي گهٽ اهميت ظاهر ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
فَقِيري تہ پوءِ ڪِهڙي فل گِيرِي:	پهاڪو	فقير کي ناز نخرو ۾ وڏائي نہ ڪرڻ جي نصيحت ڪرڻ جي لاءِ چئبو آهي.
فقيري فڪر ۾ فاقو تنهن مان ڪُجا چاڻي ڪاڪو:	پهاڪو	فقير جي ڪم ۾ ڌنڌي تي ڪنهن جي نظر نہ هئڻ جي لاءِ چئبو آهي.
فَڪرُ فاقو:	اسمر مرڪب	ڳڻتي، سوچ ويچار.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

ڦ

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڦَاپ:	اسم مؤنث	رَنبِي، رانبي. (جمع: ڦاپُون)
ڦاپوٽي:	اسم مؤنث	ڪاٺ جي ڏاند پڇي ڇپر، ڪاٺ جي ڇيٽي، ڪاٺ جي ننڍي رنبي. (جمع: ڦاپوٽي)
ڦَاٽڪ:	اسم مذکر	دَرُ گهٽُ، اوڪار اوڪاس. (جمع: ڦَاٽڪ)
ڦاڙَ:	اسم مؤنث	مينهن جو هڪ قسم (جنهن جا سڱ پاسي تي)، ڦاڙِي (سِڱ موڪرا ۽ پاسي تي وريل) ڏهي. (جمع: ڦاڙُون)
ڦارِهيو:	اسم مذکر	پٽڪو پَڳ ڦينٽو. (جمع: ڦارِهيا)
ڦاري:	اسم مؤنث	سُٽ جي ويڙهي، ڦوري (جمع: ڦارِيُون)
ڦارِيو:	اسم مذکر	مٿي تي وَرَ ڏيئي ٻَڌڻ جو ڊگهو ڪپڙو پٽڪو پڳڙ، ڦارهيو ڦينٽو. (جمع: ڦاريا)
ڦاڙهو ڄِتي ڪائي، اُوجهہ بہ اُتي ڏئي:	پهاڪو	خطرناڪ شيء جي نقصان جي موقعي تي چئبو آهي.
ڦَانجِهروٽو:	اسم مذکر	وڻ جو سنهو سڪل ٽارو ڦينجهو ڇينيو. (جمع: ڦَانجِهروٽا)
ڦانڦو:	اسم مذکر	تڪليف، اهنج، ايذاء، درد، ڏاڪڙو. (جمع: ڦانڦا)
ڦانُڪ:	صفت مذکر	غريب، محتاج، مسڪين، سچو ڪنل، ڪنگال، مفلس، پينگيو. (جمع: ڦَانُڪ)
ڦانهُن:	صفت مذکر	ٺَڪلُ، ڦان.
ڦِٽائي نہ ڪِڪ سان متان اُڪامي اڪ ہر پوي:	پهاڪو	ڪنهن بہ معمولي شيء جي اهميت، جي اندازي هُئڻ جي لاء چئبو آهي.
ڦَتَڪِجَڻ:	فعل لازمي	(1) نا چڱو ٿيڻ (2) رستي کان باهرَڄڻ، رستي کان تِوائي ٿيڻ، آوَ جهڙ وڃڻ.
ڦِٽوهَڙُ:	صفت مذکر	ڦيتاڙُ ڦيٽهَڙُ.
ڦِٽيء تي ڏِلَ نہ پنچري:	پهاڪو	خراب ٿي ويل شيء تي ڪوٺيڪس نہ لڳندو آهي.
ڦُرِڪ:	اسم مؤنث	هوا جو جهوٽو جهونڪو لهر. (جمع: ڦُرڪُون)
ڦِرڪِڙو:	اسم مذکر	(1) واء (2) نمونو ڍول، ريت، ڍنگ (3) ڦِرڪو. (زماني جو ڦرڪڙو اهڙو ڦري ويو آهي جو الامان).

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		(جمع: ڦرڪڙا)
ڦرڪي:	اسم مؤنث	گهٽي سيءَ سبب ڏکٽي، رڦٽي، هڙڪي. (جمع: ڦرڪيون)
ڦرو:	اسم مذڪر	(1) رڃ جي اکين ناهڻ لاءِ سوئي جو هڪ قسم (2) ڪم ايندڙ سوئو. (جمع: ڦرا)
ڦروٽ:	اسم مذڪر	ننڍي عمر جو چوپايو (مينهن ڍڳي ٻڪري جو) ڦر. (جمع: ڦروٽ)
ڦروڙي:	اسم مؤنث	ننڍو ڦٽ، ڦرڙي (جمع: ڦروڙيون)
ڦروسي:	اسم مؤنث	ٻلي، ڦوسڙي. (جمع: ڦروسيون)
ڦرهوڙي:	اسم مؤنث	(1) ڦرڙي، ڦروڙي (2) ڦوڙي (جمع: ڦرهوڙيون)
ڦرئي ڪان پوءِ ڏپ ڪونهي، لٽي ڪان پوءِ آوير ڪانهي:	پهاڪو	نقصان ٿي وڃڻ کان پوءِ سڄ لهي وڃڻ ڪانپوءِ افسوس ڪرڻ اجايو هوندو آهي.
ڦريو:	اسم مذڪر	ٻهارو. (جمع: ڦريا)
ڦڙدوايو:	صفت مذڪر	(1) ڳالهہ مخفي نہ رکي سگهندڙ وات ڦاڙوڙو (2) آوايو. (جمع: ڦڙدوايا)
ڦڙڪو:	اسم مذڪر	گهوڙي جي نڪ مان ڦر ڦر جو ڪيل آواز ڦونگارو. (جمع: ڦڙڪا)
ڦڙڪو:	اسم مذڪر	پٽڪو ڦينٽو. (جمع: ڦڙڪا)
ڦڙڪو لاهڻ:	محاورو	(1) دڙڪو لاهڻ، ڏپ لاهڻ (2) ليکو چوکو چڪتو ڪرڻ.
ڦڙهہ:	اسم مؤنث	ڌڪ، سٽ، ضرب، چوٽ. (جمع: ڦڙهون)
ڦسو:	صفت مذڪر	بي همت (گار آهي).
ڦش:	اسم مذڪر	تورو ياڳُو زرو تڪرو توتو. (جمع: ڦش)
ڦشڪار:	اسم مؤنث	ٻليءَ کي هڪلڻ جو آواز هش. (جمع: ڦشڪارون)
ڦڪرو:	صفت مذڪر	تازو ساجو چاڪ. (جمع: ڦڪرا)
ڦڪرو:	صفت مذڪر	سخت (پيت) (ضد: پتڙو).
ڦڪري:	اسم مؤنث	مڱن جي اُها دال جيڪا خُشڪ رڌي وڃي.
ڦڪريو:	اسم مذڪر	چوپاين جانورن جي بيماريءَ جو هڪ قسم (جنهن ۾ ڳئون، مينهن جا ٿڻ سُڪي ويندا آهن ۽ کير ڏيڻ بند ڪري ڇڏين).
ڦڪڙي:	اسم مؤنث	بيعزتيءَ جهڙي صورتحال پيدا ڪرڻ، هرويرو ڪنهن لاءِ مشڪلات پيدا ڪرڻ، غير مناسب

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		نمونو اختيار ڪرڻ.
ڦڪيوَن ٻڪِيوَن:	اسم مرڪب	
ڦِڳائڻ:	فعل متعدي	(١) اُچلائڻ، اُچلڻ، ڦِتو ڪَرڻ (2) ڪيرائڻ (3) هارڻ (4) پيچڻ. (ماهہ مٿيئي ڪاءَ، هڏ ڦِڳايو هيٺ چِڏي).
ڦَڳَڙُ:	اسم مذڪر	وڏو پٽڪو پڳڙ. (جمع: ڦَڳَڙَ)
ڦَڳِلَڻ:	فعل متعدي	وندرڻ، وندر ڪرڻ (ٻار ڦڳليا ويٺا آهن).
ڦِلڪَ:	اسم مؤنث	چنبَ، چينبَ، تنبيهہ، ڪن مهٽ. (جمع: ڦِلڪُون)
ڦِلهو:	صفت مذڪر	نرم، ڪنئرو. (جمع: ڦِلهَا)
ڦُلهيار ۽ لوڪُون ڏِيڻ سان سون ڪوند ملندو پر اُٿِلو مُنهن ميرو ٿئي:	چوڻي	گند ۽ هٿ وجهڻ سان هٿ خراب ٿي ٿيندا آهن.
ڦُلُوٽو:	اسم مذڪر	ڦلوڪڙو ڦلوسٽو ڦوڦيندو چلٽو. (جمع: ڦُلُوٽا)
ڦِنَ:	اسم مؤنث	بدن ۾ پيرائي، ٿولهہ، ماچ. (جمع: ڦِنُون)
ڦِنجهڻُ:	اسم مذڪر	اک جو چنپر، چنيڻُ، پنجڻ، پنجڙ. (جمع: ڦِنجهَڻَ)
ڦِنجَهہ:	اسم مؤنث	(١) پير جي مرئي جي پُٺِ وارو حصو ڪُچَ (2) ٽنگن جي وچڙڻ وارو هنڌ. (جمع: ڦِنجهُون)
ڦِنڊَڪَ:	اسم مؤنث	(١) هٿ جي آڱر سان هنيل ڏڪ، ٺونگو (2) نيٽي جي پچاڙيءَ واري ڪاني، ڪِيٽِي (3) بندوق جي گولي، ڦنڊڻ. (جمع: ڦِنڊَڪُون)
ڦَنڊو:	اسم مذڪر	ڪئنچيءَ جو هڪ پاسو. (جمع: ڦَنڊا)
ڦِنگارَ:	اسم مؤنث	سنهي بوند، بوند بوند، ڇنڪار (مينهن جي). (جمع: ڦِنگارُون)
ڦُنگهو:	اسم مذڪر	وڻ جو سڪل ڍنگهر، ڦانگهو. (جمع: ڦُنگها)
ڦَنو:	اسم مذڪر	ڪاري جي محاوري ۾ ٻيڙيءَ جو هڪ پاڳو (نيڙو). (جمع: ڦَنا)
ڦَڻُ:	اسم مذڪر	پير جو اڳيون حصو پڀُ. (ڦٽيا ڦَڻَ فقير، آڄا سيرُون نہ ٽٽڙا سي). (جمع: ڦَڻَ)
ڦولهيٽڙو:	اسم مذڪر	پرت جو هڪ قسم.
ڦورو:	اسم مذڪر	(١) وڏو پٽڪو (2) ٻوٽي جو هڪ قسم (لاٽي جهڙو). (جمع: ڦورا)
ڦوڙُ:	اسم مذڪر	ڪنيارن جي ٿانون ٺاهڻ جي مِٽِيءَ جو هڪ قسم، سڪ، پٽر، ڪچو ٽوٽو. (جمع: ڦوڙَ)

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
ڦوڙاٽ:	اسم مذڪر	ڪاٺ جو وڏو چيريل ٽڪرُ ڍُنڍُ. (جمع: ڦوڙاٽ)
ڦُوسڙ:	صفت مؤنث	ڦسِي پوندڙ ڦسٽي، ڍهندڙ (زمين).
ڦُوش:	اسم مؤنث	ٻليءَ ڪي سڏڻ جو آواز ڪيري
ڦُوشِٽو:	اسم مذڪر	گهرو جانور جو هڪ قسم ٻلو. (جمع: ڦُوشِٽا)
ڦُوڪارو:	اسم مذڪر	ساهه ڪڍڻ جي حالت، ساهي. (جمع: ڦُوڪارَا)
ڦُولَهڙ:	اسم مؤنث	(1) ڳولا، تلاش، اُپٽار (2) اُٿل پٿل، ڪنڊير، پکيڙ، ڦلور. (جمع: ڦولَهڙُون)
ڦُوندا ڦُوندا:	اسم مرڪب	
ڦُونڊا:	اسم مذڪر	ٽُڪر، پرزا پرزا، ڇيهون ڇيهون.
ڦَونِري:	اسم مؤنث	(1) ٺِڳِيه آڪڙ سيٽ (2) وڏائي، غُرور، ٽڪبر، هَٺُ (3) پونري، ڦيري (جمع: ڦَونرِيُون)
ڦَونسِلائِڻ:	فعل متعدي	(1) ڦسِلائڻ، منجهائڻ (2) پرمائڻ، برغلائڻ.
ڦُونسِٽِي:	اسم مؤنث	ڍانيڍي پکيءَ جو هڪ قسم، ڦُوسِٽي. (جمع: ڦونسِٽِيُون)
ڦُونگهارو:	اسم مذڪر	ڦونگارو. (جمع: ڦُونگهَارا)
ڦُونگو:	اسم مذڪر	رُسامو.
ڦِهي:	اسم مؤنث	پيٽ جي هڪ حصي جو نالو تريه تلي. (جمع: ڦِهيُون)
ڦَهيڙُ:	اسم مذڪر	(1) ڏُلهو ڦيڦو (2) بي طاقت (3) بي ڍؤلو. (جمع: ڦَهيڙَا)
ڦيٽ:	اسم مؤنث	لعنت، ملامت، ڦٽ، لعنت.
ڦيٽُ:	اسم مؤنث	بدهضمي، آڦري، پرتي. (جمع: ڦيٽ)
ڦيتاڙُ:	صفت مذڪر	(1) خراب ڪندڙ ڦتائيندڙ ڦيتائو (2) ڦتي پوندڙ ڦِتندڙ ڦيتَهڙُ (3) ڪچي رنگ وارو (ڪپڙو). (جمع: ڦيتاڙَ)
ڦَيٽجَڻ:	فعل لازمي	(1) بدهضمي ٿيڻ (2) آڦري ٿيڻ، پيٽ ۾ پرتي ٿيڻ.
ڦيٽوڙ:	اسم مذڪر	اُهو ڪپڙو جنهن جو رنگ لهڻ وارو هجي، پڪو رنگ نه هجي.
ڦَيڏَرُ:	اسم مذڪر	ڏڏ ڳڏيل کير، ٻهڙ، ڦيڏرو. (جمع: ڦيڏَرَ)
ڦيرَنِ ۾ اُڪَرَڻ:	محاورو	(1) ناپسند ٿيڻ. (ڪنهن به شيءِ جو) منهن پوڻ (2) اُديهڙن واري زال کي ڪنهن شيءِ جو نه وڻڻ.
ڦيرو:	اسم مذڪر	پيٽ واري زال جي روح کي گهمرو اُديهڙُ. (جمع: ڦيرا)

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
لِيلِڙو:	صفت مذڪر	تمام سنهو سنهڙو. (جمع: لِيلِڙا)
ليلُ:	اسم مذڪر	وڏو ٿالهه، وڏي پاٽ، ٿيلهه (جمع: ليلَ)
لِينڪارِي:	اسم مؤنث	ٿيڪاري، لومڙي (جمع: لينڪارِيُون)
ليئي:	اسم مؤنث	پوک ۾ ويهي پکين هڪلڻ لاءِ ٺاهيل چنو ٻيهِي، ٻيهو. (جمع: ليئيُون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ

ق

قالُ:	اسم مذڪر	(1) ڳالهائڻ (2) خدا تعاليٰ جو قول يا ڪلام. (جمع: قالَ)
قالبُ:	اسم مذڪر	جتين ٺاهڻ لاءِ لوهہ يا ڪاٺ جو ماپو بدن، جسم، بُت. (جمع: قالِبَ)
قالِي:	اسم مؤنث	جبل.
قبضو:	اسم مذڪر	ڪمان جو هٿيو يا مُٺ. (جمع: قبضَا)
قَدامُ:	اسم مذڪر	(1) جهونائي (2) قدم، پرانگهون. (جمع: قَدامَ)
قَدَحُ:	اسم مذڪر	وڏو وٽو جنگو. (جمع: قدَحَ)
قَرارُ:	صفت مذڪر	زور وارو ڪراڙو زبردست، غالب.
قُربُ ڪارِي:	اسم مؤنث	قربداري، اثرائتي محبت، پوري پوري محبت.
قُرصُ:	اسم مذڪر	سج يا چنڊ جي ٽڪي. (جمع: قُرصَ)
قَرضُ بي غَرَضُ آهي:	چوٽي	قرض يا اڌار جو ڪو فائدو نہ هوندو آهي.
قَرِينو:	اسم مذڪر	(1) ويجهائي، نزديڪي (2) پيار پريت، محبت (3) عزازت، قرابت (4) وڙ احسان، پلائي، ٽورو. (جمع: قَرِينَا)
قِصاصُ:	اسم مذڪر	چٽي، ڏنڊ. (جمع: قِصاصَ)
قَصرَ ڪوٽُ:	اسم مرڪب	قلعو محل، ماڙي.
قَضا قُدرَتُ:	اسم مرڪب	طاقت، قدرت، نصيب، قسمت.
قَضِيو:	اسم مذڪر	واقعو واردات، جيڪي ٿي گذريو. (جمع: قَضِيا)
قَطِيفِي:	اسم مؤنث	عمدي ڪپڙي جو هڪ قسم، اطلس، بخمل. (جمع: قَطِيفِيُون)
قَناتُ:	اسم مؤنث	طنبوءَ جو پردو. (جمع: قَناتُون)
قَندِيلُ:	اسم مذڪر	ڪِشتو ڪچڪول، ڪشڪول، زنبيلُ. (جمع: قَندِيلَ)
قُوتُ:	اسم مذڪر	گذران، کاڌو پيتو هر ڀر گهوبي يا چوني جي ڳن پوڻ وارو سوراخ، ڪوٺُ. (جمع: قُوتَ)
قُوت قَرار:	اسم مرڪب	کاڌو پيتو کاڌو خوراڪ، کاڌوءِ نڪاٽو.
قَوص قَزَحَ:	اسم مرڪب	اندلٺ ڏانگڙو.
قَهرَ نہ ڪر پيٖن جي	چوٽي	ڪنهن معصوم شيءِ جي جبر ۽ ڏاڍ نہ ڪرڻ جي

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
نکِري آهي:		لاءِ چئبو آهي.
قَهِري:	صفت مذڪر	معشوق. (جمع: قَهري)
قَيصرَ:	اسم مذڪر	جانورن جو بادشاھہ (شينهن)، شير. (جمع: قَيصرَ)
قِيلَ مقالَ:	اسم مرڪب	(1) گفتگو (2) ڳالهہ ٻولهہ (3) بات چيت (4) ريجهہ رهاڻ (5) رد ڪدُ، بحث.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

ڪ

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڪابُلي ڪِڪِرُ:	اسم مذڪر	ڪابولي ٻِپُرُ. ڊلياري.
ڪاٻِٽ:	صفت مؤنث	ڪاٻِٽ. (جمع: ڪاٻِٽُون)
ڪاٽولو:	اسم مذڪر	جهنگلي ڦل جو هڪ قسم منگهو. (جمع: ڪاٽولا)
ڪاٿ ڪوٽيُون:	اسم مؤنث	ڪاٿ جي سڌائي وٺڻ لاءِ واڍڪو هڪ اوزار.
ڪاٿو:	اسم مذڪر	ديگ رڌڻ لاءِ ڪاٿ جو ڪفگير. ڪپڪير. آنيي. هَنيي.
ڪاٿوڙو:	اسم مذڪر	ڪاري جي وڏي ٻيڙي (واڻ) جو ماٿهن جي وِهڻ وارو ڀاڱو دڪاني. فالڪي. (جمع: ڪاٿوڙا)
ڪاٿي ڦانگو:	اسم مرڪب	ٻارڻ جون ڪاٿيون وغيره.
ڪاپُرِسُ:	صفت مذڪر	ڀِتارُ وَرُ مڙس. شوهر. پتي. گهروارو. (جمع: ڪاپُرِسَ)
ڪاپو:	اسم مذڪر	وڏ ڪُٽَ. ڪاپ. ڪٽَ. مُڇَ. (جمع: ڪاپا)
ڪاڄ:	اسم مؤنث	ڪانڄ. سُٽِڻَ.
ڪاڇي واءِ ٻوڙي يا ٽوڙي:	ٻهاڪو	ڏکڻ جي هوا جي برسات ۾ اثر جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
ڪاڊو:	اسم مذڪر	گُنهڙي. گُنهوڙ. گُنهاڙي (شادين ۾ حجامن کي ڪم ايندڙ). (جمع: ڪاڊا)
ڪارِ بارِ:	اسم مرڪب	ڪم ڪار. ڪاروهنوار.
ڪارَ ڇيو:	صفت مذڪر	نياڳو خراب وائي ڪندڙ (لفظي معنيٰ ڪاري زبان وارو).
ڪارڙو:	صفت مذڪر	ڪارڙي رنگ جو. (جمع: ڪارڙا)
ڪارِڪِيُن ۾ آچِڻ:	محاورو	پنهنجي بري ڪم جو نتيجو لوڙڻ. ڪِئي جو ڪيتو لوڙڻ. سزا ڀوڳڻ. جزا جي سزا ملڻ.
ڪارو ڪارَ:	اسم مرڪب	ريت روايت. ڏيڻ وٺڻ.
ڪاري:	اسم مؤنث	ٽُڪر. پيوند. چتي. اگڙي (جمع: ڪارِيُون)
ڪاسِي:	اسم مؤنث	ٺڪر جي برتن وغيره تي لڳل روغن. ڪاشِي. (جمع: ڪاسِيُون)
ڪاغِذِي:	اسم مذڪر	منشي. ڪلارڪ. (جمع: ڪاغِذِيا)
ڪاڪو ڏنو ڪُتّنب ڏِنو:	ٻهاڪو	ڪنهن خاندان جي وڏي جي خوبين ۽ خامين مان ان جي اولاد جو پتو لڳائڻ جي موقعي تي چئبو آهي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڪاڳر:	اسم مذڪر	ڪاغذ.
ڪالَ:	ظرف زمان	ڪالهہ
ڪالُوڙو:	اسم مذڪر	ڪاٺ جي وڏي پاٽ، پاتوڙو. (جمع: ڪالُوڙا)
ڪالوٺو:	ظرف زمان	ڪالهوڪو.
ڪامُر گنجا:	اسم خاص	ڳاڙهن چانورن جو هڪ قسم.
ڪامِي ڪُڙمي:	اسم مرڪب	هاري مزدور، هاري ناري
ڪاميٺُ:	اسم مذڪر	رڇ جو هڪ عضوو. (جمع: ڪاميٺ)
ڪاميٽِ:	اسم مذڪر	جلا وطني، شهر نيڪالي. (جمع: ڪاميٽ)
ڪاميٽِڪيو:	اسم مذڪر	بي شرم، بي حيا، بي ديدو. (جمع: ڪاميٽِڪيا)
ڪانبَ:	اسم مؤنث	واهڻ جي تري مان ڪاڏل ڪپ، واهي جي وانجهري ڪنڊ، ڪسي جو ڪاڏل اندريون ڪنارو. (جمع: ڪانبُون)
ڪانٽِريو:	اسم مذڪر	(1) ڪاري جي ٻيڙيءَ جو هڪ عضوو (2) ٻيڙيءَ جي پويان ٿلهي وٽ، پاٽيءَ جي آڏ واري طرف وارو حصو. (جمع: ڪانٽِريا)
ڪانٽو:	اسم مذڪر	(1) ريل گاڏيءَ جي پٽي جي جوڙ جو نشان، ريلوي لائين جي گڏجڻ جو هنڌ (2) چور، ڪاٽڪو. (جمع: ڪانٽا)
ڪانجهانِي:	اسم مؤنث	رَسَوَلَ، مصري ۾ اَمَلَ ڪي گڏي ٺاهيل اکين جو دَپُ، اکين جو ڦڙو.
ڪانجهو:	صفت مذڪر	ڪنجهي مان ٺهيل ٿانءُ، ڪنجهي وارو ٿانءُ، پسيءَ جو ٿانءُ. (ان پٽن منجهہ پئي، تي ڪٽڪيس ڪانجهي رَڇ جيئن). (جمع: ڪانجها)
ڪانڊو:	اسم مذڪر	(1) سَرهو بهتر، بهترين (2) ڪرائي (3) سگهو، زور وارو همٿ ڀريو. (جمع: ڪانڊا)
ڪانڊيرو:	اسم مذڪر	نوڙيءَ ۾ ڪنڊن مان ڦَر لاءِ ٿُوري ناهڻ، جئن ڏائي نہ سگهي.
ڪانڊَڻ:	فعل متعدي	(1) شادي وغيره جي مقرر تاريخ لاءِ سڏڻ، دعوت ڏيڻ، ڪونڊ، نينڊَ ڏيڻ، دعوت مُڪائڻ (2) ڪم ڪار لاءِ سڏڻ.
ڪانڙو:	اسم مذڪر	ٻڪريءَ جو بلڪل ننڍو ڦر. (جمع: ڪانڙا)
ڪانڙي:	اسم مؤنث	پرت جو هڪ قسم.
ڪانگڙَ:	اسم مذڪر	ناڙي واري زمين، هڪ فصل ڪٽي وري انهي زمين ۾ پٺي پوڪيل فصل تي پيل ڏِلَ. (جمع: ڪانگڙَ)
ڪانگِٽِي:	اسم مؤنث	وَل جو هڪ قسم رتي. (جمع: ڪانگِٽِيُون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڪانھيو:	اسم مذڪر	ڇڙو اڪيلو هيڪلو. (جمع: ڪانھيا)
ڪانوري:	اسم مؤنث	ڳئون جي رنگ جو هڪ قسم (پيلي رنگ ڪان وري ڳاڙهي رنگ تي آيل). (جمع: ڪانوريون)
ڪانيرڻ:	اسم مؤنث	ڪاٺ ۾ تمام ننڍا سوراخ ڪندڙ ڪاٺ جي رنبيءَ جو هڪ قسم. واڍڪي اوزار جو هڪ قسم. (جمع: ڪانيرڻيون)
ڪانيھو:	اسم مذڪر	قاصد. پيامبر. پيغام پهچائيندڙ پيغامي. نياپو رسائيندڙ ٽپالي. (جمع: ڪانيھا)
ڪاٺاھ:	اسم مذڪر	تيل وغيره تپائڻ لاءِ لوھ جو وڏو ٿانءُ. وڏي ٽئي. ڪڙهو ڪڙاھ. (جمع: ڪاٺاھا)
ڪاوڙو:	اسم مذڪر	محنت. تڪليف. سور. درد. ڪشالو جاکوڙو ڏاکڙو. (جمع: ڪاوڙا)
ڪاهي ٽڪيو:	اسم مذڪر	(1) بداخلاق. بي حيا. بي شرم. نِرڄو بي لڄو (2) بيڪار بيڪمو نڪارُ نِڪمو اجايو رائيگانُ.
ڪائو:	اسم مذڪر	پاڻيءَ جي ڇڇڻ واري حالت. پاڻيءَ جي لاٽ.
ڪائينَلُ:	اسم مذڪر	هڪ پکيءَ جو نالو. (جمع: ڪائينَلَ)
ڪپ:	اسم مؤنث	(1) بهانو ٺارو عُذرُ (2) نٽ نٽاءُ. گَس گُساءُ. گوٺنات (3) ڏپ. ڀؤ خطرو. (جمع: ڪپون)
ڪپو:	اسم مذڪر	پاڙو ٺورو ڪسارو. (کوھ تازو ٻڌل آهي. انهيءَ ڪري پاڻي ڪپو ٿي پيو آهي). (جمع: ڪپا)
ڪپوهڙي:	اسم مؤنث	گھڻن رنگن واري. چتڪبري. چِتڪمري. رنگين. (جمع: ڪپوهڙيون)
ڪِتِ:	اسم مؤنث	(1) بدن تي نڪتل سنها پورا وار (2) راءِ جا داڻا داڻا (3) بدن کي کائيندڙ ذرڙا. ننڍڙي زهريلي جيت جو هڪ قسم. مڇر جو هڪ قسم. (جمع: ڪِتون)
ڪِتِ ڪِتِ ڪرڻ:	محاورو	(1) ڪِتڪِتاڙي ڪرڻ. گُدگُدي ڪرڻ (2) ڪنهن جانور جون رڳو ٽنگون آهستي آهستي زمين تان گھلڻ.
ڪٽ:	اسم مذڪر	زمين ۾ ڪوڏر وغيره سان ڏڪ ڏڪ هٽي نشان ڪري ڇڏڻ. ڏاڙهيءَ جا ڪٽ وٺائڻ.
ڪُتِ:	اسم مؤنث	سنها جيت. جيڪي چڪ پائين.
ڪتِ:	اسم مؤنث	ڪُتيءَ ۾ لڳ جي خواهش.
ڪُتائو:	صفت مذڪر	ڪتن جو وڃايل.
ڪُترِڪو:	اسم مذڪر	بي ڏِوَلو بدشڪلُ بڇڙو بدصورت. (جمع:

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		ڪتِرِڪا)
ڪتِرو:	اسم مذڪر	رَڃ جو نالو جيڪو وڏين مڇين مارڻ جو وڏي ۾ وڏو رَڃ جنهن کي چاليهہ پنجاهہ ماڻهو ڇڪين.
ڪتِريو:	اسم مذڪر	ڪڙهي جو پيرُ، سَنجو. (جمع: ڪتِريا)
ڪتولي:	اسم مؤنث	تمام ننڍڙي ننڍي چوٽي. (جمع: ڪتوليُون)
ڪتي محمد خان مختيارڪار ڪتي مڙن جي دال:	پهاڪو	ڪنهن ماڻهوءَ جي اچانڪ ترقيءَ جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
ڪٽُ:	اسم مذڪر	پپر جي پوريءَ جو رنگ (جمع: ڪٽَ)
ڪِٽ ڪُميٽُ:	اسم مذڪر	بداخلاق، بدلچڻ، واهيات، بي فضيلتو.
ڪٽا:	اسم مؤنث	رهڻ جي جاءِ، جهوپڙي، ڪکائين جاءِ، پونگي، گهر. (جمع: ڪٽائُون)
ڪٽَرَ پوڻ:	محاورو	دل ۾ غير اچڻ، ويڇو پوڻ، شڪ پوڻ.
ڪِٽِڪ:	اسم مؤنث	ٻن لارن سان ننڍڙو ميٽر، گهنڊٽي، ڇڙيءِ ٽلي. (جمع: ڪِٽِڪُون)
ڪٽَنَ ڪوٽار:	اسم مرڪب	
ڪٽو:	صفت مذڪر	(1) دِل تي ڪٽ چڙهيل (ماڻهو)، ڪافر، سخت، پڪو رُڪُ، ڪاري رنگ جهڙو ڪارو (2) صفا، بنهين، ماڳهين. (جمع: ڪٽا)
ڪٽورو:	اسم مذڪر	جَمڻُ، جنگو. (جمع: ڪٽورا)
ڪِٽوڙو:	اسم مذڪر	لوهہ کي ڳارڻ وقت ڪوري جي ٽري ۾ مٽي سان پڌجي ويل ڪِٽُ، ڪٽُ، ڪٽس، زَنگ، زنگارُ. (جمع: ڪِٽوڙا)
ڪٽي:	اسم مؤنث	ناسازي، جدائي، ڪلفت، قطع تعلقات، اٽبٽُ، غصو چڙ، ناراضگي.
ڪٽيُون ڪائڻ:	محاورو	(1) ڪاوڙ ڪرڻ (2) رهيل مٽي، آخرُ، ٽرو (3) ڪارخاني يا گهر ۾ پاڇي ڪيل، ناٽو بچت.
ڪٽ:	اسم مؤنث	نڙءِ الغوزن جي هڪ ڦوڪ.
ڪٽارُ:	صفت مذڪر	(1) وڏو (2) طاقت وَرُ زبردست، جبرو طاقتمند. (جمع: ڪٽارَ)
ڪلِمنائي:	اسم مؤنث	گهٽتائي، اٽاٽ، ڪوٽ، قلت، لاٽ، لاچاري (جمع: ڪلِمنائيُون)
ڪَلرُ:	اسم مذڪر	غيرآباد ملڪ، سُڃو ويرانُ، برپٽ، پوٺو بيابان. (جمع: ڪلرَ)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ڪِلي:	اسم مؤنث	ڳشالو جاڪوڙو طاقت. وِتُ. زور سگهہ. ٻَلُ. رَتُ. (جمع: ڪِليُون)
ڳُشميرو:	اسم مذڪر	گپ ۾ پيل ڪِچرو هن کي عورتون ڳُشيرو بہ چون.
ڳُپ:	اسم مذڪر	(1) ڪٽڪ جي ٻُهہ کي مٿان ويڙهيل ناڙِيءَ جو ٻوجهو. (ٺڪر جو) ڳُپو ڳوزو ٽِپو ڇَلَ (2) چمر مان ٺهيل تيل وجهڻ جي دَٻي. (جمع: ڳُپ)
ڳُپَر:	اسم مؤنث	ناحق. ظلم. مصيبت. (جمع: ڳُپڙون)
ڳُپِري:	اسم مؤنث	چٽي. بوجو مصيبت. پريہ بار علامت. (جمع: ڳُپرِيُون)
ڳُپڙُ:	اسم مذڪر	تمام ڪنڌري زمين. نرم زمين. ورياسي زمين. پوپلي زمين. (جمع: ڳُپڙَ)
ڳُپِڙ:	اسم مؤنث	سخت (سَردِي). ٺاٺ (سِيءُ). سُڪ (سَردِي). (اڄ سِيءَ جي ڪِپڙ آهي).
ڳُپوهي:	اسم مؤنث	
ڪچاڙو:	ضمير استفهام	ڇا. ڪهڙو
ڳُچَڙُ:	صفت مذڪر	ڏُچڙ. دشمن. ويري (ضد: سچڙ). (جمع: ڳُچَڙَ)
ڳُچُرُ:	اسم مذڪر	گند. ڪچرو ڪِرڪٽ. ڪِنُ. ڪهچَرُ. ٻُهَرُ. (جمع: ڳُچَهَرَ)
ڳُچاٽ:	صفت مذڪر	(1) ڪچو اڻ پڪل (2) ننڍي عمر وارو ننڍي ٺهيءَ وارو ٻالِڪ. ٻِيرو. (جمع: ڳُچاٽ)
ڳُچَڪو:	اسم مذڪر	ٺڪر يا شيشي جي ٽانوَن ڀڄڻ جو آواز ڏڪ جو آواز ٽِڙڪاٽ. ٽِڙڪو.
ڳُچلَڻ:	فعل متعدي	گپ ڪرڻ. گارو ڪرڻ. ڪهڳل ڪرڻ. راٻڙو ڪرڻ.
ڳُچيءَ ڪنا نہ وَريا ٿنهَن جا پڪيءَ ڇا وَرندا:	پهاڪو	هر شيءِ وقت تي نہ ٿيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ڳُچَ پُچَ:	اسم مرڪب	ڏکڻ. ڪاچيل.
ڪِڇُ:	اسم مذڪر	(1) ڪڇ ۾ نڪتل ڳِٽُ بغل جو ڳِٽ. ڪڇوراڙي (2) سور واري جاءِ. ڦرڙيہ ڦٽ. سُڃيل جاءِ. چوپائي مال جي مرض جو هڪ قسم (3) هڪ دوا جو نالو. (جمع: ڪِڇَ)
ڪِڇ:	اسم مؤنث	(1) پيشاب جي بيماريءَ. پيشاب جو ساڙو (2) پيشاب ۾ خرابي (ٻڪريءَ کي ٿئي تہ ڏوڙي ٿي

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		دانهون ڪري. (جمع: ڪِچُون)
ڪِچراڙو:	اسم مذڪر	گند، ڪچرو ڪِن، ٻهر. (جمع: ڪِچراڙا)
ڪچرو:	اسم مذڪر	ڪچرُ، ڪچين لڳل اُٽُ. (جمع: ڪچرا)
ڪِچرو:	اسم مذڪر	گندو ميرو غليظ ڳِچڙو. (جمع: ڪِچرا)
ڪُچڙ:	اسم مؤنث	ڪڇ، بغل. (جمع: ڪُچڙون)
ڪچوراڙِي:	اسم مؤنث	(1) گندگي، گند ڪچرو مِٽِيءَ، ٻهر، ڪِچرو غلاظت (2) ڪين (3) بدبوءِ (4) ڪڇ ۾ نڪتل ڳوڙهو ڪچوراڙي (جمع: ڪچوراڙيون)
ڪچوراٽِي:	اسم مؤنث	بيماريءَ جو هڪ قسم ڪڇ ۾ نڪتل ڳوڙهي، ڪچوراڙ ڪچوراڙي (جمع: ڪچوراٽيون)
ڪچي:	اسم مؤنث	اُٺ جي وارن ڪترڻ وقت بغل وٽ ڇڏيل وارن جي چڳ. (جمع: ڪچي)
ڪچي:	صفت مذڪر	ڪڇ جو ڪڇ وارو ڪچي نسل جو ڪڇ ملڪ جو رهاڪو ڪڇ جو مزور. (جمع: ڪچي)
ڪچَئِين:	اسم مؤنث	ڪچون جي مادي، ڪُمِي، ٽَرِڻ. (جمع: ڪچئينيون)
ڪُدو:	اسم مذڪر	ڪُدو نئر، هٺ وارو هوڏي، ضدي، شِدتي، اٺوٺو نرجو آهنڊ. (جمع: ڪُدا)
ڪدو:	اسم مذڪر	(1) گهٽو ڪاڏو هيچ (2) وڏو ڪٽورو جمن، پيالو. (جمع: ڪدا)
ڪڏ:	اسم مؤنث	ٻهرن جي ٻوريءَ ڇنديل ڪاٺيون. (جمع: ڪڏون)
ڪڏَرَ:	اسم مذڪر	ڇانهہ جو ڦوڳ.
ڪڏِري:	اسم مؤنث	ننيڙي ٻار کي بخار بعد ٿيندڙ ڀڳهر (هي لفظ ڪڇي زبان ۾ ٻه ڳالهائجي ۽ خاص ڪري ڪاري جون عورتون ڳالهائين).
ڪڏو:	اسم مذڪر	(1) اڏڙ چانور (2) ويڪرو ٿي وهڻ واري حالت. (جمع: ڪڏا)
ڪڏهن ڪڏهن شينهن ڪندا سلام سنهن کي:	چوٽي	طاقتور ماڻهوءَ پاران گهٽ طاقت واري جي اهميت ياد ڏيارڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ڪڏِي:	اسم مؤنث	(1) ڏانڊي (2) ڪاري جي گانگٽ جو هڪ قسم (پلئيءَ تي ٽڪڙا، قد 1 کان 3 انچ). (جمع: ڪڏِيون)
ڪُڏِڙِ:	اسم مؤنث	ٻاهه ۾ دونهون ڪندڙ ڪاٺي. (جمع: ڪُڏِڙُون)
ڪِڏِي:	اسم مذڪر	چوٽي قد بت ۽ ويڪري پيٽ سان (ماڻهو)، ڊمٽي، ڍينبو گهگهٽي، ڇگهٽي، رُگهٽو ڪِڏِ، پيبدي

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
		(جمع: ڪِڏي)
ڪُرُ:	اسم مذڪر	دُرَ. (جمع: ڪُرَ)
ڪُرِ:	اسم مؤنث	(1) جاءِ (2) ڪنڊ. (جمع: ڪُرُون)
ڪِرِ:	اسم مؤنث	(1) چُلهه جي مٽي، راک، ڦليان ڪيري، رَکَ، خاڪ، ڇاڻ ڦلهير (2) مٽيءَ جي داڻ داڻ، ڳُئا ڪِر. (جمع: ڪِرُون)
ڪَرَ:	اسم مؤنث	منگر مڇيءَ جو هڪ قسم (بدن ڪارو رڀئي جيڏا ڪارا ٽڪا، منهن گول، ڏند تکا، اکيون وڏيون، گوشت بي ڪمو جيري مان گهڻو تيل نڪري جو بيڙين کي هڻڻ لاءِ ڪم اچي، قد 12 فوٽ پڻ مٿي). (جمع: ڪَرون)
ڪَرَ:	اسم مؤنث	وڻن جي قطار. (جمع: ڪَرون)
ڪَراٽ:	اسم مذڪر	آڇن ۾ ڪارن وارن وارو ماڻهو ڪرڙاٽ، ڪرڙوڏ، اڏڙوٽ. (جمع: ڪَراٽ)
ڪَراڙي:	اسم مؤنث	گوڏي ۾ ڏِڏِ جي وچوارو هڏو. (جمع: ڪَراڙِيُون)
ڪِراني:	اسم مؤنث	(1) ٽانڊين تي پچايل ماني (جنهن ۾ آڱرين سان سوراخ ڪجن) (2) ڪوڪِي، روٽلو ڍوڍو روٽ. (جمع: ڪرانيُون)
ڪُرباڻِ:	فعل متعدي	ناپسند ڪرڻ، ڪيبائڻ.
ڪَرپُ:	اسم مذڪر	تکو ڏند، نيشُ. (جمع: ڪَرپَ)
ڪِرٽ:	اسم مؤنث	خوش طبعي، کل ڀوڳ، چرچو مذاق، ڀوڳ. (جمع: ڪِرِٽُون)
ڪرٽڻ:	فعل متعدي	خوش طبعي واري ويڙهه ڪرڻ، وڙهڻ، مذاق ۾ وڙهڻ.
ڪِرِچڙي:	اسم مذڪر	فراسيءَ جي چِٽن جو هڪ قسم. (جمع: ڪِرِچڙيُون)
ڪُرَڇٽ:	اسم مؤنث	سُڪي زمين ۾ سارين جي ٻجَ جي ڇٽ، ڪوراڙ ڪوڙ (پوءِ مٿان پاڻي ڏبو آهي). (جمع: ڪُرَڇَٽُون)
ڪُر ڇَٽ:	اسم مؤنث	پاڻي نه هئڻ جي صورت ۾ هاري سُڪي زمين کي کيڙي ان ۾ ٻج ڇٽين ان کي ڪُرڇٽ چون.
ڪَرَڙ:	اسم مذڪر	ٻاجهري ۾ ڪٽڪ اڏو اڏ، ڳاڏڙ ڳڏ (ضد: نِجُ). (جمع: ڪَرَڙ)
ڪُرِسَ:	اسم مؤنث	(1) ٻيڙيءَ کي ٻڌڻ جي ڪاٺي (2) ٿر جي ماڻهن جي هڪ رسم، شادي يا ڄڃَ جي وقت پاڻي ڀيل ۾ مٿان

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		سوا رپيو رکيل لوٽو. (جمع: ڪرشون)
ڪِرسِي:	اسم مؤنث	ڪنڌي جي وڻ جي پاڙ. (جمع: ڪِرسِيُون)
ڪُرڪ:	اسم مؤنث	ڪُڪڙ جو آري وقت آواز. (جمع: ڪُرڪُون ڪُرڪِيُون)
ڪُرڪٽ:	اسم مذڪر	ڀڳ ڀور، ڀڳ ٽوٽ، ڀڪ ڀور، ڀُڪو ذرو ذرو. (جمع: ڪُرڪٽ)
ڪرڪلو:	اسم مذڪر	ڀور ڀور ذريون ذريون، ذرا ذرا، ٽُڪر ٽُڪر، ڳِيا ڳِيا، ڳِترا ڳِترا.
ڪرڪِي:	اسم مؤنث	جاڙيءَ ڪان هيٺ ڳِچيءَ جو ماس، ڳِلڦڙو. (جمع: ڪرڪِيُون)
ڪرڳَلُ:	اسم مذڪر	انبوهه، ميڙ، گوڙ وارو وڏو آواز گجگوڙ گهمسان. (روه راماٽا ڳن اج پڻ هلڻ هاڙهيون، ڪرڳل ڪونجڙين، رائي ۾ رات ڪئي).
ڪَرَنگ:	اسم مذڪر	(1) هڏن جو پِڃرو بوتو (2) ڪرنگهو. (جمع: ڪَرَنگ)
ڪِرَهہ:	اسم مؤنث	نفرت، بڇان، ڪراهت، سوگ، ڏڪار. (جمع: ڪِرهتا)
ڪِرِهہ:	اسم مذڪر	(1) هيرڻ جهڙو ۽ جيڏو (ٻج سڪل، پٿڻ مثل سخت، پراڻي وهم موجب هن جو ٻج جنهن گهر ۾ اُڇلبو ته اتي سدائين جهيڙو جاري رهندو) (2) اها نهري شڪل، جا اڌ گول ڪي سندس قطرتي چوڌاري ڦيرائبو ته نهي. (جمع: ڪِرِهيا)
ڪرهہ ڪڪِڙي:	اسم مؤنث	هڪ قسم جي ٻوٽيءَ جو ٻجُ.
ڪِرهو ڪيڻ:	محاورو	ڏرٽو هٽي ويهڻ.
ڪرهوڙُ:	اسم مذڪر	اُٺ جي ننڍن ڦرن جو انبوهه، گونرن جو وَلَرُ، ڪنواٽن جو وڳ. (جمع: ڪرهَوڙ)
ڪِريهہ:	اسم مؤنث	نفرت، قباحت، ڪراهت، حقارت، بڇان، ڏڪار. (جمع: ڪِريهيُون)
ڪُريڊُ:	اسم مذڪر	نہ اٿڻ جي ارادي سان وهڻ واري حالت، ڪپ ڪوڙ.
ڪِڙِ:	اسم مؤنث	(1) نوائي ۾ پري ڪان ٻُڌڻ ۾ ايندڙ پٽاٽ يا آواز (2) ٽتر جي هلڪي ٻولي.
ڪڙِ:	اسم مذڪر	وڌيڪ، ڪثر، جهجهائي، گهڻائي، زيادتي، سرسي، زورائي. (ڪاروُ اُٺ ٻگي ڪان ڪڙ ۾ آهي).
ڪڙ ڪرائڻ:	محاورو	ڪڙ ٻڌي پاڻي پنهنجي زمين ڏانهن وهائڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڪڙا ويڙهہ:	اسم مؤنث	پناهہ جي ڇت، لوڙهو اَجهو جهَلو.
ڪڙال:	اسم مؤنث	ڪوٽين جو قسم (سواد ڪارو) ڪٽالَ.
ڪڙائڻ:	فعل متعدي	ستائي تنگ ڪرڻ (ڦلاٽو اهڙو ڪڙايل آهي جو وري هيڏانهن منهن نہ ڪيو اٿس).
ڪُڙجڻ:	فعل لازمي	ويهي ويهي ٿڪجڻ، جنهن ۾ هٿ پير سست ٿي وڃن.
ڪڙڊ ڪرڻ:	محاورو	بلائتو ٻڌڻ، سوگهو ٻڌڻ، قابو ڪرڻ، مضبوط ٻڌڻ، جڪڙڻ.
ڪڙگڻ:	فعل متعدي	(1) پرڻ (2) سٽڻ.
ڪڙگهہ:	صفت مذڪر	(1) انبوهہ ميڙ، هَشام (2) بي اندازُ (3) گهڻو مينهن (4) حملو جُلهہ ڪاهہ (جمع: ڪڙگهہَ)
ڪڙلُ:	اسم مذڪر	ڪارڻ وارو ڪسارو ڪارو ڪوڙو. (جمع: ڪڙالَ)
ڪُڙلُ:	اسم مذڪر	مڇي مارينڌڙ باز جو هڪ قسم دريائي پکي. (جمع: ڪُڙلَ)
ڪڙمُ:	اسم مذڪر	ڦٽ، زخم، گُڙهہ (جمع: ڪڙمَ)
ڪڙهاٽُ:	اسم مذڪر	وڏي وڻ جي پچي پوڻ جو وڏو ڪڙڪاٽُ، ترڪاٽُ، ترڪو. (جمع: ڪڙهاٽَ)
ڪُڙهہ:	اسم مؤنث	ٻچي داني، رحم، نهائين، نرو. (جمع: ڪُڙهُون)
ڪُڙهو:	صفت مذڪر	ڪوهي مان پاڻيءَ ڪڍڻ جي ٿانوَن ۾ چڙهي جي منهن ۾ ٻڌل رسي. (جمع: ڪُڙها)
ڪُڙو:	اسم مذڪر	پيٽ تي هلڻ واري حالت، ڪُڙيو. (جمع: ڪُڙا)
ڪڙو:	صفت مذڪر	اُٺ جي ٻڙي جو اندران سڄي پوڻ واري حالت (جمع: ڪڙا)
ڪُڙي:	اسم مؤنث	قبيلو آکهہ ڪٽنب (جمع: ڪُڙيون)
ڪڙيا ڪانٽا:	اسم مرڪب	واهہ واٽر ڪورس وغيره.
ڪِسُ:	اسم مذڪر	(1) ڪسيل پٽ وغيره (2) ڪسارو ڪارو پاڙو. (جمع: ڪِسَ)
ڪُسُ:	اسم مذڪر	لوهہ جو رنبو. (جمع: ڪُسَ)
ڪس، ڪسَ:	اسم مذڪر	(1) سوس، ڪوٽ، لاٽ، لاهہ (2) بادل، ڪڪر، آبر (اڄ ڏکڻ پاسي ڪس هو) (3) ڪنارو ڪنڌيءَ ڪپر، پٽ (اڄ رڻ جي ڪس تي شينهن ماريو اٿن).
ڪسانجو:	اسم مذڪر	(1) عورت جو ڪچو ٻار ڪري پوڻ (2) ان کي ڪُهائي بہ چون.
ڪسائڻ:	فعل متعدي	(1) ساڪت، هيراڪس، پيرن ۾ ڏاڙهون جا چوڏا

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		پاڻيءَ ۾ ملائي ڪپڙو پسائڻ، رنگائڻ، رنگ ڪرائڻ (2) آزمائڻ، پرکڻ، آزمائش ڪرڻ.
ڪسرَت:	اسم مؤنث	ورزش يا طاقت، پر ڪاري طرف هي لفظ اڪثر ڪمال جي معنيٰ ۾ استعمال ٿئي.
ڪِسِرُڪِي:	اسم مؤنث	سون جو پتلو سوراخدار مٽيو سون جو ننگ وارو موتي. (جمع: ڪِسِرُڪِيُون)
ڪسَڙُ:	اسم مذڪر	(1) ڍير، ڍڳ (2) ڪک ڪانا، ڪک پن، ڪک ڪنڊا. (جمع: ڪسَڙَ)
ڪسو:	صفت مذڪر	(1) اوڻو گهٽ، اڻ پورو ٿورو ڪُتلُ، ڪمتر، ڪمُ، ناقص، نامڪمل، ڪمتي، تور ۾ گهٽ، وزن ۾ گهٽ (2) هئو کوٽو ڪوڙو اَسٽُ، ملاوتي (3) زنگ (4) ڪس، ڪٽ. (جمع: ڪسا)
ڪُسولِتِي:	اسم مذڪر	(1) بدصورت (2) ڪشاهيگ
ڪِسِي:	اسم مؤنث	ڪنڊي جي ٿُڙَ جي اندرين پڪل ڪاري ڪاٺي، ڪِرسِي. (جمع: ڪِسِيُون)
ڪسِيرَڪُ:	صفت مذڪر	ڪسيري جي برابر، ڪسيري جو بي عزت، نيچُ، ڪمينو گهٽ ذات، بي آبرو رذيل، ذليل، ڪميڻو خسيس، ڪمذات. (جمع: ڪسِيرَڪَ)
ڪسِيرو:	اسم مذڪر	(1) پراڻي (ڳڏيل پارت واري) پئسي جو چوٿون حصو (2) تور ۾ تولي جو چوٿ. (ڪسيري جو ڪرڻ معنيٰ بيعزتي ڪرڻ).
ڪشم ڪشان:	اسم مرڪب	
ڪشڻَ:	اسم مؤنث	(1) پاڪڙي کي اُٿ سان مضبوط ٻڌڻ لاءِ رسي (2) ٻٺهر، سيلهي. (جمع: ڪشڻُون)
ڪشوغُ:	اسم مذڪر	ڪچي گهر جي پاسي وارين درين کي (هوا جي صدمي کان بچائڻ لاءِ) ٻڌل ڏوري (جمع: ڪشوغ)
ڪشُولُ:	اسم مذڪر	ڪاٺ جو سوئو سُونهڻ. (جمع: ڪشُولَ)
ڪشهُوغ:	اسم مذڪر	هڪ ڏور جا پکي اڏڻ وقت ٻڌجي، ڪشوغُ. (جمع: ڪشهُوغ)
ڪڪ:	اسم مؤنث	(1) مقامي (2) هَٽ واٽڪا اڪر.
ڪڪڙُ:	اسم مذڪر	(1) وڏ، ڇهڪُ، ڇيرُ، ڇنهمُ، ڪانچو ڦوٽ، ڪڏو ڦنگهي، لکُ (2) سارين جي ٻيجي پوکڻ لاءِ زمين جو ٻارو (ٻاري ۾ ٻہ ڪڪر)، ٻيجارو. (جمع: ڪڪڙ)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
کِکِراٽ:	اسم مذکر	ڪيڪڙاٽ، ڪِيڪَ، رَڙ دانهن، گُوڪَ، ٻاڪاڻ واڪو رِيهہ، چنگهاڙَ (جمع: کِکراٽ)
کِکِرَڻ:	فعل لازمي	اٽڪڻ، ڦاسڻ، روڪجڻ، رنڊجڻ، ٻڌجڻ (پاڻي کَسِي ۾ کِکِري پيو جو پوري ڪاٽي ڪنيل نہ هُئِي).
کِکِرٽي:	اسم مؤنث	ڏاندن جا ڏندا تکي ڪرڻ جو رُڪَ جو اوزارُ رواتي، سُونهڻ، تڪوري (جمع: کِکِرٽيُون)
کُکِرو:	اسم مذکر	آڏَ، نائڪو (جمع: کُکِرا)
کِکِرو:	اسم مذکر	(1) پٿر جي پورَ سنگرين پٿري پٿَر، رُهڙي، رائو سنهي پهڻي، اُپو (2) زمين ۾ ايترو اونهو نہ ويندڙ هَرُ، مُڏهَرُ، زمين ۾ چڱي طرح نہ ويندڙ هَرُ. (جمع: کِکِرا)
کُکِري:	اسم مؤنث	بيل گاڏيءَ جو هڪ عضوو ڏاند ٻڌڻ وٽ ڏورٽن جي پچاڙيءَ ۾ وِڏل ننڍي چهنبدار ڪاٺي، سَلِي. (جمع: کُکِريُون)
کُکڙ ڏُکڙ:	اسم مرڪب	ڪنڪريون، پٿر پتر.
کِکولو:	اسم مذکر	انب جي کِکڙي، ڪورَ. (جمع: کِکولا)
کَکُ:	اسم مذکر	بيماريءَ جو هڪ قسم (بدن تي سوڄ ۽ ڦُرڙيون تي پوَن ۽ رڳو گند وهي). (جمع: کَکَ)
کُکَر:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم.
کُلاٽا:	اسم مؤنث	(1) راند (2) حملو ڪاهہ، جُلهہ
کلانبو:	اسم مذکر	(1) گهمرو ڦيرو دفعو پيرو (2) ورزش جو هڪ رڪن، پيچريءَ کي سنئين چڪَ هيٺان مٿي کٽي وري هيٺ ڪِرڻ واري حالت. (جمع: کلانبا)
کِلائِڻ:	فعل متعدي	سارين ۽ چانورن کي ڇڄ سان ڇَنڊي ڏار ڪرڻ.
کلائِڻ:	فعل متعدي	وهنجارڻ، سنان ڪرائڻ، تڙُ ڪرائڻ.
کلڙو:	اسم مذکر	ننڍو ٻچو معصوم ٻار ابهَمُ ٻارڙو گينگو صغير، ٻالڪ، کلهو. (جمع: کلڙا)
کلِفڻ:	فعل متعدي	(1) کلف ڏيڻ، شوخ ڪرڻ، ڪڙڪ ڪرڻ، ڪڙڪيدار ڪرڻ، ٿاٺ ڪرڻ، آهرڻ، سخت ڪرڻ، پيڻ ڏيڻ (ڪپڙي وغيره کي) (2) رنگڻ، رنگ ڏيڻ.
کلَڻ:	فعل متعدي	(1) وهنجڻ، غسل ڪرڻ، سنان ڪرڻ، تڙ ڪرڻ، مٿو ڌوئڻ. (اٽي کي) اٽلائڻ، مارڻ، ڳوهڻ، کلَ ڏيڻ، مِٽيءَ کي ڳوهي پُوريءَ سختيءَ تي پهچائڻ، ڪنير

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		جو مٿيءَ کي مار ڏيڻ (2) اٽي کي ڳوهڻ بعد ڪجھ وقت ڏيڻ.
ڳِلهي:	اسم مؤنث	ڏاچي، اُٺ. (جمع: ڳِلهيُون)
ڳلو:	اسم مذڪر	(1) سِڪَ، محبت (2) ڳُنڍيو. (جمع: ڳلا)
ڳلو:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قسم (هي مڇيءَ کي سندس ڪنڊو لڳي تہ مري پوي، بنا ڇلر، سفيد، آڱر جيڏي، سنهن ڪنڊن سان). (جمع: ڳلا)
ڳلُولَ:	اسم مذڪر	سڙڻ واري حالت، ساڙو پچر. (جمع: ڳلُولَ)
ڳم پوي تہ ڳلَ پوي:	پهاڪو	ڪم ڪانسواءِ ڪنهن کي اهميت نہ ڏيڻ جي حوالي سان چئبو آهي.
ڳماڙُ:	اسم مذڪر	ڪاٺ جي ٺهيل جاءِ، تيڪي جي جاءِ، دروازو ڏرَ ٻنيو لنگهہ. (جمع: ڳماڙ)
ڳُماڙُهو:	صفت مذڪر	خراب، ڪنو بيڪار (ماڻهو).
ڳملو:	اسم مذڪر	رنگارنگي. (جمع: ڳملا)
ڳُمُندو:	اسم مذڪر	بغير موسم فصل ڪنڌڙوڻ، بي موسميو.
ڳنَ سِرلا ڪرڻُ:	محاورو	(1) ڌيان ڏيڻ، ڪنرو ڏيڻ، خيال ڪرڻ، توجهہ ڏيڻ (2) مڇي مارڻ مهل رَڇَ جو نشان (جهَنڊو) هٿ ۾ جهلي تيار ٿي بيهڻ.
ڳناسِري:	اسم مؤنث	ڪنن واري ٿالهي، تاسِري ٿالهي، تراڪڙي ٿالهي. (جمع: ڳناسِريُون)
ڳُنبُ:	اسم مذڪر	پاڻيءَ جو وڏو تلاءُ، صاف پاڻيءَ جو تلاءُ، پاڻيءَ جي اونهائيءَ وارو چڪر، ڳُنُ، گهيرو ڀنوَرُ چڪرُ، ڦيرو. (جمع: ڳُنب)
ڳُنبُ:	صفت مذڪر	ڪوڙ جامُ مٿو بي انداز جهجهو. (جمع: ڳُنب)
ڳُنباهِي:	اسم مؤنث	ٻوري ڳوڻ. (جمع: ڳُنباهِيُون)
ڳُنجارو:	اسم مذڪر	زهري جيت جو هڪ قسم، ڀٽون، وِڇُون. (جمع: ڳُنجارا)
ڳنجراٽ:	اسم مؤنث	نارَ جي هڪ عضوي جو نالو ڏاند جي ڪڇيءَ ۾ وجهڻ لاءِ پانجاريءَ وانگر ڪاٺ جو پيڙو ڪنڌاٺ. (جمع: ڳنجِراٽُون)
ڳُنڌُرُ:	صفت مذڪر	لوهي ڪنڊي. (جمع: ڳُنڌُرَ)
ڳُندرو:	اسم مذڪر	پاڻيءَ ۾ ٻيي هٽي ڇُو ڇٽاٽي راند ڪرڻ.
ڳُنڀاتو:	صفت مذڪر	ڳنڀائتو.
ڳُنڀائتو:	صفت مذڪر	پاسِيرو چوريءَ جو مالُ، چوراٺو ڳُنڀاتو. (جمع:

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
		ڪُنڍاڻيا)
ڪُنڍُڪ:	اسم مذڪر	دوا طور ڪم ايندڙ هڪ پسارڪي وکر جو نالو صحت ڪُنڌَرُو. (جمع: ڪُنڍُڪَ)
ڪُنڍيو:	اسم مذڪر	هڪ واڍڪي اوزار جو نالو وڏي انبوري. آنبورُ انبورو. (جمع: ڪُنڍِيا)
ڪُنڍيارو:	اسم مذڪر	ڪنڍيءَ وارو وڇون. پٽون. عقرب. (جمع: ڪُنڍِيارَا)
ڪُنڌار:	صفت مذڪر	مضبوط ۽ قد آور (مڙس).
ڪُنڌو:	صفت مذڪر	(1) اَڪِرو (2) مُڏو لَمو اڻ وَهُو. (جمع: ڪُنڌا)
ڪُنڙا:	اسم مذڪر	پرت جو هڪ قسم.
ڪِنڙو:	اسم مذڪر	ول جو هڪ قسم.
ڪُنگ:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو نالو جيڪا کاري ۾ ٿئي.
ڪِنگِهي:	اسم مؤنث	بندرو ۽ وڏي پيٽ سان وَهٽُ. (جمع: ڪِنگِهيُون)
ڪُنگو:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو نالو جيڪا کاري ۾ ٿئي.
ڪُنگوءَ ريٽُ:	اسم مذڪر	(1) گجرات طرف سمنڊ جي ڪناري لڳ ٻيٽ جتي جهنگلي اٺ گهمن. (ڪَرها ڪنگوءَ ريٽ تي ڪيئن سوين لک چرن) (2) سنهي ڪکري يا رائي جي ڍڳي.
ڪنگورَ:	اسم مذڪر	سيبي جو هڪ قسم. (جمع ڪنگورَ)
ڪنگورِ:	اسم مؤنث	جاتي طرف سَرَ کي چوَن.
ڪنگِي:	اسم مؤنث	بدن کي ڳاريندڙ بيماريءَ جو هڪ قسم. گهٽي ڪاٺ سان سُڪي سنهو ٿيڻ ۽ پيٽ نڪرڻ جي بيماري (جمع: ڪنگِيُون)
ڪنَهر:	اسم مؤنث	(1) لوهارڪي اوزار جو هڪ نالو ڏاتن جي ڏندن جو اوزار ڏندٽي، ڪڪرٽي، ٽڪوري، سُونهڻ، رَواتي، روات (2) ڏنوڻ جو ڳن. (جمع: ڪنَهُون)
ڪنَهِن:	اسم مؤنث	ڏاتي وغيره کي تکي ڪرڻ جو هڪ لوهارڪو اوزار روات (ٽِڪنبي)، رواتي، سُونهڻ، ٽِڪر، ڪانس، ڪڪرٽي، ڏندٽي، ڪنهِ (جمع: ڪنَهِيُون)
ڪنهن کي ڏان ڪنهن کي ڏِڪا:	پهاڪو	جنهن شخص جي نصيب ۽ بدنصيبي جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
ڪنُ:	اسم مذڪر	(1) خراب تيل سخت ڪٽي لَسِي (2) ٿانوَن تي چڙهيل ڪُسُ. خراب ٿهَرُ ڪٽُ.
ڪناچ:	اسم مؤنث	دانهن. رڙ واڪو ڪوڪَ. ٻاڪار هاءِ گهوڙا.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		(جمع: ڪٺاچُون)
ڪُٺاهُ:	اسم مذڪر	ترس، رحم، قياس، ٻاجهہ، ڪهل. (جمع: ڪُٺاهہ)
ڪُٺِتو:	اسم مذڪر	(۱) لاهياري ڪي لائي جي حساب کان ڏنل وڏيڪ اَنُ (2) فصل جي وقت ۾ زميندارن کان لوهارن، واڍن ۽ حجامن ڪي مڻ جي پنيان ملندڙ ڪجهہ حصو. (جمع: ڪٺِتا)
ڪٺِس:	اسم مؤنث	بخار جي ٿوري حرارت.
ڪٺِي:	ضمير غائب	ڪيس، هن ڪي.
ڪٺِڪَ ڪٺِڪُون:	اسم مؤنث	ڀرت جو هڪ قسم. (جمع: ڪٺِڪُون)
ڪُٺِڪَ:	اسم مذڪر	(۱) درد کان ڪيل جهيڻو آواز ڪنجهہ ڪنجهڪار، ڇنگهہ، ڇنگهڪار (2) ٺوڪر، ضرب، ڏڪ، ڏِڪو. (جمع: ڪُٺِڪُون)
ڪِٺِڪَ:	اسم مؤنث	رڱ روڄ، رودن. (جمع: ڪِٺِڪُون)
ڪِٺِڪ:	اسم مؤنث	ٽوپي (سيبو) جو هڪ قسم، سنهو ٽوپو.
ڪٺي مان خَبرَ پئي تہ ديگ پڪل آهي:	چوڻي	جُز جي ڇڪاس مان ڪُل جي پرک جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
ڪٺِيارو:	اسم مذڪر	سخت ڏکيو لُغامُ (طاقتور گهوڙي لاءِ). (جمع: ڪٺِيارا)
ڪُوارَ:	اسم مؤنث	پٺ، بد لفظ
ڪَوارُ:	صفت مذڪر	ڪميڻو بي حَيا، بي شرم، رذيلُ. (جمع: ڪوارَ)
ڪِوائِڻ:	فعل متعدي	ناپسند ڪرڻ، پسند نہ ڪرڻ، نہ وڻڻ، نابحال ڪرڻ، قبول نہ ڪرڻ.
ڪوپ:	اسم مؤنث	(۱) زمين جو ڪاڏل اندريون حصو (2) ڪوهن اندر پاڻيءَ جي ڪيل ڪاڏ (3) اونداهي ڇُرَ (4) ڪوپڙ، ڪوپڙو غارَ ڪَڏُ، ٻرگهَلُ، پورُ (5) ڪُنڊَ، ڪُڙڇ. (جمع: ڪوپُون)
ڪوٽ:	اسم مؤنث	هَرَ جي چوني پوڻ واري جاءِ کان هيٺ وارو ٽڪر. (جمع: ڪوٽُون)
ڪوٽِرو:	صفت مذڪر	ڳوٽرو ٿيلهو بجڪو (مونث: ڪوٽري).
ڪوٺارِي:	اسم مذڪر	شاديءَ جي موقعي تي گهوٽ جو عيوضي (جنهن سان سانٽ سگهڻ ٿين)، آهنُر. (جمع: ڪوٺارِيُون)
ڪوپُ:	اسم مذڪر	ميڙ، ميڙاڪو گوڏ مجموعو هُل، هنبس، ڏمچر، مانڌاٽو. (جمع: ڪوپ)
ڪوپاسُ:	اسم مذڪر	ڪاري جي وڏي ٻيڙي (واڻ) ڪي هلائڻ لاءِ طرفن ۾

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		نڪتن جي رهنمائي ڪندڙ هڪ اوزار، ديرو، قطب نما.
ڪُوڄ:	اسم مذڪر	آواز هُل، گوڙ غوغاءُ، ڌمچر، گجگوڙ (جمع: ڪُوڄ)
ڪوڇو:	اسم مذڪر	(1) سائو جهنگ، چراگاهہ (2) ٻن جبلن جي وچ وارو مفاصلو. (جمع: ڪوڇا)
ڪُوڏَ:	اسم مؤنث	حرص، سَڌَ، مرضي، خواهش.
ڪوڏ:	اسم مؤنث	سَهي، ڪُتي يا ٻئي جانور لاءِ ڪوٺيل ڪَڏ، چُر، ٻُر، ڏُر. (جمع: ڪوڏون)
ڪُورَ:	اسم مؤنث	هرلي کي پاڻي پهچائڻ لاءِ ڪوٺيل سنهي ڪسي، نالي. (جمع: ڪُورُون)
ڪُوراٽِي:	اسم مؤنث	ڪوڙڪو دامر ڦاسي، ڦندو ڦاهي، ڪوراٽ. (جمع: ڪُوراٽِيون)
ڪورڙي:	صفت مؤنث	ڪاوڙ سان ڀريل، شور ڀريل، شور ڀيل، ڪَرڙي (نِگاهہ). (جمع: ڪورڙيون)
ڪُوزيرا ڪَرڻ:	محاورو	فراغت سان ڦيرڻ ۽ پاڇي ڏي ڏسڻ (خاناڻي جتن جو محاورو).
ڪوڙ بچائي:	اسم مرڪب	ڪوڙي نموني.
ڪوڙ فَتوي:	اسم مرڪب	ڪوڙو فيصلو ڪوڙي خبر.
ڪوساڙِي:	اسم مؤنث	ڪار چاڙهڻ لاءِ لوهہ جو ڪُنو ڪار جو ڏٻو. (جمع: ڪوساڙيون)
ڪوسو پاڻي ڪک نہ ساڙيندو:	پهاڪو	ڪنهن شيءِ جي گهٽ اثر ڪرڻ جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
ڪوڪٽُ:	اسم مذڪر	ويساهہ گهاتي، ترڪٽ، ٺڳي، فريب، دولابُ. (جمع: ڪُوڪٽَ)
ڪُوگر:	اسم مذڪر	فراهميءَ جي چٽن جو هڪ قسم.
ڪوڪِلو:	اسم مذڪر	(1) شڪل ٻيرُ (2) وڏيل شڪل چيڙ، ننڍي ريپڙيءَ جو سڪل ٽِڪرو (3) سوڪُ، پڪل، ٺوڪُ، ڪڙڪ (4) ٻِگ ٺوٺ، ٻِگ ٻور، ٺوٺو ٽڪر، حصو. (جمع: ڪوڪِلا)
ڪُوڪِي:	اسم مؤنث	(1) ڪنن ۾ پائڻ جو هڪ زيور ٻڪريءَ جو هڪ قسم (جنهن جا ڪنن ننڍا ۽ ڪُرا هجن) (2) رِڍَ جو هڪ قسم (جنهن جو پُڇ ننڍو ٿئي). (جمع: ڪُوڪِيون)
ڪوڪِي:	اسم مؤنث	(1) ڪِهي، ڪهو ڏاڳو سڳو (2) ٽانو جو هڪ

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		حِصو. (3) ڪُنڊِ، ڪُڙڇ. (جمع: ڪوڪِيُون)
ڪولَ:	اسم مذڪر	فراسيءَ جي ڇٽن جو هڪ قسم.
ڪولانبو:	اسم مذڪر	وارو ڦيرو، گهمرو، چڪر، وار. (جمع: ڪولانبا)
ڪولهو:	اسم مذڪر	(1) ڪَنُ وڍيل، ٻُتو ڪُرو (2) ڪُلهو ڪيڍي هلندڙ (مرد). (جمع: ڪولها)
ڪولُو:	اسم مذڪر	ڪن ڪپيل يا ڪن وڍيل جانور، ڪُرو. (جمع: ڪولُو)
ڪُوماٽ:	اسم مؤنث	گُلن وغيره جي ڪومائجڻ واري حالت. (جمع: ڪُوماٽُون)
ڪُونتَلُ:	اسم مذڪر	بنا لغام جي وَهٽُ. (جمع: ڪُونتَلَ)
ڪُونٽِ:	اسم مؤنث	ماٺهو يا ڏِڳيءَ جي ڪياڙي
ڪُونٽو:	صفت مذڪر	بنا سِڱن جي وِهٽ، موڙو. (جمع: ڪُونٽا)
ڪُونڇِي:	اسم مؤنث	پرت جو هڪ قسم. (جمع: ڪُونڇِيُون)
ڪُونڇلو:	اسم مؤنث	ڇِٻو ڦِڏو. (جمع: ڪُونڇلا)
ڪُونڙ:	اسم مذڪر	تيل وجهڻ جو برتن، تيلاتي. (جمع: ڪُونڙ)
ڪونهي مُڙس مُلڪ ۾ ٿڏهن وانڍِيُون ٽيون وَس چَرن:	پهاڪو	ڪنهن سرزمين ۾ نيچ ماڻهن پاران اختيار استعمال ڪرڻ جي حوالي سان چئبو آهي.
ڪُونئرو:	صفت مذڪر	(1) نرم (2) ڪو ماڻهو ضد ڇڏي پوري پير تي اچي تہ چون: هاڻي ڪونئرو ٿيو آهي.
ڪُونئِل:	اسم مؤنث	رَسالِ، نرم زمين.
ڪُونئِي:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قسم.
ڪوهَڙُ:	اسم مذڪر	ڪوهہ جي منهن تي پوڻ ڪي جهلڻ لاءِ لڳل پسانگي ڪاني. (جمع: ڪوهَڙَ)
ڪُهڪاءُ:	اسم مذڪر	ڪُهڪُ، ايذاءُ، ڪهل، خيال، ويچار. (جمع: ڪُهڪاءَ)
ڪُهلجَڻ:	فعل لازمي	ڪاوڙجڻ، ناراض ٿيڻ، ڏمرجڻ.
ڪُهَمَڪَ:	اسم مؤنث	(1) اُبهرائي، تڪڙ، وٽ پڪڙ، تاهوت، آترويلا، ڪاهہ، جُلهہ، رومڙ، حَملو (2) زبردستي. (جمع: ڪُهَمَڪُون)
ڪُهَڻُ:	اسم مذڪر	اُٺ جي بيماريءَ جو هڪ قسم، اُٺ کي ڪنڌ ۾ تيل ڳنڍيو يا ڳوڙهو.
ڪُهِہ:	اسم مؤنث	(1) مڪڙن جا بي شمار ٻچا (جي اُڏامي نہ سگهن) (2) اثر، تاثير.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڪهو:	اسم مذڪر	(1) ننڍڙو ٻچڙو ڪلهو پهو (2) ٻير جي وڻ جي پهرئين ٻورَ ۾ ٻيٺل سنهڙا پلڙا (3) وٽ ڏنل ۽ اڳڙي وغيره سان صاف ڪيل سُٽُ. (جمع: ڪها)
ڪهُون:	اسم مؤنث	اڳٽ، ناڙو ڪمربند. (جمع: ڪهُون)
ڪهيو:	اسم مذڪر	پيغام، سنيهو نياپو. (جمع: ڪهِيا)
ڪئين:	اسم مذڪر	ڪيڪڙو.
ڪئُنڪاٽُ:	اسم مذڪر	ڪُتي کي ڌڪ لڳڻ تي ايذاءُ کان ڪيل آواز ڪيڪڙاٽُ، ڪئُون ڪئُون، ٻئُن ٻئُن. (جمع: ڪئُنڪاٽُ)
ڪيچِڙ:	اسم مؤنث	گهٽ، گهٽائي، زيادتي، جَهجهائي.
ڪِيرُو:	اسم مذڪر	دريائي مڇي. (جمع: ڪِيرؤ)
ڪِيسَ قَهرَ:	اسم مرڪب	ظلم، جبر، ڏاڍ.
ڪيسِريو:	اسم مذڪر	(1) زعفراني رنگ تي شاديءَ جو ڪپڙو (2) گهوٽُ، وَنو دولهو. (ڪيسِريئي جو لايو ٽيو سجايو البيلو لاڏلو آيو). (جمع: ڪيسِريا)
ڪِيڪِراڻِي:	اسم مؤنث	سنهي آواز سان رڙ ڪِيڪ، ڪِيڪڙاٽ، چيڪاٽُ، ڪِيڪاٽُ. (جمع: ڪِيڪراڻِيُون)
ڪِيلِي:	اسم مؤنث	چار يا ٽِم جي پٽن مان ٺاهيل ملم جو هڪ قسم. (جمع: ڪِيلِيُون)
ڪِينارو:	اسم مذڪر	ڍنڍ جي پکيءَ جو هڪ قسم. (جمع: ڪِينارا)
ڪِينجَهر:	اسم مؤنث	ڪنهن شئي جي گهٽائي. (شڪر آهي ڪير ۽ آن جا ڪينجهر لڳا پيا آهن).
ڪينرو:	اسم مذڪر	ساز جو هڪ قسم، سُرندو. (تون سپڙ آءُ سيڪڙو تون ڏاتار آءُ ڏُڏَ. سُٽِي تنهن جو سڏ. ڪُلهي پاتم ڪينرو). (جمع: ڪينرا)
ڪِيٽاڻِي:	اسم مؤنث	ڍنڍ جي پکيءَ جو هڪ قسم.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ

ک

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
کاپ:	اسم مؤنث	(1) پٽکي جو ٻلاند کاڏيءَ هيٺان ورائي ٻڌل (2) هَرِنهِن ۾ ڪُتِرهہ (هَرُ) مضبوط ڪرڻ لاءِ چَپَر، ڄاڙي (جمع: کاپُون)
کاپَ ٻڌَڻ:	محاورو	پٽکي جو ٻلاند کاڏيءَ هيٺان ورائي ٻڌڻ، ٻوڪاني ٻڌڻ.
کاپاڙَڻُ:	فعل متعدي	خراب ڪرڻ (خاص طور زمين ۾ مال چَرائي ڪري تہ ان وقت چون).
کاٽ:	اسم مذڪر	گهر ڀڃي، کوٽي چوري ڪرڻ.
کاٽائو:	صفت مذڪر	کٽي کارائيندڙ (کاٽائو پُٽَ).
کاٽِيو:	اسم مذڪر	ٽومالو. (جمع: کاٽِيا)
کاڄ:	صفت مذڪر	گهٽ، کانچ. (جمع: کاڄ)
کاڏَڻ:	فعل متعدي	چپ جهلي چوپائي کي اوت ڏيڻ.
کارِ:	اسم مؤنث	لاٽي جي ٻوٽي کي ٿهڪائي اُن مان کار ٺاهين جيڪا ڪپڙن ڌوئڻ جي ڪم اچي.
کارائِي:	صفت مذڪر	کاري جو کاري جو رَهاڪو. (جمع: کارائِي)
کارو لِٽو ڳاڙهو وُٺو:	چوٽي	کاري جي برباديءَ ۾ ڳاڙهي جي آبادي جي حوالي سان چئبو آهي.
کاروکو:	اسم مذڪر	(1) ڍنڍ جي شڪار وارن پکين مان بدڪن جو هڪ قسم، بدڪن جي هڪڙي جنس (2) کُومُو.
کاري ٽيڻ:	محاورو	خار رکڻ، دشمني رکڻ (ڪو ماٺهو ڪُتي کي ٻانڌو اُلاري ۾ ڪتو ان کي جڏهن بہ ڏسي تہ ڀهڪي، ان وقت چون تہ ڪُتو هن سان کاري ٽيو آهي).
کاسارو:	صفت مذڪر	(1) اجايو ڪم (2) جنهن ۾ هٿ وجهي ڦاسي وڃجي.
کاسوڙو:	اسم مذڪر	وهٽ جو ڪنهن وڻ سان بدن جي گهڻ جي حالت، مُرڙشُرڙ پايورو. (جمع: کاسوڙا)
کامَ پَچَ:	اسم مرڪب	ساڙ حسد، پچڻ پچرڻ.
کامَ کوسڙو:	صفت مذڪر	حاسد، دل جو کوٽو.
کامِڙيو:	صفت مذڪر	کاٽي کٽندڙ.
کامڻ:	فعل لازمي	سڙڻ، کامڻ، پچڻ، پچرڻ.
کامو:	اسم مذڪر	وڏي ڪَڏَ، جنهن مان مٽي کوٽي ڪڍيل هجي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڪانٽو:	اسم مذڪر	(1) ڪَڏُ، ڪُوِيو جهڪاڻ، رستي ۾ ٿيل ڪَڏُ (2) ڪانچو ڪَڀي، ڀورو. (جمع: ڪانٽا)
ڪانجاٽو:	اسم مذڪر	رنڊڪو جهَلَ، آڏ، رڪاوٽ، سيڙپ، دير. (جمع: ڪانجاٽا)
ڪانچڻ:	فعل لازمي	(راند ۾) جهلجڻ، هٿ لڳڻ، وارو پورو ٿي وڃڻ، ڪامڻ (ڪاپڻ معنيٰ آئوٽ (Out) ٿيڻ ۽ ڪانچائڻ يعني آئوٽ ڪرڻ).
ڪانڪِتو:	صفت مذڪر	(1) ڪوشش ڪندڙ محنتي، تڪڙو (2) گهر سنڀاليندڙ. (جمع: ڪانڪِتا)
ڪانڪَلُ:	اسم مؤنث	تيلان، تِلهان. (جمع: ڪانڪِلُون)
ڪانڪورَ:	اسم مؤنث	ڪاني، ڪڙيي ڪُور واهہ جي صفائي لاءِ اندران مِٽي وغيره ڪيڻ جو ڪم. (جمع: ڪانڪورون)
ڪانڪور ڪَرڻ:	محاورو	دپ ڪيڻ، گوشمالي ۽ مار ڏيڻ.
ڪانگارِي:	صفت مؤنث	(1) ڪانگهاري، چِوُپائِي (2) گهٽي وقت جي وِيايل (ضد: سُئا يا آلوڙي). (جمع: ڪانگارِيُون)
ڪانٽِيتو:	اسم مذڪر	ڏرن ڪوٽڻ واسطي لوهہ جو ڊگهو رنبو. (جمع: ڪانٽِيتا)
ڪانهارَ:	اسم مؤنث	(1) بدن کي آهستي آهستي کنهڻ جي حالت، خارش، منڙي کهہ، کَهہ (2) بدن تي ٿڌڙن ڪيڻ واري حالت. (جمع: ڪانهارُون)
ڪانهارَ:	اسم مؤنث	مينهن کي پٺن ۽ ڪنڌ وغيره تي نرميءَ سان هٿ ڦيرائڻ ۽ کنهڻ.
ڪانئِڻ:	فعل متعدي	(1) ساڙڻ (2) لاڙ وانگر ٿر ۾ بہ گهٽو استعمال ٿئي ٿو: اچيون تہ ڪانچون سنڌئين جون ڪانئيان، مون کي ڪتيرو وٽيو (ٿري لوڪ گيت).
ڪاٽيتو:	اسم مذڪر	ڪڏ ڪوٽڻ جو رَنبو. (جمع: ڪاٽيتا)
ڪاٽا پُڳا چِٽا هَٿَ:	چوٽي	ڪنهن ماڻهوءَ جي ڪائڻ جي عادت جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
ڪائُو پُٺُ:	صفت مذڪر	(1) آزمودگار، هوشيار، چالاڪ، گهاٽُ (2) خِرانٽُ، پوڙهو (3) رشوتي.
ڪَپُ:	اسم مذڪر	(1) ڪُپُ (2) ڪوِيو ڪَڏُ، گپ ۾ پير جو نشان (3) هيٺين جاڙي (جمع: ڪَپَ)
ڪَپُ:	صفت مذڪر	ڏائو ڪاٻو. (جمع: ڪَپَ)
ڪَپَ ڪَرڻ:	محاورو	بڪ ڪرڻ، بڪوات ڪرڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڪَپِڻ:	فعل متعدي	(1) ڪَپَ ڪرڻ، ڪاٽ ۾ گهپو ڪرڻ (2) چم ۾ ڪڏ ڪرڻ (3) لوهہ کي وَرُ ڏيڻ (4) آلي زمين ۾ گهمڻ سان ڪُپُ ڪرڻ (5) لَتڙ ڪرڻ، لتاڙڻ، لتوڙ ڪرڻ، پير ڏيڻ (آلي زمين ۾).
ڪُتِ:	اسم مؤنث	(1) ڇهنبياري ڪاتي (2) ڪاتيءَ جو اهو ننڍو ٽڪر جنهن جو هڪ پاسو ڇهنب وارو هجي. ڪو ماڻهو وڏي عمر جو هجي تہ ان لاءِ چون: فلاڻو ورهين جي ڪُتَ آهي.
ڪِتِ:	صفت مذڪر	ڦِڪو لَڇي، شرمسار لَڄارو شرمندو ڪِڪو وِڪو پشيمان. (جمع: ڪِتَّ)
ڪِتِرل:	صفت مؤنث	ڪريل، خراب، جائي، ڦريل، واهيات. (جمع: ڪِتِرليُون)
ڪَتَّ ڪَتَڻ:	محاورو	جهيڙي جهڙي ڳالهہ ڪرڻ.
ڪَتالِي:	اسم مؤنث	جهنگلي ڏٿ جو هڪ قسم، پپ.
ڪَتَر پاڻ تہ ڪاري پر ٻين جو ٻہ هاري:	پهاڪو	ڪو شخص پنهنجي نقصان سان گڏ ٻين جو ٻہ نقصان ڪري وجهي، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
ڪُتڪو:	اسم مذڪر	ڳِتي.
ڪَتلاٽِي:	اسم مؤنث	ڪَتالي، پپ، ڏٿ جو هڪ قسم.
ڪَتُونبڙو:	اسم مذڪر	ڪتملو ڪتمنڙو. (جمع: ڪَتُونبڙا)
ڪُتيو واٽيو وَنهَيُون ڳولهي:	پهاڪو	نفعو ڪمائيندڙ واٽيو ڪوبہ واءِ نفعي ڪانسواءِ خالي نہ ڇڏي، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
ڪُپ:	اسم مذڪر	ٻوٽيءَ جو قسم.
ڪِڄِڻ:	اسم مؤنث	هيءَ لفظ هتي ٻن معنائن ۾ استعمال ٿئي (1) پانئڻ، جيئن چون فلاڻو فلاڻي کي ڪڄي ٿو (2) شڪي ويڄڻ، جيئن چون ٻوڙ لاسَ ڪِڄي ويئي.
ڪِڄ ٽيڻ:	محاورو	گهرو ٽيڻ، گهاتو ٽيڻ، گهٽو لاڳاپو رکڻ.
ڪِڄ مِچائي:	اسم مؤنث	(1) نگي، چالاڪي (2) لاڏ (3) ڇُڇَمُڇَ.
ڪَدَ:	صفت مذڪر	(1) ڪدڙي جو مخفف، ڪَدو ڪَدامُ (2) بي مُڙسيو (3) هجو. (جمع: ڪَدَ)
ڪُدو:	اسم مذڪر	دغا خور بي ايمان، ڪوتو ڪُندو. (جمع: ڪُدا)
ڪِڙ چُونڊَڻ:	محاورو	(1) رهيل سنگ ڳولڻ (لاباري بعد) (2) بچت ڳولڻ، چونڊو ڪرڻ.
ڪَرڪَلو:	اسم مذڪر	ڪرڪرو.
ڪَراڪُ:	اسم مذڪر	ويايل چوپائي جو کير، پِسُ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ڪُرائِي:	اسم مؤنث	ٻڪر جي پير جي رسي (ٻڪريءَ ڪي پير ۾ ڪُرائِي). (جمع: ڪُرائِيُون)
ڪِرٽُ:	اسم مذڪر	ٻاجهر يا جوئر جو ناڙُ (جمع: ڪِرٽ)
ڪِرٽائِڻ:	فعل متعدي	(1) سَهُو ڪرڻ (2) راند ڪرائڻ.
ڪَرَچُ:	اسم مذڪر	اُٽ جي گَرَ. (جمع: ڪُرَچَ)
ڪِرِچُ:	صفت مذڪر	(1) جهنگلي ۽ ڊيڄارينڊڙ شڪل وارو (آدمي) (2) بيوقوف، بي عقل، نادان، بدافعالو بي لچڻو پُوش. (جمع: ڪِرِچَ)
ڪَرِڏِي:	اسم مؤنث	ڪريل (عورت). (جمع: ڪَرِڏِيُون)
ڪِرڙُ:	صفت مذڪر	اڻ سڌريل، چريو بيوقوف. (تو جهڙو ڪِرڙ ڪو وِرلي هوندو). (جمع: ڪِرڙا)
ڪَرڙاٽو:	اسم مذڪر	نڙ گهوٽي جو آواز ڪرڙاٽ. ڪونگهراٽو نڙيءَ جو آواز گهوگهرو. (جمع: ڪرڙاٽا)
ڪُرسِلِي:	اسم مؤنث	(1) ٻڪري جي پير جو نُنهن (2) جانور جي پيرن جي پُٺ ۾ سنهيون ۽ تکيون سگُوٽيون. (جمع: ڪُرسِلِيُون)
ڪُرڪڻ:	فعل متعدي	ڪَنگهڻ، نڙيءَ مان آواز ڪيڻ.
ڪَرِڪِي:	اسم مؤنث	مٽر، چڙيءِ مال جو سنيالو. (جمع: ڪَرِڪِيون)
ڪِرڪِسو:	اسم مذڪر	ڪَرڪسو گوڙ هُل، ڏمچو.
ڪرڪِسو نہ خالي، آڏيون نہ پاوَلِي:	پهاڪو	سُجائي ۽ غربت جي اهڃاڻ طور چئبو آهي.
ڪُرڻ:	فعل متعدي	ڪاٺيءَ يا ڪنهن تيز شيءِ سان چلي صفا ڪرڻ. ڪُرڙڻ.
ڪَرو:	اسم مذڪر	(ان جو) ديرو ڏاٽو. (جمع: ڪَرا)
ڪَروتَ:	اسم مؤنث	ننڍي مسجد. جنهن جا نشان رڳو سرن جي هڪ قطار يا ڍينگرن سان واضع ڪيل هجن.
ڪَروڙِي:	اسم مؤنث	(1) سِپِي يا مغز جو هڏو (2) اوڪراڻ ڪُرڙ. (جمع: ڪَروڙِيُون)
ڪُرِي:	اسم مؤنث	(1) ٻُنگ (2) چوري ٿيل مال جا پئسا وٺي مال موٽائڻ.
ڪُرِيو:	اسم مذڪر	پير، ڪُر (مال جو).
ڪُڙاٽُ:	اسم مذڪر	آواز. (جمع: ڪُڙاٽ)
ڪَڙاهہ:	اسم مؤنث	گهر يا واڙيءَ جو دَر (يا جيڪو ڍنگهر لنگهہ ڪي بند ڪري).
ڪِڙتولُ:	صفت مذڪر	ڦيڦو (ماٺهو). (جمع: ڪِڙتولَ)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
کَڙپولُ:	اسم مؤنث	تمام پوڙهي. (مائي تہ کڙپول لڳي پيئي آهي).
کِڙڪڻ:	فعل لازمي	(1) پچڻ. لِڪِي پچڻ (2) پادر ڪائڻ. موچڙا ڪائڻ (3) مار ڪائڻ.
کَڙکَڙ:	اسم مرڪب	پاڻي جي وهڻ جو آواز کڙڪو.
کِڙڻ:	فعل لازمي	مِڙڻ وقت مينهن وغيره جو لت هڻي ٿهي وڃڻ.
کَڙو:	اسم مذڪر	(1) ناغو (2) مينهن وغيره ڪو وقت (صبح يا شام) نہ مِڙندڙ هجي تہ ان ناغي کي کڙو چون.
کُڙي:	اسم مؤنث	چمڙي جو ٽڪر. بُوٽ جي پوئڌ. (جمع: کُڙيُون)
کَڙيُ:	اسم مؤنث	هڪ راند جي ساري (جمع: کَڙيُون)
کَڙيو:	اسم مذڪر	سامان جي هَڙَ.
کُس کُس:	اسم مؤنث	(1) چُر پُر. ڦسڦس. آهستي ڪيڏيل آزار (2) هٽ چراند. ڪٿينس.
کَسَرَ:	اسم مؤنث	خارش. کُهہ ڪِرنهَن. (جمع: کَسرُون)
کَلِيل:	صفت مذڪر	ڪڪ. بيزار.
کَکَ:	اسم مؤنث	اُٽ جي ڪاوڙ. (جمع: کَکُون)
کَکَر ۾ کَڙو هَڻَڻ:	محاورو	(1) فساد اُٿارڻ (2) جيئن ڏينيوئن جي کَکَر ۾ کڙو هڻبو تہ اُهي اٿندا.
کَکَڻ:	فعل لازمي	حافظي ۾ هرڻ يا ڪنهن ڳالهہ جا نتيجا ذهن ۾ اچڻ.
کُکَڻ:	فعل لازمي	(1) ککڻ. هُرڻ. معلوم ٿيڻ. سُجهڻ. ياد هئڻ. دل سان لڳڻ. تورو ياد اچڻ. يادگيري دل ۾ لڳڻ. دل ۾ چُڀڻ. سمجهڻ. جاڻڻ (2) اُٺ جو کُرڻ. وڙهڻ جو نمونو اختيار ڪرڻ. (تون هاڻي کُکِين پيو آءُ انهيءَ کي جاڻان ٿو).
ککا کوهر ۾:	محاورو	وقت کان اڳ تياري ڪرڻ. (ککا کوهر (کوهہ) ۾ مريون مهند (اڳ) پيون ڪنجن).
ککا کوهر ۾ مِريُون مانڌ پيون ڪُنجن:	پهاڪو	وقت کان اڳ ۾ ڪو واقعو يا دعويٰ ٿئي، تہ اُن موقعي تي چئبو آهي.
کَکو:	صفت مذڪر	(1) چيڙاڪ. جوشيلو (2) مچو. (خوش ٿيو وينو ڪلندو ککو).
ککِڙي:	اسم مؤنث	(1) هڪ قسم جا تڪبنديءَ وارا لفظ جيڪي چرچائي يا مسخرا خاص طرز ۾ ڳڻڪار سميت ڳائيندا آهن. (ڏاڙهين وارا ڏور ڪريو جلفن وارا جهٽي، مڙس ڪنيو موچڙو ڏس تہ ڪيئن ٿي پٽي،

مکيہ لفظ	گرامر	معنئ
		پنهنجي ماني کايو مڙس جي ٿي تڪي (2) هڻ ته چورا ڪڳي، ڪِڳ (هيءَ ڪڳي ۽ ڳتڪار آهي).
کَلَ کاٹو:	صفت مذکر	(1) سڙيل چمڙيءَ وارو (2) بي ترس، شوخ، ظالم ڪٺور، سنگدل، بي رحم.
کِلَ مان دِل:	چوٹي	خوشيءَ ۽ دل جي تعلق تي چئبو آهي.
کِلکوڙِي:	اسم مؤنث	وٽن تي چڙهندڙ هڪ ننڍي جانور جو قسم نوريئڙو. (جمع: کِلڪوڙيون)
کُنِ:	اسم مؤنث	اُها زمين جنهن ۾ پير اندر هليو وڃي، واريا سي زمين. (رستي ۾ رڳي کُنِ آهي، گهوڙو تکو هلي نٿو سگهي).
کَنج:	اسم مؤنث	زور، داب، ضرب. (جمع: کَنجُون)
کَنجَڙَ:	اسم مؤنث	اڻ سڌريل زمين، پَنجَر. (جمع: کَنجَڙُون)
کُنجَل:	اسم مؤنث	رپ، آش، پيچي، کُر ٻَل، ريڙو راهڙو. (جمع: کُنجَلُون)
کُنچلڙو:	اسم مذکر	شڪي ننڍو ٿي وڃڻ.
کَنڊُ:	اسم مذکر	رستو. (جمع: کَنڊَ)
کَنڊ:	اسم مذکر	گهارو روڻ.
کُنڊ کَڻَڻ:	محاورو	وڙهڻ جو بهانو ڳولهڻ ۽ شروعات ڪرڻ.
کِنڊِ وِنڊِ:	اسم مرکب	گهارو ٻارو.
کُنڊِڻِ:	اسم مؤنث	مال جي ڏکه وارو رَسو ڦاهِي ڦاسي، دامُ. (جمع: کُنڊِڻِيُون)
کُنڊَڻ:	فعل متعدي	(1) ڏورڻ، لهڻ (2) کوٽڻ، اُکوڙڻ (3) دل ۾ ڳالهه سانڍڻ (4) چِتڪيڻ (5) پيرو کڻڻ، آهستي آهستي ڪري پڙهڻ (6) ٿورو ٿورو چُرڻ (7) چَڪُ هڻڻ (مڇيءَ جو).
کِنڊڻ:	فعل لازمي	(1) کِنڊرجڻ، کِنڊرڻ، کِنڊجڻ، پکڙڻ، ٽِڙ وِڙ ٿيڻ، وِنڙڻ، ڇُڙو ڇُڙ ٿيڻ، ڪٺو ڪٺو ٿيڻ، پکڙجڻ، جدا جدا ٿيڻ، ڌار ڌار ٿيڻ، الڳ الڳ ٿيڻ (2) خوش ٿيڻ.
کَنڊو:	صفت مذکر	جنهن جا ڏند ٻِگل هجن.
کُنڊو:	صفت مذکر	دل جو کوٽو ۽ اونهو جنهن جي دل جي ڪنهن کي خبر نه پوي.
کَنڌ کُنڌ:	اسم مرکب	ڪِل ڪِل، ڪرڪو ۽ جهيڙي جهڙپ پڻ پڻ.
کَنڌسو:	اسم مذکر	جهيڙو فتنو (زباني ڳالهين ۾ ٻا).
کُنڌِڪو:	اسم مذکر	کِٽ پِٽ (تون مون سان اجايو کُنڌڪو ٻڌيو اچين). (جمع: کُنڌِڪا)
کَنڌو:	صفت مذکر	کاري جي رَڇُ جو هڪ حصو يا ڏَرَ (اهڙا گهڻا حصا

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
		گڏي رَڇ ٿاهجي). (جمع: ڪنڊا)
ڪَنڊو:	صفت مذڪر	هڪ ٻاري مان ٻئي ٻاري ڏانهن ڪڍيل ننڍي ڪسي. (جمع: ڪنڊا)
ڪَنڊِي:	اسم مؤنث	بانٺ جي اڏيل پٽ. (جمع: ڪَنڊِيُون)
ڪِنگهو:	صفت مذڪر	نِيارُ نِج، صاف. (جمع: ڪِنگها)
ڪَنهارَ:	اسم مؤنث	خارش، خوشامد.
ڪَنهارَڻ:	فعل متعدي	(1) پرپائڻ، هيرائڻ، ريبڻ، ڌُتارڻ، راڌرائڻ، هيرائڻ (2) ڪنهار ڪرڻ، خارش ڪرڻ.
ڪَنهِڻ:	اسم مؤنث	پسيل ڪڻڪ، ڪڻڪ ٻُگَل مان ٺهيل طعام جو هڪ قسم.
ڪِنوائڻ:	فعل متعدي	(1) واس ڏيڻ، تعويذ ڪي ٻڌڻ ڪان اڳ ۾ ڌوپ ڏيڻ (2) ڪِنوڻ جو لڳڻ (3) چمڪائڻ (ڪنو ڪنوائڻ).
ڪَنِي:	اسم مؤنث	(1) اَنّ چڙڻ جو حيلو زمين ۾ پيل اُڪري، نگهه جَوَن جي اتي يا پين اتن مان ٺهيل ٿالهي (2) ڏريل ٻاجهريءَ جو پلاءُ (3) پلي، مانيءَ جو ڀُڳيو ڪن، ٽڪرو پور پورو پرزو ڀڳيو. (جمع: ڪَنِيُون)
ڪَنئي گهران ڪونه واٽان ڦُريو:	چوڻي	ڪنهن شيءِ ماڻهوءَ پاران ڦرجڻ جون اجايون دانهون ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ڪُڻَ سَرلو ڪرڻ:	محاورو	رَڇَ ۾ رکيل ٻاٽيا متي ڪٽي اُڇلائڻ.
ڪُڻ:	اسم مذڪر	طرف، ڏس.
ڪِوائي:	اسم مذڪر	گاهه جو هڪ قسم ٿرُ ملڪ ۾ پاٽيءَ جي ڪناري تي پيدا ٿيندڙ گاهه جو هڪ قسم وَٽَ جو گاهه (ڏسڻ ۾ ٻُورڙا ۽ سنگ اڇو).
ڪوٻرو:	اسم مذڪر	هُلَ، فساد، جهڳڙو خرابي، نقصان، خلل، رولو. (تون جيڪڏهن نه وڃين ها ته ڪوبرو ٿي پوي ها). (جمع: ڪوٻرا)
ڪوبِڙَ:	اسم مؤنث	ڪڏ، ڪوبو ڪاٻڙ هيناهين متاهين، ڪڏو. (جمع: ڪوبڙُون)
ڪوبلو:	صفت مذڪر	بيوقوف، چريٽ. (جمع: ڪوبلا)
ڪوبلو:	اسم مذڪر	(1) ڪوبو (2) ننڍي ڪَڏ.
ڪوٽارُ:	صفت مذڪر	اهو ٻڪي جنهن جا وار کسي ويا هجن، ڪٽل. (جمع: ڪوٽارَ)
ڪُورا:	اسم مؤنث	گوڙ ڪرڻ (هي لفظ اڪثر ڪارائي ماڻهو ڳالهائين).
ڪُورو:	اسم مذڪر	ٻني جنهن ۾ سرُون پچائن.
ڪوڙ:	اسم مذڪر	ڪَنِي ڪپڙي ڇُرڻ وقت هڪ بي رنگو محلول تيار

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
		کن، جنهن ۾ ڦِتڪي، ڪنئون مِيٺوري ۽ پاڻي ملائين پوءِ ان کي ڇُريل ڪپڙي جي رنگ کي پڪو ڪرڻ لاءِ ليپ ڪن اُن ليپ ڪرڻ کي "ڪوڙ" چون.
ڪوڙو:	صفت مذڪر	مٿي ۾ گَندُ، چيڙهه ٻڦو چيڙُ. (جمع: ڪوڙا)
ڪوسِ:	اسم مذڪر	ڳُجهه، راز ڪوهه، ڀٽ.
ڪَولِڻ:	فعل متعدي	(1) خراب ڳالهائڻ (2) ڪنگهڻ.
ڪُونٽُ:	صفت مذڪر	(1) سوگهو ٻڌل، جو هٽ پير هٽي نہ سگهي (2) ڪٺونٽ. (جمع: ڪُونٽ)
ڪونتو:	اسم مذڪر	مال کي ٻڌڻ لاءِ ڪتل ڪِلو ڪُنڌو(ڏِڳي کي ڪونتي تي ٻہ مهينا ٻڌي چارجي تہ پوءِ ڏاڍو طاقتور ٿئي). (جمع: ڪُوتا)
ڪونچار:	اسم مؤنث	(1) تڪليف (اسين هاڻي ڪونچار ۾ اچي پياسون ڪريون سو ڪريون ڇا) (2) مونجهارو.
ڪُونچِرو:	صفت مذڪر	ڏنگي ماڻهو کي چون.
ڪُونڊُو:	اسم مذڪر	(1) مُٺ وريل (2) مُٺِي سا (3) ٿلهو لڪڻ (ٽيڪ ڏئي هلڻ لاءِ). (جمع: ڪُونڊا)
ڪُونس ڦِٽائِي:	اسم مرڪب	ڪونس، هٽ چراند ۽ ڪنهن کي هرويرو تنگ ڪرڻ.
ڪَونڪَرائِڻ:	فعل متعدي	مِٽي جي ڀڳل ٺانءَ جو گيگهرو آواز ڪرڻ.
ڪَونڪِرو:	صفت مذڪر	ڀڳلُ ٽٽل. (جمع: ڪونڪِرا)
ڪَونڪارَڻ:	فعل متعدي	ڀڃڻ، ٽوڙڻ، ٽڪر ٽڪر ڪرڻ.
ڪُوڻِ:	اسم مؤنث	(1) پار طرف، ڏس، پاسو ڦهلو ڪنڊ، ڏر ڏِسا (2) هدايت، ڏَس (جمع: ڪُوڻ)
ڪوهَڻ:	فعل متعدي	(1) ڪُونڊڻ، پِٽڻ (وار) روڙڻ (2) چوڙڻ، هنباڙڻ (3) ٽڪائڻ، ڇُر ڪرڻ (4) جهلڻ، هَلَڻ، ڇُڙڻ جتاءَ ڪرڻ (5) ڪوڙڻ (6) چاڙڻ (7) زائل ڪرڻ، چٽ ڪرڻ ناس ڪرڻ.
ڪوئِيڊُ:	اسم مذڪر	(1) ڏريل ۽ پاڻيءَ ۾ پُسايل ڏارو (مٽر، گُوار وغيره). مال جي ڪاڏي لاءِ تيار ڪيل چارو (2) پيڙيل ڪماند جا ڇُوتا (3) سنو ڪاڏو. (جمع: ڪوئِيڊا)
ڪَهَر:	اسم مؤنث	کير ڏيندڙ چوپائي. (جمع: ڪَهَرُون)
ڪُهَڻ:	فعل لازمي	ٿڪجڻ، ماندو ٿيڻ.
ڪِهہ:	اسم مؤنث	دز مٽي.
ڪِهو:	اسم مذڪر	ٻئي کي هٽائڻ جي حالت ۾. (جمع: ڪِها)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
کَهو:	صفت مذکر	(1) کڏ (2) لوهہ جو زنبو. (جمع: کَها)
کُهيو:	صفت مذکر	بي حال، مفلس، کنگال، پوئتي پيل. (جمع: کُهيا)
کَئو:	اسم مذکر	(1) چرک پرڻ يا چرک ڏيارڻ يا ٿاهہ ڏيارڻ (2) هي اکثر مال جي ڊپ لاءِ کم اچي.
کَئونکَٽُ:	اسم مذکر	سنهي کَنگهہ. (جمع: کَئونکَٽَ)
کِيانتو:	صفت مذکر	نياپو پهچائيندڙ.
کيپ:	اسم مؤنث	دغا، فريب. (جمع: کيپُون)
کيپ:	اسم مؤنث	ڪاپو ڪپڻ جي حالت. (جمع: کيپُون)
کيپ کَٽَڻ:	محاورو	کو ماٿهو اجايو کم کري تہ ٽوک طور چون: کيپ کٽي اٿس.
کيٿانُ:	صفت مذکر	وحشي، اڻ گهَڙيو کاٺُ. (جمع: کيٿانَ)
کِيڏَڻ:	فعل متعدي	راند کرڻ، کيڏڻ.
کيٿو:	اسم مذکر	کنهن ٻار جي اجائي ٻِنديءِ گهُر گهُر، کِل کِل، گهَپي، کِٽ پِٽ، هوڙ، شدت، ارڏائي، ڏنگائي، کِروڙ، جهيڙو، تقاضا، رُسامو، کِينرو کتراڳ، معاملو حرکت، چُرچو. (جمع: کيٿا)
کيٿو:	اسم مذکر	رُسامو آپڏي
کيٿو پيٿو:	اسم مرکب	ڦڏو فساد، جهيڙو جهٽو.
کيچَ:	اسم مذکر	فائدو. (جمع: کيچَ)
کيجَڙ:	اسم مؤنث	(1) کنديءَ جو وڻ (2) اُها زمين جنهن کي پاڻي سان پرائي منجهس گاهہ وغيره پيدا کرائجي، جا کيڙڻ جي لائق نہ هجي.
کيچَل:	اسم مؤنث	تکليف، درد، ڏک، ارمان. (جمع: کيچلُون)
کِيچو:	اسم مذکر	کِيسو. (جمع: کِيچا)
کيرَ پَنيرَ (پِٽ):	اسم مرکب	اولاد ۽ دولت جي گهڻائي.
کير جو کانئيل لَسِي بہ ڦُوکي پئي:	چوٽي	وڏي خطري مان گذريل ننڍي خطري ۾ احتياط کري، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
کِيرَ ڏاڻون:	اسم مرکب	ڏڏ جا داغ (جي اکثر منهن تي ٿين).
کِير ڏَلِيُون:	اسم مرکب	وڏيون ٿلهيون نبضون جيکي اُٺ جي پيٽ ۾ سيني هيٺان هجن.
کِير وَلَ:	اسم مؤنث	(1) ميوه دار وڻ جو هک قسم. گاهہ جو هک قسم ڏُٿُ جو قسم (2) وَل يا ٻوٽي جو هک قسم. (مُنديري، جنهن جي پنن ۾ ٿارين ۾ کير ٿئي) (3)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		هڪ ڳهہ منڊيءَ پرت جو هڪ قسم.
ڪِير ۾ڻ:	اسم مذڪر	ونڻ جو قسم.
ڪِيرَ:	اسم مؤنث	مبارڪباد, وڌائي, خوشخبري
ڪِيرو ڪرڻ:	محاورو	(1) ٻيڙيءَ کي واءِ سامهون وجهڻ کان ٽورڙو موڙڻ (2) ماري ماري ساٽو ڪرڻ.
ڪِيرو:	صفت مذڪر	بيزار. (جمع: ڪيرا)
ڪيڪو:	اسم مذڪر	ڪِيڪڙو پاٽيءَ جو جيت.
ڪِيڪار:	اسم مؤنث	آڌر ياءِ ۽ پليڪار ان معنيٰ ڪانسواءِ اڪثر چرچي طور ٻي معنيٰ "مار ڏيڻ" جيءَ ۾ بہ ڪم اچي ٿو. (مون فلاڻي جي چڱي ڪيڪار ڪئي آهي).
ڪِيلو:	اسم مذڪر	(1) سپَر, پناهہ (2) قبضو حڪم. (جمع: ڪِيلا
ڪِيلُوڙي:	اسم مؤنث	نوريڙو. (جمع: ڪِيلُوڙيُون)
ڪِينيڻ:	فعل متعدي	زور لڳائڻ, هٿ ڪس ڪرڻ.
ڪينڊو:	اسم مذڪر	مُٺ وريل ڏنڊو. (جمع: ڪينڊا)
ڪِنڌرو:	اسم مذڪر	ٿهڪو. (جمع: ڪنڌرا)
ڪِينڪِي:	اسم مؤنث	هيچ, سَڌَ (تنهنجي اها ڪينڪِي ٿوري وقت ۾ لهي ويندي).
ڪِينيَڻ:	فعل لازمي	ڪيڻ هجڻ, خوش ٿيڻ, راضي ٿيڻ, پرسن ٿيڻ, ڪائڻ, ڪاڄ, ڪاڏو.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

گ

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
گاباڙ:	صفت مذڪر	گابا چاريندڙ گابا پاليندڙ گابا رکندڙ. (گاباڙ گابا ڏہرا, هيڏي سائي گاهہ). (جمع: گاباڙ)
گابو گُجو:	اسم مرڪب	
گاپيو:	اسم مذڪر	ڪاري جي ٻيڙيءَ جي وڏي سڙهہ جي مٿان چاڙهيل ٻيو سڙهُہ (جمع: گاپيا)
گاراءُ:	اسم مذڪر	ملاح ۽ لنگها (خاص ڪري ڪاري ۽ ڪڪرالي جا رهاڪو) هي لفظ مرداني عُضوي لاءِ ڪم آڻين.
گاڙڻ:	فعل متعدي	چوپائي وهٽ کي ڪنهن بيماريءَ لاءِ وات کان تيل وغيره نائڻ, ڍُڪُ وجهڻ.
گاسِ پيسِ:	صفت مذڪر	ٻن شين جي گسڻ ڪري ٿيل خراب. گاٺ, گَسَ گسان.
گاسو:	اسم مذڪر	ڇيهو نقصان.
گاگهائڻ:	فعل متعدي	(1) گهاگهائڻ, للڪار ڪرڻ, ہولائڻ, هوشيار ڪرڻ, للڪارڻ (2) دل جهلڻ.
گانبولي:	اسم مؤنث	(1) راند جو هڪ قسم, ليٽ ڪبوتر, بازولِيُ (مٿو کوڙي ليٽڙو کائڻ) (2) اڌ ڳاهيل ڪٽڪ. (جمع: گانبوليُون)
گانجرو:	اسم مذڪر	ڏندو (ڪو ڪنهن کي ڏڪ هٽي تہ چون, فلاڻي کي ہہ ٽي گانجرا وهائي ڪڍيائين).
گاءِ ڪرڻ:	محاورو	(1) گُمر ڪرڻ (2) ڦٽو ڪرڻ, اُچلي ڇڏڻ, گهمنڊ ڪرڻ, تڪبر ڪرڻ.
گائُون مائُون:	اسم مرڪب	نٽائڻ, منجهڻ, گوٽناٽ ڪرڻ.
گُبيتِ:	اسم مؤنث	خوراڪ جو هڪ قسم, سانڌاٽو.
گتِ گيو:	صفت مذڪر	خراب لڇڻ وارو لڇڻ ويل, بدافعالو بدخصلتو بي ارڪانو.
گتِناٽُ:	اسم مذڪر	بي خصلتو ماٺهو بدعادتو گهت گيو. (جمع: گتِناٽ)
گتّلُ:	صفت مذڪر	(1) وِتِل, چِٽِ, نبرِيَلُ (2) دٽيون پاٽيون نِڪِتِلُ, ٻٺ. (جمع: گتّلَ)
گٿوڙ:	اسم مؤنث	مادي اُٺِ (جا ڍُڪي نہ ٿئي) جيڪا ٿُور گُسائي. (جمع: گٿوڙون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
گُٽ:	اسم مذڪر	ڏنگ، وڙ آڏ (ڪاٺي وغيره ۾). (جمع: گُٽا)
گپاٽِي:	صفت مذڪر	قد ۾ بندرو پر بُت ۾ ڀريل، ڇُگهٽِي، رُگهٽِي، ٻمٽي، گهٽڪي، گهگهٽِي. (جمع: گپاٽِي)
گُپٽ:	صفت مذڪر	(1) گم، غائب، الوپ، لڪل، غرق (2) چٽ، ناس، نابود (جمع: گُپٽا)
گجگاهہ:	اسم مذڪر	وڏو ٻيلو يا جهنگ
گجو:	صفت مذڪر	وڏي دل وارو جگر وارو وڏي گجي وارو برد بار، عزت وارو آبرو دار، ماڻائتو مانوارو شانائتو. (جمع: گجا)
گدارُ:	اسم مذڪر	گهاتو ڦوڙهو ڦٽيلُ (جمع: گدارَ)
گِدڏارُ:	صفت مذڪر	ڪنهن بيماريءَ سبب اُٺ جي پوئين ٽنگهہ جي ران ۾ نڪتل ڦوڙهو.
گدَمُ:	اسم مذڪر	ڪاري جي ٻيڙيءَ جو هڪ عضوو ٻيڙيءَ جي اڳيان سيني تي ٻڌل لاءِ ڪُتل ڪاٺ جو ٻيلپائو. (جمع: گدَمَ)
گدو ڪرڻ:	محاورو	هلائڻ، ڊيڪائڻ، ٻوڙائڻ، تاپي ڪٽائڻ.
گِدِي گِدِي:	اسم صوت	ٻڪرين کي سڏ ڪرڻ جو آواز.
گِدِي:	اسم مؤنث	ڪُپت (راند ۾).
گڏهہ جو ڪير ڪوديءَ لاءِ پورو:	چوڻي	مالڪ جي مالڪي يا چڻن واري جي پالڻ جي ذميواري ادا ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
گڏهہ ولِ:	اسم مؤنث	ٻوٽيءَ جو هڪ قسم (سيلابي زمين ۾ ٻيلن ۾ ٿئي، وڏا پن ۾ ڪاريڙيون ڦريون ٿينس).
گڏا:	اسم مؤنث	(غذا) عادت، هي لفظ ڪاري ۾ ڪڪرالي طرف هڪ جهڙو ڳالهائجي.
گُرِ:	اسم مؤنث	(1) ڪتي وغيره جي ڏرِ ڪڏ، ڏنِ چُرَ، ڪُر، ڪوڙ، ڪوپ (2) مِرونءَ جي گور (3) ميراڻ ۾ مٽي جيڪا بدن تان مهٽي لاهجي يا ڪپڙي مان ڌوئڻ سان نڪري (جمع: گُرُنِ)
گِراندرو:	اسم مذڪر	ريڙهہ پيڙهہ، وهنوار ۾ چڪتاڻ، گِهل گيندائڻ ڦڏو رڏي گهپي. (جمع: گِراندرا)
گُرِيٽِ:	صفت مذڪر	تمام پتڙو ريڙو پتلو رب جهڙو راڀڙو گهَرِيٽ (ڪاڏو). (جمع: گُرِيٽ)
گُرٽ:	صفت مذڪر	ماڻ. (جمع: گُرٽ)
گُرڏ:	صفت مذڪر	پهلوان، ٻلوان، جنگي جوڌو ٻهادر سورهيہ، سورمو طاقت وارو سگهارو. (جمع: گُرڏا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
گُرز گُليل:	اسم مرڪب	ننڍو هٿيار گرز ۽ گليل جو هٿيار.
گُرڙاٽ:	اسم مذڪر	(1) پيٽ ۾ آنڊن جو وٽ سٽ. پيٽ ۾ آنڊن جي ڊڙ ڊَڙ ٻڙ ٻڙ جو آواز نڙي جي گهُٽجڻ ڪري نڪرندڙ آواز (2) گوڙ گجگوڙ وڏو آواز گجڪار رڙهاٽ (3) ڦيٽي وغيره جو آواز گهرڙ گهرڙ (جمع: گُرڙاٽَ)
گُرڙال:	اسم مؤنث	هڪ جهنگلي ڦل جو قسم (گولاڙي ول جهڙيءَ جنهن جا پَن سنهڙا چار جهڙا ۽ اڪثر چارين جي پير ۾ ٿئي).
گِرسٽُ:	صفت مذڪر	(1) بدڪار (2) درڪارُ دنيا (3) گرفتار قاتل.
گِرگان:	اسم مؤنث	پوڙهي عورت.
گِرگِلو:	صفت مذڪر	(1) ڍرو ويڪرو ڪپڙو جسم جي ماپ کان وڏو هجي تہ بہ گِرگلو چون (2) چوڙي ٻانهن ۾ ويڪري لڳي تہ بہ گِرگلي چئبي.
گِرَڻِ:	فعل لازمي	ڪتي جو گير ڪرڻ ۽ ٻهڪڻ (جاڳايس جنبورَ ڪُتي قريبن جي، ٻهي ٻهڪي اُٿيو گهڏي منجهان گورَ سَڀ لاٿائين سُورَ گِري هب غريبَ ٿان).
گِرِڻ:	اسم مؤنث	ماٽيءَ يا مٽ جي ڪنڌ وارو حصو.
گِرهَڻُ:	اسم مُذڪر	(1) سج يا چنڊ تي ڌرتيءَ جي پاڇولي پوڻ واري حالت (2) سج يا چنڊ تي ڪارڻ (3) مٽ جي هيٺان رڪيل ٺِڪر جو چڪر گهِرڻ، تاتڻ، چڪتاڻ ڪرڻ.
گَرو گنجو:	اسم مرڪب	جهڙو تهڙو چڱو مٺو.
گُرِي:	اسم مؤنث	ڳريو (هي لفظ ماڇر جا ماڻهو ڳالهائين ۽ ڳرٽي يا مُرٽي کي چون).
گِڙانگ:	صفت مذڪر	(1) تمام وڏو گَڙَنگ (2) هيبت ناڪ، حشمت وارو دَهڪي وارو. (جمع: گِڙانگَ)
گُڙُٻ:	اسم مؤنث	(1) عام طرح ان کي گُڙٻي بہ چون، هاري ماڻهو ڇا ڪندا آهن، جو زمين کي پهريائين هر ڏيئي پاڻي ڇڏي ڏين، جڏهن زمين ٺَري وڃي پوءِ اهو پاڻي ڇنڊي ٻيهر پاڻي ڏئي ان ۾ ٻج ڇٽين، اُنهيءَ ڦُٽيل پوک کي گُڙٻ چون، هيءَ خاص ڪري سارين جي پوک لاءِ ڪن.
گڙپول:	صفت مذڪر	وڏو تنگ، گڙٻل، سوراخ، ٻرگهل، ڏرڙ ٻرڙ (جمع: گپولَ)
گُڙجَڻ:	فعل لازمي	ڦُندَڻ، اُقامڻ، اُيامڻ، اُفرڪڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
گِڙِدَ:	اسم مذڪر	ماڳهين، موراهين، بنهہ، صفا، بلڪل، نپٽ.
گُڙَڪُ:	اسم مذڪر	ڳِڙڪ، ٻرگهل، لوگهو ڳُڙڪو. (جمع: گُڙِڪَ)
گُڙهو:	صفت مذڪر	ٽلهو متارو ڏٿو مٺو ڏدستو مٺڪو ڏِينڳ، ڏِڳ. (جمع: گُڙها)
گَڙُولُ:	صفت مذڪر	فتنہ انگيز جهيڙو ڪندڙ ڦڏائي، شرارتي، جهڳڙالو. (جمع: گَڙُولَ)
گُسِلِي:	اسم مؤنث	هٿ جي آڱوٺيءَ تي ڏسٽي آڱر مٿان رکي، هنيل ھُرَ. (جمع: گُسِليُون)
گُشادو:	صفت مذڪر	عقل وارو داناءُ، سمجهہ وارو ڇاٽو چالاڪ، هوشيار ماهر، قابل. (جمع: گشادا)
گَڦَ:	اسم مؤنث	بڪواس.
گُڪو:	صفت مذڪر	ماٺو جيڪو سڌو بيهي نہ سگهي ۽ ڪُبو هجي.
گَگَرَ:	اسم مؤنث	سوڙهي ڏِگهي ڳچيءَ وارو دِلو پاڻيءَ جو ٿانو دِلي، گهاگهَرِ، گاگَرِ، چَونرِيہ چونرو گهگهرِ. (جمع: گگَرِيُون)
گَگِهہ:	اسم مؤنث	اڳين پاسي ڳچيءَ وٽان وڏيل چمڙو ڇاڙهي هيٺان سوڄ وانگي اُپريل چمڙو. (جمع: گگها)
گِلاخور جو ڪائجي پر ميهٽي خور جو نہ:	چوٽي	ميهٽي جي گلا ڪان وڏيڪ خرابي ۽ اثر جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
گَلِڙِي:	اسم مؤنث	فراسين جي ڇٽن جو هڪ قسم.
گِلگَپال:	اسم مذڪر	خارش، کَهہ کَنَهَرَ، خارشَ، خارسَ، کُجَلِي.
گَلُورُ:	اسم مذڪر	لَشڪر، ٽولو جماعت، دَلُ، وَلَر، گَلَر، جَٿو ڏَڻُ، ڇانگہ (جمع: گلوڙَ)
گِلُوهُ:	اسم مذڪر	ٿورو ڳُڻ، احسان. (گاندو ساڻ گِلوهُ، ڪيوَ تہ ڪَلر هاريو). (جمع: گِلوهَا)
گَنڀيرُ:	صفت مذڪر	(1) ماٺيڻي طبيعت وارو (2) خاموش. (جمع: گنڀيرَ)
گِندَرُ:	اسم مذڪر	(1) گِندَلُ، ڦاٽل رِلِي، گِلِيم، ڏَڙڪي (2) ڦاٽل اوڇڻ. (جمع: گِندَرَ)
گُندِئين ڪير ملي، تہ مينهن ڏاڻ جو کهڙو ضرور:	پهاڪو	ڪم جي سطح ۽ نتيجي جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
گَندِي تِرڪڻ:	محاورو	چادر ڊِرڪڻ.
گُنگِهٽي:	اسم مؤنث	جِيٽُ جو قسم (ڳاڙهي رنگ جو گدري ۽ ڇانهين

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		جي ول کائي). گهريتڙي (جمع: گُنگهٽيُون)
گَنگو:	اسم مذکر	لٺيءَ (وڻ) جو ڳاڙهو گونچ. گُنگو. (جمع: گَنگوَ)
گَنگوءَ جي گوڙ جي خاوَندَ کي خَبرَ:	چوڻي	کنهن نيچ ماڻهوءَ جي ڪاميابي ۽ ڪارڪردگيءَ جي چاڻ جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
گُنگون:	اسم مذکر	اُٺ جي پُڇ کان وٺي ڪنڌ جي پاڙ تائين ٿوهي جي مٿان وارن جو لِيڪو سنڌو.
گَٽَب:	اسم مذکر	وڏو ڳنڍو، ڦوڦيندو نشان، دڙو ڪُنگرو.
گُوَ:	اسم مذکر	چانديءَ جي هار جو مٽيو. (جمع: گُوَ)
گوَاز:	اسم مذکر	(1) ٽپ، وڏا چال (2) ڇلانگ
گِواسَ:	صفت مؤنث	اُباسي. (جمع: گِواسِيُون)
گوبي:	اسم مؤنث	ڪڪرالي ۽ ڪاري جا لنگها ۽ ملاح ڏبر لاءِ هي لفظ ڪم آڻين.
گوبَڻ:	اسم مذکر	شڪايل لَسيءَ جا ڦُٽ.
گوٽ ناٽ:	اسم مرڪب	وسارڻ، نظر انداز ڪرڻ.
گوپسِيُون:	اسم مؤنث	واهيات گپوڙا، اجائي بڪواس، ڪوڙا اُفواهہ.
گوپي:	اسم مؤنث	(1) گهپي (2) ٻار جو ڪيٽو.
گوڄ:	اسم مذکر	ڳنڍو.
گوجاڙُ:	اسم مذکر	(1) ڍير (2) ڍِڳ، سَٿو. (جمع: گوجاڙ)
گوجَرُ:	اسم مذکر	ٻن واهن جي وچ ۾ وڻ ۽ گپ ۽ پاڻي. (جمع: گوجَرَ)
گوچاڻي:	اسم مؤنث	ڪِيسو.
گودڙُ:	صفت مذکر	(1) نرم گودڙي، وڏي گودڙي، ٽُنل ڦاٽل رَلي. فقيرن جي (پنڻ جي) جهولي. پراڻن ڪپڙن جي هَڙ. ڦاٽل ٽُنل ڪپڙن جي مڏ (2) پراڻو ڪپهہ (3) ڊوَل ٻِلاڙو بي ڊولو اڍنگو بي ڍنگو اناڙي، جَڏو بي هُنر. اڻ گهڙيو دوڏستو ڪُڍنگو ٻُڇڙو ڊول مول (4) ڪوجهو ڪِنو خراب (5) ڪميٽو ڪُڏو پاڄِي، مُٺ پيڙ (6) ڇنل ڦاٽل (ڪپڙا) (جمع: گودڙا)
گودو آڏڻ:	محاورو	ڏِتڙن ڦاسائڻ لاءِ گودو تيار ڪرڻ.
گوڏي ڦُل:	اسم مذکر	پرت پريل ڪوڏين سان سينگاريل. (مٿان ٻن انچن جي اوچيدار پٽي جنهن ۾ هيٺ لڏندڙ ڏگهيون سريون، جن جي پوڇڙ ۾ لانگهہ تي ان جا ٽوئر ۽ سرون، ڪچ ڪوڏين ۽ سچن ڪوڏين سان پريل).
گوراڙُ:	اسم مذکر	(1) ٻڪريءَ جو ننڍڙو ماڍي ڦُر يا ٻچو (2) نانگ جو

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		قسم (گهڻو ڪري پاڻي ۾ هلي). (جمع: گوراڙ)
گوڙکو:	اسم مذکر	سوراخ، تنگ، وينجهہ
گوڙڪِي:	اسم مؤنث	اُها ٻڪري، جا سِيءِ کان وٺي ڪنڌ تائين ڳاڙهي مُجي. (جمع: گوڙڪِيُون)
گوڙمُ:	اسم مذکر	(1) ڍڳين ڍڳن وغيره جي گوهر، مال جو ڌڻ، مال جي چانگ، اُٺن جو ڳلو ساڳو (2) گهٽا، جهجها. (جمع: گوڙمَ)
گورو:	اسم مذکر	(1) ڦيرا، چڪر، گهمرا (2) لوهہ کي گرم ڪرڻ جو چرخو. (جمع: گورا)
گوڪَ:	اسم مؤنث	سلوار ۾ اڳڪ وجهڻ جي جاءِ، اُبداڻو. (جمع: گوڪُون)
گوڪڙُ:	اسم مذکر	ڦِيٿ. (جمع: گوڪرون)
گوکَ:	اسم مؤنث	(1) ڳُهہُ جو هڪ قسم، ڪنن ۾ پائڻ جي ڳُهہُ جو هڪ قسم (2) ڏندن جي وِٿي. (جمع: گوکُون)
گوگ:	اسم مؤنث	کير جي جهَڳ، ڳِجِي. (جمع: گوگُون)
گوگهڻُ:	فعل متعدي	(1) مجبور ڪرڻ (2) لاچار ڪرڻ، بيوس ڪرڻ، محتاج ڪرڻ.
گوگِهيٽا:	اسم مذکر	(1) اوِيڙ جو هڪ قسم (2) گُگَر جو ڦَلُ، گُگر.
گوگِهيڙو:	اسم مذکر	ڪيڙو. (جمع: گوگِهيڙا)
گول:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قِسم.
گولاڻ:	اسم مؤنث	ڦرهي جي تاري
گولو:	صفت مذکر	غلام، نوڪر. (سچو اصل کان آهي، گولو غلام تنهنجو).
گولي ٻولي:	اسم مرڪب	فائر جو اوزاں گولي وغيره.
گُومانِجڻ:	فعل لازمي	(1) ڦيري اچڻ، گهوماٽجڻ (2) منجهڻ (3) بيهوش ٿيڻ.
گُونبُ:	اسم مذکر	(1) ڳِنڍيو (2) ڳوڙهو (3) ڳِڙ. (جمع: گُونبَ)
گُونڊِلِي:	اسم مؤنث	سُٿَ جو ڦورو. (جمع: گُونڊِلِيُون)
گُونڊو:	اسم مذکر	ڪانن جي نهيل جاءِ (جنهن ۾ ڦَٽيون وغيره رکجن. (جمع: گُونڊا)
گُونڊِي:	اسم مذکر	(1) ڪوڏ (جي گهڻو ڪري اُٺن جي ڳانين ۾ هڻجن) (2) هڪ ساموندي جيت (3) ڪچ ڪوڏي (4) سچي ڪوڏي (جمع: گُونڊِيُون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
گونداڙڻ:	فعل متعدي	(۱) ڦلهورڻ، کنديرڻ، هيٺ مٿي ڪرڻ، مُنجهائڻ (سُٽ وغيره) (2) گڏائڻ.
گُونرِ:	اسم مذڪر	ڪچي شاخ.
گُونگا ٻونگا:	اسم مرڪب	مائيٽا، چُپ چاپ.
گُونگَن جُون آهُون مائٽ سمجهن:	چوڻي	هيڻن جو درد پنهنجا ئي سمجهن ۽ عزازت ۽ خون جي رشتي جي اهميت پڌائڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
گوهيُون گهتون:	اسم مرڪب	هيڏانهن هوڏانهن نڪرڻ، پاسو ڏيئي نڪرڻ.
گُوئُوڻ:	صفت مذڪر	(۱) بي هوش (ڌَڪَ لڳڻ سبب) (2) بي سُرتيو.
گَهَ پيهَ:	اسم مؤنث	(۱) اٽڪل، چالاڪي، ٺڳي (2) مڪاري، فريب، دولاب (3) ڏانڌل، رڳڙو ڪِلڪِل، ڪِٽ ڦِٽ.
گِيهَ پيهَ:	اسم مرڪب	رش، گهٽائي، ڪثرت.
گٿِي:	اسم مؤنث	رڏي، گهہ.
گِيتو:	اسم مذڪر	ڪوهيرو ڏُنڊ. (جمع: گِيتا)
گيڙُ:	اسم مذڪر	ڍڳيءَ جو ڪُونئٽُ. (جمع: گيڙا)
گِيسَرَ:	اسم مؤنث	ڪم ۾ دير ڪرڻ.
گِيسو:	اسم مذڪر	(۱) پٽَ تي ويهي ميدان ٻهارڻ (2) عورتون ان کي گيسو ڪار بہ چون.
گيڪهہ:	اسم مذڪر	مِڪِر.
گيلاٽِي:	اسم مؤنث	ليتاڙو.
گيلو:	صفت مذڪر	چريو مستانو ديوانو. (جمع: گيلا)
گِيم گڙُد:	اسم مرڪب	دن لٽ، ڌوڙ مٽي.
گِينارَ:	اسم مؤنث	پڌواڻ پڌو ڪرڻ جي حالت.
گِينداڙڻ:	فعل متعدي	گِهلڻ، هيڏانهن هوڏانهن ڇڪڻ.
گِيندو:	اسم مذڪر	ڪِيسو گوندو. (جمع: گِيندا)
گِينگ:	اسم مذڪر	(۱) مکر، ڍونگ، ٽال، مڪَرُ (2) گيهہ پيهہ.
گِينگهو:	اسم مذڪر	هڪڙو ننڍڙو سرندڙ جيت.
گِينوار:	اسم مؤنث	بي خيالي، ڌيان نہ ڏيڻ.
گِيهو:	اسم مذڪر	(۱) گِهلَڙُ جو نشان، ليڪو، گهڪو (گِيهو تہ سولو ڪَيُ) (2) گِسڪو گِيسو پٽو (ٽانگ وغيره جو). (جمع: گِيها)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

ڳ

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڳاپرو:	صفت مذکر	ننڍي عمر وارو لاسڙيات، ڳپرو. (جمع: ڳاپڙا)
ڳاتارُ:	اسم مذکر	وَل (گدري، ونگي، تُوهہ وغيره) جي شاخ. (جمع: ڳاتارَ)
ڳاڇ:	اسم مذکر	ڳائڻ، راڳ، ڳيت، ڳيچ، ڳاجهہ. (جمع: ڳاڇ)
ڳارِڙو:	اسم مذکر	ڪانگ لَنوڻ جي آواز کي چون.
ڳارو:	اسم مذکر	(1) ڪو راڳ وغيره جهيڻي آواز ۾ چوڻ جي حالت، جهونگار (2) نياپو اشارو اُهڃ. (جمع: ڳارا)
ڳاڙهہ:	اسم مؤنث	لالاڻ، لالائي، ڳاڙهاڻ (ٻيڙياتن جي محاوري ۾ درياءَ يا سمنڊ جي پاڻيءَ جو ڏکڻ جي واءُ تي ڳاڙهاڻ ڪري بيهڻ جي حالت).
ڳاڳو:	اسم مذکر	ڏٽ جو هڪ قسم. (جمع: ڳاڳا)
ڳاڳِي:	اسم مؤنث	(1) برسات ۾ تيندڙ ٿيندڙ پوتي (2) ڳاڳي ٻوٽيءَ جو ڦرُ (جو چٽونيءَ جي داڻي وانگر ٿئي). (جمع: ڳاڳيون)
ڳالهہ نہ ماري پر ڳالهہ جو مامرو ماري:	پهاڪو	سبب کان اثر جي وڌيڪ اهميت کي اجاگر ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ڳالهوڙو:	اسم مذکر	ٿوري ڳالهہ مان ڪو وڏو معاملو ٿي پوي تہ چون: ”ڳالهہ مان ڳالهوڙو ٿي پيو“.
ڳالهيارُ:	صفت مذکر	ڳالهيون ڪندڙ قصا ڪٿندڙ آکاڻيون ٻڌائيندڙ ڳالهيرُ. (جمع: ڳالهيارَ)
ڳاموٺ:	اسم مؤنث	مٽي ۾ ڳوراڻ، موڳات، سستي. (جمع: ڳاموٺون)
ڳانپ:	اسم مؤنث	(1) اُٺ جي ڳوڙ (2) دانهن، ڪوڪ (3) ننڍڙي ٻار جو هڪ ساهي روئڻ. (جمع: ڳانپون)
ڳانٽِي:	اسم مؤنث	(1) گوڏ ٻڌڻ جو هڪ نمونو ڳانٽي (2) ڪپڙا ڌوئڻ يا مٿو ڌوئڻ وقت عورتون وڏي گنديءَ جي گوڏ ٻڌنديون آهن، جنهن جا ٻہ چيڙا ڇاتيءَ تائين آڻي ڪنڌ وٽ ڳنڍ ڏبي آهي ۽ سڄو بدن بڪين تائين ڍڪجي ويندو آهي، فقط ٻانهون ۽ پنا ڪليل رهندا آهن. (جمع: ڳانٽيون)
ڳانڍُ:	اسم مذکر	(1) ڇهڪ، وَڍُ، ڇيهہ (2) ٽُڪر، ڳيو. (جمع: ڳانڍَ)
ڳانڍڻ:	فعل متعدي	وَڍڻ، ٽُڪر ٽُڪر ڪرڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
ڳانڃَ:	اسم مؤنث	مجلس، ڪچهري
ڳانڍِئو:	اسم مذڪر	(1) ڪنهن ڊور کي ڳچيءَ ۾ سُونهن لاءِ ٻڌل سُٽ يا گهٽين ڳنڍين وارو رنگين ڏاڳو ماهينڊ (2) ڳانو ڳاني. (جمع: ڳانڍِئا، ڳانڍيا)
ڳانڏُو:	اسم مذڪر	ڳاڙهو ميوو.
ڳانڌِي:	اسم مؤنث	درياءَ جي مڇيءَ جو هڪ قسم (ڏيکهہ اٽڪل هڪ انچ).
ڳانو:	اسم مذڪر	ڳيري جي ڪنڌ وارو ڪارو ليڪو. (جمع: ڳانا)
ڳاهُہ:	اسم مذڪر	پائي جي سل ۾ وجهڻ لاءِ اِيس جو گهڙيل حصو ڇُوڙَ (جمع: ڳاهتا)
ڳاهَہ ماهَہ:	اسم مرڪب	
ڳاهَہ:	اسم مؤنث	مڇي ڦاسائڻ لاءِ ڪلونءَ ۾ چارو وِجهڻ.
ڳاهو ميهو:	اسم مرڪب	ڳئن ۽ ميهن جو ڌڻ.
ڳاءِ:	اسم مذڪر	ڪٽ جي ايس يا اوبري جي منهن جو گهڙيل چيڙو ڇُوڙَ ڳاهہ. (جمع: ڳاءَ)
ڳيَ ڳان:	اسم مرڪب	
ڳيرو ڳوڏر:	اسم مرڪب	جوان سُوان، تندرست، پهلوان.
ڳيو:	اسم مذڪر	(1) ٽورو حصو ٽُڪر، ٽڪرو ٽوٽو (2) مانيءَ جو ٽُڪر. (جمع: ڳيا)
ڳيُور:	اسم مذڪر	جت، ملاح ۽ ڪاري جا ماٺهو نِنڍڙي ٻار کي چون.
ڳيي:	اسم مؤنث	ظلم، ستم، ڪاوڙ گرمي. (جمع: ڳييُون)
ڳُتَ:	اسم مؤنث	(1) زالن جي وارن جي ڳُتيل چوٽي، ڇڳڪ، چُڻ (2) چوپائي جي ٿڻ ۾ تيندڙ رنڊڪ. (جمع: ڳُتُون)
ڳِترو:	اسم مذڪر	(1) وڏيل ٽڪر، ڪترو (2) ٽُڪر، ڀورو ڀيرو ڳيو ياڱو (3) ميوي وغيره جو ٽڪر، ڦار. (جمع: ڳِترا)
ڳِتِلو:	صفت مذڪر	ٽلهو متارو. (جمع: ڳِتلا)
ڳُتِلو:	اسم مذڪر	ڳوترو ٻجڪو ٿيلهو. (جمع: ڳُتِلا)
ڳتَڻ:	فعل متعدي	ڳيهڻ، ڳڙڪائڻ.
ڳَتو:	اسم مذڪر	فريب، مڪر، حيلو. (جمع: ڳَتا)
ڳَٽُ:	اسم مذڪر	وڏا گراهہ لپوڙو. (جمع: ڳَٽَ)
ڳَٽِ:	اسم مؤنث	سانَ کي ڪاٺ ۽ رسي سان ڪنڌ ۾ ٻڌڻ.
ڳَتارُ:	اسم مذڪر	(1) ٽاري، شاخ (2) گونر، ڳنُر. (جانيي جا رڳا ڳتار پتجانءِ، پرَ نہ ڪپن). (جمع: ڳتارَ)

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
ڳِٽڪارڻ:	فعل متعدي	(1) ڪنهن پکيءَ وغيره جو آواز ڪرڻ، ڳٽ ڳٽ ڪرڻ (2) ڳِٽڪارڻ.
ڳِٽڪڻ:	فعل متعدي	ڳٽ ڳِٽ ڪرڻ، ڪِلڻ، ڇهڪڻ.
ڳِٽڪو:	اسم مذڪر	ڦد جو ننڍو پر بدن ۾ پريل ۽ سگهارو. (جمع: ڳِٽڪا)
ڳِتڪو:	صفت مذڪر	ڪنهن ٻار لاءِ ڪم آندل پيار جو لفظ ننڍڙو. (جمع: ڳِتڪا)
ڳُتِلي:	اسم مؤنث	ڳُتِمي. (جمع: ڳُتِلِيُون)
ڳَتَڻ:	فعل متعدي	مينهن يا ٻڪريءَ مان کير جون سيڙهون هٽڻ.
ڳِتو:	اسم مذڪر	وڏو گراهه، لپوڙو. (جمع: ڳِتا)
ڳِتِي:	اسم مؤنث	نيتي جي چيڙي ۾ ٻڌل ننڍڙي ڳاڙهي رنگ جي ڪاٺي، ڳيتي. (جمع: ڳِتِيُون)
ڳَٺِ:	اسم مؤنث	ڪسي، نالي، ڳَٺُ، وڏي هَڙَ، ڳنڙي (جمع: ڳَٺُ، ڳَٺون)
ڳَپو:	اسم مذڪر	وڏو گراهه، ڳپوڙو وات ۾ نه پورو ٿيندڙ گراهه، ڳِتو. (جمع: ڳَپا)
ڳَپوڙڻ:	فعل متعدي	وڏا گراهه هڻڻ، وڏا گراهه کائڻ، وڏا ڳِتا هڻڻ.
ڳُجهه جي نظر ڊوندي تي:	چوڻي	هر شيءِ جي پنهنجي اصل سان تعلق جي موقعي تي چئبو آهي.
ڳُجهه ڳوهه:	اسم مرڪب	ماٺ ميٺ، لِڪ ڇپ، رازداري
ڳَچ:	اسم مذڪر	ماس جو ٽڪر، ڊِڳل. (جمع: ڳَچَ)
ڳُرَ:	اسم مؤنث	(1) زال جي وارن جو هڪ موڙو (2) گهوڙي جي ڪنڌ وارا وارَ ٻشڪون، ٻَرَ. (جمع: ڳُرون)
ڳرائِي:	اسم مؤنث	ڳلي ملڻ واري حالت، ڳراهتي، ڳرانڌي (جمع: ڳرائِيُون)
ڳراچ:	اسم مذڪر	ڪنڌ جا وار. (جمع: ڳراچ)
ڳراچ:	اسم مؤنث	ڳچيءَ جي لڙڪيل چمڙي (جمع: ڳراچون)
ڳُرانَ:	حرف جر	ڪان.
ڳُرائِي:	اسم مؤنث	مرشدائتو لاڳ. (جمع: ڳُرائِيُون)
ڳِرڙو:	اسم مذڪر	جانورن جي بيماريءَ جو هڪ قسم (جنهن ۾ چوپائي جي ڳچي سُڄي پوي). (جمع: ڳِرڙا)
ڳُرهاڙي:	اسم مذڪر	(1) ڳُڙ ۽ گيهه وجهي ڪٽڪ جي اٽي جي پچايل ماني، ٻُسري، ڳُراڙي (2) زناني سُٿڻ جي ڪپڙي جو

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
		هڪ قسم (ڪارو پيتو ۽ چاڪليٽي رنگ). (جمع: ڳَرهاڙيون)
ڳُرهَڙي:	اسم مؤنث	ڪٽڪ جي اٽي جي ڳُڙ ۽ گيهه وجهي پچايل ماني، ٻُسري، ڳُرهاڙي (جمع: ڳُرهَڙيون)
ڳُرهو:	اسم مذڪر	(1) چوپائي کي ڳچيءَ ۾ ٻڌڻ لاءِ ڳنڍيل ڏنل رسو (2) چوپائي مال کي ڳچيءَ ۾ ٿيندڙ هڪ بيماري (جمع: ڳُرها)
ڳُرو:	اسم مذڪر	(1) نڙيءَ وارو پاڱو نڙي، ڳُراڙو (2) ڳچي، ڳنڍيو (3) ڳوڙهو (بيماري) (4) ڳائي مال ۽ چوپائي مال کي ڪني پاڻي پيئڻ ڪري، ڳچيءَ ۾ نڙڳهٽ جي مٿان نڪتل ڳوڙهو (5) پڪڙ، قبضو چنبو آوَر (6) ڪُنڍيو ڦاهي. (جمع: ڳُرا)
ڳُري:	اسم مؤنث	وٽ، ٽڪر، پاڱو.
ڳُريو:	اسم مذڪر	ھَتھَن يا اڏاوت جو هڪ ڪاٺ، ٽُوٽي، پاٽاريو. (جمع: ڳُريو)
ڳُڙ به مِلو نٽي به ٽِڪي:	چوڻي	فائدي ماڻڻ لاءِ تڪليف جي سفر جي موقعي تي چئبو آهي.
ڳُڙاڪُ:	صفت مذڪر	(1) ڏتومٽو ٿُلهو ٿُنيرو (2) چُست چالاڪ. (جمع: ڳُڙاڪَ).
ڳُڙدائِي:	اسم مؤنث	ڳُڙ سان ڦُلايل ٻُڪڙا يا چانور ملائي، اُن مان ٺاهيل مٺائي، لائِي. (جمع: ڳُڙدائِيون)
ڳُڙڪُ:	اسم مذڪر	(1) ٽُنگ، سوراخ، ويجهڙ، سَلُ (2) ڏرڙ ۾ رگهَلُ. (جمع: ڳُڙڪَ)
ڳُڙڻ:	فعل لازمي	(1) ڦُڙو ڦُڙو ٿي وَهڻ، ٽِمڻ، سِمڻ، وَهَڻ، چِڪڻ، جهرڻ (2) نيندي وهڻ (3) چوپائيءَ جو ڪير لاهڻ.
ڳَڙهُ:	اسم مذڪر	شهر جي ٻاهرين عالم پناهه، شهر پناهه. (جمع: ڳَڙهَا)
ڳَلَڻ:	فعل متعدي	وڏا گرهه چٻڻ ڪانسواءِ ڳيهڻ.
ڳَڪِڙي:	اسم مؤنث	(1) ڪڪڙي، ڏڏَڙُ (2) ڏڏَڙو ٽڏڙو. (جمع: ڳَڪِڙيون)
ڳُڳُ:	صفت مذڪر	ٽڏو برف جهڙو ٺري ڳُڳ ٿي پوڻ.
ڳَلُ:	اسم مذڪر	پيڙي جو هڪ حصو. (جمع: ڳَلَ)
ڳلاٿ:	اسم مؤنث	ڳلاٿو ڳلاٿو. (جمع: ڳلاٿُون)
ڳلپيڙو:	اسم مذڪر	بيماريءَ جو هڪ قسم ڪنن ۽ نڙيءَ جي وچ ۾

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
		غدودن جي سوڄ، ڪَلِيُون، ڪوئليون (ڪوئلي). (جمع: ڳلپيڙا)
ڳلتو:	اسم مذڪر	ڏَتو گَشو رَماڪو. (جمع: ڳلتا)
ڳلِڙو:	اسم مذڪر	بيماريءَ جو هڪ قسم، ڳلپڙو ڪَلي، ڪوئلي. (جمع: ڳلِڙا)
ڳلَهڻ:	اسم مؤنث	ڳِلَهه. (جمع: ڳلِهڻُون)
ڳلَهه:	اسم مؤنث	ڇِڪ، گپ، ڇڪڻ، ٻِلَهڻ. (جمع: ڳلَهُون)
ڳلو:	صفت مذڪر	تورو پُسيل، اُدوڪو ڳِلهو. (جمع: ڳلا)
ڳلو:	اسم مذڪر	(1) لولو (جيڪو سوڪ نہ هجي) (2) آلي زمين ڪي بہ ڳلي زمين چئبو آهي.
ڳلوَٽي:	اسم مذڪر	ٽوپيءَ جو هڪ قسم.
ڳلِي:	اسم مؤنث	(1) ٻيڙيءَ جو مٿيون پاسو (2) گهوڙي جي لغام جو هڪ پاسو. (جمع: ڳلِيُون)
ڳمَ ڳنڍيِر:	اسم مرڪب	واسطو وڙو، تعلق لاڳاپو.
ڳماڻِڻ:	فعل متعدي	(1) مخمور ڪرڻ، نشي ۾ آڻڻ (2) سست ڪرڻ، ڳاموڙ ٽيڻ.
ڳنتِ:	اسم مؤنث	بُردباري، تحمل.
ڳنڊَ، ڳنڊِ:	اسم مؤنث	ٻنڌَڻُ، ٻانڌيڙ. (جمع: ڳنڊِوُن، ڳنڊِيُون)
ڳنڊَرُ:	اسم مذڪر	وڏو ڳنڊِيو. (هيءَ مٺائيءَ جو ڳنڊِڙ ڪنيو وتين، سو ڪنهن کي ڏيندين).
ڳُنڊُ:	اسم مذڪر	مانيءَ سان کائڻ واري شئي، گنڌڻ. (جمع: ڳُنڊَ)
ڳُنڊَڻُ:	اسم مذڪر	(1) لسي، کير، چٽڻي يا ٻوڙ جيڪو ماني سان کائجي (2) "ڳنڊ" بہ چون، "ڳنڊي کائڻ" يعني تورو تورو ڳنڊَڻَ سان ملائي کائڻ.
ڳنگ:	صفت مذڪر	ٺار سخت ٿڌ.
ڳنهِڙي:	اسم مؤنث	(1) وڏن پيپڙِن يا ديگيُن مان پاڻي ڪڍڻ لاءِ نڪر جي مُٺ واري وڏي ڇَلَ (2) ڪِنگرُ. (جمع: ڳنَهَڙيُون)
ڳنهَڻ:	فعل متعدي	وٺڻ، خريد ڪرڻ (ڪڇي).
ڳنوارُ:	صفت مذڪر	(1) ڳئون چاريندڙ ڍڳيون چاريندڙ گوهري (2) ٻهراڙيءَ جو ڳوٺاڻو دهقاني، واهٽي (3) پورهيت، ٿوري رزق وارو (4) اڻ سڌريل، ٻوڪ. بي وقوف، جاهل. (جمع: ڳنوارا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ڳنُون:	اسم مؤنث	بند يا ٻني جو پاسو يا ڪمند جي لٺ.
ڳنِي:	اسم مؤنث	(1) ڪچي پوک (2) ماپ جو ڪانو. (جمع: ڳنِيُون)
ڳڻ ڳوت:	اسم مرڪب	دل ۾ حساب لڳائڻ، ويچارڻ.
ڳوپُ:	صفت مذڪر	(1) جانور، حيوان، چوپايو (2) بي زبان، گگدام، نہ ڪچندڙ (3) گهٽ سمجهہ وارو موڳو بي سمجهہ (4) پورڙو (5) ڀالو ڀولو سادو سُودو. (جمع: ڳوپَ)
ڳوتِنات:	اسم مذڪر	خيال، ويچار (اسان ڳوتنات ڪري جواب ڏينداسون).
ڳوٺي:	اسم مؤنث	(1) تماڪ کي ڪُٽي ٺاهيل ڳنڍيو ڳوٺُ (2) سُٽ جي ڍيري (3) اوٽي، اوبري. (جمع: ڳوٺيُون)
ڳوٺ جا ڪُتا پئونڪائِڻ:	محاورو	بيڪار گذارڻ، اجايا ڏڪا ٺابا کائڻ، نڪمون گذارڻ.
ڳوٺَ جا ڪُتا ڪُتَڻ:	محاورو	نڪمون ۽ بيڪار گذارڻ، اجايا ڏڪا ٺابا کائڻ.
ڳوڏو:	اسم مذڪر	اُن ٻار کي چئبو آهي، جنهن لاءِ سوچجي تہ هاڻي اُهو ننڍڙو ناهي، پر ڳوڏو (وڏو) اچي ٿيو آهي.
ڳوڪِڙ:	اسم مؤنث	ڪِيڪَ.
ڳول ڦولَ:	اسم مرڪب	ڳولا ڦولا، تلاش طلب.
ڳون ڌيان:	اسم مرڪب	توجهہ، غور فڪر.
ڳوڻ:	فعل متعدي	(1) ڌيان ڏيڻ (2) توجهہ ڏيڻ.
ڳُونَر:	اسم مذڪر	جانيي يا توريي ڳاهڻ بعد بچيل تيليون، ڪاڏر.
ڳوتهن (ڳئون) ٻئي وٺي دشمن کي ڏئي:	چوٽي	پنهنجي لاءِ پاڻ مصيبت پيدا ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ڳوهو:	اسم مذڪر	آن ۾ ويڙهيءَ جو ٽڪر.
ڳُهڙَ ڳهڙَ:	صفت مذڪر	سکر ماڻهو وڏو ماڻهو. (جمع: ڳَهڙَ ڳَهڙَ)
ڳهلو:	صفت مذڪر	موڳو سُست يا بيوقوف.
ڳَهَنَ:	اسم مذڪر	خيال، ڌيان. (جمع: ڳَهَنَ)
ڳهہ ڳَلو:	اسم مرڪب	زيور سينگار جا ٿول.
ڳَهو:	اسم مذڪر	(1) ڪاٽي ڪٽڻ لاءِ هڪ ماڻهوءَ جو ڪاٽيءَ جي ڪوٽڻ جو مقرر انداز (2) ڳهہ، زيور ڳهٽو. (جمع: ڳَها)
ڳِهي:	صفت مذڪر	وڏيرو سکر. (جمع: ڳِهي)
ڳَئِي:	اسم مؤنث	(1) تڙ پيڙ جلدائي، تڙ تڪڙ (2) ڪَسِي، واهِي (3)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		گهرج، ضرورت. (جمع: ڳَئِيُون)
ڳيتلو:	صفت مذڪر	ڪوڙو ٻٽاڪي، لباڙي (جمع: ڳيتلا)
ڳيجهڙو:	صفت مذڪر	ٿورڙيءَ محبت وارو ڪوڙو عاشق، سڏڙيو. (جمع: ڳيجهڙا)
ڳيچو:	اسم مذڪر	(1) اکروٽ (2) ڳتو (ڪڙ وارو ڳيچو ٻڌي چڏيو) (3) زنانو راڳ، سِهرو. (جمع: ڳيچا)
ڳيرائِي:	اسم مؤنث	دوائن ۾ ڪتب ايندڙ ٻوٽي جو هڪ قسم ڳارائي بدن جو ڳچيءَ وارو پاسوءِ هڏو. (جمع: ڳيرائِيُون)
ڳَيڙُ:	صفت مذڪر	(1) بي وقوف (2) سوالي (3) سست (4) بي زور (ڪي ڳورا ڳَيڙُ ڳوٺ ۾ ڪي ڪارا قربدار). (جمع: ڳَيڙَ)
ڳَيڙُ:	صفت مذڪر	خريد ڪيل نوڪر، ٻانهون. (جمع: ڳَيڙَ)
ڳيٽو:	اسم مذڪر	ڍانڍي پکيءَ جو هڪ قسم لنگهو. (منچر)، ڳيهٽو. (جمع: ڳيٽا)
ڳيهڙو:	اسم مذڪر	(1) ڳاڙو (2) مينهن جو سانده ۾ چار ڏينهن وسڻ جي حالت، ڳيڙو. (جمع: ڳيهڙا)
ڳيهن:	اسم مؤنث	ٻوٽيءَ جو هڪ قسم ٻتر.

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ

گھ

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ
گهاٽ:	اسم مؤنث	ڪَڏ، ٽرائِي، هيٺائين زمين. (جمع: گهاٽون)
گهاٽا گهر ٻتدَر جا پڙيءَ تي بيلو پنُ:	پهاڪو	اجائي ڏاڙ ۽ دعوي ڪرڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
گهاپاتو:	اسم مذڪر	ڏِڪا، ڏوما، ڏک، اهنج، سُر، تڪليف، ڏکڙا، مشڪلاتون، رنڊڪون، اٽڪاءُ، سختيون. (جمع: گهاپاتا)
گهاڙ:	اسم مذڪر	(1) هيٺاهين زمين (2) پاڻيءَ جي ڪِسِي، جهونو ٿَڻل واهڙ (3) غار چُرَ. (جمع: گهاڙون)
گهارِي:	اسم مؤنث	سنگت ۾ ويچو.
گهاڙُو:	اسم مذڪر	چِگي طرح پير وغيره سجاڻندڙ. (جمع: گهاڙُو)
گهاڙو:	اسم مذڪر	منظور ٿيل ۽ وهندڙ رستو.
گهاٽڙ:	اسم مذڪر	ڦاٿل ۽ ٽُٽل رَلڪو (رليءَ جو گهاٽڙ). (جمع: گهاٽڙ)
گهاٽِي:	اسم مؤنث	(1) مار، مصيبت، آپدا، آفت، غضب، شامت، ڪمبختي، نياڳ، ماجران، چٽي، بدقسمتي (2) تيلي ٻج جو هڪ ٿي وقت گهاٽي جي اُڪريءَ ۾ پيل مقدار واڌائِي. (جمع: گهاٽِيون)
گهَٻَڻِ:	اسم مؤنث	پکين ڪي هڪلڻ جو هيلو ڪنياٽي. (جمع: گهَٻڻِيون)
گهپو:	اسم مذڪر	نڙيءَ جي گهُٽ، نڙيءَ جي ٻجهه (ڪنگهه سبب)، گهاپارو. (جمع: گهُپا)
گهپي:	اسم مؤنث	راند جو هڪ قسم (جنهن ۾ هڪ ننڍڙي ڪڏ کوٽي اُنهيءَ ۾ پئسا اُڇلائبا ۽ جيڪو اگ ۾ گهُپ ۾ پئسو وجهندو آهي اُهو ٻين جي رکيلن پئسن کي ڏڪ چُٽيندو آهي، ڏڪ لڳڻ جي حالت ۾ پئسو کَٽيندو آهي). (جمع: گهَپيون)
گهيڙ:	صفت مذڪر	ڪٽ مست ۽ اٽل ارادي وارو (مڙس).
گهُٽ:	اسم مؤنث	(1) ڪنهن ڪم کان بچڻ لاءِ ڦيرو ڏئي لِڪي وڃڻ (2) درين راند ۾ بـ ليڪو ٽپڻ لاءِ جيڪا ڦيري ڏبي آهي، ان کي بـ گهُٽ چئبو آهي.
گهتڻ:	فعل متعدي	(1) گهيڙڻ، وجهڻ، داخل ڪرڻ، درج ڪرڻ، قلمبند

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		ڪرڻ، رکڻ (2) سڱ گهُرڻ.
ڳُهِنڪڻ:	فعل متعدي	(1) ڏِڪ پرڻ، ڳڙڪائڻ، ڳهڻ، آڳرڻ (2) ڳهنڪو ڪائڻ، ڳيت ڏيڻ (3) اُبرجڻ، ڏرڪڻ، ڏوڳهڻ (4) پاٽيءَ جو نڙيءَ مان تڪليف سان هيٺ لهڻ (5) آتوڙجڻ، دم روڪجڻ.
ڳُهِنڪو:	اسم مذڪر	(1) نڙيءَ کي صاف ڪرڻ جو اوزار (2) واڍن جي هڪ اوزار جو نالو رندو. (جمع: ڳُهِنڪا)
ڳهنو:	اسم مذڪر	اڏو جنهن تي ڪوهو پيهي اُن کي قابو جهلڻ لاءِ پسون جي مٿان ڪاٺ جا ٽُڪر. (جمع: ڳهنا)
ڳهنو مرونو:	اسم مرڪب	ڳهوڳهو ڳهُنو.
ڳهپو:	اسم مذڪر	وڏ، ڇيسڻ، ڳهاءُ، زخم ٽُڪو ڪٽ. (جمع: ڳهپا)
ڳهڄ:	اسم مذڪر	(1) بيوقوف، نادان، بي مت، بي سمجهه، اڻ ڄاڻ (2) اگلو بي سجلائتو ڪچرو پٿوس، ڇيڳرو ڊول ٻلاڙو ميرو ڳچيرو هلت چلت، پوشاڪ ۾ اُبتو سُبتو. (جمع: ڳهڄ)
ڳهچپالُ:	صفت مذڪر	بيوقوف، بي سمجهه، بي عقل. (جمع: ڳهچپالَ)
ڳهر ڳريباڻو خصلت خانداني:	چوٽي	اٿهوند ۾ بـ مهذب زندگي گذارڻ جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
ڳهر ڳهٽو ويلي ڳهران اڳڻ آيو نٿي سهان:	چوٽي	ڳهر ۽ اڱڻ جي نسبت ۾ ڪم ڪار جي موقعي تي چئبو آهي.
ڳهر ۾ نهي ڪونـ ڪُڪڙ (مٽرس) سنئين ڳاٽ پيو آچي:	چوٽي	سُچي ماٺهوءَ جي دعوي ۾ وڏائي جي موقعي تي چئبو آهي.
ڳهر ۾ ڪَڏ هُجي تـ ٻاهر اُڇلڻ جو ڪهڙو ضرُور:	چوٽي	ڳالهه ۽ راز کي پردي ۾ رهڻ ۽ رکڻ جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
ڳهرِڙي:	اسم مؤنث	(1) بندري، ڳهُنڪي (2) قد ۾ ننڊي شيءِ (مائي ڳهُرڙي پيئي وڃي). (جمع: ڳهُرڙيون)
ڳهرِي:	اسم مؤنث	هيڙيءَ جي رسي وٽڻ لاءِ ميربحرن جي ڪم ايندڙ ڪاٺ جو اوزار. (جمع: ڳهرِيون)
ڳهڙ:	اسم مؤنث	(۱) رَسيءَ جو وَٽُ يا وَڏُ يا نشان. (پره) ڳهڙيل شين

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		جو ڊِڳُ. انبان نونر (2) ڪنيار جا گهڻا. گهڙيل دلا (هيتري گهَڙ خالي پيئي آهي پريندو ڪير). (جمع: گهَڙُون).
گُهڙَپ:	اسم مؤنث	پاڻي ۾ سارين جو ٻجُ ڇَٽڻ جو نمونو. (جمع: گهڙِپُون)
گَهڙَپ:	اسم مؤنث	(1) گهڙت. بناوت. جڙاوت. ساخت. گهاڙيٽو گهاڙ بيهڪ. ٺاهپ (2) گهڙائي. پورهيو محنت. مزوريءَ ٺهرائي. جوڙائي جو اُجورو. (جمع: گهَڙَپُون)
گَهڙچَڪ:	اسم مذڪر	گاڏيءَ جي هلڻ جو آواز گهَڙ گهَڙ. (اڄ گاڏي گهُڙچَڪ گهَڙچڪ ڪندي اچي).
گَهڙولو:	اسم مذڪر	ننڍي ٻار جي چرڪ يا ڊپ لاهڻ لاءِ هڪ سوڻ. گهڙيالو. (ٿالهہ ۾ ٺانڊا رکي مٿان خالي دلو اونڌو ڪن. پوءِ ٿالهہ ۾ پاڻي وجهي تہ گهڙو ٻڙ ٻڙ جو آواز ڪري). (جمع: گهَڙولا)
گَهڙِيو:	اسم مذڪر	چوٿالو آن جو هڪ ماپو. (جمع: گهَڙِيا)
گُهڪهِتِي:	اسم مؤنث	غوطو ٽٻي. گهوتو. (جمع: گهُڪهِتِيُون)
گَهڪهولو:	اسم مذڪر	(1) وڏي ٺيري. جنهن سان ٻار راند ڪن (2) چُن جي گولي.
گَهڪهيلِي:	اسم مؤنث	ڊگهي چولي واري. گهگهي واري عورت. ٻروچاڻي. گهگيرڻ. گهَگهيري
گَهلَ:	اسم مؤنث	(1) ننڊ. پنڪي. اوجهراٽي (2) بي هوش. آنوشائي. بي سُرتِي. (مونکي گِهل اچي وئي). (جمع: گِهلُون)
گُهمِتاري:	اسم مؤنث	گُهت يا ڦيرو ڏيئي ڪيڏانهن هليو وڃڻ.
گُهمَٽ:	اسم مذڪر	ناز نخرو ٺاهہ ٺوهہ. تال ٿُول. راڳ رُوپ. انگل آرو. (جمع: گهمَٽ)
گُهنڊو:	صفت مذڪر	منهن ۾ سَرَ وڏل. منهن ۾ شور پيل. گهُنڊ وارو آڪڙيل. شوريل. (جمع: گهُنڊا)
گَهڻمتيو:	صفت مذڪر	گهڻن جي صلاح تي هلندڙ پر مٽڙيو.
گُهڻو:	صفت مذڪر	جيڪو نَڪ مان ڳالهائي.
گهوٻالو:	اسم مذڪر	ڏنڊو جنهن کي هڪ چيڙي تي مٿو نهيل هجي.
گهوبي:	اسم مؤنث	(1) ٺڳي. دغا. فريب. غبن. بي ايماني. ڊوهہ. ترڪٽ. گهُتَ. ڪُپت. دولاب. ويساگهاتي. نقصان. ٽوٽ (2) هٽ جو لڪڻ. گاهہ جو قسم.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		(جمع: گھوپيُون)
گھوتو:	اسم مذکر	(1) غوطو گوتو (2) ڦيرو چڪر (3) ٻت ٻت، ڳُتي. (جمع: گھوتا)
گھوٽ ماءُ کان آنئيار ماءُ کي تکڙ ڄجھي:	چوڻي	مالڪ کان نوڪر يا مئنيجر وڌيڪ دعوي ڪري، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
گھوٽ ماءُ گھر آئي، آنئيار ماءُ اُٺي بيٺي:	چوڻي	انيئار جي ماءُ جي گھوٽيتن ۾ غير ضروري نماءُ جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
گھوٽ ماءُ گھر آئي، ڪنوار ماءُ ڪتّڻ ويٺي:	چوڻي	گھوٽ ۽ ڪنوار جي مائرن ۾ تعلق جي ڪوٽ ڏيکارڻ لاءِ چيو ويندو آهي.
گھُوچو:	اسم مذکر	لوڏو اوچتو خيال.
گھُوڙ:	اسم مؤنث	(1) ڦيرو وَرُ ڪُنُ سخت وهڪرو تيز يا تکي نظر (2) گھنڊ (3) لهر، ويچار ڪاهہ، چڙ ڪاوڙ (4) پھہ پوڻ خيال، لهر، ويچار (5) يادگيري (6) وهم (7) ناز نخرو (8) ڪنجري ڪنجري (9) هوا جو شوشاٽ، سمنڊ جو شور (10) گجيءَ ۾ هوا جو آواز. (جمع: گھُوڙون)
گھورُ:	صفت مذکر	(1) هئبت ناڪ، خوفائتو ڀوائتو خوفناڪ (2) گھنگھور اوندهہ، گھٽي اوندهہ ڪار تاريڪ (3) پيٽ جو سور. (جمع: گھُورَ)
گھوڙا ويڪ:	اسم مرڪب	مصيبت جي وقت جو آوان رڙ.
گھوڙو ڀڄي توبري کان توبرو سامُهون:	چوڻي	جنهن مصيبت کان لڪجي، سا وري سامهون اچي ويندي آهي، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
گھوڙيو:	اسم مذکر	پينگھو جھولو.
گھُوڪ:	اسم مؤنث	تيزيءَ سان اڳتي وڌڻ واري حالت، ڌوڪ. (جمع: گھُوڪَ)
گھُوڪِڙو:	اسم مذکر	ٺڪاءُ ڪنائيندڙ ڇُت مرائيندڙ بدفعلي ڪرائيندڙ. (جمع: گھُوڪِڙا)
گھولِرو:	اسم مذکر	(1) ميڙ، هجوم، حشام، گھولَر (2) ميڙو گڏ، گوڙ (ڪريو گھولرا گھتين ۾ ٿا توکي نور جيئن نچائين). (جمع: گھولِرا)
ڳِھيٽ:	اسم مذکر	ٻار جو روسامو ڪيڻو ڪروڌ، ڪل ڪل، ضد.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		(جمع: گِهيڀَٽَ)
گِهيچَ ٻچا:	اسم مرڪب	آنڊا گُجون. (احمد بندوق سان ٻلا جا گهيچ ٻچا ڪيري ڇڏيا).
گِهيچَڻُ:	فعل متعدي	(1) گَهَتَڻُ، رَهتَڻُ، گَسائڻ، هڙڻ (2) گِهرَڻ، ڙِڪڻ، ٽيلهڻ (3) لوڙڻ (4) ڳوهڻ، ڦلَڻ، منڌڻ، مڪولڻ (5) تاڻڻ، ڇڪڻ (6) ڳچڻ.
گِهيڪِ:	اسم مؤنث	(1) اُٺ جي گوڙ جو آواز (2) وچ ۾ ڳالهائڻ واري حالت (3) تمام ٿلهي. (جمع: گِهيڪُون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ

ل

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
لاپڙ چٽو:	اسم مرڪب	ڪايان چٽو ڪندڙ وقت بي وقت ڪائيندڙ
لاپو:	اسم مذڪر	برغلائڻ واري حالت، چٽ، ريٻ. (جمع: لاپا)
لاپو ڏيڻ:	محاورو	(1) هِر ڪائڻ، چٽ پڌڻ (2) برغلائڻ.
لاتا مُٽ:	اسم مرڪب	چنبڙي وڃڻ واري حالت، هڪ ٻئي کي نہ ڇڏڻ واري حالت
لاتڻ:	اسم مؤنث	گهر (چونڪيءَ) ۾ بنيادي ۾ وڃ وارو ڪاٺ.
لاٽوڻي:	اسم مؤنث	رانديڪي جو هڪ قِسم، ننڍو لاٽون يا لاٽمون، لاٽِمي. (جمع: لاٽوڻيون)
لاپڙو:	صفت مذڪر	ڏگهن ڪنن وارو ٻڪر. (جمع: لاپڙا)
لاپِسي:	اسم مؤنث	مٺائيءَ جو هڪ قسم، ڪڻڪ جي اٽي جو پٽڙو شيرو حلوو. (جمع: لاپسيون)
لاڙ:	اسم مؤنث	پاچاريءَ جي هيٺين ڪاٺي، ترهٽ، ترهاٽ. (جمع: لاڙون)
لارِي موٽر:	اسم مرڪب	گاڏي، مشين واري گاڏي
لاڪاس:	حرف جر	هُن لاءِ
لالانِگرو:	اسم مذڪر	(1) آڳانڊو (2) سيل (3) لاڙو رَغبت (4) دل جو نرم. (جمع: لالا نِگرا)
لالانگهڙو:	اسم مذڪر	آسرو آٿت، تعلق، واسطو.
لالِڪاڻيون:	اسم مؤنث	سارين جو هڪ قسم.
لانءِ پانءِ:	اسم مرڪب	واسطو وڙو تعلق.
لانڊارو:	صفت مذڪر	مسخرو مزاحيہ.
لانڪ:	اسم مؤنث	گوڏ جو ڪپڙو اجرڪ يا چادر (اگهاڙ مٿان ٻڌل)، پاڙ منجهہ منجهو. (جمع: لانڪون)
لانٺون:	صفت مذڪر	معمولي، سادو گهٽ قيمت وارو.
لانٺيرو:	اسم مذڪر	اڙهي رنگ جي گندي، جيڪا خاص ڪري ڪتي ڪنوار کي لانئون ڏيڻ وقت اوڍائين.
لاءِ لَشڪر:	اسم مرڪب	(1) پنهنجي آفيسرن ۽ سامان وغيره سميت هڪ فوج يا ڪٽڪ (2) ڪڙم قبيلو.
لَب:	اسم مؤنث	لالچ، هيڇ، حرص.
لَباڪو:	اسم مذڪر	(1) ننگ، شرم، حَيا، حرمُ لَڄ، مرجاتا (2) لِيو جهاتِي، لِيئو. (جمع: لَباڪا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
لَباچو:	صفت مذڪر	گَدِلو ميرو گچيلو ڪِنو غليظ (جمع: لَباچا)
لَباٽو:	صفت مذڪر	(1) لابارو ڪندڙ لايارو لاهيارو (2) ڪاٺيون وڪڻندڙ (3) جلائو (ڪاٺيون وڪڻندڙ جي هڪ ذات). (جمع: لَباٽا)
لَپو:	صفت مذڪر	جانورن جو هڪ قسم (ڳن ڍريل). (جمع: لَپا)
لِپو:	صفت مذڪر	ڏندن پڳل يا ڏندن اڪڙيل، پٻو ڦدو. (جمع: لِپا)
لَتَ:	اسم مؤنث	ٽُڏو نوڪر، تنگ سان ڏڪ، ٽَونٽِي، پشتاڙ اِٽ، چڙهِي، اُٿيڙ اُچل، پير جو زور دبڪو آهٽ. (جمع: لَتون)
لَتاڙ:	اسم مؤنث	(1) لَتون ڏيڻ واري حالت، چِپ، چَپيٽ، ڳوهہ (2) ڳوهيل. (جمع: لَتاڙون)
لَتڙ پتڙ:	اسم مرڪب	(1) هيٺ مٿي، اُبت شبت (2) ليٽ پيٽ، اُلٽ پلٽ.
لَتاڪو:	اسم مذڪر	جهيڙو واڙائي. (جمع: لَتاڪا)
لَتاڪو لاهڻ:	محاورو	ڪنهن ڪم مان واندو ٿيڻ.
لتڪائڻ:	فعل لازمي	ڪُتي جو پچ لوڏڻ.
لِتڪو:	صفت مذڪر	نزاڪت پريو زيب آور. (جمع: لِتڪو)
لِتِڪو:	اسم مذڪر	(1) جادو سِحر، افسون، منتر، جنتر، ٽوٽو ڦيٽو جادوءَ جي موٽ (2) محبت جو عمل، ڪنهن کي گرفتار ڪرڻ جو عمل، موهني، شعبده، ڪرتب، هٿ جي چالاڪي، عياري، مڪر، فن، فريب (3) چُٽڪو چوٽي، منيون ڳالهيون. (جمع: لِتِڪا)
لَتو اوڇڻ (ليڙو):	اسم مرڪب	ڪپڙو لباس، پوشاڪ پهراڻ.
لُپري:	اسم مؤنث	(1) ڦُٽ ڦُرڙيءَ تي ٻڌڻ لاءِ ڳهاٽي اٽي رڌل دوائن جو شيرو زخم تي ٻڌڻ لاءِ ڳهاٽي اٽي رڌل دوائن جي لئِي، پوٽيس، ليپ، ضماد، پلستر، چيڙي، ليوڙو لُپڙي لئِي، لڳدي (2) لُبدي (جمع: لُپريون)
لِچڪ:	اسم مؤنث	(1) لوڏ، جهڪ، چيلهہ ۾ ور پوڻ جي حالت (2) لرزش، جُنبش، جهٽڪو چِڪ، ضرب، هِچڪي. (جمع: لِچڪون)
لِچڻُ:	اسم مذڪر	گاهہ جو قسم جو ڪاري طرف ٿئي.
لِچو:	اسم مذڪر	بندوق جو ڪان (تقدير لوڏي، وڏو ڪري، هٽي لِچي سان ليٿائي). (جمع: لِچا)
لَچ لَچ:	اسم مؤنث	نُوس نُوس ڪرڻ جي حالت در در ڦرڻ جي حالت.
لَچ لَچ ڪرڻ:	محاورو	دردر ڦرڻ، نوس نوس ڪرڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
لِڄَ:	اسم مؤنث	ٿورو اڻ لکو تعلق.
لِڇمي اِيندِي لَڇڻَن سان:	چوڻي	دولت ڪمائڻ لاءِ محنت جي ضرورت جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
لِڇمي ٿڏهن وَڃي جَڏهن لَڇڻ وَڃَن:	چوڻي	دولت وڃائڻ ۽ ذاتي اوڻاين جي موقعي تي چئبو آهي.
لَڇمي وَڃي پر لَڇڻ نہ وَڃَن:	پهاڪو	دولت کان اخلاق ۽ عزت جي اهميت وڌيڪ ڏيکارڻ لاءِ چيو ويندو آهي.
لِدڙو:	صفت مذڪر	نرم، ڳنڀرو رَبڙو ملائم سوکيم. (جمع: لدڙا)
لَڏائِڻ:	فعل متعدي	(1) بار ڪٽائڻ، گاڏي بار سان ڀرائڻ يا گاڏيءَ ۾ بار وغيره رکائڻ (ڪنهن کي) شهر يا ڳوٺ مان ٽپڙ ڪٽائڻ، لوڏي ڪيڻ، هڪالڻ (2) شهر نيڪالي ڏيڻ، ڀڄائڻ.
لُڏُ:	صفت مذڪر	(1) هٿاوڙو دادلو چريو ڪيچل ڪندڙ ڪيچلو (2) چور (ڪتو)، چور (3) رول (4) هر هنڌ نوسيندڙو ڪتو. (تون تہ لُڏِ ڪتي وانگر منهنجي پُٺِ ئي نہ ڇڏيندين). (جمع: لُڏَ)
لَرِلَرِ:	اسم مؤنث	بڪواس، زبان درازي
لُري:	اسم مؤنث	(1) گهٽي لُڪَ (2) اجائِي هَبَڄَ. (جمع: لُرِيُون)
لَڙدڪ:	صفت مذڪر	وڏو لنبو ڊگهو. (جمع: لَڙدَڪَ)
لُڙڪڻ:	فعل لازمي	لڙڻ، جهمڻ، نِمڻ، سارين جي سنگن جو هيٺ نِمڻ.
لَڙهَڻ:	فعل متعدي	گهوٽڻ (حمام دستي ۾ ڪا شَتي ڦَڪي گهوٽڻ).
لَڙهہ لڳڻ:	محاورو	ڪنهن جي ٻَناڪ تي لڳي وڃڻ.
لَڙهِ:	اسم مؤنث	ڪتي ڄُرڻ وقت رنگ جا ٿانوَ مٿان جيڪا ڳوڻ يا پُراڻي ڪپڙي جو ٽُڪرو ڍڪڻ لاءِ رکن ان کي پنهنجي فني زبان ۾ "لَڙهہ" چون.
لَڙهو:	اسم مذڪر	تپ جو جهٽڪو هاڪو تپ، تپ جو عزم. (جمع: لَڙها)
لَڙهو هڻڻ:	محاورو	(1) ڪوڙ ۽ گشو هڻڻ (2) ڪنهن کي ٺڳڻ لاءِ غلط بيان ڪرڻ.
لَڙهو:	اسم مذڪر	وڏي لٺ، جيڪا تازي وڊيل هجي.
لَڙهِي:	اسم مؤنث	هار سنگهر، لڙهہ سَرِ، موتين سان پُوتل ڌاڳو. (جمع: لَڙهِيُون)
لَڙهِيو:	اسم مذڪر	پَن جو ننڍو پڙچ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
لُسُ:	صفت مذڪر	خُسِرو ڪسرو ڪُس، گنجو ٿُرِڙُ بنا ڏاڙهي مُڇ وارو. (جمع:لُسَ)
لُسو:	صفت مذڪر	جنهن کي ڏاڙهي بلڪل نہ اچي، لُڳڙو ڊِلو. (جمع:لُسا)
لِسو:	صفت مذڪر	بي لذت، اڻ سوادي (ڪاڙو). آلُوڻو بي سواديو بي ذائقو بي لذتو بي لطف، ڦِڪو. (بيماريءَ ڪري وات لِسو ٿي پيو اٿم). (جمع:لِسا)
لَسِي:	اسم مؤنث	جهَڙُ لُڙات، ملَهار. (جمع:لَسِيُون)
لِقَ:	اسم مؤنث	گهٽي ڪم ڪرڻ ڪري گاٺ يا گَهَڪي ڪان ٿي پيل ڦوڪٽو ڦلوٽو ڦلوڪٽو ڦلٽو ڦوڦيندو لِف. نِقَ. (جمع:لِقُون)
لِقِڙ:	اسم مؤنث	ٻاڄيءَ جو هڪ قسم.
لِقو:	صفت مذڪر	پٻو ڏندن ٻگل (ماڻهو). (جمع:لِقا)
لُڪندَرُ:	صفت مذڪر	لُچ، بدمعاشُ، ترڙو آڊنگو بد فضِيلتُ. (جمع:لُڪندرُ)
لُڪَ:	اسم مؤنث	(1) لُڪَ، جهولو گرم واءُ، گرم هوا، لُوءِ، لُوهہ (2) اُڃَ، پياس (3) ڳڻتي، ڏک، فڪر، مانداڻي، درماندگي، انتظار. (جمع:لُڪُون)
لِڪَ:	اسم مذڪر	ذرو ٿورو معمولي.
لَڪَ:	اسم مؤنث	ملاح ۽ درياءَ جا ماڻهو مڇي ڏسڻ کي لَڪَ چون.
لَڪو:	اسم مذڪر	(1) نشان، وات ڏيکاريندڙ ڪڇ ڏانهن وڃڻ واري رستي ۾ ڪڇ جي رڻ ۾ وات سڌي وڃڻ لاءِ لڳل ٿنڀا يا پٿر (2) مال (ڍڳن وغيره) جي مالڪي ڏيکارڻ لاءِ مال کي ڪنن ۾ ڏنل وڍا، وڍ. (جمع: لَڪا)
لَڳِلامُ:	اسم مذڪر	ڪاڏي جي شين ترڻ لاءِ هڪ پاسي ڳن واري تئي جو هڪ قسم، ڪٽڇي. (جمع: لَڳِلام)
لڳا لُونگ آڪيُن ۾ ڄَعفر وَيا وِسرِي:	چوڻي	وڏي تڪليف اچڻ ڪانپوءِ ننڍ وسري وڃڻ جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
لَڳتُو:	صفت مذڪر	(1) ٽوڻي، ڪاهل، ڪم چور (2) سست (3) گندو غليظ، ميرو ڪِنو. (جمع: لَڳتا)
لَڳتو:	اسم مذڪر	لڳت، جماع. (جمع: لَڳتا)
لَڳِدِي:	اسم مؤنث	وَجهہُ موقعو جهَٽِي، ٻُلُ. (جمع: لَڳِدِيُون)
لِڳَ:	اسم مذڪر	بَدن، هي لفظ ماڇر، ڪڪرالي ۽ ڪاري طرف عام آهي.
لَل:	اسم مذڪر	ڪرم، ڪم، عمل.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
لَلاٽ:	اسم مذکر	نِراڙ نِرڙُ نلاڙ لِلاڙُ نِلاٽ. (لکيو جو لِلاٽ. قلم ڪياڙيءَ نہ وهي). (جمع: لَلاٽ)
لُلَرِ:	اسم مذکر	گاهہ جو قسم.
لَمتِي:	اسم مؤنث	ڏٿو (اهڙي لَمتي هَنئِي اٿئي. جو ڪڏهن ڪو نہ ايندو). گشو ٽيڙُ. (جمع: لِمتيُون)
لَنبُ:	اسم مذکر	رڇ جو هڪ حصو "ڳهايُن" جي پاسي وارا سڳا. جي چونڪن منجهان واٽجي. وچي ٻين چونڪن مان جوڙ ڪن. (جمع: لَنبَ)
لَنبَرُ:	صفت مذکر	بيهودو ماٺهو ڪُڌنگو آڏنگو بدچال. بي فضيلتو. (جمع: لَنبَرَ)
لَنبوري:	صفت مؤنث	بدمعاش عورت.
لَنيو:	اسم مذکر	رنيو ٽوڙهو واجهہ. ٿُلهي نوڙي (جمع: لَنيا)
لَنگوتاڙِي:	اسم مؤنث	(1) بدمعاش ۽ بي حيا عورت (2) بدچال رَن. ڪميٽي.
لَنگو:	صفت مذکر	ڪمزور عيب وارو.
لَنوڻ:	فعل متعدي	(1) پکين جو هيٺ لهڻ ۽ چڙهڻ. لمڻ. لُڏڻ. لامارا ڏيڻ. لهڻ چڙهڻ (2) لات لنوڻ.
لَنٽڻ:	اسم مؤنث	سُني حالت.
لِوارُ:	اسم مذکر	ننڍو ڦر. (جمع: لِوارَ)
لوٽُ:	اسم مذکر	(1) ٿلهو موٽو (2) جهولُ. جهولڻ. وڏو ڪوٽرو وڏو پيٽ. ڳوٽري. ڪنڊ واري اونهي جاءِ (3) پکيڙ. سطح. (جمع: لوٽَ)
لوٽِي:	اسم مؤنث	لوٽِ (جمع: لوٽيُون)
لوٽَڻ:	فعل متعدي	چينبڙ. چڙٻون ڏيڻ. ڌمڪائڻ. ٽڙي ڏيڻ.
لوٽيو:	صفت مذکر	رولاڪ. بيڪار.
لوپِرَڻ:	فعل متعدي	(1) ڪاٽڻ (2) لُٽڻ. وَڍڻ.
لُوپِڙڻ:	فعل متعدي	ويڙهڻ. ڳوهڻ.
لوچَ ڪامَ:	اسم مرڪب	لُچڻ. تڙپڻ.
لورُ:	اسم مذکر	(1) ننڍو چاول ڦرُ (گابو چيلو وغيره) (2) لاڙ. (جمع: لور)
لورُ ڦرُ:	اسم مرڪب	لار ڦر. ننڍڙو ڦرُ.
لورو:	صفت مذکر	ڪنهن خواهش جي تڪميل لاءِ رُلندڙ.
لُوسڻ:	فعل متعدي	(1) لُساڻڻ. جلائڻ. ٻارڻ. ساڙڻ. جرائڻ. ڪامڻ. پچڻ. لِهسڻ (2) چينبَڻ. چُڙٻون ڏيڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
لُوڪو:	اسم مذڪر	ٻڪريءَ جو ٻچي ڏائيندڙ ٿڻ. (جمع: لُوڪا)
لُوڪ:	اسم مؤنث	گاهہ جو هڪ قِسم (سنهڙو تازو ڇاول گاهہ).
لُولِڙاٽ:	اسم مذڪر	عاجزئي، منٿ، نيزاري، عرض، هٿ جوڙڻ تمام گهڻو ستاءِ، عاجزي ليلڙاٽ. (جمع: لُولِڙاٽَ)
لُولَهرُ:	اسم مذڪر	(1) گاهہ جو هڪ قسم (2) جهيڙو جهڳڙو. (جمع: لولَهرَ)
لُونيَڻ:	فعل متعدي	ڇينڀڻ، ڄُٽ ڦٽ ڪرڻ، ملامت ڪرڻ، ڇينڀ ڪرڻ، ٽڙي ڏيڻ، ٽڙڻ، ڌمڪي چاڙهڻ.
لُونجَهہ:	اسم مؤنث	(1) گهڻو شوق، خَفت، ونڊولو خيال، لالچ، نوس (2) بوءِ، باس (3) نوس (4) خبر. (جمع: لُونجهُون)
لُوئنڊُ:	اسم مذڪر	(1) لُهَنڊ، ٺُهَنڊُ، نيئچ (2) ڪپ، ڪانهُہ (جمع: لوُئنڊَ)
لُونگِي:	صفت مذڪر	ٻن جي ٻيڙي (جمع: لونگِيون)
لُونٺانڊو:	اسم مذڪر	ننڍڙا وڻ ٻوٽا. (جمع: لُونٺانڊا)
لُوڻ پاٽي:	اسم مرڪب	ٿورو گهڻو ڪاڏو.
لُوهانڊو:	صفت مذڪر	(مڇيءَ وغيره) ترڻ لاءِ لوهہ جو ٽڪو. (جمع: لوهانڊا)
لُوهَہ:	اسم مؤنث	(1) گُهٽَ (2) اُبهرائيءَ سان ڦيرا پائڻ، ڪو ماڻهو پئسن خاطر تنگيءَ ۾ هجي تہ چون: "لوهن ۾ آهي".
لُوءِ وڙهجي آلوءِ نہ وڙهجي:	چوڻي	موقعي ۽ ضرورت جي حساب سان ڪم ڪرڻ جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
لوئِڻُ ڪرڻ:	محاورو	تعدي ڪرڻ، ڄُٽ ڪرڻ.
لُهِٽڻ:	فعل متعدي	(1) وڪڻڻ، مهانگو سهانگو وڪڻڻ (2) مٿي تان بار لاهڻ.
لُهڪڻ:	فعل متعدي	(1) پڙڪڻ، باهہ لڳڻ، ٻرڻ، ٻارڻ، دڪائڻ، جلائڻ، مچائڻ، هَڪڻُ، دهڪڻ، دُکڻ، مچڻ، روشن ڪرڻ (2) ڏُٻرو ٿيڻ.
لُهلُور:	اسم مذڪر	سنهي داڻي واري ميوي جو چڱو ٽانگرُ. خاص ڪري ڄارين (ڪبڙن) جا پيرون. (جمع: لهلورَ)
لُهَنڊُ:	اسم مذڪر	اوزار جو هڪ قسم، ڪو بہ اوزار رڪ يا لوهہ جو ٺهيل، وڍڻڪ جو اوزار هٿيار اوزار (ڪپ، ڪهاڙي ڪاتي وغيره). (جمع: لُهنڊَ)
لُهو:	اسم مذڪر	ڦاٽل ڪپڙي جو ٽڪر، ريڙ ليڙهُ رلي جو اندريون ٿهُ (جمع: لُها)
لُنئِرِ:	اسم مؤنث	سنها وار رُوںءَ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ
لُڪِنرو:	اسم مذڪر	تڪليف، ڏک، پيڙاءُ. (جمع: لُڪنرا)
لَڪِڻ:	فعل متعدي	(1) جانور وهٽ وغيره کي ٻڌڻ، ڪِلي ۾ رَسِيءَ سان ٻڌڻ (2) قابو ڪرڻ، ٻڌڻ (3) مال وڙڪائڻ، مال چارڻ (4) ٻکيءَ جي لات ڪرڻ، ٻولڻ، چَوَڻُ.
لَڳون لَڳون:	اسم مرڪب	وار وار ذرو ذرو رونءَ رونءَ.
لَڳوڻ:	فعل متعدي	مالش ڪرڻ، آڏڻ.
لُڻِي:	اسم مؤنث	(لُڻ سان) وڏي ڦِٽي ڪيل، صرف سيسرن ڦاسائڻ لاءِ رڇ. (جمع: لُڻِيُون)
لِي:	اسم مذڪر	ڪاري جي پيڙيءَ جو حصو مُنا، ڪاري جي پيڙيءَ ۾ (سپون) مثل پاسي ڪان لڳل ڪٺوريون.
لَيائو:	صفت مذڪر	طمع وارو لالچي.
ليپاڪو:	اسم مذڪر	آڙوڪو بدشڪل. (جمع: ليپاڪا)
ليزَم:	صفت مؤنث	هڪوبڪو شرمنده، لَڄي، لِرزي، شرمسار شڪي، ڏوهي، گنهگار. (جمع: ليزَم)
لِيساڻو:	اسم مذڪر	لِيڪو. (جمع: لِيساڻا)
لِيشُ:	اسم مؤنث	مِٽي يا رنگ جو خراب لِيڪو. (جمع: لِيشُون)
لِيڪ:	اسم مذڪر	ليڪ، ليسُوڙو.
ليکَ کي ميکَ پَوَڻي ناهي:	چوڻي	نصيب ۽ قسمت جي يقيني جي موقعي تي چئبو آهي.
ليڪا ڏي ٻلوري وارَن کي:	چوڻي	ميرپور ٻلوري جي ماڻهن جي سادگيءَ جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
لِيلاڙ:	اسم مذڪر	ننڍڙو ٻچو ٻي سمجهه.
ليلڙاٽ:	اسم مذڪر	ليلائڻ.
ليلِهارُ:	اسم مذڪر	ننڍڙو ڦَرُ، ليلهو.
لِينڍِي:	اسم مؤنث	لِينڊي (جمع: لِينڍِيُون)
ليڻَ:	اسم مذڪر	ليڪا، ليڪو لحاظ.
لِيهاري:	اسم مؤنث	سِڌو يا سِڌي
لُڪنرو:	اسم مذڪر	تڪليف. (جمع: لُڪنرا)
لِيهو:	صفت مذڪر	ليڪو. (جمع: لِيها)
لِيو:	اسم مذڪر	جهاتي، لياڪو ٿوري ڏيکاري ڏيئي غائب ٿي وڃڻ، دل لڳائڻ، جهاتي پائڻ. (جمع: لِيا)
لِيئو:	اسم مذڪر	وڳو پوشاڪ. (جمع: لِيئا)
لِيهو:	صفت مذڪر	ليڪو (جمع: لِيها)

م

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ماتِرائِڻ:	فعل متعدي	(1) پرچائڻ، ڏاڏرائڻ، تاترائڻ (2) ہار کي ضد تان لاهڻ.
ماٽامَ:	اسم مؤنث	ڪنهن بہ جانور جي مٿي واري کَلَ، ماٽامو.
ماٽامو:	اسم مذڪر	سِرُ، گنجو مٿو ڪوپري، گابي يا ڇيلي جي مٿي جي چمڙي، ماٽام. (جمع: ماٽاما)
ماٿورُ:	صفت مذڪر	(1) لاچار محتاج، اپاهج، اڪاجُ، معذور (2) سست، توتي (3) ڍولو (هلڻ ۾)، ڍِرو.
ماٽو:	اسم مذڪر	شراب جو مٽ. (جمع: ماٽا)
ماٽِڙو:	اسم مذڪر	جيت جو هڪ قسم پاڻيءَ جي مٿاڇري تي ترندڙ هڪ ننڍڙو جيتُ، شهہ تارُو. (جمع: ماٽِڙا)
ماٽِيڙو:	اسم مذڪر	ماٽِيڙ. (جمع: ماٽِيڙا)
ماٽِ ماٽوڙو:	اسم مرڪب	چُپ چَپات، خاموشي.
ماٺِر:	اسم مؤنث	(1) ماٺ، ماٺار (2) بي همٿي، سستي.
ماپَ ساپ:	اسم مرڪب	
ماچِي:	اسم مؤنث	شاديءَ ۾ ڪنوار جي طرف جا ماڻهو. (چاچي ماچي چج مڙي ريجهي آيو راج).
ماچ:	صفت مذڪر	لوهارن جي محاوري ۾ ڏنوڻ منڊڻ لاءِ ڪاٺ جو چوُنڪو. (جمع: ماچ)
ماچ:	اسم مؤنث	تولهہ، سوچ، طاقت.
ماچانڊي:	اسم مؤنث	ڪاوڙ غضب چِڙَ ناراضگي. (جمع: ماچانڊِيُون)
ماچوڪڙ:	صفت مذڪر	جهٽ پٽ تلهو ٿيندڙ ماچ کائيندڙ.
ماچُو:	اسم مذڪر	ڪچا پيرون، ساوا پيرون. (جمع: ماچُو)
ماچو:	اسم مذڪر	گهوڙن جي بيماري، جنهن ۾ گهوڙو هڪ پير کان منڊو ٿي پوندو آهي.
ماڏُ:	اسم مذڪر	شڪست ڏنل، هارايل. (جمع: ماڏا)
ماڏيءَ مُنهُون:	صفت مذڪر	زالاٽي منهن وارو جنهن جي منهن ۾ حشمت نہ هجي.
مارَ:	اسم مؤنث	(1) مينگهواڙ چمڙي کي صاف ڪرڻ لاءِ ان کي چوڏن جي پاڻيءَ ۾ وجهي رکندا آهن. مٿان چمڙو تنگيل هوندو آهي ۽ هيٺ هڪ ڪونڊي ٺاهيندا

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ
		آهن (2) ان کي مار چئبو آهي، اها مار گهر کان پرپرو ٿاهبي آهي.
مارِڪُ:	اسم مذکر	نشان، اُهڃاڻ، پتو پارُ. (جمع: مارِڪَ)
مارڪو:	اسم مذکر	(1) منڊپ، چاوڙي (2) مجلس، رهاڻ، ڪچهري، اوراڪو (3) ڳائڻ وڄائڻ جي مجلس (4) نشان (5) جو ڳوٺين ۾ ڳنڍڙين تي سڃاڻپ لاءِ لڳائيندا آهن. (جمع: مارڪا)
ماروڙُ:	صفت مذکر	شچر (وَهِٽُ). (جمع: ماروڙ)
مارِيءَ جي گهرُ هَڏا:	چوڻي	چور ۽ ظالم جو ظلم ۽ چوري لڪي نہ سگهيا آهن.
ماڙهو:	اسم مذکر	ماڻهو فرد.
ماڙو:	صفت مذکر	مڇرداني جي پڏڻ لاءِ ڪِهي. (جمع: ماڙا)
ماسِي سَيائي دَم پَنهنجي دَم پَرائي:	چوڻي	ٻئي جي سگهہ ۽ طاقت تي پاڙڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
ماڪ ساڻ (پاڪ):	اسم مرڪب	ڦوڳ، ڏنڌ.
ماڪُ:	اسم مذکر	تمام چڳيءَ طرح ۽ سنو ڦرنڌڙ لاٽونءَ. (جمع: ماڪَ)
ماڳونو:	اسم مذکر	هنڌائتو ڏڪ.
مال تي مِنائي پَنڌ تي پاڙو:	چوڻي	مهارت جي مطابق اُجرت جي مقرري جي حوالي سان چئبو آهي.
مال مايا:	اسم مرڪب	ڌن دولت، مال ملڪيت.
مالِهارو:	اسم مذکر	پاٽيءَ جي جيت جو هڪ قِسم. (جمع: مالَهارا)
مالِهہ وارَڻ:	محاورو	مالَهہ پَچَرَڻُ.
مالِهي:	اسم مؤنث	ڏندن جي پاڙ مالِي، ٿهار. (جمع: مالِهيُون)
مالِي:	اسم مؤنث	مالهي. (جمع: ماليُون)
ماما چاچا:	اسم مرڪب	مِٽ مائٽ، عزيز رشتيدار.
مامِرو:	اسم مذکر	مصيبت، آپدا، آفت. (جمع: مامِرا)
مامُوري:	اسم مؤنث	تپ جو هڪ قسم.
ماميڇ:	اسم مؤنث	عوض، بدلو اُجورو. (جمع: ماميڇُون)
مانجهِلِي:	اسم مؤنث	سُگهٽي.
مانڊِ:	ظرف مڪان	(مهند)، اڳ.
ماندان:	ظرف مڪان	(مهندان)، اڳيان.
ماندري:	صفت مذکر	همراهہ ساٿي. (ماندري وارو ڪر، هي بار تہ کڻاءِ).
ماندوڻون:	صفت مذکر	اڳوڻو پهريون، سابق.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
ماندِيون:	صفت مذڪر	اڳيون، پهريون، سابق.
مانگ:	اسم مؤنث	لاڏ، چاڳ، نخرو ماڻو ناز ادا. (جمع: مانگون)
مانگڙاتِ:	اسم مؤنث	مهانگائي(جمع: مانگڙاتون)
مانگِيڙو:	اسم مذڪر	لاڏلو چاڳلو نخريلو ريجالو. (جمع: مانگيڙا)
مانهِندُ:	اسم مذڪر	ماهِيندُ. (جمع: مانهِندَ)
ماوَل:	اسم مؤنث	رڇ جو هڪ قسم، ننڍي پر ننڍو رڇُ. (جمع: ماوَلون)
ماهيِڙ:	اسم مذڪر	(1) مينهون ڏاريندڙ (2) لاڙ ۾ رهندڙ هڪ ذات. جيڪي پاڻ کي منڌرن جي هڪ شاخ (اوڙڪ) سڏائين ٿا.
ماهِيندُ:	اسم مذڪر	چوپائي مال جي ڳچيءَ ۾ ٻڌل گهٽين ڳنڍيين وارو رنگين ڌاڳو ڳانو. (جمع: ماهِيندَ)
ماءُ ڪِجي ڏيءَ ڪي ڏيءَ ڪِجي ڏِڪن لاءِ:	چوڻي	ماءُ کي ڏيءُ سان پيار ۽ تعلق جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
ماءُ وِيامي هِڪ پيرو ڙَبان وِيامي سئو پيرا:	چوڻي	ڪا شيءِ وجود ۾ هڪ ئي دفعو اچي ۽ اُن جو ذڪر بار بار ٿئي، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
مائِٽَ مري وَڃن، پر مڃيجِي نہ مرن:	چوڻي	شڪ ڏيڻ وارا هليا ويندا آهن. پر حال احوال ڏيڻ وارا سدائين پيا ايندا ويندا آهن.
مائِڇو:	اسم مذڪر	(1) واڍڪي اوزار جو هڪ قسم، ماهِيڇو (2) ماهيڇي سان ڪڍيل ٻِتي لِيڪ. (جمع: مائِڇا)
مائِگَرُ:	صفت مذڪر	رنگ اُٺ جو.
مائِي:	اسم مؤنث	ماتا، ماءُ، آما.
مايا ڇايا:	اسم مرڪب	ڌن دولت، مال ملڪيت.
مَتِ پِتِ (پِيدِ):	اسم مرڪب	عقل، سوچ سمجهہ.
مَترائِڻ:	فعل متعدي	نڳارڻ، لالچائڻ، دلبو ڏيڻ، ريبڻ.
مُتَقِي:	صفت مذڪر	لاڙ ۾ هن لفظ کي اصل معنيٰ سان گڏ ٻي معنيٰ بہ آهي، ڪو ماڻهو مسلسل هڪ ڪم ڪندو رهي تہ چون: "هُو متقي هي ڪم ڪندو رهي ٿو". يعني نماز وانگر.
مَتِوالو:	صفت مذڪر	(1) مستيءَ وارو مست، چريو مستانو آنمَتِ، پاڳلُ، ڪِيو ديوانو آنانُ، مجنون، سودائي، خَقاني، دماغ ڦِريل، وائيسر ڦريل، جُنوني (2) مدهوش، مخمور، خماري مؤجِي. (جمع: مَتِوالا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
مِٽُون:	اسم مذڪر	ڪاري جي مڇيءَ جو هڪ قسم (سنهڙن چلرن سان، چمڪندڙ قد ڏيڍ انچ يا ٻہ انچ، رنگ اڇو). (جمع: مِٽُون)
مِٽَ:	صفت مذڪر	لُچائي نہ ڪندڙ غريب، سانتيڪو ٿانهريو. (جمع: مِٽَ)
مٿارَ پوڻ:	محاورو	(1) مٿي ۾ سور پوڻ (2) مٿي ۾ عادتي (پوندڙ) سور جو پوڻ.
مٿارَ:	اسم مؤنث	مٿي جو سور، درد سِر. (جمع: مٿارُون)
مٿاڪِرو:	صفت مذڪر	مٿو هڻندڙ ماڪت ڪندڙ محنت. (جمع: مٿاڪرا)
مٿڙُ:	صفت مذڪر	اڳواڻ، مهندار. (جمع: مٿڙَ)
مِٿَنُ:	صفت مذڪر	غافل، ڳهيلو. (جمع: مِٿَنَ)
مٿي تي مِينهُن وَسائِڻ:	محاورو	بي آجهي هجڻ، بنا ڪنهن پناهہ جي هجڻ، ڪنهن بہ اوٽ ڪانسواءِ هجڻ، ڪو بہ گهر ٺڙ نہ هجڻ.
مٿي جو ڏاڍو ٿيڻ:	محاورو	(1) ڄٽ ڦِٽ جو ڏاڍو ٿيڻ (2) بي شعور ٿيڻ (3) بي حيا ٿيڻ (4) سخت دل ٿيڻ (5) هنيلو ٿيڻ، ضدي ٿيڻ.
مٿي ڄي مِرڳهي لاهِڻ:	محاورو	دماغ مان واهيات خيال ڪڍي ڇڏڻ، ماٺيپي جي قطار ۾ ڪرڻ.
مٿي ۾ اُٺ وِهارَڻ:	محاورو	ڪوڙي ڳالهہ تي ڀروسو ڪرڻ، ڪنهن بہ ڳالهہ تي ڳنڊ ٻڌي ويهڻ، ضد ڪرڻ.
مٿي ۾ ڀُوت وِهارڻ:	محاورو	(1) ڪوڙي ڳالهہ تي يقين ڪرڻ (2) ڀرم يا سنسو رکڻ، بي وقوف ٿيڻ، بي عقل ٿيڻ، جاهل ٿيڻ، چسو ٿيڻ، مورک ٿيڻ.
مٿي ۾ مرڳهي اچڻ:	محاورو	(1) گهڙيءَ گهڙيءَ خيال اچڻ، پَل پَل ۾ پُور پوڻ (2) سودائي ٿيڻ (3) چريائپ جا خيال ڏيکارڻ.
مٿي مُون ڪِنجهين ٿُون:	چوٽي	تڪليف هِڪ کي روئڻ پٽڻ پئي جو هُجي، تہ ان حوالي سان چيو ويندو آهي.
مٿيرُ:	صفت مذڪر	(1) هنيلو سرڪش (2) بهادر جوڌو جوان. (جمع: مٿيرَ)
مٽاءُ سٽاءُ:	اسم مذڪر	وار ڦير، بدل سدل، واري ڦيري ڏي وٺ، مٽا سٽا.
مٽالو:	اسم مذڪر	(1) مٽا، مٽ (2) بدَل. (جمع: مٽالا)
مٽرو:	صفت مذڪر	ڦَرَ تي نہ مڙندڙ چوپايو ڪَترَ. (جمع: مٽرا)
مِٽَڪُ:	اسم مذڪر	(1) شيءِ، وٿ، ٽوڪُ (2) شيءِ جو ننڍڙو ٽُڪر.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		(جمع: مِٽڪ)
مِٽڪڻ:	فعل متعدي	ناز سان هلڻ، نخري سان هلڻ، لاڏ سان هلڻ.
مُٽڪو:	صفت مذڪر	مصالحي ڪُٽڻ جو پٿر. (جمع: مُٽڪا)
مَٽڻ:	فعل متعدي	لنگهڻ، بدلائڻ.
مُٺو:	اسم مذڪر	ملهہ، قيمت، اگهہ (جمع: مُٺا)
مُٺو:	اسم مذڪر	ٺُلهي ماني، ڍوڍو روٽلو (هي لفظ ماڇر ڪان ڪاري تائين ڳالهائجي پر ڪاري جا ماڻهو وري اڪرن جي مجموعي کي بہ مُٺو چون). (جمع: مُٺا)
مٺ:	اسم مؤنث	ڏونري جي مٿان ڄايل ملائي.
مُٺ پيڙڻ:	محاورو	مُٺ بند ڪرڻ.
مُٺ:	اسم مؤنث	ميربحرن جي محاوري ۾ ٻن ڪان وڌيڪ مڇين جو تعداد. (جمع: مُٺون، مُٺيُون)
مٺگهرو:	صفت مذڪر	بدخواهہ (ضد: گهٽگهرو).
مِلُو:	صفت مذڪر	طوطو چَٽون. (جمع: مِلُو)
مُلو ڏيڻ:	محاورو	(1) نقصان وجهڻ (2) اگر تگر ناس ڪرڻ.
مُلِيَس:	فعل ماضي	ڦاٿيس، مري ويس (زالاٽي ٻولي).
مجمُوعو:	اسم مذڪر	ميڙ هجوم انبوهہ هشام اجتماع، مجلس. (جمع: مجمُوعا)
مِجيجي:	صفت مذڪر	جيڪو ڪنهن جي احوال ڪان پورو واقف هجي. (مائٽ مري وڃن، مجيجي نہ مرن).
مِڄ:	اسم مؤنث	ڪنهڙن جي ٻر وارو منهن ڪنڌن وارو حصو. (جمع: مِڄَ)
مُچرِڪو:	اسم مذڪر	قبض، دستاويز قبوليت، اقرار نامو گِرمٽ، مُچلڪو (ضمانت جو) ميڙ انبوهہ سٽُ، مارڪو (ماڻهن جو). (جمع: مُچرِڪا)
مچڻ:	فعل متعدي	(1) وڌڻ، اُپِرڻ، اُڌڻ، چڙهڻ، ويجهڻ، ٿلهو ٿيڻ، ڍوري هٽڻ، متارو ٿيڻ، ماچ کائڻ (2) طاقت وٺڻ، زور وٺڻ، سگهارو ٿيڻ، وسڻ، سائو ٿيڻ، آباد ٿيڻ، وڌڻ ويجهڻ، سرسبز ٿيڻ، شاداب ٿيڻ، ڦرڻ ڦلڻ، ڦوهہ ۾ اچڻ (3) اُٿڻ، ٻرڪڻُ، آنڙڪڻ، جوش کائڻ، چڙ اَچڻ، گرم ٿيڻ، تپڻ، ڪروڌ ۾ اَچڻ (4) ٻرڻ، باهہ لڳڻ، ڏکڻ، دهڪڻ، ٻڙڪڻ، ڏکڻ (5) ٻڙڪڻ، ٽهڪڻ، اُپامڻ، جوش کائڻ (پاڻيءَ جو).

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
مڇوڙو:	اسم مذڪر	ڍيرو ٽيرو ويڙهو ڦورو (سُٽ جو). (جمع: مڇوڙا)
مڇرڻ:	فعل متمدي	(۱) ڪاوڙڻ، ڪاوڙ ڪرڻ، چڙڻ، چڙڻ (2) سخت ڪاوڙجڻ، مچرجڻ، ضد تي چڙهڻ.
مڇندرَ:	صفت مذڪر	لُچ، حرڪتي، شرارتي. (جمع: مڇندرَ)
مڇو ڏيڻ:	محاورو	ڪاٺيءَ يا ڏڪي کي هڪ پاسي کان ڇلڻ.
مڇي:	اسم مؤنث	ڏِکي جو سينگار لاءِ منهن تي ٻڌل ڪاري رنگ جو ڏورو. (جمع: مڇيون)
مڇيڪنڍڙو:	اسم مذڪر	ٽوپيءَ جو هڪ قسم.
مڊڪي:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم (پٺي ڪاري، پيٽ اڇو ڊيگهه سوا فوٽ ٿائين). (جمع: مڊڪيون)
مڏي:	اسم مؤنث	دل ۾ ميرائي رکڻ.
مڏوري:	اسم مؤنث	مٽي جي چڪر يا ڦيريءَ لاءِ ڪم اچي، خاص ماڇر طرف ڳالهائجي.
مڏُ:	اسم مذڪر	پيهو. (جمع: مڏَ)
مڏَ:	اسم مؤنث	(۱) ڪنوار جي ماٽن کان ڪنوار کي مليل ڪپڙن جو جوڙو وڳو (2) سامان. (جمع: مڏون)
مڏارِ:	اسم مؤنث	ٿڌ لڳڻ يا زُڪام ٿيڻ.
مڏاڙُ:	اسم مذڪر	زڪام، ليسُ، ٿڌ جو اثر. (جمع: مڏاڙ)
مڏالو:	اسم مذڪر	(۱) ڏِڳُ (2) سامان، ٽپڙ اسباب (3) بار. (جمع: مڏالا)
مڏهاڙُ:	اسم مذڪر	مڏاڙ زڪام، ٿڌ، سردي، ليس.
مڏو:	اسم مذڪر	جنازو لاش، لاشو مُڙدو مُردو. (جمع: مڏا)
مڏي:	اسم مؤنث	منڊي، ڪن جي ڪيوٽي. (جمع: مڏيون)
مڏاڙون ڪرڻ:	محاورو	(۱) مسخري ڪرڻ (2) چرچا ڪرڻ.
مِرُ:	اسم مذڪر	ڏاڪ چمي راند ۾ ڪم ايندڙ ڪاٺي، ڏاڪ. (جمع: مِرَ)
مڙ:	اسم مؤنث	(ڪپڙي کي لڳل) گندگي، ڪَسُ. (جمع: مڙ مڙون)
مڙائي:	اسم مؤنث	سارين جي هيجي جيا ٻٽي تيلا، مرهي، مُوڙهي. (جمع: مڙائيون)
مرتبانُ:	اسم مذڪر	شيشي جي برني. (جمع: مرتبانَ)
مرجاتَ:	اسم مؤنث	لوڪ لج.
مِرچ لڳڻ:	محاورو	ڪنهن ڳالهه تي هرويرو ڪاوڙ لڳڻ.
مِرچُ:	صفت مذڪر	جهيڙاڪ، ڪاوڙيل، غُصي وارو ناراض، چيڙاڪ. (جمع: مِرچ)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
مرد مئير:	صفت مذکر	پھلوان، طاقتور، سگھارو.
مردن کانسواءِ کي ويھون ٽيون:	چوڻي	همت وارا ماڻھو ئي کو چڱو کم يا کارنامو سرانجام ڏئي سگھن ٿا.
مِرزو:	اسم مذکر	ڳُھه جو هڪ قسم. (جمع: مِرزا)
مُرڙو:	اسم مذکر	(1) خيال، ويچار اونو ڳڻتي، اُڪو اُلڪو انديشو فکر (2) ڊپ، خوف، ڀؤ. (فلاڻي کي مُرڙو ئي کونهي). (جمع: مُرڙا)
مِرگھيل:	صفت مذکر	بيمار مرڻ جهڙو.
مرڪ:	اسم مؤنث	بيڙيءَ جو هڪ عضوو سڙھه کي اڏ مان (واءُ جي جهل لاءِ) جهلي بيهندڙ رسو. (جمع: مرڪون)
مِرڪي:	اسم مؤنث	(1) مڪڙي (2) سنهون ٽُنگ (جمع: مِرڪيون)
مرگ:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم.
مِرگھہ:	اسم مذکر	جانور جو هڪ قسم مِرگ، هرڻ، آهو روجهه، هَراڪ)، چڪارو چيڪارو. (جمع: مِرگھا)
مِرليٽ:	اسم مؤنث	هڪ ڦَر تان هٽائي ٻئي ڦَر تي ميڙيل چوپائي (مينهن، ڍڳي وغيره).
مرھڻ:	فعل متعدي	معاف ڪرڻ (فلاڻي کي خدا مرهي).
مرھي:	اسم مؤنث	(1) رونبي ڪرڻ لاءِ سارين جي ٻيجي جو هڪ ٽيلو (2) ڏند جي پاڙ وارو گوشت، مهاري (3) مينهن جي ويامڻ وقت (ڏيهري ڪيڻ کان اڳ) رت پِت جا تاندورا، مريا (4) ٻڪريءَ جي ڏاس مان نهيل خرزين، مرئي. (جمع: مرهيون)
مروڙڻ:	فعل متعدي	زور سان موڙڻ.
مروڙ:	اسم مؤنث	پيچش، آنٽي (جمع: مروڙون)
مروو:	اسم مذکر	خوشبودار ٻوٽي جو هڪ قسم نازبو ڦُلُ پتي. (جمع: مروا)
مري:	اسم مؤنث	پور ويچار ڳڻتي.
مري ڳري (ڪَپي):	محاورو	ڳڻتي ۽ فڪر ماڻهوءَ کي ڪمزور ڪري ڇڏين ٿا.
مري مري مصري جاٿو تنهن مان بہ اڌ پرائو:	چوڻي	گهڻي محنت ڪانپوءِ ڪو ڦل ملي ۽ اهو اڌورو هُجي تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
مريو:	اسم مذکر	(1) بيڙيءَ ۾ ڪم ايندڙ هڪ رسو (2) سِڙهہ جي زور جهلڻ لاءِ واڏ ۾ ويڙهہ کي ٻڌل واجهہ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
مڙس تہ پاڳُ نہ تہ ڄاڻيي جو ساڳُ:	چوڻي	تقدير ۽ نصيب جي اٽل هئڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
مڙس تہ ويڙ:	چوڻي	ماڻهو بهادري جي لازم ملزوم هئڻ جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
مڙُسالو:	اسم مذڪر	مڙس، مرد. (جمع: مڙسالا)
مڙهو:	صفت مذڪر	(1) پوڙهو ڪمزور (2) مڙهہ (مردي) جهڙو.
مڙهو:	اسم مذڪر	جهنگل وارو علائقو (هي لفظ خاص ڪري ماڇر، ڪڪرالي ۽ ڪاري طرف ڳالهائجي).
مڙو:	اسم مذڪر	(1) مر، لاشو لاش، مردو مئٺ، لوٿ، جنازو مڙدو ميت (2) سست ماڻهو (3) ڏبلي، ڏِڪ، آسترڪاري (بندوق وغيره جو) (4) ڪِپ، مِياڻ (ترار يا ڪاتيءَ جو) (5) چمر جو پوش (مياڻ وغيره تي). (گاجرا) (6) رهڻ جي جاءِ، ماڳ، مڪان، مُقام آستانو نِڪاڻو هنڌ، جڳهہ. (جمع: مڙا)
مس پس:	اسم مرڪب	
مُسائِڻ:	فعل متعدي	(1) قِناڻ، ڏاهڻ، بگاڙڻ (2) تُلف ڪرڻ، ناس ڪرڻ، کُٽائڻ، اُجاڙ ڪرڻ، چَٽ ڪرڻ، نابود ڪرڻ، ويران ڪرڻ (3) سخت تڪليف ڏيڻ (4) مارڻ (5) مجرم ڪرڻ، ڏهاري ڪرڻ.
مسحُ ڪَرڻ:	محاورو	(1) سَرَ ڪيڻ (2) وضو ڪرڻ (3) طهارت ڪرڻ.
مِسرِي:	اسم مؤنث	بيڙيءَ جي محاوري ۾ ڪَپيءَ ۾ وچ تي لڳل لوهي ڪلي. (جمع: مِسرِيُون)
مُسڙِي:	اسم مؤنث	ڏاڙهي، سُونهاري، رِيش (مرد نڪرندي مُسڙِي، آسِتي آره سَٺَ). (جمع: مُسڙِيُون)
مسِڪڙو:	صفت مذڪر	ظاهر نماڻائي ڏيکاري ۽ خوشامد ڪندڙ اندر ۾ چالاڪ.
مُسڪو:	صفت مذڪر	ميڇيءَ جو هڪ قسم. (جمع: مُسڪا)
مِسِي:	اسم مؤنث	ڪِپهڙي (جمع: مِسِيُون)
مسِيت:	اسم مؤنث	مسجد (اڪثر مِسِيتِ بہ چون).
مسِيتڙي:	اسم مؤنث	فراسين جي چِٽِن جو هڪ قِسم.
مِضراب:	اسم مؤنث	ضربَ. (جمع: مِضرابُون)
مڪَ:	اسم مؤنث	ڳِهہ جو هڪ قسم.
مڪَ:	اسم مؤنث	ننڍڙا پيرون، ننڍا رنگ رنگيلا پيرون.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
مڪو مچڻ:	محاورو	مزو لڳڻ. جيئن چڙواڳيءَ سان سڀ ڪجھ ڪري سگھجي.
مڪولڻ:	فعل متعدي	ملڻ، مهٽڻ، لائڻ، لڳائڻ، ٻرڻ (هٿ وغيره).
مک چَکِ:	اسم مرڪب	هار سينگار، ڦٽي ڦوڪارو.
مُکبو:	اسم مذڪر	ڍڪ وارو ٿانءُ، خاص طور ڪاٺ جو چٽيل مرتبان.
مُگُ:	صفت مذڪر	ڪُندفهم، ڏڏُ، موگو. (جمع: موڳ)
مُگِلِي:	اسم مؤنث	(1) ڏُڪِي، مُگري، ڏُونگري (2) مُترڪِي، هَتوڙي (جمع: مُگِلِيُون)
ملائي:	اسم مؤنث	ٿڙ، پِڃي. (جمع: ملائيُون)
ملتَڻ:	فعل متعدي	گھر جي ڪم ۾ گيسر ڪرڻ ۽ ٺلهو وقت وڃائڻ.
مِلِگُورو:	صفت مذڪر	هلڪي طبيعت وارو هلڪڙو ٿرڙو ٿُوٺُ. (جمع: ملگُورا)
مَلَڻ:	فعل متعدي	(1) مهٽڻ، گُهَڙُ، رڳڙڻ، رهڙڻ (2) مالش ڪرڻ، ليپ ڪرڻ، مهٽي صاف ڪرڻ، ماڃڻ، مانجڻ، صاف ڪرڻ، صفا ڪرڻ، اجو ڪرڻ، ڌجائڻ، چلڪائڻ، چمڪائڻ، اُجارڻ، سينگارڻ (3) ڪُرنڊ هٽڻ (4) کُرڙڻ، کُرجڻ، رڳڙڻ، رڳڙوڪيڻ، گِيهٽڻ، گِسڪائڻ.
مِلهتڻ:	فعل متعدي	ناز سان هلڻ، نخري سان هلڻ، ڀار سان هلڻ.
مِلهڙو:	صفت مذڪر	مُنافق، دلجو کوٽو اندر جو پليت، مانيٽو پر اندر ۾ خراب، اندر جو ڪُنبو گِجهڙو. (جمع: ملهڙا)
ملَوائي:	اسم مؤنث	ٽڙي دڙڪو داب.
مُلُون:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قسم (چلرن سان. رنگ ڳاڙهيرو سچي ٻُت تي سائي رنگ جا ٽِڪا. (دوٽر جهڙو) منهن سنهون، پٽ ويڪري، فوٽ کان ڏيڍ فوٽ تائين ڊيگھه). (جمع: مُلان)
ممڙُ:	اسم مذڪر	جهيڙو لڙائي، جهڳڙو جنگ
مناڙڻ:	فعل متعدي	مهٽڻ، گسڻ.
مناڙي:	اسم مؤنث	پيڙيءَ جي اڳ ۾ پڳھه ٻڌڻ لاءِ ڪاٺ جو ڪوڙيل ڪِلو. (جمع: مناڙيُون)
مناڻ:	اسم مؤنث	(1) ڦُر نہ جهليندڙ چوپايو وهٽ (مينهن، ڳئون، ٻڪري، رڍ وغيره) (2) اٺلاڻ. (جمع: مناڻ)
مناوَڻ:	اسم مؤنث	مناڻ نٿ جو هِڪ قسم.

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ
منبِلڪ:	صفت مؤنث	(1) تمام گھڻو زيادہ، جهجهو (2) بيشمار بي انداز ڳاڻيٽي کان ٻاهر (هيترو پئسن جو منبلڪ (مبلغ) ڪير ڏيندو). (جمع: منبِلڪُون)
منجَڻ:	اسم مؤنث	پاڻيءَ جي دلن ۽ مٽن رکڻ لاءِ ڪاٺ جي ٺهيل منجي، گھڙا منجي، پاڻيءَ ۾ سارين جو لاپارو ڪرڻ وقت سنگن رکڻ لاءِ ڪاٺ جو چئن ٽنگن وارو چوڪنڊو. (جمع: منجڻُون)
منجهارَ:	اسم مؤنث	بيڙيءَ جي پرماڻ واري پاسي مٿاڙ سان لڳو لڳ سِڙهہ وٽ اندر سِپيَل واجهہ.
منجهہ ٻاهرَ:	اسم مرڪب	ظاهر باطن، اندر ٻاهر.
مُنجهہَ سُنجهہَ:	اسم مرڪب	اندر ئي اندر وچ وچ ۾.
منجو:	اسم مذڪر	کٽ، چارپائي، چوڪپائي، انسلو (جمع: منجا)
منڊرَ:	اسم مؤنث	اڇي رنگ واري ڳَئُون، ڳَئُون جو هڪ نالو.
منڊرائِي:	اسم مؤنث	ڪنهن وڻ يا ٻوٽي جو (زمين ۾ هنيل) قلم. (جمع: منڊرائِيُون)
منڊو آڪائِڻ:	محاورو	سامهان جواب ڏيڻ ۽ نئيڊ وڏائي نہ ڪرڻ.
منڊيلَ:	اسم مؤنث	هڪ ٻوٽي جو قسم جو انهن علائقن ۾ ٿئي.
منڊيُون پائِڻ:	محاورو	ٻنهي هٿن جي آڱرين کي پاڻ ۾ پچائي، هٿن کي ڪنڌ پٺيان رکبو تہ ان کي "منڊيون پائڻ" سڏبو ۽ اِها نياڳ جي نشاني ليکجي.
منڏو:	صفت مذڪر	(1) ڏور (2) ڪائڻ يا هلڻ ۾ ڏرائي ڏيکاريندڙ.
منڏِيءَ ساٿُ ڪرَڻ:	محاورو	شاديءَ ۾ لانئن بعد گهوٽ ۽ ڪنوار جي مٿي تي منڏي ڇُهي ڳائڻ سان ساٿ جي هڪ رسم ادا ڪرڻ.
منرِي:	اسم مؤنث	گول پڙُ (چنڊ جو). (جمع: منرِيُون)
مُنڙو:	اسم مذڪر	گاهہ جو هڪ قسم.
مُنڙي:	اسم مؤنث	ملهہ جو هڪ داءُ، مُڏڙي (جمع: مُنڙِيُون)
منسُڪُ:	صفت مذڪر	دل کي سک ڏيندڙ دل وارو روح وارو حال وارو وڻندڙ محبوب، دلبر. (جمع: منسُڪَ)
مُنگهٽُ:	اسم مذڪر	ٻانهن جي زيور جو هڪ قسم، منگلي، چوڙو ٻانهوٽو (جمع: مُنگهَٽَ)
مُنگهہ:	اسم مذڪر	جانورن جو هڪ قسم.
منگِهہ:	اسم مؤنث	مکڻ گڏ ڪري رکڻ لاءِ ٺکر جي وڏي دکي. (جمع:

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		منگهيون)
منگهي:	اسم مؤنث	منگهہ، لوٽي، ڏکي، لاٽ. (جمع: منگهيون)
منگوچا مائڻ:	محاورو	(1) مزا ڪرڻ (2) خرچ ۾ بي اعتدالي ڪرڻ ۽ پئسو اُڏائڻ.
مُنگِري:	اسم مؤنث	ڏُگري، ڏونگري، ڏُکي، سؤنٽي. (جمع: منگريون)
مَنڻُ:	اسم مذڪر	نَٽ جو هڪ حصو (جنهن ۾ ڇيڙيون، پارڙا وغيره پون). (جمع: مَنڻَ)
مُنڻ:	فعل متعدي	جهنڊ لهرائڻ، وار ڪوڙائڻ.
منڻ:	فعل متعدي	ڪپڙن کي ڌوئڻ لاءِ ڪونڊيءَ ۾ يا داٻري تي مهٽڻ.
مُنهن اُونڌائي:	اسم مرڪب	سج لٿي مهل کان ٿورو پوءِ جو وقت.
مُنهن تي پلئوپائڻ:	محاورو	(1) روئڻ، روڄ ڪرڻ، پار ڪيڻ، اوسارڻ (2) اوچنگارون ڏيڻ.
مُنهن تي ٽراڙيون هارڻ:	محاورو	(1) عيب جوئي ڪرڻ، ڏوهہ گناهہ کولي پڌرا ڪرڻ (2) دل تراشڻ، آزارڻ، ڏکوئڻ.
مُنهن تي ٽلڪ ڏِيڻ:	محاورو	(1) منهن تي ليڪا ڪيڻ (2) عام اڳيان عيب جوئي ڪرڻ (3) راز فاش ڪرڻ.
مُنهن تي ٽوڪي ڏِيڻ:	محاورو	روڪ ٽوڪ چٽي ڏيڻ، روبرو سچ چٽي ڏيڻ، منهن تي ٺهڪائي ڏيڻ.
مُنهن تي ٽَڙُون هڻڻ:	محاورو	(1) روبرو طعنا مهڻا ڏيڻ، اورانيا ڏيڻ (2) سچ چٽي ڏيڻ.
مُنهن تي ٽامِڻي گهمائڻ:	محاورو	ڳالهين ۾ مياري يا حرفي ڪرڻ، ڪاٽيارو ڪرڻ.
مُنهن تي ٽانڊا ٻارڻ:	محاورو	(1) ٻارڻ ٻاري ڏيڻ، ستائڻ (2) ظلم ڪرڻ، ظلم مچائڻ.
مُنهن تي چاڙهڻ:	محاورو	روبرو ڪرڻ، منهن مقابل ڪرڻ، پيش ڪرڻ.
مُنهن تي چِٽ ڪيڻ:	محاورو	عام اڳيان سچ چٽي ڏيڻ.
مُنهن تي رُڪ چاڙهڻ:	محاورو	(1) منهن ۾ گهُنڊ پائڻ، شُوڪجڻ (2) جُٽ جي پرواهہ نہ ڪرڻ.
مُنهن تي گُلُ ڪيڻ:	محاورو	منهن تي چِٽ ڪيڻ.
مُنهن تي مارُون ڏِيڻ:	محاورو	(1) طعنا ڏيڻ، مهڻا ڏيڻ (2) اوپالا ڏيڻ.
مُنهن تي مِٽي	محاورو	(1) منهن ۾ تلهو تيڻ (2) ڦيڦو تيڻ، ڏَستو تيڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
چاڙهَڻ: مُنهَن جون مِنايُون ڪائِڻ:	محاورو	(1) دل کي خوش ڪرڻ (2) وات جا ٻِلاهہ ڪائڻ.
مُنهن جي ماتِي ڏيکارڻ:	محاورو	(1) ظاهري همدردي ڏيکارڻ (2) ڪوڙا دلاسا ڏيڻ (3) ٿلهو آسرن تي هلائڻ (4) دل ۾ دغا رکڻ (5) ويساهہ ۾ مارڻ.
مُنهن ڪان متي ڪياڙي تورو ئي آهي:	چوڻي	نصيب ۽ تقدير جي اهميت جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
مُنهَن مِٺو:	صفت مذڪر	سهڻو خوبصورت، سندر، حسين.
مُنهَن مونَنُ ۾ هَٽَڻ:	محاورو	(1) ڪنڌ ڳوڏن ۾ هڻڻ (2) عبادت ۾ ويهڻ، مُراقبي ۾ ويهڻ (3) شرمندو ٿيڻ، لڄي ٿيڻ، ڦِڪو ٿيڻ.
مُنهَن ميڙ:	صفت مذڪر	(1) رِلٽو مِلٽو ڪِلمڪ (2) سڀ ڪنهن ڦُر تي مِرندڙ اُٿ.
مُنهَنڊ:	اسم مذڪر	ڳوڻ جي منهن سبڻ وارو ڌاڳو ٻوريءَ جي منهن سبڻ وارو ڏورو. (جمع: مُنهَنڊ)
مِنو:	صفت مذڪر	(1) وينل نَڪَ وارو ننڍي نَڪَ وارو ٻِنو (2) ٻِلو. (جمع: مِنا)
مَنوتِي:	اسم مؤنث	دلجاءِ، اطمينان.
مُني:	اسم مؤنث	(1) ڳاهڻ جي لاءِ رکيل ول جي وچ ۾ ڪتل ڪاٺي (جنهن ۾ ڏاند ٻڌجن)، مُنو (2) هُرلي جو هڪ عضوو چڪر وارو آرو. (جمع: مُنِيُون)
مِني:	صفت مؤنث	وينل نڪ واري، ٻِيني. (جمع: مِنيُون)
۱ مِنِي:	اسم مؤنث	مال ٻڌڻ لاءِ وڏو آدم قد ڪِلو.
مَڪِڙو:	اسم مذڪر	ٻرت جو هڪ قسم.
۱ مِيارِڙ:	صفت مذڪر	ٿلهو متارو پاڏو يا پيو ڍور اڪثر چرچي طور ماڻهوءَ کي بہ چون.
مِسِجڻ:	فعل متعدي	آپي کان ٻاهر نڪري وڃڻ ۽ ڪنهن ۾ اک نہ ٻڌڻ.
مرٿِ:	اسم مؤنث	مال جو لوڙهو ڪاري طرف موٺ هڪ گاهہ جو بہ قسم آهي.
موٽارو:	اسم مذڪر	پوائتو خواب، اوٽارو. (جمع: موٽارا)
موٽو:	صفت مذڪر	(1) ڍلو منجهيل (2) موٽارو بہ چون.
موئَڻ:	فعل متعدي	ڪوهہ مان هٿن سان ورت ڇڪي پاڻي ٻاهر ڪڍڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
مُوجو:	اسم مذڪر	ڪاري جي مڇيءَ جو هڪ قسم، ٻُوڦاڙُ.
موچيءَ جو گهڙيو موچيءَ جي مُنهن تي:	چوڻي	نقصان جو ازالو اُن جو ذميوار ئي ڪري سگهي ٿو.
موڃ:	اسم مؤنث	(1) ڦُرُ مري وڃڻ سبب بنا ڦر جي ڪير ڏيندڙ ڳئون، مينهن يا ٻڪري (2) وهڪيل (مينهن، ڳئون، ٻڪري وغيره). (جمع: موڃُون)
مور:	اسم مؤنث	پوٺي واري زمين، ڪاري وارا چون.
مور گهٽِئي سُهڻو پَر پير وِنگا:	چوڻي	چڱي شيءِ ۾ نقص ۽ عيب جي موجودگيءَ جي موقعي تي چئبو آهي.
مورِڪِي:	اسم مؤنث	چيلري مڇيءَ جو قسم. (ڊيگهہ فوٽ ڪن). (جمع: مورڪيون)
مورَڻ:	فعل متعدي	(1) وڻن جو اُپرڻ، ٻور جهلڻ، گوُنچ جهلڻ (2) ننڍي گاهہ جو ڦوٽهڙو ڪائڻ.
مُورَڻ:	فعل لازمي	اُپڙڻ، پيدا ٿيڻ (گاهہ جو)، پکيءَ جا کنڀ موڙڻ.
مورو:	اسم مذڪر	سُست ۽ ڦڪي طعام کي چون.
مورو:	صفت مذڪر	(1) مُنهن جو ڪچو ڪاڏي وقت حجاب ڪندڙ ڏور اچو (2) شاهہ ڀٽائي نڪ جو مرڻ بہ چيو آهي: وڍيا تان نہ وڃن، پاڻان موريا منهن ۾.
موري:	اسم مؤنث	ننڍي ڪسي، سوڙهو وهڪرو پل. (جمع: موريُون)
موڙ:	اسم مذڪر	اُٺ جي ڦقڙن جي هڪ بيماري
موڙهاڪ:	اسم مؤنث	هُرڪُر، شوق، جنسي ٻُک.
موڙهيو:	اسم مذڪر	پتڪو مولهيو. (جمع: موڙهِيا)
مُوڙو:	اسم مذڪر	ڪانن جي ٺهيل ڪُرسي، مُوڙهو ڍِڳيءَ جو ننڍڙو اوهڙ. (جمع: مُوڙا)
موڙي جِي ڳوٽِري:	اسم مؤنث	گهوٽ جي پتڪي ۾ ٻڌل سوپاريون وغيره پيل هڪ پرٽُ پريل ننڍڙي ڳوٽري
مُوسَلو:	اسم مذڪر	اَنُ ڇڙڻ جي ڪاٺ جو وڏو مُهِرلو مُهري، ڏَنڊو ڏوڪرو. (جمع: مُوسَلا)
مولُ:	اسم مذڪر	پيڙي جو هڪ عضوو ڪُوهي يا شِيخلي جي چوٽي، مورُ. (جمع: مولَ)
مولاٽو:	اسم مذڪر	اڌو ڦڌو پگڙ، پتڪو.
مُوئو:	اسم مذڪر	ڪکن يا اڳڙين مان ٺاهيل مُوئرو. (جمع: موئا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
مِهُ:	اسم مذکر	(1) بھانو مِنهُن، عذر (2) چارو علاج. (جمع: مِهَا)
مُهاڙي:	صفت مذکر	گراهڪ، ڏيتي ليتي وارو. (جمع: مُهاڙيُون)
مِهاڳ:	اسم مؤنث	مينهن، پينس.
مُهاندي:	اسم مؤنث	وڪري لاءِ ڪُتل وڏو جانور (ڍڳو پاڏو وغيره). (جمع: مُهانديُون)
مُهجَڻُ:	صفت مذکر	بي مَتو بي وقوف.
مُهمان مُٺي:	اسم مرڪب	مسافر مهمان، اينڊل وينڊل.
مُهميز:	اسم مؤنث	(1) ڏنگي گھوڙي کي ڏُکوئڻ لاءِ گھوڙي جي رڪيب ڀر لڳل لوھي ڪل، مڇي مارڻ جو سُوئو (2) مهاڻن جي محاوري ڀر مڇيءَ کي مٽي ڀر سوئي هڻڻ جي حالت. (جمع: مهميزُون)
مِهنڊِ:	اسم مؤنث	ڏاڳن ۾ مٽين سان ٺهيل ننڍي ڳاني، ڏور کي ڳنڍيون ڏيني ڦرن لاءِ مهنڊِ ٺاهين.
مُهِٽو:	صفت مذکر	(1) وٽندڙ دل لياٽيندڙ موهيندڙ موهٽو (2) هميشه "ڦرُ" سان گڏ استعمال ٿيندڙ لفظ "ڦرُ مُهِٽو". (جمع: مُهِٽا)
مُهو:	اسم مذکر	(1) جيت جو هڪ قسم (2) وڏو مڇر. (جمع: مُها)
مُهيلي:	اسم مؤنث	سهڻي عورت، خوبصورت زال، حَسين زال. (جمع: مهيليُون)
مُهيڙُ:	اسم مذکر	(1) ولوڙو (2) گهر جو انتظام.
مُٺا ڪي مساٽن مان موٽيا آهن:	چوڻي	نقصان ٿي وڃڻ کانپوءِ موٽي فائدو نہ ملي سگهڻ جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
مُٺي:	اسم مؤنث	(ٿانون ملڻ لاءِ) گاھ جو مُچو ڪُوچي پيڻ جي ڪچي پاڙ (جمع: مٺيُون)
ميٽ ڏيڻ:	محاورو	اک پيچڻ، اشارو ڪرڻ، ميچ ڏيڻ.
ميٽ ڪرڻ:	محاورو	نظر ڪرڻ، جاچ ڪرڻ.
مِيٽ مِيٽُون:	اسم مؤنث	اک جي پور پٽ، پيٽ، نظر، ديد، بصارت.
مِيٽ:	اسم مؤنث	اک جي روشني.
مِيچو:	صفت مذکر	ننڍڙو ننڍو چوٿو ڪوتاھ. (جمع: مِيچا)
ميڏ:	صفت مذکر	(1) خيرات ڪندڙ سخي، داتا (2) ميد، مهاٽو (3) نيچ ماڻهو. (جمع: ميڏَ)
مِيسُوڙو:	صفت مذکر	ميسڙو ميسٽو. (جمع: مِيسُوڙا)
ميسُوٽو:	صفت مذکر	ميسڙو ميسٽو. (جمع: ميسُوٽا)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
مِيگَهِي:	اسم مؤنث	ڦولهڙي، ڦوڳهي. (جمع: ميگَهِيُون)
ميلا ميل:	اسم مرڪب	اجتماع، ميڙ ميلو.
مِيمِي:	اسم مؤنث	دولت، ناڻو مايا. (مون وٽ مِيمي ٿوري ناهي، جيڪي خرچ اوهان کي ڪرڻو هجي سو ڪريو). (جمع: مِيمِيُون)
مِينگَ:	اسم مذڪر	مڇيءَ جو هڪ قسم (ڇلرن سان، رنگ اڇو بدن ۾ گول ۽ ڊگهو اڌ فوٽ کان ٻن فوٽن تائين). (جمع: مينگَ)
مِينگَرَ:	اسم مؤنث	مڇيءَ جو هڪ قسم (ڪِڳي جهڙو پُڇ سينگاري وانگر، بنا ڇلرن جي). (جمع: مِينگَرِيُون)
مِينهن پَنجين وُٺي ڪَرهَنجِين:	چوڻي	مينهن جي آمد ڪانپوءِ ۽ پنهنجو سامان هڙو سنڀالي رکڻ جي اهميت جي حوالي سان چئبو آهي.
مِينهن گهٽا ئي وُٺا پَر هِيڙيون گُپُون ڪڏهن ڪونہ ٿيون:	چوڻي	ڪنهن ماڻهو پاران احسان ڪري جتائڻ يا پاڻ پڌائڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
مينهُن وَسي هِڪ دفعو ڇَنُو لَمي ڇَهہ پيرا:	پهاڪو	مينهن ۾ بار بار تڪليف ۽ مصيبت جي قائم رهڻ جي موقعي تي چئبو آهي يا فائدو هڪ دفعو ملڻ ۽ ان جي تسلسل ۾ بار بار نقصان ٿيڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
مِيُون:	اسم مذڪر	مولوي جو لقب. (جمع: مِيان)
ميئَڪِي:	اسم مذڪر	ٽوپي يا سيبي جو هڪ قسم.

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ

ن

ناپو:	اسم مذڪر	ڪوٽيءَ جو بچ. (جمع: ناپا)
ناڏَ:	اسم مؤنث	رڙيون. پار ڪيڻ ۽ اوچنگارون ڏيڻ.
نارنا:	اسم مؤنث	ناري، عورت، زال، مائي.
ناڙان پاڙان:	اسم مرڪب	بج ۽ اصل. اولاد.
ناڙو:	اسم مذڪر	مرد جو مخصوص عضوو. (جمع: ناڙا)
ناسَ پتو:	اسم مرڪب	نڪ پتي حيا جو احساس، شرم.
نالَ:	اسم مؤنث	مينهن کي "مان مان" ڪري سڏڻ.
نالَتَ:	اسم مؤنث	لعنت، ڦٽ.
نالِڊاٽِي:	اسم مؤنث	آٽ ڪاٺي کي مضبوط ٻڌڻ لاءِ ٻڌڻ لاءِ نوڙيون. (جمع: نالِڊاٽِيُون)
نالي چڙهيو واٽيو ڪَٽيو ڪائي:	چوٽي	مشهوريءَ مان ٿي فائدو ۽ نقصان جڙيل رهن ٿا.
نانءَ:	اسم مذڪر	بيل گاڏيءَ جي چاڪ جو ڏنب (منهن ۾ آرَن جو هڪ پاسو سلي وجهجي). (جمع: نانءَ)
نانڊِ:	اسم مؤنث	نُڪر جو هڪ وڏو برتن. پاڻيءَ رکڻ لاءِ نُڪر جو گُونارُ نادِ، ناند. (جمع: نانڊِيُون)
نانگَنِ جُون فاتِحائُون لُوڪَن سائُهون:	چوٽي	جهڙو ماٺهو تهڙو ورتاءُ هوندو آهي.
ناوڙو:	اسم مذڪر	(1) ذرا، ڪڏا. چرڙورڙ (2) گرميءَ سبب چرڙيل جهڻ تي مٿان چرڙورڙ جا بيٺل ذرا. (جمع: ناوِڙا)
ناوَلَ:	اسم مؤنث	چوپائي مال کي ڪيل تنوار. (جمع: ناوَلُون)
ناوو:	اسم مذڪر	(1) ڪٽي يا سوسيءَ اُٺڻ وقت ڇڏيل پهريون پلاند. ڏهِي (2) جنڊ مان پيٺل اٽي کي ڇگيءَ طرح ڪيڻ لاءِ ڪم آندل ڪپڙي جو اڳڙيءَ ٽُڪر. (جمع: ناوا)
نِيارُ:	صفت مذڪر	نج، بنان ملاوت جي.
نَتَرِ:	اسم مؤنث	(1) گهڻ گهٽائي (2) تورائي. سُڃَ (3) گهٽڻ پڪين، جيتن وغيره کي ڏسي چئبو آهي، "ماڪوڙين جي نتر" گهٽائيءَ جو مفهوم ادا ٿئي ٿو. (جمع: نَتَرُون)
نَٽِ ڪَٽِ (شَٽِ):	اسم مرڪب	پيچ، بند قابو.
نِيٽَڙُ:	اسم مذڪر	ڍينڍن (ردي مڇڙين) مان ڪڍيل آنڊا ۽ گندَ.
نِيٽُ:	صفت مذڪر	صَفا، بِنهه، ماڳهين.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
نِپُوٽُ:	صفت مذڪر	نافرمان. بي چيو ڪپوٽ. (جمع: نِپُوٽَ)
نِپُوڙِڻ:	فعل متعدي	ڪنهن شيءِ کي هٿ ۾ جهلي زور ڏيڻ (ڪو ٻارڙو تازي ڦُلن ڪڪڙ جي ٻچي کي هٿ ۾ زور ڏي ۽ نپوڙي).
نِپوسنگُ:	اسم مذڪر	مکي چوس. بخيل. ڪنجوس. (جمع: نِپُوسَنگَ)
نَدَ:	اسم مذڪر	نڌيچاڙي. ٻنهہ. صفا. (هُو ندَ ڏنگو آهي).
نِدَانُ:	صفت مذڪر	(1) نفعو فائدو (2) گراهڪ دوڪاندار سان ريڙهہ پيڙهہ ڪندي چوندو آهي: "ڪاوڙ لٿي، نيٺ ندان ڪيترو وٺندين".
نِراسَ:	اسم مؤنث	بغير انگن جي لَسِي ڪاٺي.
نِرجو:	صفت مذڪر	(1) ڏاڍو پاپڪو (2) نڪ جو ڏاڍو (جيئن چون فلاڻو نَڪ نرجو آهي. هي لفظ "نِرجو" بہ ڳالهائجي) (3) جٺ ڦٺ سهي ويندڙ بي شرم.
نُرڪو:	صفت مذڪر	بي چيو نافرمان. (جمع: نُرڪا)
نُرڪو:	اسم مذڪر	ڪسيءَ مان پاڻيءَ جي وهڻ لاءِ سنهون سوراخ. (جمع: نُرڪا)
نَرگهولُ:	صفت مذڪر	تمام ڊگهو قداور لنبو. (جمع: نَرگهولَ)
نُرندَ:	اسم مؤنث	ٻُوَنڪ. گير. (جمع: نُرندُون)
نِرهِہ:	اسم مؤنث	مايوسي. نااُميدي
نَڙُولُ:	صفت مذڪر	تمام ڊگهو لمبو. (جمع: نَڙُولَ)
نَڙ پيڙ:	اسم مرڪب	رش. گهڻائي. اڪثريت.
نَڙدُولُ:	صفت مذڪر	لَمبو تمام ڊگهو. (جمع: نَڙدُولَ)
نَڙِي:	اسم مؤنث	پکي جو هڪ قسم. ماناهہ پکي. (جمع: نَڙِيُون)
نَسائِيلُ:	صفت مذڪر	(1) نسن وڍيل. نپاڳو (2) ڪوڙو نابڪار. (جمع: نسائِيلَ)
نَسائِڻ:	فعل متعدي	ڳُسائڻ. تتائڻ.
نِسجڻ:	فعل لازمي	(1) سُسڻ. سوس ڪائڻ (ڦٽ وغيره جو) چٽي وڃڻ (2) ٻلجي وڃڻ. مُنجهڻ.
نَسُن جهڙيلُ:	صفت مذڪر	بي حيا. بي شرم. نِرلڄ.
نِسيو:	اسم مذڪر	سَرديءَ جي موسم ۾ جيڪڏهن ڏينهن تورو گرم ٿي وڃي تہ ان کي نِسيو چون. (هيءَ لفظ ڪڪرالي ۽ ڪاري جون عورتون گهڻو استعمال ڪن).
نَغِدي:	اسم مذڪر	فراسِيءَ جي چٽن جو هڪ قسم. (جمع: نغدي)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
نَغنُ:	اسم مذڪر	(1) ڪڪڙ جي ماني؛ جو هلڪو ڦلڪو ڍڳڙُ. ڍڳڙُ (2) نان. (جمع: نغنَ)
نَڦِرڻ:	فعل متعدي	چانهين يا گدري جون ڏندن سان کلون لاهڻ يا چلڻ.
نُڪَ:	اسم مذڪر	ڪاڙهي جو اوتار. (جمع: نُڪَ)
نِڪَ:	اسم مؤنث	(1) کوهہ جي منهن وٽ پٿل ڍڪي (2) مڇي مارڻ لاءِ ڏور پٿل ڍکهي ڪاني. (جمع: نِڪون)
نَڪ چَپ وَڍيو:	صفت مذڪر	بي حيا، بي لڄو.
نَڪ نيڻَ:	محاورو	مهڻ، جهڪڻ، هيٺ ٿيڻ.
نُڪ هَٽڻ:	محاورو	ماٺ ڪري ويٺو رهڻ، چپ چاپ ويهڻ.
نِڪبَتُ:	اسم مؤنث	(1) مصيبت، آپدا (2) رنجُ، ڏکُ (3) سخي و غني. (جمع: نڪبتُون)
نِڪِڙِي:	اسم مؤنث	ننڍڙي ڇوڪري. (جمع: نِڪِڙِيُون)
نَڪِهر:	اسم مؤنث	هَروتي جي پٺين پاسي واري ڇَپر، ڇپڙي، نَٿَ، ڇڇڙي
نُڪو ڏيڻ:	محاورو	(1) اٽڪل سان پڇڻ، وِڄُ لهڻ، راز پڇڻ، خبرچار لهڻ جاچ جونچ ڪرڻ (2) منهن پائڻ، جهاتي وجهڻ.
نَڪوٽِي:	اسم مؤنث	(1) نڪ مان ايندڙ رت، نڪ هيري، ناڪيري (2) نڪ جو هڪ سوراخ، ڇونٽي. (جمع: نَڪوٽِيُون)
نِڪونجو:	اسم مذڪر	لوهہ جو ڪُنڍو (ڪڙي پائڻ لاءِ). (جمع: نِڪونجا)
نُڪُونڊَرُ:	اسم مذڪر	بلڪل ننڍي نڪ وارو نينگر. (جمع: نَڪُونڊَرَ)
نُکَ:	اسم مؤنث	ڍکهي ۽ وڏي تڏي جو هڪ قسم، وڏي تونري ڇترهہ ڇنائي، ذات، فرقو قوم، گهراڻو آکهہ خاندان، اصل، نسل، ڪٽنب، پيڙهي، بنياد، پُريہ آدَ.
نِکوٽَرُ:	اسم مذڪر	بڻ بنياد، بيخ، پاڙ. (جمع: نِکوٽَرَ)
نَکوٽَر نِڪرڻ:	محاورو	پار جو ڪرڻ ۽ ڏنگو ٿيڻ (اڪثر چون: مائٽن جي لاڏ ڪوڏ پار جو نکوتر ڪيڍي چڙيو آهي).
نِکيئِي:	اسم مؤنث	(1) شادي جي هڪ رسم (نڪاح پوڻ کانپوءِ گهوٽ کنواريتي گهر ترسي پوندي آهي، پوءِ رسم موجب گهوٽ جي پيڻ يا ماءُ گهوٽ جي لونگيءَ جو پلاند يا ڪني کنوار جي چُنيءَ جي پلاند سان ڳنڍي ڳارائي کنوار کي پيڪين گهران نِڪڙائي، گهوٽ سان گڏ پنهنجي گهر وٺي وڃي (2) ستواڙو

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ
		ستاڙو. (جمع: نِکيڙيُون)
نِکيڙو:	اسم مذکر	(1) نبيرو فيصلو نچوڙو (2) وڇوڙو جُدائي. (جمع: نکيڙا)
نَگَرَ نگَرَ:	اسم مرکب	
نِگھيرڻ:	فعل متعدي	(1) کائي پورو ڪرڻ (2) گھوٽي وجھڻ، هڙپ ڪرڻ.
نِگُوسارُ:	اسم مذکر	(1) اونهاڻ اوڙاهہ، کڏ (2) نگهوسار. (جمع: نِگُوسار)
نِمَرَ:	اسم مؤنث	نَمَندي کَڏ. (جمع: نِمُون)
نَمتا:	اسم مؤنث	مجڻ يا جُهڪڻ (هي لفظ خاص ڪري ڪڪرالي ۾ ڪاري جون عورتون ڪتب آڻين).
نِن:	اسم مؤنث	(1) بيماري جي ڪِنجهہ ڪُڪَ (2) ننڍڙي شيءِ (3) ڪائي جنهن تي ڇَڪَ ڦري (4) نَڪَ جي سِنگهہ لِمَرَ.
نِندَ:	اسم مؤنث	پڇاٽي، پڇاڙي، ڇيهہ. (جمع: نِندُون)
ننڊ نہ ڏِسِي هَنڌُ، بُک نہ ڏِسي طَعامُ:	پهاڪو	ننڊ ۾ بُک جي شدت ۾ سختي جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
نَنڍِڪو:	اسم مذکر	ننڍو معصوم صغير. (جمع: نَنڍِڪا)
نَنگ ڏَڙنگِ:	اسم مرکب	عزت غيرت ساک.
نَنگِرو:	اسم مذکر	ماڪوڙين جي قطار. (جمع: نَنگِرا)
نَنگِري:	اسم مؤنث	سمنڊ ۾ مڇيءَ جي شڪار جو محاورو (ٻاري) ۾ (ٻڙد) جي مثل گهڙيل ٺهيل ٻڙد ڪاڳرو (مڻ يا ٽيهہ سير) پَڙ (جنهن ۾ ٽُنگ هڪ وچ ۾ قلعو (ڪلو) ۾ ٻيو پاسي سان جنهن ۾ رسو ننگري اُڇلبي تہ تر ۾ ويندي ۾ قلعو (ڪلو) زمين ۾ کُپي ويندو ۾ رڇ کي جهلي بيهندو ننگريون سياري ۾ مهاڻا سيءَ سبب ڪم آڻين جو رڇ ٻيهاري پاڻ هليا وڃن). (جمع: نَنگِرِيُون)
نُنهن سان ڇڄي، تنهن لاءِ ڪاتيءَ جو ڪهڙو ضَرُور:	پهاڪو	آساني سان ڪم ٿي پوي، تہ هروڀرو وڌيڪ زوربار نہ لاهجي.
نِنَهڻَ:	فعل متعدي	نِنَڻ، روئڻ، رڙيون ڪرڻ، دانهون ڪرڻ، هَنجون هارڻ، لُڙڪ وهائڻ.
نَوائِي:	اسم مؤنث	پسگردائي، ويجهڙائي. (جمع: نَوائِيُون)
نوبَ:	اسم مؤنث	مضبوط جهلڻ واري حالت.
نُور بَشَر:	اسم مرکب	

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
نِورو:	صفت مذڪر	واندو (هي لفظ اصل ڪڇي زبان جو آهي پر ڪڪرالي جا رهاڪو بہ اُچارين).
نُوسِ نُوسِ:	اسم مرڪب	ڪُتي وانگر سونگهڻ. (ڪو ماڻهو ڪتي گهڻو ڏسن تہ ان لاءِ ٽوڪ طور چون تہ نوس نوس پيو ڪري).
نُوساءُ:	اسم مذڪر	ايذاءُ ڏک تڪليف. (جمع: نُوساءُ)
نَؤڪَ:	اسم مؤنث	ڪُنبڻ (جمع: نؤڪُون)
نُولَ:	اسم مذڪر	نورُ هڪ جانور. (جمع: نُولَ)
نُونارَڻ:	فعل متعدي	مارڻ، موچڙا هڻڻ، سزا ڏيڻ.
نُونڌَ:	صفت مذڪر	پهلوان، ڪونڌر، سهڻو. (جمع: نُونڌَ)
نُونڌا:	اسم مذڪر	ساهراڻو قبيلو ساهرا. (جمع: نُونڌا)
نِوَيڙو:	اسم مذڪر	گدام، انبار. (جمع: نِوَيڙا)
نُهيرَڻ تِکي ٺڏهن بہ نُنهن لاهي:	چوڻي	جهڙو اوزار تهڙو ئي ڪم ڪري سگهي.
نُٿوجڻُ:	اسم مذڪر	رسي جو ٽڪر، جنهن سان مال کي ونگجي، (پيو اُچار: جوجڻ).
نٿود:	صفت مذڪر	نڪ جو نرجو ملامت کان بي پرواهہ.
نياتِ:	اسم مؤنث	(1) ذات پات، قبيلو (2) نيات مان ان کي ڪيبو آهي، جنهن تي ڪنهن ريت معيار هوندي آهي.
نياڪُ:	صفت مذڪر	صاف ٿيل پاڻي، فلٽر ٿيل پاڻي. (جمع: نياڪَ)
نيتَ بَدِ مانيءَ جو اڌِ:	پهاڪو	نيت خراب ماڻهو ڪامياب نہ ٿي سگهندو آهي.
نيرو:	اسم مذڪر	پاڻيءَ جي ننڍي ڪسي.
نيڙ:	اسم مؤنث	ظلم، قهر، سُج. (جمع: نيڙوُن)
نيڙو:	اسم مذڪر	ڪاري جي پيڙين جو ماڻهن جي ويهڻ يا سامان وغيره رکڻ لاءِ آڳيل يا پاڇيل دار تختو ڦٽيو.
نيساڪو:	اسم مذڪر	ٽڏو ساهہ، بار اڪثر اهڙو وڏو ۽ گهرو ساهہ کڻي چٽڪ ڪنهن شيءَ جي گُهر ٿو ڪري
نيفو:	اسم مذڪر	سٿڻ ۾ اڳيَ وجهڻ واري جاءِ، اُبداڻو اُبتاڻو نينهنگہ (جمع: نيفا)
نيڪامُ:	صفت مذڪر	نيڪار بيڪار بَدُ، خراب. (جمع: نيڪامَ)
نيهِيرو:	اسم مذڪر	منڌي جي نوڙي ڦاسائڻ لاءِ ڪوڙيل ڪاٺي. نِهيرو. (جمع: نيهيرا)

مکيه لفظ	گرامر	معنيٰ

و

وات جي ڀلاءِ کي داغ جي کهڙي ضرورت:	پهاڪو	وقت کانپوءِ تياريءَ جو ڪو فائدو ڪونهي، جيڪو نہ ٿيو سو وري نہ ٿي سگهندو.
واتِ رادو:	صفت مذڪر	گهڻو ڳالهائڻ وارو خاص طور وڙهڻ جهڙو ڳالهاءَ ڪرڻ وارو.
واتَ ڦاٽو:	صفت مذڪر	(1) پيٽ جو هلڪو (2) جيڪو بنا سوچ جي ۽ بي ترتيبيءَ سان ڳالهائي يا منجهس ڪو لڄڻ نہ هجي.
وات ڪرڻ:	محاورو	بڪ بڪ ڪرڻ.
وات وِجهڻ:	محاورو	وڙهڻ.
واٽ:	اسم مؤنث	الهندو طرف ۽ واءِ. (جمع: واٽون)
واٽ گڏيئي کان نالو ذات ضرور پڇجي:	چوڻي	سماجي تعلقات جي اهميت جي موقعي تي چئبو آهي.
واٽوڙيَن:	صفت مذڪر	واٽهڙن، رستي وارن.
واڄٽو:	اسم مذڪر	لوهارن جي اوزار جو هڪ قسم، مترڪيءَ جو هڪ قسم.
واڇا:	اسم مؤنث	(1) انجام، قول (2) واعدو وچن، ٻول، ڳالهہ، وائي (3) ساک، قسم، ڊوهي، آڻ، سُنهُن (4) نذر (5) واڌائي. (جمع: واڇائُون)
واڇي:	اسم مؤنث	مٺي پاڻيءَ جي مڇيءَ جو هڪ قسم (سنهڙا ڇلر، ڊيگهہ 4,3 انچ).
واڇان:	اسم مؤنث	پري ٻي سمجهہ، چوڻي آهي: ريس، ٻار کي ريس ڏيارڻ کي "واڌاني ڏيارڻ" چئبو آهي، ڇريون ڏيئي چار واڇان ورتيسين هڪڙي، تنهن جا کهڙا پار رسو ڪٽي تي ڇيٽا چوندي.
واڌ ويجهہ:	اسم مرڪب	نشو نماءُ.
واڊولو:	اسم مذڪر	گدامڙيءَ جي وڻ جو ڪچو پلڙو. (جمع: واڊولا)
وارڪائي:	اسم مؤنث	(1) فرصت، واندڪائي (2) آجائي، ڇوٽي. (جمع: وارڪائيُون)
واري وِجهڻُ:	محاورو	پرهيز ڪرڻ.
واڙو:	اسم مذڪر	پاسن کان جانار کان هيٺ وچ وارا 6,5 پاسا. (جمع:

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		واڙا)
واڙي واڙي:	محاورو	ٻڪرين کي وٿاڻ ۾ وجهڻ لاءِ ٻڪرار جي توار.
واسِرو:	صفت مذڪر	فرحت، ٿڌڪار (ضد: گُهٽ، رُڳهتا).
واڱڻ ڪِن کي وائي ڪِن کي بادِي:	چوڻي	هڪ ئي شيءِ جي فائدي ۽ نقصان جا پاسا برابر هُجن، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.
وانتِرو:	اسم مذڪر	جنهن جون ٽنگون ڦڏيون هجن. (جمع: وانتِرا)
واندو ماٺهو آلي تي چٽي:	پهاڪو	بيڪار يا واندڪائي کان نفرت جو اظهار ڪيو ويندو آهي.
وانڍي ماڻهوءَ جي توڻِ ڪوٽي، وانڍي زال جو ڍِڳو ڪوڙو:	پهاڪو	ڪنواري زال يا وانڍي مُڙس کي اهميت نہ ملندي آهي.
وانرو:	صفت مذڪر	(1) مسخرو (2) خوش طبع.
وانڪِي:	اسم مؤنث	اباڻي ملڪيت.
واهہ ڙي ٻاٻڙا تنهنجي پٽ ۾ گيهہ:	چوڻي	ڪنهن ماڻهوءَ جي نصيب ۾ ڀاڳ کلڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
واهِڙي:	اسم مؤنث	(1) بيل گاڏي وهائيندڙ گاڏي هلائڻ وارو (2) گاڏير. (جمع: واهِڙيون)
واهَندو:	اسم مذڪر	ننڍي ڪسِي.
واهڻ وَهي چا دٻائيندا درياءَ کي:	چوڻي	ننڍي شيءِ جي عروج سان وڏي شيءِ کي ڪو نقصان نہ ٿيندو آهي.
وائٽ:	اسم مؤنث	جاچ، خبر، کوج، پُڇا، دريافت، ڦول، ڍونڍ، تلاش، ڳول. (جمع: وائٽ)
واٺڪائي:	اسم مؤنث	ٿڌڪار ۽ واسرو ڪنهن جي راز جي ڳالهہ ظاهر ٿي پوڻ، جنهن سان سندس شخصيت تي اثر پوي تہ چون: "پٽ واٺڪي تي ويس".
وائي بادِي:	اسم مرڪب	(1) وائيءَ جي بيماري، اجايو ڳالهاءُ، اجائي، بڪوات، بي بنياد گشو (2) ناڪاميابي.
وَت:	اسم مؤنث	چاش، تمام گهاٽي رس.
وِتاڙڻ:	فعل متعدي	پاڙون پٽي ڇڏڻ، اُڇلائي ڦٽي ڪرڻ.
وَتاٽِي:	صفت مؤنث	آلي، پٽل، پُسيل.
وِترائي:	اسم مؤنث	(1) چلولائي، بڪ شڪ، گهٽو ڳالهائڻ (2) چترائي، چالاڪي. (جمع: وِترائيون)

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
وَٽ ڪرڻ:	محاورو	موسم جو ميوو پھريون کائڻ.
وَٽاپو:	اسم مذڪر	حاصلات (فلاڻي کي هن ڪم مان ڪھڙو وٽاپو آهي).
وِٽرو:	اسم مذڪر	وٽارو جوڻو اوبارو. (جمع: وِٽرا)
وُٽيءَ کي وَرَ گھٽا:	چوڻي	فائدي لاءِ تڪليف وڌيڪ سهبي آهي.
وِچا:	اسم مؤنث	اهليت، طاقت، چاڻ.
وِچُوبو:	اسم مذڪر	وچ ۾ پوندڙ ٻن رٺلن کي پرچائيندڙ. (جمع: وِچُوبا)
وِڇاڻُ:	اسم مذڪر	بسترو وڇاڻو.
وِچَٽُ:	صفت مذڪر	(1) چار آڱر ماپ، چاڙڪي (2) ويچائتو ٽورو پري پريرو. (جمع: وِچَٽَ)
وِچِڙ:	اسم مؤنث	چاريءَ کي کائي، رَڃوَ کي نقصان پھچائيندڙ مُنگِرَيُون (رڃ جي چاريءَ کي پاڻيءَ ۾ سڪڙجي وڃڻ کان روڪڻ لاءِ لوهي چِلا). (جمع: وِچَڙيُون)
وِچوڙڻ:	فعل متعدي	ڪپڙو پاڻيءَ ۾ وجهي ڌوئڻ، ٿانءَ پاڻيءَ مان ڪڍڻ، صابڻ يا ڪا ٻي شيءِ ڪم نہ آڻجي، بت تي پاڻي وجهڻ کي "لڳ وچوڙڻ" چون.
وِچيرَڻ:	فعل متعدي	(1) ڌئڻ، صاف ڪرڻ، آگھارڻ، چاچولڻ (2) چيچولڻ.
وَڏُ:	اسم مذڪر	عهد، واعدو انجام اقرار قول، ٻول، وچن، پرڻ، ساک، دوئي. (جمع: وَڏَ)
وَڏُ:	اسم مذڪر	پٽ وغيره جي ونڊ، گھرجي ماڻي، گھر جي لاءِ پٽ. (جمع: وَڏَ)
وَڏ وِراهہ:	اسم مرڪب	گھرجي ماڻي، پٽ جي تقسيم.
وَڏاڻو:	اسم مذڪر	شاديءَ جي پڏري ٽيڻ يا طهر وغيره جي موقعي تي خوشي ڪرڻ، وجائڻ، ڳيچ ڳارائڻ ۽ ڳڙ وغيره ورهائڻ.
وڏاندرو:	صفت مذڪر	وڏو (وٽائي وڏاندر الاهو لڳائينس).
وڏوهڙيو:	اسم مذڪر	پريو مڙس، اڳواڻ، پٽيل، چوڌري، مُکي.
وَڍِ ڪري کائڻ:	محاورو	گھٽوءَ گھرج کان وڌيڪ کائڻ.
وَڍِڻ:	اسم مذڪر	(1) تمام گھٽو سُور پيٽ ۾ اهنج، پيٽ ۾ وڍُ، پيٽ ۾ وڪڙ (2) پيٽ ۾ وٽُ. (جمع: وَڍِڻ)
وَڍي:	اسم مذڪر	چمڙي جو پٽو جيڪو ڪتي جي ڪنڌ ۾ ٻڌجي.
وَڙ:	اسم مؤنث	ڪٽ واٽيندڙ پنيدي ٻڌندي جيڪو ڌاڳو وارين اُن

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		جي وَٽ کي وَر چون.
وِرَانَڊ:	اسم مؤنث	پونچاڙي وِچينءَ ويل جيڪو هلڪي قسم جو ڪاڏو پيتو ٿئي ان کي ڪڪرالي ۽ ڪاري جا ماٺهو وراند چون.
وِرانڊَ:	اسم مؤنث	شام جو وقت. (جمع: وِرانڊُون)
وِرانگ:	اسم مذڪر	ٻرانگ، وِک، چال، ٽپو ٻڏ. (جمع: وِرانگُون)
وَراڻِ:	اسم مؤنث	ڪيڙ جو دنگ جتان هاري جوڙو ورائيندو آهي. (جمع: وَراڻِيُون)
وِرچڻُ:	فعل لازمي	(1) ڪڪ تي پوڻ (2) جيڪو ڪڪ نہ ٿئي، ان کي "اورچ" چئبو.
وَرنائِڻ:	فعل متعدي	ٻڏي ولڻ (۽ جواب ڏيڻ)، تدارڪ ڪرڻ.
وَرَنڊِي:	اسم مؤنث	جواب (سوال جو).
وَرو ڏِيڻ:	محاورو	(1) ٻيڙيءَ جو پاسن تي آٽل ڪرڻ (اڪثر تڏهن جڏهن واءُ پويان هجيس) (2) عيوضِي.
وَروَلَجَڻ:	فعل لازمي	(1) مروٽجڻ، وڪوڙجڻ، ولارجڻ (2) قابو ٿيڻ (3) ڪروندڙو ٿيڻ.
وَروَهِڙيو:	اسم مذڪر	نوريٽڙو. (جمع: ورروهِڙيا)
وَرِيو:	اسم مذڪر	(1) وريو ڪچي کوهہ کي لٺي جي ٽارن سان ٻڌڻ (2) لٺي جا ٽارا گڏ ڪري نوڙيءَ سان ٻڌي هڪ ڪاٺ جو نوڙ ٺاهين، جنهن کي ويڙهي کوهہ جي تر کان رکن (3) گهوڙي جي سنجهہ جو هڪ حصو يا ساز (4) موٽي، وري. (جمع: وَرِيا)
وَڙ:	اسم مذڪر	شانِ عزت، مان، خاص ڪري عورتون گهڻو استعمال ڪن.
وَڙڪڻ:	فعل متعدي	گهمڻ، پسار ۽ چهل قدمي ڪرڻ.
وِڙنڊُ:	اسم مذڪر	ٽنگ، سوراخ. (جمع: وِڙندَا)
وِهہَ جو واپاري وِهہ مان ڪائي:	چوڻي	جهڙو ڪم ڪندو آن مان ٿي ڪمائي ٿيندي آهي.
وِڙهي جهڙي (سڙهي):	اسم مرڪب	جهيڙو ڪري، جهگڙو ڪري
وِڙهيا وادا آڙيا آهِتي:	پهاڪو	ڪاسبي (مزدور) وڙهيندا آهن، تہ ڪڪ وري هيٺ بجيري ٿيندا آهن.
وَس پُس:	اسم مرڪب	طاقت، سگهہ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنىٰ
وِساٽوري:	اسم مؤنث	ڳڻتي، فڪر، اون، خيال. (جمع: وِساموريُون)
وِستو:	حرف جر	دير سان.
وِسِلَڻ:	فعل متعدي	(1) ڪير جو ڦٽڻ يا بانس ڪري ويڃڻ (2) وِترڻ (3) خراب ٿيڻ، (مخالف ٿيڻ، ڳارگند ڏيڻ، ڳهٽ وڌ ڳالهائڻ، تهذيب کان نڪرڻ، ڪنهن شيءِ جو بگڙي پوڻ، ڪير ۾ موري وجهڻ. (موري ڪير جي ويرياٽي آهي جا ڪير ۾ پوي تہ وسلي وڃي) (4) مرڪب شيءِ جي جزن جو پنهنجي جاءِ کان آکڙي پوڻ (5) عليحده ٿيڻ (6) خراب ٿي وڃڻ (7) ماني سوڪ نہ ٿئي ۽ آڏي ڦڏي ٿي سلجي وڃي.
وِسلَٽُو:	اسم مذڪر	ڪنهن ٻنيءَ جو اَنُ اهڙو ٿيندو آهي جو ان جو اَٽو پچائڻ ۾ نہ ايندو آهي ۽ هٿن مان ڪري پوندو آهي ۽ عورتون ان کي بہ پوڳو چون (هي لفظ ڳاڙهن چانورن جي اٽي لاءِ ڪتب اچي).
وِسِهَڻ:	فعل متعدي	اعتبار ڪرڻ.
وَڪارِ:	اسم مؤنث	ٻچڙو. (جمع: وَڪارِ)
وَڪِٽ:	اسم مذڪر	اِٽي ڏڪر راند ۾ پهرين ڏڪر پرڻ کي چئجي. (مدراسي ٻوليءَ ۾ هڪ جو انگ). (جمع: وَڪٽ)
وَکَ:	اسم مذڪر	زهر.
وَکاري:	اسم مؤنث	دڪان ڪوٺي، پاندو. (جمع: وَکاريُون)
وَڳهڙَ:	اسم مذڪر	(1) ٻچن جي ڳهَل، وڳهوڙ (2) ٽولو وڳر. (جمع: وَڳهڙُون)
وِڳهہ:	اسم مذڪر	(1) مهل، ٽاڻو وجهہ، وقت (2) احسان، ٿورو مهرباني، لائق. (جمع: وِڳهہ)
وِڳتَ:	اسم مؤنث	جهيڙو تڪرار فساد، ويڙهہ. (جمع: وِڳتُون)
وِڳتا:	اسم مؤنث	جهيڙو تڪرار فساد، ويڙهہ. (جمع: وِڳتائُون)
وِڳتيجَڻ:	فعل متعدي	ٻن ڄڻن جو پاڻ ۾ واتورجڻ، پاڻ ۾ وڙهڻ، پاڻ ۾ فساد ڪرڻ.
وَلاڙ:	اسم مؤنث	ڊوڙ ڊُڪ.
وَلِرَڻ:	فعل لازمي	(1) ڦٽ جو پاسن کان سڙڻ، پوسرڻ (2) وگهرڻ، پڪڙڻ.
وَلَل:	اسم مؤنث	وٿل، بيماريءَ ۾ اجايو ڳالهائڻ.
وَلهوٽو:	اسم مذڪر	(1) چوٽو (زالون وارن کي ويڙهي پٺيان چوٽو ڪن)

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		(2) وانگوڙو. (جمع: وَلهَوٽا)
وَناڻُ:	اسم مذڪر	ساز (سُرندو نڙ وغيره).
وَناهہ:	اسم مذڪر	ونواهہ
وِنچلائِڻ:	فعل متعدي	بيڪار ڪرڻ، نِڪمو ڪرڻ، نڪارو ڪرڻ.
وِنجهُہ وِرتُ:	اسم مؤنث	وانجهيءِ راند.
وِندَر وِرُونهن (سِندَر):	اسم مرڪب	سير سپاٽو تفريح.
وَنڊِي:	اسم مؤنث	حصو پتي، ڀاڱو ورهاست، ڀائيواري، پتيداري (جمع: وَنڊِيُون)
وَنَڪَ:	اسم مذڪر	رنگ، ظاهري روپ.
وَنگِڙِي:	اسم مؤنث	شيشي جي ننڍي چوڙي (جمع: وَنگِڙِيُون)
وَنگو:	اسم مذڪر	ڦرن جي ڏائڻ ڪان ڪاٺ جا ٻہ آنگها ملائي ٺاهيل ٻوٽاڙي ٻوٽاڙو ٻيلڙ. (جمع: وَنگا)
وَڻُ:	اسم مذڪر	درخت، ورڪ. (جمع: وَڻَ)
وَڻ ڏِنا تہ ڏيهہ ڏِٺو:	چوڻي	آثار مليا، تہ مطلب ڪم ٿيو.
وَڙِڪَ:	اسم مؤنث	ڪَڪَڪ. (جمع: وَڙِڪون)
وِٽو:	اسم مذڪر	طعنو مهٽو ڏوراپو. (جمع: وِٽا)
وَوڙَڻ:	فعل متعدي	(1) ڳولڻ، ڦولڻ، ڀڇائڻ، جاچ ڪرڻ، تپاس ڪرڻ (2) وڃايل شيءِ لاءِ اوري پري جاچ ڪرڻ.
وُونٽو:	اسم مذڪر	(1) پتي، حصو ڀاڱو (2) ننڍو جهنڊو.
ووءِ ووءِ:	حرف ندا	هاءِ هاءِ
وَهُہ:	اسم مذڪر	جوش، تِڪَ. (جمع: وَهتا)
وِهہ:	اسم مذڪر	زهر.
وِهائِڻ:	فعل متعدي	گذارڻ، رات جاڳي گذارڻ، روئندي رات وهائڻ.
وَهراڙو:	اسم مذڪر	ورهاڙو واهُرو، مدد ۾ آيل ميڙ ماڻهن جو مددُو مددگار. (جمع: وَهراڙا)
وَهسَڻ:	فعل لازمي	خوش ٿيڻ.
وَهڪڻ:	فعل لازمي	مينهن وغيره جو ڪير گهٽجي وڃڻ.
وَهڪو:	صفت مذڪر	پنهنجي زور ويهي سگهندڙ ٻار.
وَهلو:	صفت مذڪر	جلدي
وِهنچڻ:	فعل لازمي	وهنجڻ، غسل ڪرڻ.
وِهنڊارڻ:	فعل متعدي	سانڍيور ڪرڻ، سانڍڻ، تاتڻ.
وِيڙِي:	اسم مؤنث	ننڍوءِ ڪچو ڪوهہ.

مکيه لفظ	گرامر	معنىٰ
ويپر:	اسم مذڪر	غم ڏک.
وِيتڙو:	اسم مذڪر	(1) واهيات (2) وڙواند. (ويتڙي زال نہ اوڙي چڱي نہ پاڙي). (جمع: وِيتڙا)
وِيجَهہ:	اسم مؤنث	(1) ڄَمر ۾ زيادتي، اولاد جي گهڻائي (2) واڌ (3) پکيڙ (4) فَراخي، برڪت (5) لَهربهر (6) اقبال (7) چڙهتي (8) طالع (9) سٺائي (10) سُڪائي (11) سُک (12) سمپرا، سمپت (13) تُنگ. (جمع: وِيجهُون)
ويڄهي ڇَڪ:	اسم مرڪب	ويجهڙائي (ڪجهہ ڏينهن آءَ ويجهي ڇڪ ۾ اوهان وٽ ڪو نہ ايندس).
ويچاڙ:	اسم مؤنث	گهٽي ڇاڙي ۾ ڪاوڙ واري عورت.
ويچاهَڙِ:	اسم مؤنث	(1) جهيڙاڪ (2) رولاڪ (3) نياڳي. (جمع: ويچاهَڙون)
ويرو:	اسم مذڪر	پيرو دفعو گهُمرو. (جمع: ويرا)
ويلُ:	اسم مؤنث	وات جو پاسو واڇ. (جمع: ويلُون)
وِيلو:	اسم مذڪر	شور، اِيذاءِ، عذاب. (جمع: وِيلا)
وِينڪَڙُ:	اسم مذڪر	گهڻا مڇر ڪاٺن تہ چئجي (رات مونکي مڇرن وينکي، چڏيو).
وِينگَس:	اسم مؤنث	چوڏهن پرهين جي ڇوڪري، هي لفظ خاص ماڇر جو آهي.
وِيوَستا:	اسم مؤنث	شريعت.
ويها:	اسم مذڪر	ويساک جو مهينو وهاءُ.
ويهانءِ وَاڏاٺو:	اسم مرڪب	شادي مُرادي
ويهَڪ:	اسم مؤنث	(1) وِهڪ، بيٺڪ، مقاعد، ڳُئِي، ڏيِر (2) تتر جو رات لاءِ واهيرو. (جمع: ويهَڪون)
ويئي سِگهن لاءِ آئِي ڳڻ ڳپائي:	پهاڪو	هِڪ ڪم لايو ويجي ۾ بيو ڦٽائي اچي، تہ ان موقعي تي چئبو آهي.

مڪيہ لفظ	گرامر	معنیٰ

ھ

مڪيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
هاپڙُ:	صفت مذڪر	(1) اُبهرو جلد باڻ تڪڙو (2) اڏ پڪلُ، اڏ رڏو آپڪُ. (جمع: هاپڙَ)
هاپو:	اسم مذڪر	(1) ماڻهن جو گوڙ (2) هُل، شور، غُل، گهمسان، هاپو (3) ڪتي جي پونڪ، باهوڙ. (جمع: هاپا)
هاپوڙجڻ:	فعل لازمي	ڪنهن ميوي وغيره جو پچڻ تي ورڻ، ڪڪورجڻ (گِدرا هاٿي هاپوڙجي ويا آهن).
هاتارُ:	صفت مذڪر	ڳالهاٺو واتراڏو. (جمع: هاتارَ)
هاٿِنگُ:	صفت مذڪر	هاٿيءَ جهڙو ٿوٿانگ (جمع: هاٿِنگَ)
هارياڙ:	صفت مؤنث	ياجوڪڻ، بداخلاق، لانگ چوٽي ۽ ٻاهر پيري عورت.
هارياڙ:	اسم مذڪر	سڀ هاري (سڀي هارياڙاچي گڏ ٿيا).
هارِٺو:	صفت مذڪر	(1) هارايل، هاريل (2) نادان، پوڪ. (جمع: هارَٺا)
هاڙُ:	صفت مذڪر	وڏو (چور)، ڪاٽڪو اٺاهہ آڙاهہُ (جمع: هاڙَ)
هاسيڪارُ:	حرف ندا	خاص طرح ڪنهن وٽ هلي وڃي ڳالهہ ڪرڻ، ڪم چوڻ.
هالاٺو:	اسم مذڪر	(1) هلڻ جي حالت (2) چالاٺو لاڏاٺو مرٺو وفات. (جمع: هالاٺا)
هالِي:	صفت مؤنث	مينهن جو هڪ قسم، اُها مينهن، جنهن جو هڪ سڱ مٿي ۽ ٻيو هيٺ هجي، لڙيل سڱن واري مينهن، ڏٻي. (جمع: هالِيُون)
هالِي:	اسم مؤنث	اُها مينهن جنهن جا سِڱَ اُبتا وريل هجن اهڙي مينهن کي ياڳيا نياڳي سمجهن ٿا، ان لاءِ هڪ پهاڪو بہ مشهور آهي "هالي پڙ پالي".
هامشڪا:	اسم مؤنث	همت ڏيارڻ، تنبيهہ ڪرڻ، وڙهڻ، زور ڀري ڪو ڪم پورو ڪرائڻ.
هانهَرَ:	اسم مؤنث	(1) گهوڙي جي هڻڪار (2) اٺ جي هُونگر. (جمع: هانهَرُون)
هاٺو ماٺو ٿيڻ:	محاورو	هِرڻ مِرڻ، رِلي مِلي وڃڻ، واقف ٿيڻ، گهائل مائل ٿيڻ، گهرو ٿيڻ.
هاءِ جي ڪُٺِي هوءِ ۾:	چوڻي	خوشي بدران ڏک ۾ پوڻ.
هِترانڪِي:	صفت مذڪر	(1) اوچتو قضائي، اتفاق سان (2) ناگهاني.

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		اچانڪ.
هَٽُ ڪنگڻ کي آرسِي ڇا ڪندِي:	چوڻي	ظاهر ظهور شيءِ پڌري پٽي هوندي آهي.
هَٿايو:	صفت مذڪر	هٿاوڙو هٿائو. (جمع: هَٿايا)
هُٿِري:	اسم صوت	رڏن کي هڪلڻ جو آواز هُش هُش.
هَٿَن تي پاڻِي وِجهڻ:	محاورو	ڏاڍي مار ڏيڻ.
هَٿوهارائِي:	صفت مؤنث	مدد، همراهي.
هَٿوراڙِي:	صفت مؤنث	اوندهہ ۾ ڪنهن شيءِ لاءِ هٿن سان ڪيل ڳولا. آخري ڪوشش، جهوٽ، مناڻ سوجهہ (جمع: هَٿوراڙِيُون)
هَٿوراڙِيُون ڏيڻ:	محاورو	اوندهہ ۾ ڪا شيءِ ڳولهڻ لاءِ هٿ هيڏانهن هوڏانهن وڌائڻ.
هَٿِيارَ:	اسم مذڪر	لڙائيءَ ڪرڻ جو تيز اوزار، اسلح، شست، رَڇ، لهند.
هٿيار هَٿَ ۾ ناڻو ڳٽ ۾ (ڳٽ يعني ڇيلهہ):	پهاڪو	تحفظ ۽ دولت جي ڪمائي جو نُسخو ٻڌائڻ جي موقعي تي چئبو آهي.
هُٿُ:	اسم مؤنث	پاڇ. (جمع: هُٿُون)
هَٿَرَ ڪيڻ:	محاورو	موٺو ڪيڻ (اڳئين يا پوئين ٽنگ ۾ هَٿَرَ نڪري اُن کي ڏئيجي).
هَٿَرُ هَٿَرَ:	اسم مذڪر	وهٽن جي بيماريءَ جو هڪ قسم موٺو.
هَٿِڪائِڻ:	فعل متعدي	(1) هٿائڻ، پري پري ڪرڻ، پڃائڻ، ڏکي ڇڏڻ (2) ڊيڄارڻ، خوف ڏيارڻ، دٻائڻ.
هَٿِ ٻَٿِ:	اسم مرڪب	وڏائي، غرور، ڪتبر.
هُج رَکَڻ:	محاورو	اُميد رکڻ.
هِڇڪڻ:	فعل متعدي	(1) لُڏڻ، هِلڻ، ڏُڏڻ، لوڏو کائڻ، ڌوڏو کائڻ، جهپو کائڻ (2) گهڇڪڻ (3) ڏڇڪڻ (4) هِڏڪ هڏڪ پرڻ، هِڏڪڻ.
هُدِي:	اسم مؤنث	(1) پاڳين جو مال کي هڪلڻ جو آوازَ (2) آگر سان پيٽ يا ڪُک کي چوڪ، چونگ (جمع: هُدِيُون)
هڏڪوئِي:	اسم مؤنث	هِڏڪي.
هِڏِڪ:	اسم مؤنث	آڪنڊ، اڪير، سِڪ، ڇڪَ، ڪشش، تانگهہ، ڪاڏِ لاڙو. (جمع: هِڏِڪُون)
هُر:	اسم مؤنث	يادگيري، ڪنهن ڳالهہ جو دل تي ترِي اچڻ واري حالت، خيال، يادگيري، ساروڻي، ڪُنڊ، سار انتظار

مکيہ لفظ	گرامر	معنيٰ
		اوسيئڙو فکر، ڳڻتي، ڪنڪو. (جمع: هُرُون)
هِر بَندَ:	اسم مؤنث	ڦرَ لاءِ رڙندڙ اُٺ.
هَر پارڙي:	اسم مذڪر	فراسيءَ جي چٽن جو هڪ قسم.
هِرِڪيو:	اسم مذڪر	هرڪ جي رنگ جهڙو اڇو سفيد. (جمع: هِرِڪِيا)
هُرنگهڻ:	فعل متعدي	چوپائي مال جو پنهنجي ڦر تي هيج سبب آواز ڪرڻ، ڀڪ ڪرڻ، ڀڪڻ.
هَرَڻُ:	اسم مذڪر	هڪ مشهور حلالُ جهنگلي جانور، مرگهہ، هَر، غزال، آهُو، چيڪارو. (جمع: هَرَڻَ)
هُرَڻ:	فعل لازمي	حافظي ۾ ڪجهہ ياد رهڻ.
هَرِهہ:	اسم مؤنث	هَر جو هڪ پاڳو هر ۾ پيل ٻڪهي ڪاٺي. (جمع: هَرِهُون)
هَرهَر هَلڪائي، دَر وَڃڻ دوست جي:	چوڻي	بار بار جي زيارت جي نقصان تي چئبو آهي
هَرين هَرين:	ظرف زمان	آهستي آهستي.
هُڙُ:	صفت مذڪر	تاهڙ ڍڳو. (جمع: هُڙَ)
هَڙيا ڏَڪڻ:	محاورو	لُچي ءِ وڏ واتي عورت.
هُڙدو:	صفت مذڪر	(1) زبردستي، ڏاڍ، جبر، زوراوري، سينہ زوري، ڏاڍائي (2) بدافعالو خراب، شرير، بدمعاش، لچ، لچو. (جمع: هُڙدا)
هُڙڪڻ:	فعل لازمي	تپ ۾ ڏڪڻ ءِ ڪِنجهڻ.
هُڙَڻ:	فعل متعدي	هڪلڻ، تڙڻ، لوڌڻ، هڪالڻ، ڌِڪڻ.
هَزائِڻ:	فعل متعدي	ڊيڄارڻ، ڊپ ڏيارڻ، خوف ۾ پرڻ، پوَ ڏيارڻ.
هَززڻ:	فعل متعدي	جانچڻ، جونچڻ، ڳولهڻ، ڦولهڻ، نهارڻ، تلاش ڪرڻ، جستجو ڪرڻ.
هُسرو:	اسم مذڪر	خوشي، سرهائي، راحت. (جمع: هُسرا)
هِڪ ٽِڪ:	صفت مذڪر	پورو ءِ تيز بهدف (علاج).
هِڪ ڌڙو:	صفت مذڪر	يڪو مسلسل، بخار جيڪو هڪجهڙو بيٺو هجي، لهي نہ.
هِڪ گهر پيو گنگهرِ:	چوڻي	هِڪ طرف آسائش، ٻئي پاسي تڪليف ٻئي اٽل حقيقتون آهن.
هِڪِ:	اسم مؤنث	اُڃ، پياس.
هِڪَ:	اسم مؤنث	خواهش، سڌ، سڪ، تمنا، تانگهہ، چاهہ، لاڙو چاهت، مرضي، چِڪ، ارادو نيت.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
هُڪڻ:	فعل متعدي	حسد ۽ رشڪ وچان ڪجهہ چوڻ.
هَڪيو:	صفت مذڪر	تيار موجود. (هڪيو موجود هجڻ).
هُگاءُ:	اسم مذڪر	گوڙ شور غُل، غوغاءَ، آواز (رئڻ جو). (جمع: هُگاءَ)
هُگا:	اسم مذڪر	هُگاءَ، سُرهي بانس، خوشبوءِ، سُگند، سُرهاڻ.
هِلَ:	اسم مؤنث	(1) پوسل، گهم، آلاڻ (2) سيرو ريڙهو (3) جند، جان (4) پکيءَ جو هڪ قسم (5) سِرڻ. (جمع: هِلُون)
هِل چتي ٿيڻ:	محاورو	اجايو ڪم ڪرڻ واري لاءِ چون: "هل چتي ٿي آهيس"، "اِڏوهي ڪائڻ" ۽ "ڏُکهي وجڻ" بہ هم معنيٰ آهن.
هُل:	اسم مذڪر	گوڙ.
هَلا يلا:	حرف ندا	واهہ واهہ.
هَلان:	اسم مؤنث	حملو ڪاهہ جُڌ، جُلهہ.
هَلَٽِ:	اسم مؤنث	سڀ ڪجهہ، سامان، ڏنڊو وغيره.
هلندڙ خليمان، ڦرندڙ فاطِمان:	چوٽي	ڪم نہ ڪار ڪرڻ جي موقعي تي عورتن کي چئبو آهي.
هَلندڙ گهوڙي جنهن کي رَسي نہ نوڙي:	پهاڪو	آزاد ۽ ڇڙواڳ فرد جي حوالي سان چيو ويندو آهي.
هُلَڻ:	فعل متعدي	مشهور ٿي وڃڻ.
هَلَيهہ:	اسم مؤنث	هَرَ جي هڪ حصي جو نالو اُها ڪاٺي جنهن ۾ هر ڳنڍيل هجي، هَريهہ، هَرِهِي، هَرنهن. (جمع: هَلَيهون)
هِمر:	اسم مؤنث	(1) همت، بهادري، دليري، سورهيائي (2) وڄ، کِنوڻ، بجلي، برق.
هَمَرُ:	اسم صوت	اُٺ کي هڪلڻ جو آواز.
هَمڳِيرَ:	اسم مؤنث	ڳري ۽ مضبوط ڪاٺي. (جمع: هَمڳِيرُون)
هَموارُ ڪرڻ:	محاورو	(1) برابر ڪرڻ، هڪ جهڙو ڪرڻ، سندرڻ، سنئون سڌو ڪرڻ، لسو ڪرڻ، سنداراءُ ڪرڻ (2) پاڻ تي اوڊڻ، ذميوار ٿيڻ.
هِمياٽو:	صفت مذڪر	(1) چڙهائي ڪندڙ حملو ڪندڙ (2) اگرائي ڪندڙ (جيئري جنگي خان تي ڪو هوند نہ هيماٽو). (جمع: هِيماٽا)
هَنبائڻ:	فعل متعدي	(1) لوڏڻ، هٽ سان جهلي هيٺ مٿي ڪرڻ، ڏوڏڻ، ڇاچولڻ، ڏونڏاڙڻ، ڏوڙ ڏيڻ (2) اُڇلائڻ، ٿتو ڪرڻ، اُڇل ڏيڻ.

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
هَنبَس:	اسم مؤنث	هنبوچي، گوڙ شور، ناز نخرو ۽ پڌڻ.
هَنيُو:	اسم مذکر	کاڌي جي طلب، اشتها. (جمع: هنيُا)
هَنجُهو:	اسم مذکر	(1) پرماڻ کي کوهي تي مٿي چاڙهڻ ۽ هيٺ لاهڻ لاءِ رسي جو هڪ پٺيون ٽُکر (2) درياءَ جي ٻيڙيءَ جي گهير، دريائي ٻيڙيءَ جو هڪ جزو (3) جبل جو ٻوٽو ڦڪا گُلڙا، عورت کي گهوٽي پياريـن تـہ پار ٿئي ۽ ماهواري اچي. (جمع: هَنجها)
هَنجِي:	اسم مؤنث	ڪلهي جي پٽي، ڪلهي واري هَڏي، هَنجهِي. (جمع: هَنجِيُون)
هُندُون هڻڻ:	محاورو	ٺونٺيون هڻڻ، اشاري سان ڪنهن کي اُڀارڻ.
هُندِ:	اسم مؤنث	چونگ، چوڪ. (جمع: هُندُون)
هُنر نَر آهي:	چوڻي	هنر جي اهميت جي حوالي سان چئبو آهي.
هنگامو هَور:	اسم مرڪب	هُل، گوڙ.
هِنياچو:	اسم مذکر	تِليءَ جو وڏي پوڻ.
هِنيانءِ:	ظرف مکان	(1) هيڏانهن (2) هتان.
هِنيُون لاهڻ:	محاورو	مايوس ٿيڻ.
هَنئِي:	اسم مؤنث	ڏاڙُو ڦُر، مصيبت، ڏکيو وقت.
هُو چَئي مُنهنجي هَٿ تي نـہ چڙهـہ هُو چَئي ڪَمندو تور:	چوڻي	ٻہ ڌريون پاڻ ۾ نـہ ٺهڻ ۽ رنج رهڻ، تـہ ان موقعي تي چئبو آهي.
هُو نين نـہ نين ۾ آٿون ٻيلهہ چڙهان:	پهاڪو	صلاح نـہ ٻہ هُجي، تـہ ٻہ اڳيرو هجي، تـہ ان موقعي تي چئبو آهي.
هُو هَوا:	اسم مؤنث	رئي، گهڻ، وٺ پڪڙ. (احمد تـہ ڪوڙن جي هُو هَوا ۾ آهي).
هَواڙِ:	اسم مؤنث	(1) ڌَپ، ٺوري بدبوءِ (2) ٻاڦ. (جمع: هَواڙُون)
هَوانو:	اسم مذکر	پروگرام. (اڄ فلاڻي جي اچڻ جو هوانو آهي).
هوڏ هام:	اسم مرڪب	تڪبر، وڏائي، هٺ.
هَوَرَ ڌَوَرَ:	اسم مرڪب	ڊوڙ ڊوڙان، ڪوشش.
هَوَرَ:	اسم مؤنث	ڪوڙ هڻڻ، هي خاص عورتون ڳالهائين.
هوروالو:	صفت مذکر	رولُو هڪ قبيلو جيڪو اڪثر ڪري وهٽ پاڙي تي ڏيئي پنهنجو گذران ڪندو آهي.
هوڙا:	اسم مذکر	ڪاري جا ماٿهو مڇي مارڻ وڃن تـہ چون: هوڙا پهري

مکيہ لفظ	گرامر	معنیٰ
		ويا آهن.
هُوڙائي:	اسم مؤنث	تڪڙائي، اُبهرائي، هوڙهائي، بي صبرائي. (جمع: هُوڙائيُون)
هوڙِيُ:	اسم مؤنث	ٻيڙيءَ جو هڪ قسم. (جمع: هوڙِيُون)
هوڙيو هوڙيو:	حرف ندا	اِهو اِهو ڪرڻ، ڪنهن چرئي يا ڏوهاري پنيان اِهو اِهو ڪري پوڻ. ڪڇيءَ ۾ هوريو چئبو آهي، ممڪن آهي "هوريو" مان "هوڙيو" ٿيو هجي.
هوگِيا:	اسم مذڪر	گوڙ هُل، شور گهمسان.
هُول:	اسم مؤنث	ڪاهہ، حملو جُلهہ، رومڙ. (جمع: هُولُون)
هَئود:	اسم مذڪر	وڏي ڪڏ.
هئول:	اسم مذڪر	(1) خوف (2) دل هول ٿيڻ يعني دل ۾ وهم ٿيڻ.
هِيارِ:	اسم مذڪر	هيلُ هن سال. (هيار فصل نہ ٿيو آهي).
هيٺار:	اسم مؤنث	ٻيڙيءَ جي سِڙهہ جي هيٺين ڪناري وارو رسو رڇ جي هيٺين ڪِنار وارو رسو.
هيجارِ:	صفت مؤنث	هيج رکندڙ قرب ڏيندڙ پائيندڙ. (جمع: هيجارِوُن)
هيرَڻ:	فعل متعدي	هيرائڻ (آڻ هيريا مَ هير متان هرنئي هَچارو هيريا ۾ ڦير، متان وڙهنئي).
هيريو ڪَرڻ:	محاورو	(1) هيرائڻ، ڏارڻ، پالڻ (2) هٺ هيرو ڪرڻ (3) وارِي وجهڻ.
هيڪ هيڪوٽي:	اسم مرڪب	هڪ طرف، هِڪ پاسي.
هَيَلُ:	صفت مذڪر	(1) ٿڪل، ساٺو ماندو وسائل (2) ڍنل، هِيسيل. (جمع: هَيَلَ)
هيلَ:	اسم مؤنث	ورُ گهمرو ڦير، لِگ.
هِيمُ:	اسم مذڪر	مالڪ.
هِيماٽِي:	اسم مؤنث	(1) هميائي (2) نوُرو. (جمع: هِيماٽِيُون)
هِيٺِي وَهي:	اسم مؤنث	(1) اپري حالت، ضعيف حالت، پِيري (2) زبون حالت، بدحالي.

مکيہ لفظ	گرامر	معنئ

ي

ياد پاد:	اسم مرڪب	يادگيري، سار سِڪ.
يارَون پيارَون:	ظرف	هر حالت ۾، هرويرو بالضرور، لازمي، آشد.
ياس نِراس:	اسم مرڪب	نااميدي، بي اميدي
يانگَڙِ:	اسم مؤنث	گهوڙي جي هٽڪار.
يانگَڙُ:	فعل لازمي	وڏي آواز سان ڳالهائڻ.
ياوَر ناصَر:	اسم مرڪب	مددگار معاون.
يتّرتالُ:	صفت مذڪر	(1) تمام پوڙهو (2) تمام وڏو (3) ڪشادو موڪرو ويڪرو.
يٽ شٽِ:	اسم مرڪب	دپ دپ، هڻ وٽ.
يخ يَخِ :	اسم مرڪب	لباڙ ڪوڙ.
يغدِيلَ:	اسم مؤنث	تمام وڏي (هيءَ يَغدِيلَ ڪوڏر مون ڪان سواءِ ڪير هٽندو). (جمع: يغدِيلون)
يڦ:	صفت مذڪر	يڦ. (جمع: يڦ)
ينبل:	اسم مذڪر	وڏو گرهہ ڪٽڻ.
يهُنگِيرَ:	صفت مذڪر	تمام وڏو.

مددي لُغات ۽ ڪتاب

1) ٻولين جا سرچشما، ڊاڪٽر حيدر سنڌي (ڇاپو پهريون: 1985ع)، اتهاس پبليڪيشن: ڪنڊيارو.
2) سنڌي ٻولي جي لساني جاگرافي، ڊاڪٽر غلام علي الانا (1979ع)، انسٽيٽيوٽ آف سنڌالاجي: ڄامشورو.
3) ڪاٺياواڙي ميمڻ محاوري جو لساني جائزو ڊاڪٽر عبدالمجيد سنڌي ميمڻ (1988ع)، مقالا: بين الاقوامي سنڌي ادبي ڪانفرنس، سنڌ يونيورسٽي: ڄامشورو.
4) ڪڇين جا قول، مرحوم شيخ محمد سومار (1977ع)، س.ق.ب: حيدرآباد.
5) لاڙجي لغات، پروفيسر عبدالجبار جوڻيجو (1975ع)، زيب ادبي مرڪز: حيدرآباد.
6) لاڙي ۽ ڪڇي: سنڌيءَ جا ٻہ مُحاورا، ڊاڪٽر عبدالجبار جوڻيجو (2008ع)، سنڌي لئنگويج اٿارٽي: حيدرآباد.
7) ماجر، ڪڪرالي ۽ ڪاري جي ٻولي، حافظ حبيب سنڌي (1994ع)، سنڌي ٻوليءَ جو بااختيار ادارو: حيدرآباد.
8) نئين جامع سنڌي لُغات، ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ (2004ع)، سنڌي ٻوليءَ جو بااختيار ادارو: حيدرآباد.
9) سائل ڪوش، سترام داس سائل، ڪويتا پبليڪيشن: حيدرآباد.
10) لاڙجو مطالعو ڊاڪٽر عبدالجبار جوڻيجو (1991ع)، سنڌي ادبي بورڊ: ڄامشورو.
11) لاڙ جي ادبي ۽ ثقافتي تاريخ، ڊاڪٽر غلام علي الانا (1977ع)، انسٽيٽيوٽ آف سنڌالاجي: ڄامشورو.

هن ڪتاب جو مصنف، عبدالڪريم "آزاد" سميجو لسانيات، لغت نويسي، تاريخ ۽ نصابِ تعليم جي شعبن ۾ گهڻ رخو تعارف رکي ٿو. هو ٿرپارڪر ضلعي جي "ڪاهوڙ" واري علائقي ۾ پهرين مارچ 1981ع تي پيدا ٿيو. سندس پيشه ورانه مهارتن ۾ تصنيف، تاليف ۽ ترجميڪاري کان علاوه تعليم جي فيلڊ ۾ انتظامي ۽ اداراتي نوعيت جا تجربا پڻ شامل آهن. مصنفِ ڪتاب سنڌي، انگريزي، عربي، عبراني، فارسي ۽ اردو ٻولين تي تحريري ۽ ڪلامي دسترس پڻ رکي ٿو.

پاڻ رسمي تعليم ۾ سنڌ يونيورسٽي جي ڪيمسٽري ڊپارٽمينٽ مان گريجوئيٽ ۽ سنڌ مدرسته الاسلام يونيورسٽي مان تعليم جي شعبي ۾ پوسٽ گريجوئيٽ آهي. ان کان علاوه نصابِ تعليم جي شعبي ۾ ڊاڪٽريٽ جي ڊگري لاءِ تحقيق پڻ ڪري رهيو آهي.

صاحبِ ڪتاب، اوڪسفرڊ يونيورسٽي پريس پاڪستان جي اسڪول بڪس واري شعبي ۾ (2006ع کان 2010ع تائين) مصنف، مترجم ۽ مدير طور پڻ خدمتون سرانجام ڏئي چڪو آهي. اُن دوران "ڪنسائز اوڪسفرڊ ڊڪشنري" جي ٻارهين ورزن جي سنڌي اشاعت ۾ معاون مدير طور سندس ڪم نمايان حيثيت رکي ٿو.

مرتبِ ڪتاب، سنڌي ۽ اُردو ٻولين ۾ نصاب نويسي جي شعبي ۾ پرائمري کان ثانوي ۽ اعليٰ ثانوي تعليم جي سطح تائين ٻولي ۽ سائنس جي موضوعن جي مختلف سيريز تي مشتمل لڳ ڀڳ 70 درسي ڪتابن جي تصنيف، تاليف ۽ ترجما پڻ ڪري چڪو آهي، جيڪي سنڌ ٽيڪسٽ بڪ بورڊ، اوڪسفرڊ يونيورسٽي پريس، پاڪستان ۽ ڪاپا ايجوڪيشنل پبلشرز ڪراچي پاران ڇپيل آهن.

ان کان علاوه قاموسِ ذات، لغات سنڌي محاورات، لغات سنڌي مرڪبات، لغات سنڌي مترادفات، سنڌي ٻولي جي مختلف لهجن جون لغتون ۽ تاريخ نويسي ۾ "نسب نامه سنڌ" ۽ "ٻانڪي لپي جي ٻاڄ" جهڙن تحقيقي ڪتابن جي تصنيف ۽ تدوين جو ڪم به سندس ڪريڊٽ تي آهي.

پاڻ هن وقت تعليم کاتي، حڪومت سنڌ ۾ ايڊيشنل سيڪريٽري طور ڪم ڪري رهيو آهي. اُن کان اڳ ۾ نوادرات کاتي ۾ ايڊمنسٽريٽو آفيسر (2010ع کان 2011ع) ۽ تعليم کاتي ۾ تعلقه ايجوڪيشن آفيسر، صدر ۽ لياري ٽائون، ڪراچي (2012ع کان 2017ع) ۽ ڊپٽي ڊسٽرڪٽ ايجوڪيشن آفيسر، ضلع ڏکڻ ڪراچي (2017ع کان 2018ع)، ڊپٽي ڊائريڪٽر (HR & Training) (2018ع کان 2021ع) ۽ جُز وقتي آغا خان ايگزيمينيشن بورڊ، رائٽ ٽو پلي (Right to Play) ۽ يوروپين يونين پاڪستان ۾ بطور ڪنسلٽنٽ ۽ سنڌ ڪريڪيولم ڪائونسل جي ميمبر طور پڻ خدمتون سرانجام ڏئي چڪو آهي.

سنڌي ڊڪشنري بورڊ،
ثقافت، سياحت ۽ نوادرات کاتو،
حڪومت سنڌ

ISBN: 978-969-8100-80-3
9789698100803
PKR Rs. 500/-